LEONIDA NEAMȚU

CUTEZĂTORII

AVENTURĂ ȘI CONTRAAVENTURĂ

EDITURA TINERETULUI

LEONIDA NEAMŢU

AVENTURĂ ŞI CONTRAAVENTURĂ

ROMAN
EDITURA TINERETULUI
1966

Coperta **Kalab Franciso**

ACORD

Pluteşte singură.

Valurile se izbesc de etrava navei şi se sting unduind de-a lungul bordurilor. Şi fiindcă, în beznă, cârmaciul aţipit se clatină, se clatină în ritmul ruliului, cu mâna încleştată pe cavila timonei, fiindcă e ora pierdută când meridianele se încurcă între ele şi se confundă, ora neagră, ora apăsătoare a cartului mijlociu, iar pe punte nu se vede nicăieri umbra vreunui om, ai zice că numai spiritul lui Enric Navigatorul mai veghează asupra acestui catarg, care nici nu stă pe loc, dar parcă nici nu înaintează.

Oceanul e acelaşi.

Nesfârşit. Negru. Străin. Închis cu milioane de lacăte.

Şi întunericul este acelaşi. Ca la începutul lumii, înainte ca Dumnezeu să fi promulgat legea cu privire la lumină.

Poate că şi nava este aceeaşi. Nava care a trecut pe aici în urmă cu o mie de ani, cu două mii. Deosebirile nu sunt esenţiale. Se spune că momentul cel mai cumplit este cel al desprinderii de ţărm; în el se întâlneşte amintirea tuturor dezastrelor, de mii de ani încoace, cu presimţirea celor viitoare...

De la un timp la teugă a apărut o siluetă; înseamnă că, totuşi, cineva nu doarme pe nava aceasta. Se reazemă de bastingaj, priveşte înainte şi cine ştie ce gânduri îi trec prin cap! Aşa a fost totdeauna: un om la prova, încercând să ghicească ce este în faţă. Ispitindu-şi destinul. Şi aşa va fi întotdeauna.

1

Întâi s-au aprins reflectoarele galbene, inundând manejul. O clipă intermediară. Pe care o cunosc numai acrobaţii, înainte de salturile cu adevărat mortale... Toba începu să dănţuie, ritmând un marş dinspre sud-vest. Alte patru reflectoare îşi întoarseră privirile în sus, aprinzând fascicule multicolore sub cupola unde se legănau trapezele singure. Directorul, în smoching, binevoi să-şi arate cinstita faţă, şchiopătând cu demnitate în faţa publicului înfierbântat; îşi drese vocea, încercă să pară emoţionat clipind des şi frământându-şi mâinile, în timp ce anunţa numărul de mare atracţie:

— *Senoras y senores, senoritas y senoritos!* Şi voi ceilalţi! Cum ştiţi fiecare, de la mic la mare, astăzi, în onoarea încheierii păcii pe planeta noastră afurisită, circul „Bix” vă oferă un program cu totul deosebit, internaţional!

Internaţional am zis, şi sper că înţelegeţi ce înseamnă asta! Am plăcerea de a vă prezenta una din vedetele mondiale ale trapezului! Pierre Vinoha! Supranumit „Tigru”! Supranumit „Pantera”! Supranumit „Le Diable”! Neîntrecutul acrobat zburător! Gloria tuturor timpurilor! Căscaţi-vă ochii şi priviţi, păcătoşilor, profitaţi de prezenţa marelui Vinoha printre noi! Allez! Allez, Vinoha!

Publicul răspunse cum trebuie, adică urlând. Trompetele începură să ţipe, toate privirile apăsară draperia ce masca intrarea artiştilor, de unde însă nu apăru nimeni.

— Allez! strigă iar directorul. Vinoha! De ce întârzii? Populaţia Managuei te aşteaptă! Cu nerăbdare, cu dragoste, cu...

Cineva şopti în spatele său: de după culise un om îi făcu semne, directorul fugi într-acolo. I se spuse că marele Vinoha, acrobatul, nu e nicăieri. Alergă atunci spre cabina lui Lardea, scamatorul, vechiul prieten al „Tigrului”. Cabina era părăsită. Dispăruse şi întreaga avuţie a scamatorului, adică Felicia, cobra dresată, cu colivie cu tot.

— *Herr Direktor,* îşi întinse gâtul dresorul de urangutani, un neamţ deşirat, i-am văzut azi după-amiază pe Lardea şi Vinoha urcându-se pe bordul lui „Europe”.

Directorul îl fulgeră din priviri:

— „Europe”? Ce mai e şi asta?

— O copaie nenorocită, *Herr Direktor...* Dracul ştie de unde a venit acum vreo trei zile... Spunea un beţivan că ridică ancora chiar în noaptea asta, dacă am înţeles bine... O navă bună pentru transportat hoituri, *Herr...*

Directorul căzu pe scaun, făcându-şi vânt cu batista, în timp ce vâna din mijlocul frunţii i se umflase de furie.

— *Los dioses de sus madrés!* Au fugit... Vinoha mă avertizase că vor să plece, iar eu i-am ameninţat cu închisoarea dacă nu respectă contractul... Au fugit!

Se auzeau tot mai tare vociferările publicului:

— Il vrem pe Vinohaaa!

— Li se făcuse dor de casă! mormăi directorul. Casa unui circar e circul! Aşa e de când există lumea, şi de când există circ!

În acest moment o bătrână creolă îşi făcu loc printre cei care-l înconjuraseră pe director.

— *Senor mio,* în seara aceasta e cald! Ca în nouă sute treizeci şi unu, înainte de cutremur...

— Cum?

— Şi n-aş vrea să vă supăr, dar Manuel nu e nicăieri.

— Fiul meu?

— A dispărut, şopti bătrâna, la fel de neclintită. Îl caut de cum s-a înserat.

— Toată lumea după mine! Vinoha mi l-a răpit pe Manuel! Toţi dresorii, echilibriştii,

călăreţii, toţi saltimbancii! Ticăloşii mi-au furat copilul! Daţi afară spectatorii... Toată lumea după mine!

În port, pe vasele ancorate, pe cheiuri, peste tot, marinarii petreceau cu foc, având drept pretext sfârşitul războiului. Părea că întreg oraşul se revărsase într-acolo. Printre împuşcături, focuri de artificii şi strigăte, era greu să te înţelegi cu cineva.

— Dar unde-i „Europe”?

— „Europe”? Vechitura aceea? A ridicat ancora acum vreo câteva ceasuri... fu răspunsul. Prima încruntătură a oceanului o va spulbera!

— Dar în ce direcţie a plecat? auziţi? Voi, marinarilor, voi, care le ştiţi pe toate!... încotro a luat-o „Europe”?

— Asta nu ştim, senor! şi chiar dacă am şti...

Directorul circului „Bix” scoase din adâncul buzunarului, ca dintr-un puţ fără fund, un pumn de monede clinchenitoare.

— A întins-o spre Melbourne, pe cinstea mea, se jură un vlăjgan înhăţând moneda.

— Minţi! „Europe” a ridicat ancora pentru Kar del Plata, afirmă altul.

— La Londra!...

— La Valdivia!...

— La Cape Town!...

— Hâc! sughiţă, mort de beat, un bătrânel într-o uniformă ciudată, soioasă, nu se ştie

dacă de căpitan de navă sau de portar la un bordel de mina a treia. Domnilor, este imposibil! „Europe” n-a ridicat încă ancora. Cum putea să plece fără căpitan? Eu sunt căpitanul vajnicei „Europe”...

Dar nimeni nu-l lua în seamă. Marinarii chefuiau în seara aceea...

— Lardeaaa!!! Vinohaa!!! zbieră directorul circului „Bix”, amenințând cu pumnii orizontul vânăt deasupra căruia se stingeau stelele. O să-mi plătiți pentru asta!!!

2

Se trezi în întuneric şi simţi că i se face frică; nu so auzea nimic, nici măcar sforăitul liniştitor al celui de alături. Vinoacă îşi încordă auzul, dar nu înregistră decât urletul interior al sângelui. Ceva care creşte şi descreşte...

— Lardea! Dormi?

Şi cum răspunsul oricum n-ar fi venit, întinse cu precauţiune mâna. Drace, aşternutul scamatorului era gol. În schimb dădu de colivie. Cobra, trezită, se mişcă şi lui Vinoacă i se păru că o aude suspinând. Îşi retrase repede mâna, înfiorat de senzaţia eventualei muşcături otrăvite. În lipsa scamatorului, cobra ar fi putut să-l atace. Colivia nu era decât o poveste. Bestia se putea strecura oricând,

mlădiindu-se printre gratii. De ani de zile Vinoacă purta un război mut cu bătrâna cobră, care totuşi nu dovedise, prin nimic, până atunci, că l-ar duşmăni.

— Dormi, dormi, Felicia! încercă el s-o convingă.

Cobra parcă suspină, iar apoi se linişti; Vinoacă sări din pat şi căută orbecăind ieşirea. Cu toate că era scund, se pocni zdravăn în frunte, uitând să se aplece. Printre înjurături şi stele verzi, tremurând, se repezi în sus. Se clătină ameţit pe punte, văzu că e singur, singur de tot, văzu cerul întunecat, oceanul întunecat, arborele maestru uriaş în stânga sa, gata-gata să se repeadă la el să-l sugrume şi simţi în gâtlej dorinţa aproape irezistibilă de a slobozi un strigăt, după ajutor. N-o făcu, tot de frică. Înainta câţiva paşi, încordat, şi deodată zări silueta lui Lardea, la bastingaj.

— Mă laşi singur cu Felicia! Ar fi putut să... Ce se întâmplă? Unde suntem?

. Punea întrebări în virtutea unui vechi şi inutil obicei, şi nu în speranţa că ar fi putut scoate dintre fălcile încleştate ale scamatorului măcar o singură silabă. După câtva timp, Lardea îi puse mâna pe umăr, gest neaşteptat, trădând poate o frământare lăuntrică cu totul deosebită. Vinoacă fu gata să se răstoarne de emoţie. Scamatorul îl mai mângâiase aşa o dată, în urmă cu vreo trei ani... Asta se

întâmplase în seara când Vinoacă lunecase de pe trapez şi zăcuse cu febră mare, gata să-şi tină ultimul discurs. Fără să spună un cuvânt, Lardea porni spre ghereta timonierului. Ocolea cu siguranţă obstacolele, şi Vinoacă se gândi încă o dată că prietenul său vede prin întuneric. În lumina slabă ce se reflecta de pe suprafaţa compasului, văzu omul de la cârmă, care dormea de-a-npicioarelea. Lardea privi acul busolei şi poziţia timonei şi Vinoacă deodată înţelese că probabil „Europe” se abătuse din drum...

— Ciudat vas am nimerit pentru călătoria noastră! Lardea părea că ascultă. De la un timp liniştea deveni nefirească. Vuietul surd care răzbătea uneori din sala maşinilor încetase şi el. Numai oceanul gemea în adâncuri, chinuit în beznă de stranii vise neliniştite.

— Au oprit şi motoarele! exclamă acrobatul.

Lardea clătină uşor din cap, apoi se întoarse şi se îndreptă cu aceeaşi siguranţă spre teugă. Îşi regăsi poziţia dinainte.

— Dar trebuie să facem ceva! se tângui Vinoacă. Să trezim căpitanul. Să-l trezim pe bătrânul ticălos. Vino cu mine...

Scamatorul nu se clinti; şi Vinoacă pricepu că nu va părăsi bastingajul ceasuri întregi, poate chiar până la ziuă...

Şi Vinoacă rămase lângă el, fiindcă-i era frică să se întoarcă în cabina întunecoasă, unde-l aştepta cobra Felicia cu suspinele ei sinistre. Şi fiindcă lângă Lardea se simţea totdeauna, nu se ştie de ce, în siguranţă. Şi fiindcă, oricum, tot n-ar mai fi putut să adoarmă... Şi fiindcă în noaptea aceea ei doi începeau un diurn al speranţei, pe care fuseseră nevoiţi să-l amâne atâţia ani, atâţia ani!...

3

Ziua începu destul de rău: pe orizontul vânăt norii izbucniseră ca nişte explozii; în adâncimi, Preasfântul Şarpe de Mare se urni de pe lespezile unde dormea şi se încăieră în glumă (sau poate că în serios?!) cu sine însuşi. Şeful de echipaj, aiurit, se duse să-l trezească pe căpitan.

— *I Caramba?* Ce naiba facem, căpitane?

Chipul boţit al căpitanului se strâmbă de plictiseală; căscă încă o dată prelung, se trezi de-a binelea, privi împrejur, şi în primul minut pe faţa lui de maimuţă păru că se zugrăveşte o anumită mirare. Apoi rânji, îşi scărpina bărbia şi căscă iarăşi cu poftă.

— În primul rând, băiete, spune-i bucătarului să-mi aducă o porţie bună de *ham and eggs.*

Şuncă şi ouă. Şi să nu lipsească un gât de whisky. Pe urmă, vedem noi...

— Ce ordine îmi daţi cu privire la furtuna care se apropie? insistă şeful de echipaj, neînţelegând prea bine englezeşte.

— Dar secundul meu ce face? se irită căpitanul, rostogolindu-se greu din aşternut, unde dormise îmbrăcat.

— Bine, dar aţi uitat că n-avem secund pe bord?

— Aşa e, făcu maimuţoiul, cu un zâmbet care-l nedumeri complet pe bietul om. Şi în acest caz, nos... nostromul?

— Care nostrom?

— Hm! rânji iar căpitanul. Am uitat că n-avem nici nostrom. Dar — şi ridică vocea — avem în schimb un vrednic şef de echipaj! Dumneata adică! Ce aştepţi? Ia măsurile cuvenite, nu mai veni pe capul meu pentru orice nimic...

— Păi nu v-am spus ieri la amiază, când m-aţi angajat, că toată viaţa n-am făcut decât cabotaj între Managua şi San José?...

— Mi-ai spus aşa ceva? *No, boy,* nu-mi amintesc! Halal şef de echipaj!

— Şi atunci...

— Ascultă măi, *beachoomber!* Vântură-cheiuri nenorocit ce eşti! Nu mă mai plictisi aşa de dimineaţă! Spune-i mecanicului să mărească presiunea. Cu toată viteza...

— Încotro?

— Înainte!

— Ce direcţie?

— Ieşi afară!

— Nu s-ar putea să-mi daţi ordine în limba spaniolă?.

— Afară! Ieşi! Trimite-mi bucătarul!

Câteva minute mai târziu cel care îndeplinea această funcţie pe „Europe”, un mulatru bătrân, cu cercel de argint la urechea stângă, intră umil în cabina căpitanului, cu o tavă.

— Ţie cum îţi zice, ureche găurită? îl întrebă căpitanul.

— Nenorocitul de mine, se vaită bătrânul. Stăpâne, aţi uitat cum mă cheamă?

— Am uitat, n-am uitat, ce te interesează? Eu n-am uitat, dar vreau să mă asigur că tu îţi mai cunoşti numele!

— Acestea-s cuvinte aducătoare de nenoroc, stăpâne... Cum să-mi uit numele? Nici pasărea cerului nu-şi uită.

— Numele, dar eu, un om bătrân... Sunt tot vechiul vostru slujitor Riam d’Aimez y Sequera Major, d’Al...

— Destul! M-am convins. Nu te holba la mine. Ieşi!

Cu o grijă semnificativă pentru importanţa ce-o acorda propriei persoane, căpitanul se pregăti pentru micul dejun. Întâi de toate examina cu un ochi critic încăperea în care se

afla, ca şi când s-ar fi găsit acolo pentru întâia dată, amănunt care l-ar fi nedumerit pe oricare dintre marinarii îmbarcaţi pe „Europe”, găsi cu greu un şervet, apoi paharul, le aşează pe masă, îşi dăţi gura cu un gât bun de whisky, din sticla adusă de Riam d’Almez y Sequera Major, d’Al... apoi luă farfuria cu *ham and eggs* şi împinse către margine tava, un argint vechi, înnegrit, cu nişte încrustaţi! Aproape şterse, înfăţişând probabil momentul când Alfons cel înţelept dădea pe gât prima cupă cu Porto, în cinstea inaugurării tabelelor alfonsiene... În fine, vru să se apuce de înfulecat, când o tuse cu expectoraţi! Bogate îl deranja pentru moment şi, după ce căută zadarnic cu privirea o scuipătoare, se duse să stropească oceanul de la înălţimea covertei, iar când se întoarse, bine dispus ca omul scăpat de un necaz, constată că farfuria cu mâncare dispăruse...

Cineva îşi bătea joc! Căpitanul trase câteva înjurături, stârnind pe puntea lui „Europe” o adevărată furtună, care-i mătură pe toţi, cu excepţia lui Lardea; acesta ieşise la plimbare cu cobra Felicia, încolăcită pe braţu-i stâng... Zbieră şi la el, însă Lardea trecu fără să-şi schimbe pasul ca pe lângă nimic, fără să-l observe; furiosul căpitan se înfipse în faţa scamatorului, el mărunt şi gras, Lardea înalt şi osos, şi abia atunci observă cobra.

— Ce jivină-mi văd ochii!? Cum ai îndrăznit să aduci pe vaporul *meu* un şarpe blestemat ca ăsta? Imediat să-l arunci peste bond!

Aici interveni Vinoacă.

— Da cum să nu, căpitane Rips! Ieri, după câte-mi amintesc, te-am avertizat de cobră... Şi n-ai avut nimic împotrivă.

Lupul de mare fu parcă uşor surprins de acel „căpitane Rips”, pe care i-l azvârlise acrobatul, ochii lui clipiră repede ca şi cum vântul sărat l-ar fi lovit pe neaşteptate în faţă, apoi privi în sus, la scamator.

— Şi tu de ce taci?

Din non Lardea nu-l văzu; se uita peste el, spre orizont, cu genele uşor lăsate, cu faţa lui prelungă şi frumoasă, deschisă toată unui gând parcă, unui singur gând. Auzise oare toată zarva ce-o făcea căpitanul? Vinoacă se amestecă iar.

— Prietenul meu, marele scamator Lardea, tace fiindcă aşa-i este felul...

În acest timp, Lardea pornise iar, ocolindu-l pe căpitan, şi în ritmul mersului larg se legăna şi cobra, ca un semn de întrebare deasupra umărului său.

4

Căpitanul Rips se plimba pe punte cu un pas mai puţin sigur decât ar fi voit şi fără a reuşi să ascundă un anumit aer de nedumerire, ce-i încreţea mai ales obrazul dinspre babord, ridicându-i colţul gurii şi, puţin, partea stângă a buzei superioare, care se mula defectuos pe dantura-i falsă; din cauza aceasta figura lui era asimetrică, aducând puţin cu» acele măşti de teatru, vesele pe o parte, triste pe cealaltă.

Cu o mutră aproape la fel de nedumerită îşi urmărea căpitanul, printr-un luminator oblic, dintr-o încăpere de sub punte, bucătarul Riam d’Aimez etc...

Într-acestea, Vinoacă se apropie de scamator, şi cum stăteau rezemaţi de bară, aplecaţi deasupra oceanului, şi muţi, un albatros pluti pe aproape, şi în aceeaşi clipă amândoi trecură prin tresărirea aceea neaşteptată a călătorilor care-şi dau seama deodată, mai profund, mai deplin, că au pornit într-adevăr. Uneori tresărirea aceasta, izbitura aceasta, care zguduie întreg corpul din creştet până-n tălpi, vine târziu, zile întregi după începutul drumului, uneori nu vine de loc. Şi atunci omul călătoreşte fără să-şi dea seama... Oricum, poţi considera că ai început drumul numai după ce treci prin această bruscă luminare...

Albatrosul, cel aducător de revelaţii, se roti, fâlfâind rar pe deasupra punţilor murdare şi se

îndepărtă, întinzând după sine privirea lui Vinoacă, şi privirea acestuia se tot întinse, rupându-se deodată. Bătu clopotul de cart, probabil anapoda, fiindcă pe vaporaşul ăsta, pe „Europe”, parcă se dereglase ceva, şi când, după al şaptelea, sau poate al zecelea pahar cu whisky, căpitanul Rips apăru pe punte zbierând: *„Boys, get ail comvas set!* Băieţi, ridicaţi toate pânzele unul dintre fochişti, care făcea parte din oamenii recent angajaţi, căzu pe punte hohotind, şi era cât pe-aci să-şi dea duhul de râs, iar când îşi reveni zise în gura mare că acest vaporaş e un coşmar, o glumă, un butoi condus de căruţaşi, şi râse iar.

Nu se ştie de ce, râsul jâreman-ului, un râs destul de neplăcut, îi enervă grozav pe toţi.

— Plutim în necunoscut, îi zise Vinoacă lui Lardea, şi dacă vrei să mă crezi, abia adineauri, când pasărea aceea mare ne-a şters cu umbra, m-am trezit cu adevărat cu picioarele pe puntea asta păcătoasă, până acum parcă nici nu eram sigur că aş fi fugit de la „Bix”; şi uite ce-am să-ţi mai spun: am stat de vorbă cu timonierul, un negru de treabă care mi-a arătat busola şi apoi mi-a arătat ciocul navei; pe scurt, ce vreau să zic, nu mergem încotro era vorba. Şmecherul ăsta de Rips s-a îmbătat ca un porc, iar vaporul lui pluteşte, înţelegi tu, în altă direcţie. Asta mi-a arătat negrul, şi mi-a zâmbit, şi a lătrat ceva

de neînţeles, făcând semn către căpitanul Rips... Dar despre ce este vorba n-am înţeles...

Lardea dusese arătătorul la obraz, în colţul din dreapta al gurii, şi-l privea pe căpitan; acesta înţepenise la pasarelă şi se chiora de acolo în zare, iar nasul îi strălucea ca un far de poziţie.

— Să mă ia dracu dacă înţeleg ce vrei să spui! se. Supără Vinoacă, după ce-şi răsuci de câteva ori gâtul de la căpitan la scamator şi de la scamator la căpitan. Dar ce este mai grav e că încă de ieri seară parcă mi s-ar fi dus mintea la plimbare, nimic nu pricep din toate câte se-nvârtesc primprejur. Şi ce-mi tot arăţi tu pe obraz?

Pe faţa lui Lardea trecu un tremur uşor de încordare.

— Oooo! tresări Vinoacă, luminat, acum te înţeleg. Vrei să spui că Rips, căpitanul, cel cu care am tratat noi la în ceput, are o mică pată rotundă aici pe obraz, o pată din care răsar trei fire albe, şi că arătarea aceasta care se clatină acum pe punte, care se dă drept căpitan... Ai dreptate, Lardea! Pata lipseşte! Asta nu e căpitanul Rips, ci doar unul care-i seamănă!

„Dar cum dracu, cugetă Vinoacă după ce-l observă cu atenţie pe falsul căpitan, aşa ceva este imposibil. Ar fi observat ceilalţi” Lardea îşi aprinse încet o ţigară şi trase adânc primul

fum. Rotocoalele cenuşii se întoarseră spre acrobat, care le risipi repede, cu palma.

— Ce-i de. Făcut? întrebă.

Cobra, care până atunci rămăsese nemişcată, poate adâncită în vreun straniu vis şerpesc, se înălţă spre fum.

5

Oceanul se ridicase vertical. Nu toţi îşi dăduseră seama că e vertical, ci pe rând, şi primul fu probabil negrul de la timonă, cel care sforăia noaptea fără grijă; el simţi cârma lăsându-se mai greu, şi oceanul, rezemat cu o margine de ber, simţea cum „Europe” se caţără pe el, ca un păduche pe muchia unui zgârie-nor.

În căldura aceea ecuatorul se îndoi, răsucindu-se, ieşi în afară făcând ochiuri, zvârcolindu-se, şi una din zvârcoliri ajunse chiar până la ei, plesnind cu furie coasta navei care făcu un salt, şi puţin lipsi să nu se desprindă de pe peretele vertical pe care suia, şi să cadă...

Apoi oceanul deveni oblic, întorcându-se încet la vechea-i poziţie, şi din nou apăru albatrosul cenuşiu, ţipându-le ceva; oamenii simţiră cum genunchii le slăbesc; rotindu-se tot mai sus, pasărea dispăru, ridicând spre cer o

spirală roşie, în mijlocul căreia plutea jalea aceea de vapor; oceanul ezită puţin, parcă ar fi vrut să se ridice iar, nişte osii, nişte angrenaje gemură, şi apa se întinse în cele din urmă, curbată totuşi, şi rea. Acesta fu primul semn că „Europe” o să se scufunde.

Tot atunci Vinoacă văzu umbra panterei. La drept vorbind, nu-şi aminti precis dacă nu cumva în ceasul acela, înainte de a o vedea, o simţise; aşa cum se întâmplase când avea paisprezece ani, în seara când urcându-se pe trapez, pe atunci era la circul „Arthur”, o ghicise acolo jos, în manej, chiar sub el, şi rotindu-se o văzuse; se rotise de zece ori peste cap şi de zece ori o văzuse, iar spectatorii n-o observaseră, niciunul, ei îl urmăreau pe copilul subţire care se arcuia sus la trapez.

— Slim, îl strigase Vinoacă pe dresor, ia pantera de acolo!

— Nu e nicio panteră aici, Vinoha, râsese dresorul. Ai ameţit tu...

Probabil că şi acum era la fel. Când începu a-şi întoarce capul, ştia că umbra panterei trece prin spatele său. Poate că şi ceilalţi o observaseră, urmărindu-i privirile — pantera se mlădia încet, iar pe puntea uscată sunau când şi când ghearele ei, şi aşa lunecă foarte aproape, continuându-şi drumul spre prova, unde poposi cu labele dinainte pe un balot, şi rămase aşa, cu muşchii încordaţi, cu privirea în

faţă, rămase aşa nemişcată, cercetând cu interes orizontul.

Şi Vinoacă fu sigur că toţi o observaseră, altfel de ce ar fi ieşit pe punte? De aceea nici nu mai zise nimic. Pe urmă o văzu, şi desigur ceilalţi la fel, făcând un salt, distinse clar stropii de apă, auzi plescăitura. Pantera înota înaintea vasului, către larg. Către un loc unde îl va aştepta. Vinoacă oftă.

— Ascultă! Nu-mi place mutra ta! Şi nici mutra celui cu cobra! zise Rips, oprindu-se în faţa lui Vinoacă. Unde ţi-ai pierdut urechea stângă? În care război?

Falsul căpitan rânjea urât, arătându-şi dantura contorsionată; faţa lui Vinoacă deveni stacojie, mai ales rămăşiţa urechii stângi care lumina ca o flacără.

— Cine dracu îi mai fi fiind şi tu? se răsti acrobatul. Oare ce nume de broască îi fi purtând, măi negustor de carne stricată, care te legi de urechea mea care lipseşte, şi de Lardea?... Doar n-ai să pretinzi că vei fi fiind căpitanul Rips cel adevărat?!

— Ce tot mormăi acolo, Saltimbanc de mâna a treia? Nu sunt căpitanul Rips! Sunt fratele lui geamăn, am tras o beţie amândoi şi m-am îmbarcat în locul lui... Dar echipajul nu ştie, fiindcă e nou, şi dacă încerci ceva, am să te spânzur de catarg...

— Ha! râse Vinoacă.

— ... Cum erau spânzuraţi piraţii, măi ureche!

Vinoacă îl privi cu sinceră ură.

— Dar ştii să conduci o navă?

— Habar n-am! Şi ce?

— Ai mai umblat vreodată pe puntea vreunui vapor?

— Nu, omule, nu! zise falsul căpitan. Nu sunt marinar... Eu îmi fac meseria la „Cocotierul dulce”, un pension de fecioare, înţelegi? Sunt portar acolo, şi crezi că nu e bine? Un pension de mâna a treia, dar curat. Dacă scapi cu viaţă din călătoria asta, ceea ce n-aş crede, şi dacă mai treci prin Managua, du-te neapărat la „Cocotierul dulce”! Dacă mă găseşti acolo, şi dacă voi fi bine dispus, îţi fac cinste... Cu o fecioară, pricepi? Dar deocamdată sunt căpitan! Pe copaia asta nenorocită cu care se grozăveşte bunul meu frate... Am să i-o scufund, să fiu al dracului dacă nu i-o scufund. Să vină şi el pe uscat, îi dau un post de spălătoreasă la noi, la pension... Fratele meu e un ticălos! De când pândeam ocazia, şi acum iat-o!

— Nu mă interesează răfuielile voastre de familie, zise Vinoacă. Şi n-ai decât să scufunzi mizeria asta pe care. Plutim, dar după ce ne debarci undeva... Oriunde!

Falsul căpitan Rips se îmblânzi:

— Ştii că pe bord nu se află măcar un singur marinar adevărat, mister Vinoha? Fratele meu a angajat nişte pârliţi de salahori de pe şlepurile din port... Făcea totdeauna economie... Grozav ce-i plăcea să strângă bani la ciorap!... Ce frate! O bomboană de frate! Mă... pe aşa frate! Când mă vedea, întorcea capul... înţelegi? Nu-l recunoştea pe fratele său geamăn!!! Un monstru... Unde s-a mai întâmplat una ca asta? Dar cu îl iubesc... Şi totuşi am să-i plătesc figurile... Am să-i plătesc totul. Am să-i scufund vaporaşul, să nu mai facă pe căpitanul... Pe lupul de mare care nu discută cu viermii de pe uscat!... Am să-i arăt eu lui!

— Că doar n-ai de gând să plângi?

— Plâng... Nu plâng, pârlitule!

— Nu plângi... Eşti beat! Ascultă, eşti chiar sigur că nu există niciun om destoinic pe coverta asta putredă?

— Niciunul, hi, hi, hi! „Europe” se îndreaptă spre iad... Cu toată viteza! Hi, hi!

Vinoacă aplecă urechea, ascultând vuietul ritmic ce răzbătea din sala maşinilor. Lardea îl privi pe Vinoacă.

— Prietenul meu vrea să vă întrebe pentru cât timp are nava provizii, spuse acrobatul.

— Cum? Ce provizii? Nu pricepeţi că habar n-am de nimic?

Bondocul stătea cu mâinile în şolduri şi în timp ce vorbea, de sub sprâncenele stufoase, unite la rădăcina nasului — de fapt o singură sprinceană — ochii lui scormoneau prin vizuina artiştilor de circ şi, ca omul care văzuse nu puţin la viaţa lui, nu se mira observând cele câteva ciudate obiecte care trăiau acolo, împreună cu cobra, cu Lardea şi Vinoacă. Scamatorul se ridică şi-l privi cu înţeles pe Vinoacă.

— Nu înţeleg, zise acesta, ce tot spui, Lardea?... Serios? Aha!... Ascultă, căpitan de trei parale, se întoarse Vinoacă spre Rips, care urmărise nemişcat, cu ochii îngustaţi, discuţia aceasta fără cuvinte şi fără semne, prietenul meu pretinde că totuşi, undeva pe navă, există un marinar adevărat. Am înţeles bine. Lardea? Ochii scamatorului confirmară.

6

Oceanul îngenunchease şi se ruga cine ştie cărei divinităţi necunoscută nouă, lupilor, panterelor. Treceau pe deasupra catargelor unde fierbinţi de un miros verde şi pătrunzător, mirosea a sare fierbinte dizolvată, şi încă a ceva, probabil, a naufragiu. Puţini dintre oameni observaseră că începuse ora de rugăciune a oceanului, fiindcă nu prea erau

printre ei marinari de singe pur, iar cel care avea un astfel de singe era beat. Era beat de o zi, sau de două, era beat de când „Europe” naviga în batjocura pe un drum puţin bătut, era beat mai de mult, de o lună, sau de un an, sau poate că fusese beat toată viaţa.

Marinarul acela azvârli cu o sticlă în capul primului ivit în cabina dintre punţi, unde nimănui nud trecuse prin cap să intre de la începutul călătoriei.

Sticla trimisă cu putere, dar de o mină nesigură, se sparse ocolind puţin capul şefului de echipaj — cel lipsit de umor, care avu noroc.

Făptura bărboasă care stăpânea încăperea aceea expedie la repezeală alte două sticle în mutrele celorlalţi, dar şeful de echipaj şi în stângă sa falsul căpitan Rips avură timp să se ferească.

— Beebs! Tu eşti? N-ai să-mi scapi, Beebs! strigă beţivul, căutând o nouă sticlă.

— Cine, *mahorca de la Calabria,* o fi şi ăsta, întrebă falsul căpitan pe şeful de echipaj. Când s-a urcat pe bord?

— Pe legea mea, *boss!* Nu cred să-l mai fi văzut vreodată!

— Haraa! Nu e Beebs! constată marinarul, cumpănind nehotărât o nouă sticlă-proiectil. Dar tot nu-mi scapă el! Măi, moarte ambulantă, strigă spre Rips, cine te-a trimis

aici? Beebs te-a trimis? Spune-i lui Beebs că-l aştept aici; să vină! Spune-i că-l aşteaptă amiralul Salamanca! Eu sunt acela! auzi? Aşa să-i spui lui Beebs, că-l aşteaptă amiralul Salamanca! Ştie el cine-i Salamanca!

— Gura, animalule! Nu-l cunosc pe Beebs. Eu sunt căpitanul! Dumneata cine eşti? îl întrebă Rips pe englezeşte. Bărbosul încercă să se ridice, dar se prăbuşi greu printre sticle. Avea acolo maldăre de sticle, risipite peste tot.

— Sunt un câine! Un câine care l-a lătrat pe Cristos acum una mie nouă sute patruzeci şi cinci de ani şi drept ispăşire Dumnezeu l-a pedepsit să fie om...

— Îţi interzic să mai bei! Pe vasul meu, beţivii... şi Rips sughiţă de poftă.

— Ieşi afară, moarte ambulantă, şi spune-i lui Beebs că-l aştept!...

— Luaţi-l de aici şi spânzuraţi-l de cel mai înalt catarg! porunci Rips în gol, fiindcă în spatele său nu se afla nimeni.

— Ssst! Să nu te audă nimeni. Azi nu e voie! Azi bate vânt de contraaventură!!! Ssst! mormăi amiralul, ducând degetul la buze, dar cu atâta forţă de convingere,: că Rips tăcu. Obosit de efortul făcut, omul se culcă pe spate şi începu să sforăie, fericit. Ceva mai târziu, bucătarul Riam d’Aimez y Sequera Major d’Al... (probabil că numele întreg nu-l vom afla niciodată) se strecură în vizuina aceea şi ridică

cele câteva sticle ce conţineau încă băutură. Falsul căpitan se apropie de Vinoacă, în timp ce acrobatul exersa nişte salturi pe covertă.

— Nimeni nu bănuieşte nimic! şopti el. Toată lumea crede că sunt adevăratul căpitan. Am să-ţi spun un secret, domnule: am impresia că „Europe” a luat singură direcţia spre Hawai. Cândva, fratele meu făcea deseori drumul ăsta. La Hawai — cele mai frumoase femei. Dar nu sunt sigur. S-ar putea să ajungem şi-n Alaska.. Vinoacă făcu un pas înapoi. Rips era numai cu o idee mai puţin beat decât marinarul care se războia cu Beebs. Vinoacă se gândi că gluma se îngroaşă. Dacă mă gândesc la mutra ce-a făcut-o fratele meu, continuă Rips, când s-a trezit pe uscat... Sper că se simte bine la „Cocotierul dulce”. N-are niciun rost să ne duşmănim, Vinoha... Eu sunt un om cu toane... Meseria... Dacă mai ajungeţi vreodată la Managua, senor, te sfătuiesc din suflet să nu ocoleşti acest plăcut cămin...

A doua zi veni ceaţa. „Europe” trecea chiar prin inima ei şi nu se ştie cum, unde, se născu ideea că navigau prin nişte locuri îngrozitoare, unde submarinele germane aşezaseră cordoane de mine. Era o şoaptă ce trecuse de la om la om. Un salahor se îmbătase şi plângea icnind de tristeţe că nu poate zbura.

Prin ceaţă, Vinoacă văzu o arătare cu barbă neagră, care trecu pe lângă el, bălăbănindu-şi

labele imense. Era însuşi amiralul Salamanca; se trezise şi acum urca năuc pe covertă. Apoi îl uitară, înconjuraţi din toate părţile de praful mărunt al apei, şi acrobatul, luminat în bezna aceea de un gând amăgitor, simţi că-i vine să cânte. Deodată auziră Dumnezeii şi mărirea anafurei lui Paramon! Papucii cuviosului Alipie, stâlpnicul! Grijania şi parastasul lui Inochentie cel isteţ! Sfântă scară a Ierusalimului!...

Prin valurile de ceaţă, Vinoacă îl căută uimit pe Lardea. Dacă scamatorul înjurase, şi numai el ar fi putut, fiindcă acele sfinte grijanii fuseseră azvârlite pe româneşte, însemna că se produsese a opta minune a lumii! Însă Vinoacă îl găsi pe Lardea calm, netulburat, deşi atent la ceva.

— Lardea! Tu înjuri? Nu? Atunci, cine?

— Of! Afurisitul de Beebs e de vină! oftă, în ceaţă, amiralul Salamanca, rezemat de parapet, numai la doi-trei paşi de el. Lardea zâmbi.

Vinoacă simţi cum se topeşte şi aşa, prefăcut în valuri de miere, se rostogoli până la celălalt.

— Eh, frăţioare, zise. Tu eşti col care înjură aşa de frumos pe româneşte? Vino în braţele mele!...

— Altul la rând! mormăi celălalt. Să vină Beebs!... Lasă-mă în pace, simpaticule...

7

— Măturaţi puntea! fu primul ordin pe care-l şopti Salamanca falsului căpitan Bips. Ce e porcăria asta? Dacă tot e scris ca această tinichea afurisită să se scufunde, atunci ducă-se în fundul oceanului curata şi dichisită, aşa cum cere buna lege marinărească! Ţine bărbăteşte în mâini timona, băiete! Pe barba lui Pafnutie cel înţelept! Apele se cutremură şi pământul înfulecă brânză! Păstrează direcţia, băiete, direcţia pe care ţi-a dat-o căpitanul, chiar dacă te trimite fix în gura iadului! Ţine timona bărbăteşte, dar nu-ţi înţepeni mâinile pe cavilă, mâinile tale asudate şi boante, ai un pic de sfială! Gândeşte-te că strângi între labe mijlocul unei femei, şi mai gândeşte-te că de trei sute treizeci şi trei de milioane de ani, pe oceanele blestemate, oamenii trec agăţaţi cu dinţii de o cârmă împuţită ca asta, tot sperând că or să ajungă în altă parte decât la mama dracului, care-i aşteaptă cu multă poftă! Oh, Beebs! Din cauza ta am ajuns pe cratiţa asta... Mi-o plăteşti tu! Ne întâlnim noi!...

Astfel amiralul, trezindu-se din lunga beţie, deveni adevăratul căpitan al lui „Europe”. Nu pentru mult timp. Vai, *senor* Riam d’Almez y Sequera Major d’Al... degeaba, degeaba te agiţi în fruntea echipei de salahori care freacă

punţile, cu mult entuziasm. La noapte pe bord se va sui caracatiţa. Iat-o! Omul de la cârmă n-a observat-o. Singură, sub cerul tropical, fremătând de lumini, caracatiţa începe un dans macabru pe coverta lui „Europe”. Ce vrea să prezică? Tentaculele uriaşe flutură prin întuneric. Tentaculele zgâlţâie arborele, albicioase şi umede: „Europe” îşi continuă drumul. Valurile se sparg de etravă, unduie de-a lungul bordurilor, nu se ştie dacă nava înaintează sau oceanul se retrage, timpul moare, caracatiţa se scaldă în întuneric, undeva sub punte cobra Felicia se trezeşte, simte că în apropiere flutură ceva şerpesc; se agită cobra, dresorul îi aude oftatul şi iese pe punte. Singur urmăreşte zbaterea caracatiţei, fără să-i fie frică...

8

— Priveşte, domnule Zainer Poppi, ce apariţie ciudată! O caraghioasă de navă, care înaintează mai mult cu babordul decât cu prova... Acum încep să-i disting şi numele. „Euro...”

— Cum?

— Da... „Europe”... Abia se târăşte, am impresia că a apucat-o pe un drum neverosimil. Pe aici nu circulă nicio navă... în

afară de noi. Da, nu m-am înşelat. „Europe” se numeşte. Nu m-aş mira să fie un vas-nălucă. Unul dintr-acelea despre care Schiller spunea că trec pe mări plutind pe deasupra lor.

Zainer Poppi privi şi el îndelung cu binoclul.

— Aveţi dreptate, domnule August Blin, zise, merge cu babordul puţin aplecată... Asta îmi aminteşte de seria celor trei vapoare construite de. Sărmanul meu bunic, la Hamburg. A rămas până azi un mister de ce toate trei, când au fost lansate, au rămas cu fundul în aer, şi prova adânc scufundată. Şi au fost zadarnice toate încercările de a contrabalansa greutatea... Bunicul meu le-a remorcat în larg şi acolo le-a dat foc. Apoi şi-a tras un glonte în tâmplă.

— Interesantă poveste, domnule Zainer Poppi...

— Interesantă şi nespus de caraghioasă... O! Am impresia că „Europe” îşi schimbă direcţia. Poate vrea să fugă de noi. Dă, te rog, ordinele necesare, domnule Zainer Poppi.

— Da, domnule August Blin.

9

— Cască ochii într-acolo, măi Vinoacă! Uite, să-mi crească barbă pe nas — zise amiralul Salamanca — şi să nu-mi fie dat să mai pun

mâna vreodată pe ticălosul de Beebs, dacă jucăria care se vede în zare nu-i cea mai straşnică navă de linie din câte mi-a fost dat să văd! La dă-ncoace binoclul! Să fie al dracului! N-are nici pavilion şi nici nume! Marea e plină de fiinţe necunoscute, bagă la scăfârlie! Marea e un butoi plin de taine şi dacă vâri mâna prea adânc, muşcă! Dar uite acolo! Aia vin spre noi, parcă ar zbura, aşa vin, parcă ar fi hămesiţi, să ne înghită. Ce turele!... Şi ce tunuri! Şi fără pavilion. Hei, timonier! Banda cârma! Nu dormi, că altfel namila ne taie în două.

Căpitane Rips, cred că te-ai lins pe bot de tigaia asta a dumitale, ăştia care vin peste noi sunt, desigur, piraţi. Că prea vin! Ăştia i-au pus gând rău nenorocitei „Europe”. Dar să vedem care-i situaţia! Salamanca muie degetul în gură şi-l ridică deasupra capului. Azi bate vânt de aventură! Scuipaţi în apă şi faceţi-vă cruce. Nu-l huliţi pe Bătrânul Şef, că vă pedepseşte... Ca pe mine, când dintr-un câine fericit, care trăia în nepăsare şi huzurea, m-a prefăcut într-un biet om, numai pentru că l-am lătrat pe Cristos, într-o seară când se plimba în partea de sud-vest a grădinii Gheţimanilor. Nu ştiu pe cine aştepta acolo, nici nu vreau să presupun, am păcate destule... Eu însă nu l-am lătrat cu intenţie, ci numai aşa, să-mi fac şi eu cinstit meseria de câine, nu ştiu ce i s-o fi năzărit Bătrânului Şef acolo sus, în cer, că m-a

pedepsit să fiu om. Dar uite-i pe ăia cum vin! Direct spre noi! Vinoacă, asta nu mai e aventură, ci contraaventură. Dacă mor cumva şi tu scapi, deşi aş prefera să fie invers, nu-l uita pe Beebs...

Pe neaşteptate, uriaşa navă de linie, zveltă şi cenuşie, făcu o manevră şi în mijlocul unei nesfârşite bolboroseli se înţepeni la mică distanţă de „Europe”. Atât de aproape, încât pe puntea de comandă a namilei se vedeau flori, garoafe roşii şi albe, şi tot acolo, pe bordul de oţel, se zărea o siluetă singuratică, o femeie, fără îndoială.

— Ai văzut, amirale? şopti acrobatul. Acolo! Necunoscuta Misterioasă de pe dunetă...

— Ce tot cânţi despre dunetă? E singurul cuvânt marinăresc pe care-l cunoşti?

— N-are importanţă. O vezi cum stă acolo, singură?

— Nu e nimeni acolo... Nicio femeie... E un vis al tău, zise Salamanca.

— Dar priveşte! E acolo, o văd bine! Şi ea se uită spre noi, protestă Vinoacă.

Şalupa se apropia repede. Subţire şi iute, despicând valurile şi lăsând în urmă o dâră de fum albăstrui.

— *Monsieurs!* strigă prin portavoce Zainer Poppi. Înţelege oare cineva dintre domniile voastre franţuzeşte? Peste cinci minute, puntea de oare vă sprijiniţi ou atâta optimism

va sări în aer! Dacă vă convine, treceţi pe nava noastră, unde veţi scăpa de toate necazurile... Dacă nu, Dumnezeu să vă aibă în pază!

— Papagalii se cred şi ei deştepţi, fiindcă ştiu să vorbească, zise Salamanca.

— Ce-ai lătrat, măi barbă? întrebă Zainer Poppi.

— Cu ce drept îmi scufundaţi vasul?... Cine sunteţi? zbieră falsul căpitan Rips.

— Reprezentăm destinul, rânji Zainer Poppi, Suntem trimişii lui! Coborâţi, domnilor. Mai sunt câteva minute. Noi nu vă rugăm, faceţi cum doriţi.

În afară de Zainer Poppi, în şalupă se mai aflau trei oameni cu armele automate la gât. Purtau uniforme de culoare închisă, fără grade; o uniformă ce nu aparţinea vreunei armate sau vreunui stat. Niciunul nu scosese măcar o vorbă, niciunul nu-i privi direct, în faţă, pe cei de pe „Europe”. Lardea fu ultimul care coborî, ducând colivia cobrei, pe care o aşeză în dreapta sa, şi tăcu. Şalupa navei fără nume şi fără pavilion se desprinsese deja, când pe puntea lui „Europe” se deschise cu zgomot un chepeng şi în lumina zilei se ivi Manuel, fiul directorului. El începu să urle ca din gură de şarpe.

— Brutos! Bestias! Mă lăsaţi aici?

— Sfântă Fecioară, tresări portarul bordelului „Cocotierul Dulce”. Uite cine-mi fura mâncarea!

— Veniţi înapoi, mutre împuţite! striga băiatul. Ce, eu rămân singur aici?

— Are temperament, îmi place! gândi amiralul.

Ajungând pe şalupă, Manuel scuipă cu ciudă puntea albă ca fildeşul, ceea ce aduse pe mutra lui Zainer Poppi o încruntătură zâmbită; faţa lui cu fălcile vinete se lăţi, deveni plată, printr-o inexplicabilă retragere a nasului şi bărbiei. Manuel, mai puţin negricios decât ar fi trebuit să fie dacă ar fi semănat cu taică-său, mai puţin blond decât maică-sa, o englezoaică, era foarte urâţel, la duzina de ani pe care o adunase. Scuipă încă o dată pe punte şi se pregăti să zbiere nişte înjurături, când îl văzu pe Zainer Poppi.

— *Alaba!* Linge! porunci acesta. Şi repetă încă o dată: *Alaba!* Altfel te împuşc. Era cât se poate de liniştit când îşi scoase pistolul. Stătea exact cu spatele către Lardea.

— Pentru ultima oară, copile. Linge!

Ridică braţul şi apăsă pe trăgaci. Şi abia în clipa aceea constată că nu mai avea arma în mină. Nimeni nu observase dispariţia revolverului. Zainer Poppi, cu faţa subţiată de mirare, neînţelegând ce se întâmplase, urcă pe puntea navei de oţel.

— Linge tu! zbieră Manuel, revenindu-şi dintr-o dată.

Câteva clipe, un minut, privirea galbenă a lui Zainer Poppi îi împietrise.

— Ţine-ţi gura, Manuel! îl ghionti Vinoacă.

— Bine, şopti băiatul, îmblânzit. Ştiaţi că sunt pe bord? Nu ştiaţi? Ce bine-mi pare! Eu *pentru voi* am fugit de-acasă!

— Dobitoc mic ce eşti! îi spuse Vinoacă, zâmbind însă.

În acest timp, un om simţea că i se face frică. Un om care murise de nenumărate ori până atunci, căruia nu-i păsa de nimic şi care nu se temuse niciodată. Întâlnise privirea lui Zainer Poppi.

— E diavolul! şopti Salamanca. Şi are nişte urechi clăpăuge, întocmai ca Beebs.

10

Oameni tăcuţi, în uniforme negre îi îngrămădiră pe noii-veniţi într-un loc strimt, sub ţevile lungi şi lucioase ale tunurilor de mare distanţă. În acest timp, o torpilă se pregătea să plece.

— Îmi place, domnule Zainer Poppi. Îmi place să scufund nave; chiar şi când e vorba de o coajă, ca această „Europe”. Totdeauna am impresia că fac un pas spre adevăr.

— Şi eu am aceeaşi senzaţie, domnule August Blin. O senzaţie de răcoare caldă...

— Astăzi nu mă simt prea bine, domnule Zainer Poppi.

— Să-l chem pe medicul elveţian, domnule August Blin?

— Încă nu, domnule Zainer Poppi. Abia după...

Între marginea zării şi nava fără pavilion şi nume, „Europe” plutea singură şi împrejurul ei oceanul scânteia; deasupra pasarelei, se rotea într-una, ca şi când ar fi vrut să vadă pe cineva, se rotea cu încăpăţânare o fregată, o pasăre pe mari aripi întunecate, cu coada ei despicată, ca de rândunică.

— Da, confirmă amiralul, o văd. Văd pasărea. O să piară şi ea.

Tot echipajul de pe „Europe” urmărea zborul larg al păsării deasupra catargului. Falsul căpitan Rips, gândindu-se că-şi ruinase fratele, se pregăti să-şi şteargă o lacrimă, dar lacrima nu veni. În acel moment, fregata ateriza pe catargul sărmanei „Europe”, punct întunecat, legănându-se deasupra orizontului.

— Ce se întâmplă? Ce se întâmplă? ţipă careva.

— Doamne! Ia şarpele afurisit de lângă mine! gemu falsul căpitan Rips, văzându-l pe Lardea, cu bătrâna cobră deasupra umărului.

Nava fără nume începu să lunece lin când torpila porni; „Europe”, în mijlocul ferestrei de lumină, o fereastră de lumină în zidul întunecos al mării, aştepta şi curentul o întoarse cu spatele, şi acum, dintr-o depărtare care devenise ceţoasă, profilul nesigur parcă tremura. Torpila trecu pe alături.

— E prima torpilă care-şi greşeşte ţinta, domnule Zainer Poppi.

— Într-adevăr, e prima, domnule August Blin.

— Mai bine cu turnurile, domnule Zainer Poppi.

— Voi da ordinul, domnule August Blin.

Primul proiectil nimeri în plin: cabina căpitanului. Cabina unde Rips, adevăratul căpitan, petrecuse cel puţin douăzeci de ani de viaţă. Rips, portarul de bordel, oftă. Fregata, în momentul exploziei aflându-se pe catarg, păru lovită. Dusă de suflu, fu aruncată ca un ghemotoc negru într-o parte, apoi căzu, căzu, şi toţi o crezură moartei; dar când să atingă apa, aripile înviară, un fâlfâit, două, şi pasărea se înălţă. Încăpăţânată, începu să se rotească deasupra oropsitei „Europe”, care începea să moară. Alt proiectil sfărâma pupa, smulse timona şi o aruncă... Oceanul bolborosi, vru să se ridice vertical, fregata continua să zboare deasupra navei ce se scufunda, oceanul nu se mai ridică vertical, renunţă, un alt proiectil

porni, fregata încă se rotea în locul acela, cu ciudata-i încăpăţânare, proiectilul venea; oceanul începu ca de obicei Cântecul Frumoaselor Dezastre... „Europe” se scufundă în pace, resemnată, şi în amurg valurile risipiră ultimele resturi ce mai pluteau la suprafaţă...

— Pasărea a scăpat, domnule Zainer Poppi.

— Păcat, domnule August Blin.

Nişte oameni tăcuţi îi aninară pe naufragiaţii de pe „Europe” în faţa unei comisii. Zainer Poppi era acolo.

— Afurisit să fiu dacă ăsta nu i-a furat lui Beebs urechile, mârâi Salamanca.

Comisia îi împărţi pe oameni în: blonzi, pleşuvi şi bruni. Fură găsiţi trei blonzi şi nouă bruni. Cazul lui Lardea, care avea deasupra tâmplelor, în colţurile frunţii, două chelii mici, rotunde, stârni dezbateri. În cele din urmă, totuşi, îl trecură la bruni. Pe puntea vasului fără pavilion şi nume domnea o mare linişte. Singurii oameni care-şi adresau cuvinte erau Zainer Poppi şi August Blin. Ceilalţi erau nişte indivizi tăcuţi, în uniforme negre. În acest moment, epava lui „Europe” atinse fundul oceanului, trezind din somn caracatiţa.

— Ce bine-mi pare că fregata a scăpat, îi zise Vinoacă lui Lardea.

— Plutim pe propriile noastre burţi, zise Salamanca. Mai bine aş fi rămas câine!

11

Pe drumuri nestrăbătute, departe de orice ţărm, nesupusă legilor obişnuite, plutea undeva pe Pacific, de câtva timp, nu se ştia de cât timp, o navă fără nume, fără pavilion, o navă de oţel, vibrând suplă cu motoarele ei extraordinare, o navă înarmată până-n dinţi şi dornică să-şi păstreze taina până la capăt.

Oceanele îşi au fantomele lor... Pe orizont, când se vesteşte uraganul, gonesc cohorte înşelătoare de nave, cu velele în flăcări, cu bompresul aplecat ca o lance, scânteind diavoleşte, iar lângă timonieri, cu braţele încrucişate, stau bătrânii căpitani, tăcuţi, bătrânii căpitani cu feţele împietrite.

— Blestemat vis! gemu amiralul. Blestemată zi! Am ajuns pe puntea unui vapor scufundat, mort! Fiindcă blestematul cuirasat „Bremen” a murit... toată lumea ştie... Priviţi, zise tot Salamanca, holbându-şi ochii de spaimă, trece Gabrielle d’Estrées! Amanta lui Henric al IV-lea!... E ora de plimbare a babelor.

Bătrâna iubită a sângerosului suveran, în vârstă de vreo două mii şapte sute şaizeci şi doi de ani, se târa pe punte, cocârjată şi oarbă, trăgând după ea un căţel în frac negru, cu plastron alb, un căţel foarte simpatic, cu un fel de moţ alb în vârful cozii întunecate, un căţel

care i se împotrivea tot timpul, voind s-o apuce în direcţia contrară celei pe care înainta bătrâna.

— E singura supravieţuitoare a unui cargou olandez, zise medicul elveţian Haag. Echipajul a sărit în aer împreună cu nava. Erau toţi foarte tineri, nişte băieţandri; i-au legat de punte şi aşa au pierit... Se împotriviseră.

Se deschise uşa, apăru un om din echipaj.

— Ora de plimbare a blonzilor, anunţă acesta, inexpresiv.

Blonzii ieşiră, erau în total şapte.

— Şapte blonzi, şapte blonzi, şapte şoareci vagabonzi! cântă Vinoacă.

Cei şapte blonzi, defilând pe punte, treceau prin faţa ferestruicii o dată la trei minute şi cincisprezece secunde. Doctorul Haag avea un ceasornic foarte precis.

— De fapt, oftă Salamanca, şi eu sunt un... un... Ascultă! Cum îi zice pe româneşte?

— Despre ce tot vorbeşti? întrebă Vinoacă.

— Aia care vine şi ne ia, aia cu coasa! Care rânjeşte frumos şi ne cheamă tot timpul.

— Moarte.

— Da, moarte. Eu suit un mort. Deasupra sprâncenelor, cutele frunţii păreau nişte tăieturi proaspete. Amiralul se ridică brusc şi se izbi cu creştetul de tavanul scund. Blestemăţii! Anume ne-au băgat aici, pentru ca oamenii înalţi să umble aplecaţi!

— Ce vrei să spui? De ce eşti mort?

— Oamenii ca mine sunt morţi, rânji Salamanca.

Pentru o clipa aerul său veşnic persiflator îl părăsise. Blonzii trecură prin faţa ferestruicii, în pas cadenţat.

— Avea dreptate Lardea, scrâşni Vinoacă.

— Ce fel de dreptate?

Vinoacă îi aruncă o privire îngheţată.

— Cei care părăsesc pământul care i-a născut mor. Dacă nu ne întoarcem acasă, şi noi vom muri. Am şi început să murim...

— Astea sunt cuvintele lui Lardea?

— Lardea nu vorbeşte niciodată. Dar eu îi înţeleg glodurile. De când am plecat din România în marele turneu al circului „Escamillo”, Lardea n-a mai scos nici un singur cuvânt... Războiul ne-a prins pe drumuri, n-am reuşit să ne întoarcem acasă. Dar acum trebuie... trebuie... trebuie! Dacă mai trece un an şi nu ajungem acasă...

De data aceasta, Vinoacă auzi venind de departe, din larg acea răsuflare adâncă, acea respiraţie fierbinte ce deveni încet melodie tânguitoare de dor... Şi faţa trasă şi întunecată a acrobatului se deschise, se făcu aproape frumoasă. El privea cu ochii lăcrimând de lumină, încercând să distingă clar viziunea ce-l tulburase. Abia mai auzea cuvintele amiralului.

— Sunt plecat de-acasă de atâta timp, zicea acesta, nu mai sunt viu pentru nimeni de acolo, şi... *good bye and g'd luck!* Nu-mi amintesc de nimic în afară de o... cum se spune?

— Ce, măi omule?

— *Girl!*

— Fată! Tocmai cuvin tul ăsta să-l uiţi?

Amiralul îşi scarpină nasul.

— Mi se pare că am uitat tot cuvinte principale i moarte, fată...

Blonzii trecură iar prin faţa ferestruicii; cei doi din faţă vorbeau. Ultimul venea şchiopătând. Maistrul lemnar al lui „Europe" şchiopăta de piciorul stâng, în care avea un glonte nescos din timpul primului război mondial. De atunci şchiopăta. Ceilalţi blonzi mergeau bine, deşi probabil nici picioarele lor nu erau lipsite de gloanţe. Probabil că fiecare om târăşte după sine măcar un glonte care nu poate fi extras.

— Fata asta avea trei nume, trei nume şi o... zise Salamanca.

— O bunică?

— O bunică, pe dracu. Trei nume şi o liniuţă, între ultimele două. Şi cu fata asta s-a întâmplat odată nu ştiu *ce,* cu ea şi cu mine, dar ce, numai cuviosul Agopie dacă o mai fi ştiind... Eu, de felul meu, sunt tăcut, dar când îl

văd pe Lardea cum tace, îmi tot vine să vorbesc, pricepi?

— Pricep, aprobă Vinoacă, aplecând capul. Pricep foarte bine. Uite aici, Salamanca, zise, întinzându-şi mâinile cu degetele răşchirate.

— Ce e? întrebă marinarul, mirat. Ce e cu mâinile tale?

— Mâinile melc au început să se usuce, şopti Vinoacă. Au început să se usuce ca nişte rădăcini smulse din pământ... Eu tot am început să mă usuc. Pricepi?

— Nu, de loc.

— Of, of, amirale, gemu Vinoacă. Sunt atâţia ani de când am plecat de acasă, împreună cu Lardea! Eram tânăr, credeam că omul poate trăi oriunde... Dar nu poate. Dacă e smuls din pământul său, începe să moară încet. Noi spre casă o pornisem, pricepi Salamanca?

Marinarul se întunecă la faţă şi închise ochii.

— Nu pricep... Adică vă întoarceţi în ţară?

Da... Asta vrem. Şi cât mai repede, altfel vom muri.. Dacă într-un an de zile nu vom vedea farul de la Mangalia, Vom muri... Ne întoarcem acasă.

— Rămâne să vedem cum veţi scăpa de aici, rânji Salamanca, arătând peretele metalic al navei fără nume...

— Cine ştie! Poate vom scăpa şi de aici!...

12

La asta se gândi — ciudat lucru — în acel moment Vinoacă, dar cum gândurile nu corespund întotdeauna expresiei obrazului, îi zâmbi şi el, şi dori din toată inima să facă un dublu salt mortal, un dublu salt mortal în cinstea Necunoscutei Misterioase de pe dunetă, şi, dacă nu-l făcu, n-a fost din cauză că s-ar fi temut să nu strice simetria plimbării brunilor pe puntea navei fără pavilion, ci fiindcă nu voia, în niciun caz, să fie ridicol.

Vinoacă admiră părul ei negru şi lung şi se gândi că iubita din tinereţe «a lui Salamanca, iubita cu trei nume şi o liniuţă, o fi semănat la înfăţişare cu această Necunoscută Misterioasă, a cărei singurătate părea că-l cheamă neîncetat.

Necunoscuta Misterioasă era totdeauna acolo, străjuită de ţevile verzui ale tunurilor, deasupra, şi de flori, şi niciunul dintre prizonieri, în timpul nesfârşitelor marşuri cadenţate împrejurul punţilor, nu observase ca vreun om al echipajului să se fi apropiat de ea, să-i fi vorbit. Prizonierii, mărşăluind, treceau aproape de Necunoscuta Misterioasă şi de fiecare dată Salamanca, marinarul acesta fără de ţară, care cunoştea toate graiurile globului nostru, încerca să-i vorbească şi ea îi răspundea într-o ciudată limbă pa care n-o

înţelegea nimeni, cu un glas moale şi melodios; Vinoacă nu mai văzuse o fată atât de frumoasă şi cu glas atât de ciudat, era desigur fata din vis, a fiecăruia, prizonieră însă a frumuseţii ei, a limbii necunoscute pe care o vorbea, a nepăsării echipajului vasului fără pavilion. Echipajul o ignora, parcă n-ar fi existat; serios, niciunul dintre bărbaţii aceştia tăcuţi şi în uniforme fără culoare nu privise niciodată în direcţia Necunoscutei Misterioase de pe dunetă, deşi era de presupus că, bărbaţi fiind, şi de atâta vreme pe mare, profilul unei femei ar fi trebuit să-i ardă; numai prizonierii o admirau, prizonierii blonzi, şi cei bruni, şi cei şateni, şi cei pleşuvi, care erau în număr de unul: doctorul Haag. Acesta însă, prin excepţie, îşi făcea plimbarea alături de bruni, şi maiestuoasa lui chelie era ca un felinar, ca un steag al acestui detaşament de indivizi ce mărşăluiau împrejurul punţilor.

La amiază, marşul era suspendat pentru o vreme, echipajul, în tăcere, trecea la tunuri şi mânuia mecanismele, în acest timp un fel de cort cădea peste Necunoscuta Misterioasă de pe dunetă, care se vede că n-avea dreptul să urmărească aceste manevre.

Către ora şase, sau să fi fost chiar şase şi jumătate seara, în timp ce bucătarul Riam d’Aimez y Sequera Major d’Al... (care făcea parte din detaşamentul brunilor) începuse un

cântec îngrozitor de lugubru — şi care nu se potrivea câtuşi de puţin cu înfăţişarea sa paşnică şi totdeauna speriată — un vechi cântec de piraţi, pe care probabil îl intonase la vremea lui $ Kidd, când îl apucau melancolia şi remuşcările, în timp ce portarul bordelului „Cocoţ ierul dulce” îşi descleşta fălcile, spre a-l acompania, în timp ce Salamanca şi cu Vinoacă discutau şi Lardea tăcea şi ceilalţi prizonieri bruni se adunaseră la ferestruică, iar blonzii mărşăluiau de zor, în timp ce Gabrielle d’Estrees aştepta să vină rândul de plimbare al babelor, şi aşteptând îşi privea căţelul ei în frac negru cu plastron alb — în acest timp oceanul începuse pe neaşteptate Cântecul Frumoaselor Dezastre — şi fii atentă, nava de oţel, navă fără nume şi pavilion, nu cumva ţie ţi se adresează?!

Tocmai atunci veni un om din echipaj pare-i făcu semn lui Lardea să-l urmeze Vinoacă îi atrase atenţia că scamatorul nu e dispus să vorbească şi, dacă vor să discute cu el, e necesară prezenţa unui intermediar. Omul îi aruncă o privire inexpresivă, păru că meditează, dar de fapt nu medită nicio clipă, şi rosti:

— Allez!

La auzul vechiului îndemn circăresc, cobra Felicia tresări în colivia ei, se ridică şi,

clătinându-se, scoase oftatul acela care-i umplea de groază pe toţi.

— Ia şi cobra, porunci solul.

Îl urmară Lardea, Vinoacă şi cobra, printr-un labirint de coridoare ce nu se mai sfârşeau, pe alocuri, la răspântii sau la cotituri, oameni în uniforme negre strânse pe corp se îndeletniceau cu o operaţie misterioasă, aprindeau şi stingeau lumini, părând a semnaliza, dar cui? În diferite puncte, ochi sclipitori, verzi, galbeni, violeţi clipeau la intervale regulate, în timp ce un duduit greu, surd creştea şi descreştea din adâncul navei şi coridoarele păreau să nu aibă sfârşit şi Lardea tăcut mergea în urma solului, iar Vinoacă îi pândea gândurile; când ajunseră în încăperea rotundă, în faţa comisiei ce se instituise acolo pentru a hotărî cazul cobrei Felicia, Lardea rămase senin şi nu răspunse la nicio întrebare. Răspunse Vinoacă:.

— Dumnealui, Lardea, este scamatorul cel mai vestit, în timpul reprezentaţiilor are nevoie de cobră...

Aici, acrobatul se simţi străpuns de privirea lui Zainer Poppi şi tăcu, fâstâcit. Faţa lui Zainer Poppi se lăţise brusc.

— Regulamentul de bord nu permite prezenţa altor vieţuitoare în afară de om, zise August Blin.

— Totuşi, până acum am făcut două excepţii, domnule August Blin, zise Zainer Poppi.

— Da, domnule Zainer Poppi, florile şi căţelul Gabriellei d’Estrées.

Doi oameni tăcuţi notau în nişte registre mari desfăşurarea dezbaterilor.

— Apărarea are cuvântul, zise Zainer Poppi.

Un individ tuciuriu, cu faţa muşcată de vărsat, se ridică. Vinoacă înghiţi în sec, sprâncenele întunecate i se ciocniră deasupra nasului, simţi undeva în interiorul fiinţei sale, poate în inimă, sau în preajma ei, cum se dă lupta între teamă, teama de întuneric, de necunoscut, teama de om, şi încăpăţânare, frumoasa şi vesela sa încăpăţânare...

— Paragraful douăzeci şi şapte, cu privire la existenţa pe bord a altor vieţuitoare în afară de om, nu admite, ce-i drept, excepţii.

— În ce calitate vorbeşti? Apărător sau acuzator? întrebă Zainer Poppi.

— Acum sunt apărător, răspunse faţa găurită de vărsat.

— Continuă! făcu August Blin.

— Dacă însuşi apărătorul recunoaşte că paragraful citat nu admite excepţii! interveni Zainer Poppi.

— Dar căţelul Gabrïellei d’Estrées?

— Domnule August Blin, sunteţi cumva apărătorul cobrei?

— Eu veghez aplicarea legii, domnule Zainer Poppi.

— Aţi uitat pe ce bază s-a făcut excepţie cu privire *la* căţel şi flori?

— Eu nu uit nimic, făcu August Blin, şi faţa lui rotundă şi galbenă ca un dovleac se întunecă, maxilarele tresăriră. Întrebarea e dacă amendamentul special numărul doi poate fi aplicat la cobră?

— Tocmai acest amendament special voiam să-l citez în pledoaria mea, zise tuciuriul.

— Nu mai e nevoie de pledoarie, zise Zainer Poppi. Se consideră că ai şi rostit-o.

— Acum, zise tuciuriul, voi fi acuzator, şi-mi voi rosti rechizitoriul pe baza dispoziţiei finale, care nu admite aplicarea amendamentului special numărul doi decât în cazurile nevalabilităţii paragrafelor opt şi şaptezeci şi unu.

— Renunţă la rechizitoriu, să considerăm că s-a şi spus.

— De acord, zise August Blin. Cobra va fi ucisă.

— Mă împotrivesc! se ridică Zainer Poppi. Violenţa în acest caz e inutilă. Cobra să fie azvârlită peste bord.

— Susţin ideea, reveni August Blin, ridicându-se şi eL Ai auzit hotărârea? îl întrebă pe Lardea.

— Dumnealui, care e cel mai mare scamator, nu vorbeşte niciodată, interveni iar Vinoacă, şi în ochi i se aprinse o sclipire.

De câtva timp, cobra Felicia înconjura gâtul lui Zainer Poppi ca un colan de jad, umed şi sclipitor; în mijlocul tăcerii îngheţate gestul şi ţipătul de groază al lui August Blin, care se afla alături, şi observase primul, fură ciudat de inexpresive. Zainer Poppi, timp de două sau trei secunde încă, nu bănui nimic. Abia când cobra oftă, aşa cum ofta ea câteodată, Zainei Poppi ştiu ce podoabă grea poartă. Ca de obicei, el fu la înălţimea situaţiei, nu strigă, nu arătă frică, iar cobra fu luată de Lardea, adică ea veni singură, la un semn al acestuia.

Cobra fu aruncată în mare, la tribord.

Câtva timp o văzură înotând.

Şi aici Vinoacă izbucni în lacrimi. El, care ani de zile tremurase de frica bătrânei cobre Felicia. Aşa a fost în ziua aceea. Aşa a murit în ziua aceea bătrâna cobră Felicia, vedeta graţioasă a manejului.

Într-una din nopţile următoare cobra Felicia reveni pe neaşteptate pe bordul acela care o expulzase. Aţipind, Zainer Poppi o văzu atârnând deasupra capului şi şoptindu-i nişte cuvinte care-l înnebuniră. Ars de groază, buimac, Zainer Poppi sări spre Felicia s-o prindă înainte ca ea să-l fi muşcat, şi apucă

astfel maneta de alarmare a postului numărul unu, de pe puntea vasului. La postul numărul unu era de veghe un marinar cu urechi lungi, nişte urechi care puteau fi mişcate, răsucite, întoarse la voinţa posesorului lor, şi marinarul acesta văzând că la postul său se aprinde lumina roşie, de alarmă, îşi pierdu cumpătul şi fugi la cabina comandantului torpilelor (greşeală de neiertat, care ar fi trebuit să fie pedepsită cu împuşcarea, întrucât regulamentul de bord prevedea că în cazurile de alarmare a posturilor izolate, plantonul e obligat să tragă o rachetă roşie şi să aştepte).

Comandantul torpilelor se ameţise în seara aceea, lichidând singur o sticlă cu lichid verde şi amar, şi din cuvintele pe care le urlă plantonul, „Alarmă la postul numărul unu!”, nu recepţionă decât „numărul unu! Ceea ce în cartea de consemn a navei fără nume însemna cu totul altceva. Fără a se deranja prea mult, fără a-şi pune întrebări, el execută întocmai ordinul şi apăsă pe butonul cu indicele „1”, din stânga sa, şi adormi imediat.

Soneria de alarmă îl trezi astfel pe şeful echipei numărul unu al torpilelor de la babord, care văzu aprinzându-se deasupra patului său un mare panou pe care clipea un „1” mare cât un cap de gorilă. Ordinul era clar. Ordinul era clar, şi la rândul său şeful echipei numărul unu apăsă pe butonul numărul unu — ceea ce duse

la trezirea celor trei torpilori de serviciu, de la babord. Aceştia, fără să ezite, apăsară şi ei pe butoanele respective, cu numărul unu, şi în clipa următoare trei torpile ţâşniră de sub coastele fiarei de oţel. Nu vom şti niciodată ce soartă au avut torpilele numărul doi şi numărul trei, dar e cazul să notăm că torpila numărul unu, având o infimă dereglare la sistemul direcţional, o porni puţin pieziş, şi după ce făcu un mare ocol, se apropie iar de nava care o lansase. Aici intrară în lucru magneţii. Încet-încet, îndemnată de o diabolică forţă, torpila luă urma navei fără nume, ca un câine, şi se tot apropie, fără grabă, de bordul cenuşiu şi blindat.

Perversă întâmplare, ce punea capăt unui grandios plan, întocmit cu migală de August Blin şi Zainer Poppi! Vasul fără nume pieri ca scorpionul, de otrava propriei sale muşcături.

În adâncul oceanului cobra Felicia râdea.

13

Gabrielle d’Estréés murise de câtva timp. Pe sfărâmăturile de lemn care încă mai pluteau în virtutea unei zadarnice încăpăţânări, corpul ei cocârjat se îndoise şi mai mult şi — vai! — ce jalnic arăta fosta amantă a lui Henric al IV-lea!

Căţeluşul Gabriellei d’Estréés însă trăia şi, alergând de la un capăt la celălalt al minusculei insule plutitoare, îşi arunca plânsetul subţire spre nemărginitul orizontului — caraghios sărmanul căţel!

Oceanul încă mai intona Cântecul Frumoaselor Dezastre, mulţumit. Spre ţărmul insulei, printre stâncile negre, valurile se precipitau, urlând vechea melodie „Mai trage-mi un glonte în tâmplă, Mary”.

Cine supravieţuise dezastrului? Pe ţărmul stâncos Salamanca încerca să-şi facă niţel curaj, zicându-şi că supravieţuise unor naufragii şi mai cumplite. Manuel îi punea întrebări, marinarul însă nu-l lua în seamă şi urechile Clăpăuge ale copilului se înroşiseră de ciudă. Vinoacă nu zicea nimic. Privea cu ochii mijiţi oceanul blestemat care-l înghiţise pe marele său prieten. Pe Lardea.

— Ham-ham! strigă subţire căţelul Gabriellei d’Estréés către oamenii de pe insulă.

— Şi de ce nu te-aş salva, spuse amiralul. De ce nu te-aş salva, măi javră, că focul tot nu se aprinde. Vechile tangouri! zise, înaintând cu nădragii suflecaţi printre stâncile care rânjeau din apă.

El ajunse până la sfărâmătura ce abia mai plutea şi căţelul se repezi scheunând. Amiralul îl lipi de umăr, murmurând nişte blinde înjurături. Apoi dădu brânci acelei plute

mizerabile care se îndepărtă uşor, şi intrând într-un fel de curent, dincolo de primul brâu al stâncilor, începu să plutească încet, ducând în larg mult ostenitele rămăşiţe pământeşti ale amantei lui Henric al IV-lea.

Vinoacă îşi întinsese pe nisip cămaşa zdrenţuită.

— Ciudată catastrofă! Suntem singurii supravieţuitori? Oh, Lardea, bătrâne! Cum să mă întorc singur acasă, fără tine?

— Dar priveşte odată! Priveşte ce-am găsit! zbieră Manuel.

Vinoacă duse la piept, suspinând, aşchia aceea neînsemnată.

— O, tu, baghetă atotputernică, vraja ta a făcut să apară şi să dispară nenumăraţi iepuri, şerpi, oameni. Aşchie nepreţuită din bagheta marelui Lardea, scoate-l din adâncul blestematului ocean pe prietenul meu, viu şi tăcut. Unde ai găsit, Manuel, bucăţica asta de lemn? La ţărm, desigur, au adus-o valurile.

— Dimpotrivă, domnule Vinoha! Această fărâmitură de lemn sfânt se afla acolo, la rădăcina Arborelui Lunii... „Nu valurile au purtat-o peste nisip, gândi Vinoacă. Atunci, cine?”

Câţiva paşi mai încolo. Într-un loc unde vântul lipise un strat subţire de pământ moale, roşiatic, urmele vorbiră prin gura lui Salamanca. Marinarul îşi vârâse nasul printre

ele ca un copoi bătrân. Paşii lui Lardea se îndreptau rari şi apăsaţi spre nordul insulei, înconjuraţi de paşii unor făpturi desculţe, de jur împrejur.

— L-au luat prizonier! îl prohodi Salamanca. Prin locurile acestea, se spune că preţul cărnii proaspete de european se menţine...

Vinoacă îşi pipăi maxilarul, îngrozit.

— Canibali? Eşti nebun? Ia fugi de-aici!

— Asta şi vreau! aprobă Salamanca. Să-i dăm zor cu plecatul din afurisita asta de insulă.

— Fără Lardea?

— Am să dobor câţiva copaci, zise amiralul. Trebuie s-o uşchim de-aici. Ăştia or să ne ronţăiască până la ultimul zgârci.

— În secolul douăzeci? Dar unde ne aflăm? Eu, oricum, fără Lardea nu plec.

— Nătărăilor! urlă Manuel. Dar eu? Eu nu contez? vorbiţi de parcă eu n-aş exista! Întrebaţi-mă pe mine, cereţi-mi părerea!

Din locul acela, către centrul insulei, se vedeau două ridicături — nu semeţe, dar abrupte — şi nesfârşite păduri, înalte şi nemişcate, înaintând până aproape de ţărm pe alocuri, sau retrăgându-se cu perfidie în fiorduri ciudate în alte părţi, acopereau pământul acela pierdut. Într-acolo se îndreptă Vinoacă, urmărind paşii scamatorului. Singur.

— Şi noi? strigă Manuel.

Salamanca părea că nu observase plecarea lui Vinoacă. Stând cu spatele spre insula care nu-l interesa de loc, marinarul privea şirurile albe ale valurilor ce se repezeau în brâul de stâncă.

— Şi noi? zbieră Manuel.

Salamanca se întoarse încet. Muie degetul în gură şi-l ridică apoi atent.

— Bate un vânt de contraaventură, copile. Stai liniştit.

— Îl lăsăm singur? îl lăsăm singur pe Vinoha?

Salamanca zâmbi. Gura i se lărgi, ochii parcă se apropiară, nasul se lungi, mândru..

— Fie! Şarpele cu clopoţei îşi poate pierde cel mult clopoţeii.

Căţelul Gabriellei d'Estrées se luă, fără să şovăie, pe urmele salvatorului său. Din câţiva paşi ajunseră pe acrobat care mergea încet, cu ochii în pământ.

Colţul pădurii venea spre ei, şi văzură trunchiurile cocotierilor şi ale Arborelui Lunii, razant pe lumină, şi de departe îi mai ajunse o dată oftatul oceanului.

Brusc, ca din pământ, apărură cei doi lăncieri războinici, purtând deasupra capului înalte şi ascuţite suliţi. Pielea lor cafenie-roşiatică scânteia toată, cu excepţia braţului drept, presărată cu un praf argintiu. Goale cu desăvârşire, trupurile lor vorbeau singure despre forţă! Erau mărunţi, cam cât Vinoacă.

Unul înaintă şi se opri la cinci paşi de musafiri, aşezând lancea în diagonală, aşa cum mânuiau halebarda vechii oşteni din Europa, când voiau să oprească intrarea sub zidurile păzite de ei. În poziţia luată, ca şi în vocea băştinaşului se puteau bănui mândrie şi vanitate chiar.

— *Taki buri!*

— Ce vorbeşti? făcu Salamanca.

— *Taki-taki!* strigă lăncierul.

— Aha! Asta schimbă cu totul situaţia, răspunse marinarul.

— *Taki buri, ooo!*

— Formidabil! Şi de ce?

Veni şi celălalt războinic..

— *Riko lam! Riko paava ajub! Ooo!*

— Eşti şmecher? Crezi că mă las tras pe sfoară?

— *Bakari! Ooo! Lukey bha-bha!*

— Nu sunt de acord. Peştoaica galbenă era mai frumoasă.

— *Fukbom urtse taki-taki!*

— În niciun caz. Aşa nu facem târgul.

— *Taki buri, ooo!* strigară amândoi băştinaşii şi după ce executară în acelaşi ritm câteva rapide mişcări cu lăncile, o luară la goană. Dar nu că s-ar fi speriat.

— Ia ascultă, ce... *taki-taki* aţi tot parlamentat? întrebă Vinoacă.

— Vechile tangouri.

— Cum?

— Am înţeles un singur cuvânt: *„ooo”,* lămuri Salamanca.

— Şi înseamnă?

— Moarte.

Vinoacă ridică din umeri:

— Eu merg mai departe. Veniţi şi voi?

— Desigur. „Ce plăcere să murim” cu toţii împreună!” E un vechi tango. Diavolii ăştia negri au fugit să înteţească focul sub cazane.

— Manuel, cară-te înapoi pe ţărm, poate trece vreun vapor şi te vede. Că noi, nu cred să ne mai întoarcem, mormăi Vinoacă.

Manuel însă nu-l luă în seamă.

Abia făcură câţiva paşi prin pădurea fără poteci şi în faţa lor răsări ceva ca o funie groasă, împletită din subţiri şi elastice fibre; părea un şarpe nesfârşit întins pe pământ de-a curmezişul drumului lor...

— Să aşteptăm, parcă a mişcat!

— Nu. Nimic. Nimic. Dar...

— Înţeleg, suspină Salamanca. Funia aceea e tropicul N-aş fi bănuit că trece pe aici!

— Cum? Crezi că e chiar tropicul? întrebă Manuel.

— Mai mult ca sigur. Uneori se rupe, alteori îl deplasează furtunile. Îţi dai seama în aceste cazuri ce încurcături au căpitanii cu stabilirea poziţiei vasului?

— Şi Ecuatorul e tot aşa?

— Ecuatorul e o funie ceva mai groasă. Şi cu clopoţei, să sune când trec vapoarele ca să poată nota căpitanul în jurnalul de bord că a trecut în cealaltă emisferă.

— Tropicul de ce n-are clopoţei?

— Au vrut să-i pună, dar n-au reuşit să strângă destui clopoţei. Din cauza asta a ieşit o mare dandana internaţională: nişte prăpădiţi de marinari s-au apucat să fure clopoţei unul de la celălalt. Atât aşteptau prim-miniştrii şi împăraţii belicoşi... Şi i-au ars un război pe cinste!

— Eu merg mai departe, stărui Vinoacă mohorât.

Salamanca se întoarse spre Manuel:

— În zilele de contraaventură nu ai voie să treci tropicul decât dacă ţi-ai dat pe frunte cu sânge de papagal bătrân. Da, aşa glăsuieşte învăţătura...

În momentul acela funia prinse viaţă, se răsuci fulgerător, făcând ochiuri.

— Ce v-am spus, urlă Salamanca. În zilele de contraaventură nu e... Tropicul se răzbună!...

Ceva îl doborî pe marinar, dar el se ridică, îl văzu pe Manuel căzut la pământ, îl văzu pe Vinoacă luptându-se furios cu funia, care, ca vie, mânuită de forţe nevăzute, se răsucea împrejurul său, şerpeşte, apoi funia se abătu şi asupra amiralului, grea, rece, vâscoasă, el căzu, se ridică iar, reuşi să iasă din capcană,

sări într-o parte, în bălării, se rostogoli, se pomeni în picioare şi începu să alerge...

„La urma urmei... e mai bine să rămân liber, ca să-i pot... să-i pot ajuta... Vechile tan...”

14

Dar căţelul? Ce s-o fi întâmplat cu odorul Gabriellei d’Estrées? Cine ştie!? Un posomorit de om trece pe ţărm. Aici primejdia pare să fie mai mică... Ce vină are că a scăpat? În plină zi, oceanul e negru, pustiu, închis. Adică acelaşi. Şi acelaşi om îl priveşte chiorâş, acelaşi om obosit, de acum o mie, de acum două mii de...

Ooo! De jur-împrejur pândeşte *ooo!* Salamanca nu va merge să vadă ce s-a întâmplat cu nefericiţii aceia de naufragiaţi. Nu! E prea înţelept pentru ca să facă aşa ceva. Şi el e un. Naufragiat, numai că tropicul n-a reuşit să-l prindă în laţ.

Se făcu întuneric şi amiralul porni înjurând spre interiorul insulei. Când intră în pădure, ceva rece îi lovi obrazul. Era fructul rotund al unei plante cățărătoare. Salamanca, înfometat, prinse în mână fructul necunoscut, rece şi parfumat. Hrană divină? Otravă? Muşcă lacom, pătruns de miresmele tari care-l îmbătau. Bâjbâi împrejur şi mai găsi alte fructe pe care le devoră. Merse mai departe prin bezna aceea

blestemată, împiedicându-se la tot pasul. Simţea o euforie dulce cuprinzându-i fiinţa, şi nu-i fu teamă să meargă mai departe, tot mai departe.

I se păru că vede o lumină; înaintă precaut, dar fără urmă de frică, conştient că beţia aceea ciudată o provocaseră fructele necunoscute. O mică flacără galbenă pâlpâia în faţa intrării în bordeiul semi subteran. Ascuns, marinarul rămase în aşteptare, pândind. Nimic nu mişca, în afară de mica flacără. Undeva, în pădure, răsună deodată hohotul unei păsări.

Salamanca ridică lampa aceea primitivă şi lumină interiorul bordeiului. Fluieră de uimire. Fără să mai aştepte vreo invitaţie intră, se aşeză în faţa mesei bătute în pământ şi începu să înfulece gustoasele feluri de mâncare ce păreau că-l aşteaptă chiar pe el. Găsi acolo bucăţi de carne bine rumenite, cartofi fierţi cu un gust dulceag, specific, nişte legume cu gust îndoielnic, pe care le ocoli, şi chiar pâine de mălai, coaptă bine. Mâncând, constată că locuinţa aparţine unui om civilizat. Văzu, atârnând pe perete, busolă, sextant, cronometru, câteva scule, fotografia unei tinere şi frumoase femei... Se ghiftui bine, tolănindu-se apoi pe culcuşul comod şi moale şi se decise să-l aştepte, calm, pe stăpânul colibei. Cine ştie ce sentimente de vinovăţie încerca! Stătea lungit, cercetând acoperişul de

deasupra sa, împletit cu îndemânare din ramuri elastice, întărit cu funii solide ca şi aceea din care era confecţionat tropicul, dar curiozitatea în legătură cu stăpânul acestui sălaş însingurat nu prea-l chinuia. Totuşi Salamanca îşi propusese să nu adoarmă. Grozav de încet se scurgeau minutele şi din când în când în pădure hohotea pasărea necunoscută.

Salamanca nu mai dormea de câtva timp; cu ochii mijiţi, urmărea mişcările bărbatului, fără îndoială stăpânul vizuinii. Acesta potrivea deasupra focului frigarea în care se rumeneau încet două păsări. Era tânăr, roşcovan, cu barbă rară, pe faţa slabă şi prelungă. Purta o îmbrăcăminte uşoară, de culoare deschisă, cârpită şi reparată cam prin toate părţile, dar curată. Marinarul văzu arma de vânătoare, carabina şi un revolver de calibru mic, aranjate sub acoperişul colibei. Nu observase încă acest arsenal. Mirosul plăcut de friptură îl făcu să înghită în sec şi, prefăcându-se că s-a trezit chiar atunci, se întinse din toate puterile. Roşcovanul vârî capul în colibă şi rosti prietenos câteva cuvinte într-o limbă dulce, cântătoare, pe care Salamanca n-o înţelegea. Atunci stăpânul bungalow-ului se exprimă pe englezeşte:

— Bună dimineaţa! iartă-mă că te-am trezit... Dacă faci zece paşi într-acolo, dai de un pârâu în care te poţi spăla de minune.

Buimac, amiralul se răcori în apa limpede, şi când porni înapoi fu aproape sigur că nu va mai găsi nimic, nici colibă nici roşcovan, şi nici cele două păsări, frigându-se deasupra focului...

Îngândurat, tresări când auzi vocea roşcovanului:

— Imediat dejunăm! Nu vrei să iei înainte de masă o înghiţitură de *licwci?* Face poftă de mâncare şi favorizează digestia...

Salamanca luă precaut vasul de lut ce i se întindea, umplut pe jumătate cu un lichid lăptos cenuşiu. Îşi turnă într-o cană şi bău, convins că băutura aceea, o otravă puternică fără îndoială, îl va azvârli în aer, spre marele haz al politicosului roşcovan. Dar nu se întâmplă nimic, dimpotrivă, *licwa,* oare conţinea şi o cantitate de alcool fermentat, îi spori cu adevărat pofta de mâncare, excelentă şi până atunci, de aceea, când masa fu servită, apucă fără niciun moft talgerul primitiv de lemn, pe care aburea pasărea friptă. Roşcovanul aduse şi pesmeţi marinăreşti.

— Eu sunt Rucano Bartolomeu, zise el, în sfârşit. Poate ai auzit de mine. Poftă bună!

— Mulţumesc. Eu sunt Salamanca, vărul lui Neptun.

— A!

— Şi ce faci aici? îl ispiti după un timp marinarul pe omul care-l găzduise o noapte şi acum îl şi ospăta, fără să-i fi pus vreo întrebare.

— Corzfzpurez, răspunse Rucano.

— Aha, făcu Salamanca, fără a înţelege despre ce este vorba, fireşte. Şi e greu?

— Nu. Înţelegi, lucrurile se prezintă totdeauna altfel decât ai fi crezut...

— Înţeleg. E simplu.

— Nu e chiar simplu, dar nu trebuie să ne aşteptăm la prea multe, acolo unde nici pământul nu e copt.

— Desigur.

— Găseşti că e friptă bine? întrebă roşcovanul, arătând pasărea din caro Salamanca muşca vântes.

— Minunat. E mâncarea mea preferată.

— La amiază sper să avem grătar de ton auriu.

— Ce pământ e ăsta?

— Insula Configuraţiei, răspunse roşcovanul, turnând *licwa* în căni.

— Pe insula asta, o dată cu mine au mai naufragiat vreo doi-trei. Ar trebui să vedem ce se poate face...

— O, nu! Am o convenţie cu ambele triburi. Mă crezi?

— De ce nu te-aş crede?

— Aţi naufragiat? întrebă Rucano nepăsător.

— Oh, da... Niţel.

— Şi câţi aţi scăpat?

— Nu ştiu precis... Eu, cu încă doi, şi cu un copil eram împreună, şi ne-am pomenit agăţaţi de epava unei bărci... Nu am idee cum am ajuns pe insula asta...

— Ce importanţă are, zâmbi gazda. Se întâmplă atâtea lucruri... Poţi rămâne cât vrei aici, dar în legătură cu băştinaşii descurcă-te singur... Am un pact... o convenţie cu ei...

Rucano aduse din colibă o bâtă groasă, acoperită de crestături adânci.

— Aceasta e convenţia, explică. Uite ce scrie aici: *Ritu mar tropi van-van rati igwa sit ooo.* Adică: „Înţelegerea de la muntele vânăt, pe viaţă şi moarte. E un fel de tratat de neamestec şi într- ajutorare. Tribul Bakuti îmi pregăteşte *liezva,* iar tribul Abul pescuieşte pentru mine.

— Şi tu? Tu ce faci pentru ei?

— Ţi-am spus: eu *configurez.* Nu e uşor...

— Desigur, desigur... Uitasem...

— Amândouă triburile se duşmănesc prin tradiţie, şi din doi în doi ani, la dată fixă, fac război. Acum suntem tocmai în preajma măcelului.

— Am nimerit bine! murmură Salamanca. Totdeauna am norocul să nimeresc acolo unde

se petrec naufragii, explozii, bătălii, erupţii şi tot felul de chestii de-astea...

— Bătălia începe la răsăritul soarelui şi încetează la prânz, pentru cinci *măsuri.* O *măsură* durează cam douăzeci de minute de-ale noastre. În acest timp, căpeteniile ambelor triburi fac masă comună şi în timp ce înfulecă de zor comentează desfăşurarea ostilităţilor. După prânz, lupta se reia, până ce apune soarele.

— Pe europeni îi mănâncă fierţi sau copţi? Sau preferă grătarul în sânge?

— Tribul Bakuti se închină Vântului de Nord, iar tribul Abul are ca zeitate *Tăcerea.*

— Ar trebui să văd totuşi ce e cu ceilalţi!... Cu tovarăşii mei de naufragiu... Mai trăiesc oare, ce spui, Rucano?

— Mare lucru n-o să păţească. Dă-le pace; dacă rămâi aici, am putea *configura* împreună...

— Ar fi vesel, rânji Salamanca, dar muncile de birou nu mă atrag. Serios. Sunt marinar...

— Nu te reţin în acest caz...

— Îţi mulţumesc pentru toate, *sir* Rucano! încotro zici s-o pornesc ca să dau de triburile alea?

— Fereşte-te de sucul Arborelui Lunii, e otrăvitor... Dulce şi parfumat, te ispiteşte la tot pasul, dar e destul să...

— Asta o ştiu şi eu. La revedere, *sir!* Şi *configurează* în pace!

— Drum bun, amirale! Inima lui Rucano Bartolomeu îţi aparţine!

Salamanca sui creasta din stângă muntelui, ceea ce nu fu uşor, şi când ajunse sus, se opri să răsufle şi să se orienteze. Începu să coboare pe o potecă subţire şi peste puţin timp întâlni doi băştinaşi care duceau un peşte enorm atârnat de o creangă ce se sprijinea pe umerii lor.

— Hei! *Taki-taki!* Opriţi-vă!

Trecură tăcuţi şi nepăsători. „Blestemăţii, sunt din tribul Abul şi-i duc peşte nebunului de Rucano... Zeul lor e Tă*cerea”, g*ândi Salamanca, păşind luminat mai departe. Întâlni şi alţi băştinaşi, toţi tăcuţi ca nişte umbre, şi puţin înainte de amiază ajunse în ceea ce părea a fi satul lor. Colibele, aranjate într-o ordine geometrică destul de riguroasă, erau înalte, încăpătoare. Câteva fumuri îşi ridicau spre cer braţele cenuşii. Nimeni nu-l luă în seamă pe marinar. Asta până ce apăru un băştinaş care-i puse mâna pe cap, în tăcere.

— Ascultă, binevoitorule, ia-ţi laba de pe creştetul meu!

Salamanca îi zvârli palma la o parte, dar tăcutul său adversar se încăpăţână şi i-o aşeză iar pe creştet. Două femei, cu perdeluţe pudice împrejurul şoldurilor, îi zâmbiră marinarului,

trecând cu poveri pe cap. Vase de lut, smălţuite, cu desene şi flori. Marinarul o luă din loc, urmat de băştinaşul care se încăpăţână să-i ţină mâna pe cap. În întâmpinarea lor venea o arătare stranie, cu cercei în urechi şi vaste tatuaje pe tot corpul. Salamanca descoperi surprins pe pântecele bătrânului un desen ce reprezenta nici mai mult, nici mai puţin decât Turnul Eiffel, călărit indecent de o amazoană cu pulpe cărnoase... Asemenea tatuaje subtile realiza un singur om: bătrânul beţiv Jacques, din Marsilia, contra unui preţ de trei franci, achitaţi pe loc.

— *Warr-tungd-sinee!* Opreşte-te, necunoscutule! *Je suis le Grand Polyglotte!* Sunt *Marele poliglot* al tribului Abul! zbieră cu voce subţire fiinţa descărnată din faţa lui Salamanca, în dulcea limbă a urmaşilor lui Villon, cu un accent îngrozitor. Uimit şi fericit că întâlnise un om *vorbitor,* şi încă într-un grai cunoscut, Salamanca îi puse o întrebare cu totul fără rost, înţepând cu arătătorul pieptul îngust:

— L-ai cunoscut pe bătrânul Jacques? Ai fost la Marsilia?

— Ä Marseille! Oho-ho-ho! Orăcăiră moaştele ambulante. Moi, le Grand Polyglotte... Moi, le grand voyageur... Eu, marele călător! Vieux Jacques, mon frère!

(Din momentul acesta în vorbirea lui interveniră cuvinte englezeşti, germane,

italieneşti — şi altele, aparţinând Dumnezeu ştie cărei limbi... era cu adevărat un mare poliglot!) Salamanca, prea puţin curios din fire şi prea filosof ca să pună preţ pe nişte amintiri confuze, se mulţumi să înregistreze amănuntul că într-adevăr scheletul răguşit din faţa lui încăpuse cândva pe mâinile lui Jacques din Marsilia. El privi împrejur, cu acea vagă plictiseală a bătrânilor călători, pentru care niciun peisaj nu mai e suficient de... de... în acest timp *Marele Poliglot* al tribului Abul îşi lăuda curajul, iscusinţa, memoria...

Cu o tresărire, totuşi, Salamanca reţinu următoarele cuvinte:...

— Şi ieri a venit la noi *Omul Marii Tăceri... Omul Marii Tăceri* stă cu *Bătrânii.* Tac împreună, explică *Marele Poliglot.* Peste câteva zeci de *măsuri* izbucneşte crâncena încleştare cu războinicii tribului Bakuti. *Omul Marii Tăceri* tace acum despre jertfa ce va fi adusă pentru acest război...

— Este chiar dorinţa *Omului Marii Tăceri* ca eu să ajung imediat la el! explică Salamanca.

— *Omul Marii Tăceri* este un mare conducător! se supără *Marele Poliglot.*

— Bineînţeles; iar eu sunt mâna lui dreaptă!

— *Omul Marii Tăceri* vrea să fie lăsat în pace cu *Marele Bătrân,* şi cu ceilalţi *Bătrâni.*

— Cuvintele tale put a erezie, o, tu, *Mare Poliglot!* se pomeni Salamanca declamând.

Dacă nu voi fi dus imediat la *Omul Marii Tăceri,* insula voastră caraghioasă se va întoarce cu fundul în sus. O! Aceasta este însăşi voinţa *Tăcerii!*

— Tu, nelegiuit animal cu pielea albă şi barba neagră. Te voi duce în faţa *Omului Marii Tăceri* şi a *Bătrânilor.* Dar să ştii că viaţa ta depinde de coada peştelui! Nimeni n-are voie să tulbure liniştea *Bătrânilor.* Coada peştelui va vorbi. Vino!

Marele Poliglot îl duse pe Salamanca la sălaşul *Marelui Bătrân,* păzit cu străşnicie de un cordon de trupuri viguroase.

— *Igzoa sit ooo!* Viaţă şi moarte, şopti *Marele Poliglot,* şi fură lăsaţi să treacă.

Înconjurat de cercul *Bătrânilor,* Lardea stătea comod pe un aşternut de ramuri tinere, flori şi ierburi frumos mirositoare, iar la picioarele sale dormea încolăcit căţeluşul Gabriellei d’Estrées. Dracu ştie cum ajunsese acolo. El împreună cu javra care dormea şi cu *Bătrânii* care nu dormeau continuau să tacă, şi cu atâta convingere, că lui Salamanca îi pieri orice poftă de viaţă. Intrând în. Acel sanctuar, chiar şi *Marele Poliglot* uită dintr-o dată să vorbească.

— Vinoacă şi cu Manuel... începu în cele din urmă Salamanca, dar se întrerupse; cuvintele sale, care profanaseră acea linişte sfântă, îl făcură pe *Marele Bătrân* să se ridice în picioare

ca ars. Abia atunci amiralul observă în dreapta lui Lardea o strachină de lut în care se aflau mai multe cozi de peşte. *Marele Bătrân* luă cu mâna tremurândă una din aceste cozi şi i-o întinse *Omului Marii Tăceri,* care o prinse şi el. Traseră amândoi şi coada se despică de la mijloc. *Marele Bătrân* luă ambele bucăţi şi le încredinţa spre cercetare *Marelui Vraci.*

— Vechile tangouri, mormăi Salamanca.

— *Omul Marii Tăceri* ocrotească gândurile noastre! predică el. Şi apoi, către *Marele Poliglot:* Tradu!

— *Faki tahti luuu-uu ub-zib tlăi! oficie Marele Poliglot.*

— Coada de peşte a hotărât, continuă Salamanca. Eu sunt vocea şi braţul *Omului Marii Tăceri!* Şi în timp ce *Marele Poliglot* traducea cu atâta patos că Turnul Eiffel cu călăreaţă cu tot îi juca pe buric, Salamanca asculta şuierul subţire al vrutului de afară.

— Oh, tu, vânt de aventură!... suspină el.

Într-acestea, *Marele Bătrân,* fiind la vârsta înţelepciunii, îşi părăsi locul statornicit prin datină şi din umbra lui Lardea adresă cuvinte adunării, în timp ce *Marele Poliglot* traducea la urechea lui Salamanca:

— Timpul trecând, ulciorul apelor limpezi s-a spart — cam aşa spunea *Marele Bătrân,* De-acuma se apropie ora cântarului! Războinicii tribului Bakuti şi-au ascuţit suliţele şi au

picurat otravă de moarte pe săgeţile arcurilor. Oare războinicii tribului Abul rămâne-vor nepăsători? Chiar astăzi solia morţii va părăsi tribul Abul, îndreptându-se către mlaştinile puturoase în mijlocul cărora sălăşluieşte tribul inamic Bakuti, spre a-i trezi din dulcele somn al iluziilor. Mai puţin o sută de *măsuri* mai sunt până la ora sângelui spălat.

Salamanca socoti că venise clipa şi se ridică în picioare:

— Voinţa *Omului Marii Tăceri* este ca eu să fiu cel care duce solia marţii! zise, având un plan în minte.

— Aceasta este şi voinţa noastră, deci, aprobă *Marele Bătrân.* Te vor însoţi atâţia războinici câte petale arc floarea de *synthia.* („Cât o fi asta?" se întrebă marinarul.) Iată solia morţii, care, chiar astăzi, înainte ca soarele să fi intrat în ocean, va ajunge în mâna uscată a *Marelui Bătrân* al tribului Bakuti.

Salamanca luă în mână obiectul. Îl privi mai atent abia când simţi cât e de greu: era un bulgăre de aur, masiv şi strălucitor.

În faţa bordeiului se rânduiseră doisprezece războinici înarmaţi până-n dinţi! „Probabil atâtea petale are floarea de *synthia",* îşi zise marinarul, săltând în palmă solia morţii, adică bulgărele de aur.

— Dar cum mă voi înţelege cu oamenii? îl întrebă Salamanca pe *Marele Poliglot.* Cu prietenii şi cu duşmanii?

— Nu te teme, răspunse *Marele Poliglot,* nu te voi părăsi. Eu mă aflu *întotdeauna* acolo unde e şi solia morţii!...

Lardea rămase în sălaşul tăcerii, înconjurat de *Bătrâni,* în timp ce Salamanca, în fruntea războinicilor, se îndrepta în jos, spic ţinuturile mlăştinoase ale celuilalt trib. După ce ieşiră din sat, după ce trecură printr-o sumbră şi tenebroasă pădure, urcară o mică înălţime, de unde *Marele Poliglot* îi arătă undeva jos, în vale, un mic grup de oameni ce suia spre ei.

— Este *boara-ooo...* solia morţii pe care ne-o trimite tribul Bakuti. Ne vom întâlni pe drum.

— Şi aveţi de gând să vă despărţiţi imediat? întrebă marinarul, neplăcut surprins.

— Nicidecum. Ne vom opri numai ca să bem împreună *licwa.* Tribul Bakuti face cea mai bună *licwa* de pe acest, pământ.

— Ştiu, zise Salamanca, gândindu-se la roşcovanul care *configura* undeva pe partea cealaltă a insulei.

— *Licwa* este băutura divină a oamenilor, explică *Marele Poliglot.*

— Lasă-te de glume, bătrâne, mormăi Salamanca. Pun pariu că pe când te aflai la Marsilia — cum naiba vei fi ajuns acolo? — nici

nu te gândeai la *licwa,* ci tot cu Pernaud şi calvados te ţineai...

— Calvados!... înghiţi în sec *Marele Poliglot.*

— Să nu-l mai întâlnesc pe Beebs, şi să nu-mi ajute cerul să-i pocesc mutra afurisită, dacă nu ţi-ai vinde familia, sufletul, şi tribul, pentru o înghiţitură de calvados! Ce-ţi mai lucesc ochii, bătrâne! Ţi-ai amintit de speluncile unde cădeai sub masă, beat turtă... Şi-mi ţii parabole despre *licwa,* băutura sfântă a oamenilor!

Peste puţin timp, cele două solii ale morţii se întâlniră în preajma unui vechi crater, în fundul căruia scânteia lacul rotund, întunecat şi adânc. Pe marginea lui întinseră masa — se apucară să bea şi să înfulece din proviziile comune. Sporovăiau veseli şi agitaţi!

— Despre ce vorbesc? întrebă Salamanca pe *Marele Poliglot.* Acesta, pocind cuvintele multor limbi, îi lămuri că războinicii tribului Bakuti povesteau despre o recentă întâmplare: tribul lor a achiziţionat două „feţe palide”. Unul din ei nu pare să fie decât copil, dar celălalt e mare conducător de oşti în ţara lui, şi el, împreună cu *Marele Bătrân* al tribului Bakuti, va conduce războinicii în ziua sacrificiului. Şi fiindcă veni vorba de sacrificiu, adică de războiul dintre triburi, unul dintre purtătorii soliei morţii îşi umflă pieptul şi, acompaniat de ceilalţi, intona o veche şi sinistră melopee.!

Când apare pantera,
Humlo, humla, ooo!
Lianele junglei tremură uşor
Humlo, humla, ooo!

Războinicul viteaz îşi retează singur capul
Humlo, humla, ooo!
Şi merge, legănându-l în palma mâinii stângi,

Humlo, humla, ooo!
Pantera are muşchi tari,
Humlo, humla, ooo!

Şi pe toţi ea îi mănâncă,
Humlo, humla, ooo!

Curând ajunseră în ciudatele şi posomoritele ţinuturi locuite de războinicii tribului Bakuti, cu femeile şi copiii lor. Aici, la tot pasul, întâlneai pâraie ce-şi duceau apele greoaie şi negre, apărând şi dispărând printre încurcatele hăţişuri ale junglei. Mlaştini adânci, greu mirositoare, ascunse sub perdele de ceaţă te pândeau la tot pasul şi voci stranii răzbăteau uneori din mijlocul apelor. Satul propriu-zis al tribului se afla în mijlocul unui mare lac, mocirlos şi cu unda verzuie otrăvită; şirurile locuinţelor lacustre erau dispuse ca razele unui

cerc. Mai multe poduri duceau spre mijlocul satului, fiecare pod păzit cu străşnicie de câte o strajă înarmată. Bărci şi câteva plute se mişcau într-una, încet, pe apa lacului.

— Tribul Bakuti vieţuieşte aici de pe timpul marelui înţelept Oka, regele Oka, cel care a predicat retragerea pe ape, explică *Marele Poliglot.*

Solia morţii fu primită cu un anumit ceremonial. Pe unul din poduri, pe cel principal mai precis, apăru *Marele Bătrân* al tribului. El luă din mâna lui Salamanca bulgărele de aur pe care-l lipi de ochiul drept şi apoi îl duse în dreptul inimii. Câţiva războinici tineri intonară un cântec de luptă, şi cu acest alai Salamanca şi *Marele Poliglot* fură conduşi spre mijlocul satului. Războinicii tribului Abul rămăseseră în urmă, întâmpinaţi paşnic de războinicii tribului lacustru, care le întinseseră mari căni cu *liezca* proaspătă! Salamanca îl găsi pe Vinoacă într-una din acele colibe fantomatice, înconjurat de nu mai puţin de cinci femei, cinci tinere frumoase, despuiate, care se întreceau să-l servească. Tot acolo era şi Manuel, cu ochii legaţi însă.

— Şezi! îl pofti Vinoacă. Am aflat că Lardea trăieşte. El e *Omul Marii Tăceri,* nu? Acrobatul părea calm, la înălţimea situaţiei.

— Bine îţi merge! zise Salamanca, încercând să mângâie pe fese una din zeităţile brune

care cărau mâncare şi băutură. Îl uimea aerul absent, absorbit al lui Vinoacă.

— Am văzut iarăşi pantera, vorbi pe neaşteptate acrobatul.

— Măgari nesuferiţi! zbieră Manuel. Dezlegaţi-mi ochii!

Pe Manuel îl duseră într-o colibă alăturată, unde fu hrănit. *Marele Poliglot* al tribului Abul, Salamanca şi Vinoacă mâncară în linişte, serviţi de fecioarele tribului Bakuti.

— Şi mai departe ce se va întâmpla? întrebă marinarul, muşcând dintr-o bucată de peşte.

— Nu ştiu... Mâine începe războiul. Dar, pantera...

— Ce?

— Nimic...

Marele Bătrân al tribului Bakuti intră, interesându-se dacă oaspeţii au tot ce le trebuie.

— Eşti prizonier? întrebă Salamanca.

— Nu, răspunse Vinoacă. Dar dacă aş vrea să plec, nu m-ar lăsa. Ei îmi cer să le conduc războinicii la luptă... îşi închipuie că aş fi un mare şef...

— E timpul când umbrele ne sărută pe ceafă! zise *Marele Poliglot.*

— Ce vrei să spui?

— Că trebuie să plecăm. Mâine — ziua sacrificiului.

— Pantera, murmură Vinoacă, în timp ce Salamanca ieşea.

Pe drumul de înapoiere se întâlniră cu solia morţii a tribului Bakuti, care revenea acasă. Făcură din nou popas comun şi băură *liewa,* schimbând preţioase idei.

Începea să se întunece şi atmosfera deveni iar sinistră.

15

Cu o sprinceană neagră. Aşa răsări soarele. În larg, valurile se izbeau, schimbându-şi culorile, povestind nişte lucruri înspăimântătoare. Şi creşteau tot mai mari. Un murmur trecu pe deasupra pădurii, şi trunchiurile Arborelui Lunii se aplecară până la pământ.

În preajma colinelor care purtau numele înţeleptului rege Oka, cele două oştiri stăteau faţă în faţă şi se priveau. Un murmur nedesluşit venea când şi când din direcţia craterului, ca şi cum lacul ar fi început să fiarbă.

— Ce mai aşteptăm? îl întrebă *Marele Bătrân* pe *Marele Poliglot.*

— Ce aşteptăm? îl întrebă *Marele Poliglot.* Pe Salamanca.

— Ei, ce naiba aşteptăm? îl întrebă marinarul pe *Omul Marii Tăceri.*

Lardea îşi aţintea privirile spre colina din faţă, unde Vinoacă, înconjurat de *Bătrânii* tribului Bakuti, privea cu un ochi circumspect viitorul câmp de luptă. Fusese călcată tradiţia! Soarele răsărise cu strania lui sprinceană neagră, fără ca măcelul să fi început. Abia acum măscăricii celor două triburi păşiră spre pârâul din vale şi acolo, întâlnindu-se, începură să se strâmbe unul la celălalt, zăngănind din nişte clopoţei pe care războinicii îi fabricau din coaja uscată a unui fruct.

— *Akuva!* strigă *Marele Bătrân* al tribului Abul.

Era un străvechi strigăt de luptă, şi însemna aproximativ „Dă-i dracului”, referindu-se la inamici.

— *Akuva!* urlă oastea tribului.

— *Maraeti!* răspunse *Marele Bătrân* al tribului Bakuti. Asta însemna: „O să vedeţi voi!”

— *Maraeti!* zbierară războinicii.

Împrejurul pârâului, în vale, măscăricii continuau să se strâmbe.

— O, timp glorios al izbăvirii! grăi *Marele Poliglot* către Salamanca. Astăzi tribul Abul va fulgera până la cer!

— Ţine-ţi gura, bătrâne demagog! mârâi Salamanca.

— Să bem o înghiţitură de *licwa* pentru căderea capetelor duşmane! strigă *Marele Bătrân.*

Când apare pantera,
Humlo, humla, ooo!

cântau în vale măscăricii. Şi ambele tabere intonară, săltând armele:

Lianele junglei tremură uşor,
Humlo, humla, ooo!

— Lasă-i să se ciopârţească, Lardea! Nu-i poţi opri... Ei abia aşteaptă! Croncăni Salamanca. Tu ai vrea poate să le aduci pacea, caraghiosule? De zece milioane de ani s-au obişnuit să-şi reteze capetele în ziuă asta pe care o aşteaptă cu nerăbdare, şi vrei să le strici bucuria?

Războinicul viteaz îşi retează singur capul,
Humlo, humla, ooo!

cântară măscăricii şi triburile răspunseră:

Şi merge legănându-l în palma mâinii stângi,
Humlo, humla, ooo!

— O, vânt de contraaventură! şopti cu nostalgie Salamanca. Opreşte-te!... Vreau să mă trezesc din visul acesta...

Cele două oşti, înfierbântate tot mai mult, porniră una în întâmpinarea celeilalte, săltând în dansuri drăceşti, făcând grimase şi zăngănind lăncile, scuturile şi ceea ce numeau ei *ranti-ooo,* adică *mângâiere aducătoare de moarte,* nişte buzdugane cu măciulii presărate de colţi ascuţiţi. Oştile porniseră una în întâmpinarea celeilalte, fără ca *Bătrânii,* fără ca *Omul Marii Tăceri* să fi dat semnalul. Pantera pusese stăpânire pe inimile lor, şi acum se apropiau unii de ceilalţi cu pumnii strânşi pe *ranti-ooo.* Cei din ultimele rânduri mai apucară să bea câteva înghiţituri bune de *licwa* şi o luară la goană, urlând şi ei, ca să-i ajungă pe ceilalţi. Într-acestea, măscăricii, terminându-şi treaba, se retraseră spre dreapta, către crater, de unde creştea o bolboroseală surdă; pe partea cealaltă, pe colinele abrupte, se adunaseră femeile celor două triburi. Copiii n-aveau voie să asiste la bătălie, ei rămăseseră acasă, cu ochii legaţi, aşa cum cerea tradiţia.

Un vânt fierbinte, ca aburul unui cazan încins, mătură pe neaşteptate spaţiul dintre coline, şi deodată cântecul războinicilor însetaţi de sânge se transformă într-un prelung urlet de groază. Deasupra craterului se ridicase

o limbă orbitoare de foc şi pământul se mişca în aşa fel că trupurile războinicilor fură culcate la pământ în aceeaşi clipită, în aceeaşi direcţie. Bubuituri adânci cutremurară firea, şi din cer se abătu o ploaie de gheaţă şi cenuşă.

Vinoacă îl prinse de mână pe Manuel şi goni spre colina vecină, Lardea venea din urmă.

— La ţărm! La ţărm! strigă Vinoacă, şi toţi trei începură să alerge în mijlocul acelei sumbre învălmăşeli. Lacul din crater se ridică spre cer, şi după bucăţile de gheaţă căzu o ploaie fierbinte. O rafală de vânt înăbuşitor culcă iar la pământ oamenii şi smulse arborii. Războinicii celor două triburi, femeile şi *Bătrânii* alergaseră dincolo de coline, către stâncile singuratice. Dimpotrivă, Vinoacă, Lardea şi cu Manuel intrară în pădure şi goneau în jos printre copaci, urmăriţi de şuierul sinistru al vântului fierbinte. Ei ajunseră ia coliba lui Rucano Bartolomeu, care, singur în faţa locuinţei sale, aştepta calm să vadă ce se mai întâmplă.

— Vino, domnule, cine-ai fi, insula se scufundă! strigă Vinoacă.

— Aş, zise Rucano.

— Dar ce faci aici?

— *Configurez,* răspunse calm roşcovanul.

— Atunci, succes! strigă din depărtare Vinoacă.

Minaţi de vijelie, ajunseră pe plajă, unde nisipul se ridica în trombe uriaşe. Orbiţi, se târâră pe ţărm în clipa în care vulcanul din insulă explodă. Pământul scrâşnit din toate încheieturile, valurile inundară insula, în timp ce, la orizont, deasupra pădurii, o strălucire de jar vestea că lava se revărsase.

— Aici! strigă Vinoacă. Priviţi acolo!... un trunchi caro pluteşte...

— La naiba! strigă Manuel.

— Taci! Nu înjura! Şi Vinoacă îl târî spre trunchiul uriaş al Arborelui Lunii, care, luat de valuri, se îndrepta spre larg. Lardea, *Omul Marii Tăceri,* îşi croia şi el drum într-acolo. Se căţărară toţi trei, şi, nesimţindu-le greutatea, Arborele Lunii, luat de curent, începu să se depărteze de insulă. O nouă explozie se produse, şi curentul de aer, extraordinar de puternic, abătu asupra oceanului copaci, pietre, tone de nisip...

— Priviţi, priviţi! exclamă Manuel, arătând un obiect zburător, care se apropia ou mare iuţeală de ei. Obiectul zburător era un om. El pluti deasupra ţărmului decimat de uragan, deasupra barierei stâncilor negre, şi se prăbuşi ca un proiectil, într-un spectaculos plonjon, în ocean. Aproape după un minut reveni la suprafaţă.

— Domnul Salamanca! exclamă Manuel.

— Totdeauna acelaşi! răspunse marinarul, prinzându-se de mâna pe care i-o întindea Lardea, tăcut.

16

Arborele Lunii pluti repede, dus de curent. Când soarele apuse, cei trei călători văzură la orizont în spatele lor o vâlvătaie uriaşă. Oare insula căzuse în întregime pradă flăcărilor subterane care o legănau de sute de ani? Ce se întâmplase cu Rucano Bartolomeu, cu *Marele Poliglot, Bătrânii,* bărbaţii şi femeile celor două triburi? Fuseseră nimiciţi de dezastru, sau avuseseră timp să se adăpostească? Să se adăpostească, unde? Ce mai rămăsese din insulă?

— Tu, Beebs, câine blestemat, mormăi Salamanca. Dacă mă gândesc bine, tu eşti vinovatul!...

Numai Lardea stătea nemişcat, cu faţa împietrită, ţinând pe genunchi căţelul amantei lui Henric al IV-lea. Vinoacă, în ciuda tragicei situaţii, avu curajul să decreteze:

— Felician fie numele căţelului! În amintirea cobrei Felicia. Aceasta este dorinţa lui Lardea...

În zorii zilei următoare avură o clipă de speranţă văzând la mică distanţă de ei ceva ce semăna cu o navă; vâsliră din răsputeri, cu

braţele, cu crengile Arborelui Lunii; când se lumină bine şi când se apropiară de obiectul plutitor, braţele le căzură neputincioase; era o epavă, una din cele mai sinistre arătări purtată cândva de valurile mării; pe rămăşiţele unei plute se vedeau risipite în poziţii înfricoşătoare cadavrele a vreo zece soldaţi; soarele topise trupurile lor, în schimb uniformele, decolorate, rezistaseră; mânecile şi pulpanele fluturau la cea mai mică adiere; pe un fel de catarg se zbătea o velă improvizată, pe care se vedeau scrise cuvinte în mai multe limbi. Salamanca citi: „Murim fără nicio speranţă, blestemat să fie războiul”. Pe catarg se lăsase o pasăre cu cioc ascuţit, părând a examina cu mare atenţie craniile soldaţilor morţi.

— Fantomele războiului cutreieră mările, şopti Vinoacă. Pentru ăştia nici măcar nu poţi să spui „să le fie ţărâna uşoară!”...

Trei zile mai târziu, pasagerii Arborelui Lunii, înfometaţi, începură să arunce priviri suspecte în direcţia căţeluşului Felician. Oceanul era pustiu şi de câtva timp încetase orice adiere. Probabil intraseră într-un calm plat. La amiază, soarele ardea crunt şi disperarea îi cuprinse. Se părea că şi Arborele Lunii, plictisit de a rătăci fără rost în voia valurilor, luase hotărârea să se sinucidă, căci începuse să ia apă şi se scufunda tot mai mult. În ziua a patra, pradă unui ciudat delir, Vinoacă îşi

muşcă mâna stângă. Atunci Lardea întinse mâna şi-l trase lângă el. Vinoacă începu să plângă. Bărbos, încruntat, Salamanca îl blestema pe Beebs. Manuel era mai tot timpul leşinat, şi ca să nu cadă în apă, îl legaseră de trunchi cu fâşii din cămaşa lui Lardea. În ziua a cincea, *Omul Marii Tăceri* întinse braţul, arătând ceva la orizont. Se apropia un vapor. Salamanca îşi dădu jos nădragii zdrenţuiţi, îi agăţă într-o ramură şi făcu semne. Două ore mai târziu se aflau pe puntea lui „Ambroise Paré” ’, un vas de pasageri belgian.

Aşternându-le masa în propria sa cabină, ceea ce era o cinste cu totul ieşită din comun, căpitanul, care, nu se ştie de ce, purta halat alb, voi să cunoască împrejurările în care ajunseseră cei patru călători pe trunchiul Arborelui Lunii. Vinoacă îi explică, dar povestea lui nu avu darul de a-l convinge pe căpitan, care tot timpul dădea din cap şi făcea o anumită grimasă care-i desfigura partea stângă a feţei: „Rictus nervos, îşi ziseră naufragiaţii, ceea ce nu e de mirare la un căpitan: dar de ce naiba poartă halat alb?”

Salamanca înfulecă fără să bage în seamă ce se discută; Vinoacă însă observă o expresie ciudată întipărită pe faţa lui Lardea. Şi cum el îl cunoştea bine pe *Omul Marii Tăceri,* înţelese că e ceva care şchioapătă. Politeţea şi bunăvoinţa

căpitanului păreau fără cusur, dar la un moment, înainte de a ieşi, el zise:

— Să nu vă miraţi de... hm! Unele lucruri pe care le veţi observa pe bord. Acesta e un vas de lux pe care se îmbarcă oameni care vor să se odihnească, oameni cu nervii slăbiţi... Iar căpitanul sunt eu, nu altcineva, să nu uitaţi.

— *Yes, captan!* făcu Salamanca, nepăsător.

Puţin mai târziu. În cabină intră un bărbat scund şi bondoc, cu mustăţi stufoase. Fuma dintr-o havană.

— Fiţi bine veniţi pe bordul vaporului meu, sărmanilor! zise încheindu-şi nasturii de la uniforma de veritabil căpitan. A fost greu? Ce mai... a trecut! Mâncaţi, beţi, odihniţi-vă, continuă, pe tonul cel mai firesc. Eu sunt căpitanul, şi o să am grijă să vă simţiţi bine.

Îmi Manuel, care se lăcomise peste măsură, i se făcu rău, şi-l duseră pe punte. Acolo, un individ lung ca o prăjină îi salută prietenos pe bieţii naufragiaţi, informându-i că el e căpitanul acelei nave. Oamenii noştri văzuseră prea multe pentru ca să se mire doar pentru măruntul fapt că acea copaie avea trei căpitani. E drept că Salamanca înregistra dorinţa secretă de a nu mai da şi peste al patrulea căpitan, fiindcă ar fi început să-i încurce. Cu trei încă mai mergea... Totuşi nu rezistă ispitei şi opri un vlăjgan care trecea cu

o găleată pe acolo şi care, în afară de găleată, avea şi o mutră de marinar adevărat.

— Fiule”! i se adresă Salamanca. Ia spune-mi încotro pluteşte rugina asta de vapor?

— Într-acolo, răspunse evaziv matelotul, împungând zarea cu degetul.

Fiind frânţi de oboseală, fură conduşi într-o cabină cu patru paturi minunate. Un singur incident le tulbură somnul. La un moment dat» cineva îl zgâlţâi pe Vinoacă. Acesta se trezi greu şi văzu un omuleţ pleşuv, care-l privea cu nişte ochi plini de candoare copilărească.

— Îmi face cu ochiul! murmură ciudatul musafir, cu un zâmbet blând.

— Cine? întrebă Vinoacă buimac, sărind din pat, gata de fugă, de bătaie, de orice.

— Fereastra... Fereastra îmi face cu ochiul...

— Fă-i şi tu cu ochiul, se linişti acrobatul, bănuind că are de-a face cu un fel de somnambul.

Naufragiaţii dormiră ceasuri în şir... Trecu ziua, trecu noaptea. Salamanca se trezi, oftă adânc şi sări dintr-o dată din pat, cu o mare dorinţă de a se dezmorţi cu o înghiţitură de alcool. Uşa cabinei era însă încuiată pe dinafară. Marinarul se repezi la hublou şi văzu ceva ce-i atrase atenţia, în dreapta vaporului pe care se găseau evoluau la mică distanţă trei nave de coastă ale marinei militare peruviene, judecind după fanion. Cea mai apropiată dintre

ele semnaliza, şi marinarul parcă înţelese următoarele cuvinte: „E ultimul avertisment”. Salamanca îi trezi pe ceilalţi. În acest timp, una din navele peruviene trecu în faţă, şi probabil se interpuse în calea lui „Ambroise Paré”, ale cărui motoare se opriră. Navele de coastă înconjurară din trei părţi vasul belgian.

Un ceas mai târziu, uşa cabinei fu dezăvorâtă şi un ofiţer al poliţiei peruviene intră şi-i privi chiorâş pe naufragiaţi. În cele din urmă, aceştia fură scoşi afară. Pe punte, întregul echipaj, în frunte cu cei trei căpitani, zăcea în lanţuri. Liber era doar micul nebun candid, căruia îi făcea fereastra cu ochiul. Doi detectivi îşi frecau palmele mulţumiţi. Unul din ei le puse câteva întrebări.

În seara aceleiaşi zile, Lardea, Salamanca, Vinoacă şi Manuel erau debarcaţi în portul Altto, unde li se puse în vedere că pot rămâne numai patruzeci şi opt de ore.

— Mi-e foame! zbieră Manuel.

17

Un joc al neliniştei. Fibre subţiri, uşoare, întinse prin aer, de la un ochi la altul. Lumini rătăcitoare, departe, deasupra Cordilierilor. Altto, oraş năpădit de vapoare...

— Manuel! Poliţia! Ajutor! Mi-au răpit co...

— Drace, e tata! şopti băieţelul cu urechile clăpăuge. Sil fugim!

Directorul circului „Bix” se apropia zbierând:

— Mi-au răpit singurul fiu! Bandiţii!

— Opreşte-te, Manuel, zise Vinoacă şi-l prinse de braţ. E mai bine să te întorci acasă. Potoleşte-l pe domnul director...

— Nu vreau acasă! Nu vreau!...

Vinoacă îl împinse pe băiat în braţele părintelui său.

— Ticăloşi! Răpitori! Poliţia... Să vă... se îneca directorul, strângându-l la piept pe feciorul său, care părea cu totul nefericit.

Mulţimea începea să se adune, aşa că Salamanca o şterse.

— Nu l-am răpit, a venit singur, să vă spună şi el! încercă Vinoacă să-l îmbuneze pe director, înainte de a se face nevăzut.

La ieşirea din port începea bulevardul Sfântului Apluch — piratul; casele aveau ferestre rotunde, întunecoase, şi aproape-n fiecare fereastră stătea aşezată câte o păpuşă cu faţa enormă, urâtă, cu limba scoasă. Asta însemna: „Nu primim musafiri”. La capătul străzii se zăreau vechile ziduri albe ale lăcaşului de închinăciune pe care-l ridicase spre sfârşitul zilelor sale piratul Apluch, care, după ce trăise în belşug şi petreceri o viaţă întreagă, stăpânind mările viforoase, avusese perversitatea de a se pocăi în cele din urmă,

petrecându-şi ultimele săptămâni în măreţul templu zidit de el, în tovărăşia câtorva tinere madone, a căror prezenţă era extrem de necesară acolo, în scopul de a facilita trecerea în rai a nefericitului păcătos pocăit.

În preajma templului, cineva îl strigă pe Salamanca, şi amiralul, întorcându-se, recunoscu un vechi prieten, un bătrân vântură-lume cu obrazul boţit. Două minute mai târziu Salamanca îi ajunse din urmă pe Lardea şi Vinoacă.

— Ce planuri aveţi? Aruncaţi oraşul în aer? îl jefuiţi?

— Vom căuta un căpitan care are nevoie de oameni, răspunse Vinoacă a lehamite, fiindcă Salamanca vorbise cu o jignitoare detaşare despre planurile lor...

— Bine, bine, şi în ce direcţie?

— Noi ne întoarcem acasă, făcu Vinoacă grav. Ţi-am mai spus-o.

— Acasă? Ce înseamnă acasă? întrebă Salamanca de sus.

— Ştii tu ce! Avem puţin timp. Dacă până într-un an nu vom vedea în zare farul din Mangalia, vom pieri...

— Glumeşti!

— Asta *nu e o glumă,* omule!

— Dar de ce să pieriţi?

— Atunci se încheie *terrrtenul,* şopti Vinoacă privind grav în ochii marinarului.

Faţa lui urâtă, cu urechea stângă tăiată, cu sprâncenele prea mari şi ochii prea mici, se închisese deodată ca o poartă metalică. Salamanca se cutremură.

— *Termenul*? întrebă el.

Vinoacă îşi ridică încet mâinile, sub ochii marinarului.

— Se usucă, vezi?... şopti. Ţi-am mai spus... Ca nişte rădăcini smulse din pământ. Când am să ajung acasă, când o să debarc, o să-mi vâr mâinile adânc în pământul ţării... Fără asta nu se mai poate trăi.

— Pământul ţării... oftă Salamanca. Atât de departe!... L-am uitat... Eu... îngână amiralul, şi deodată se scutură ca şi cum ar fi vrut să azvârle de pe umeri o greutate ce-l apasă. Eu mă îmbarc peste câteva ceasuri, împreună cu bătrânul Duke, pe un scrânciob care o ia de-a latul oceanului. Mergem să punem mâna pe Beebs, despre care umblă zvonul că s-ar fi aciuat la Dydney.

Vru să le întindă mâna, dar ezită, se opri o clipă, ca şi cum ar mai fi avut ceva de adăugat.

— Eu, hm!... Eu n-am casă... N-am ţară..; Am uitat de aşa ceva... Sunt marinar. Marea e casa mea, cum s-ar zice! Eh, nu trebuie să fim trişti, nu! Mult noroc, băieţi! Şi dacă ajungeţi într-adevăr acasă, în România... şi dacă întâlniţi iubita mea cu trei nume şi o liniuţă, spuneţi-i din partea mea că macul înfloreşte...

Amiralul se îndepărtă mergând puţin crăcănat pe pământul prea puţin elastic pentru picioarele unui bătrân marinar.

— Auzi? îl întrebă deodată Vinoacă pe Lardea. Auzi, auzi?

De data aceasta acea răsuflare adâncă, respiraţie fierbinte părea că vine din toate părţile, devenind ca întotdeauna melodie tânguitoare de dor...

— Dacă am fi acasă, şopti Vinoacă, aş ieşi acum sub dealuri, pe sub vii, la marginea drumului şi aş respira adânc... adânc! Vom ajunge vreodată acasă?

Văzu obrazul contractat al scamatorului şi-i urmări privirea; văzu — crezu întâi că visează! — doi bărbaţi puternici care o târau cu forţa pe Misterioasa Necunoscută de pe vasul fără nume şi pavilion. Ea era! Cine ştie cum supravieţuise dezastrului, cum ajunsese acolo! Fără să schimbe măcar o privire, cei doi prieteni porniră pe urmele ticăloşilor care o maltratau pe Misterioasa Necunoscută.

Cei doi bărbaţi, împreună cu victima lor, dispărură în taverna „Gheara de pisică”. Lardea şi Vinoacă, după ei. Îi despărţeau vreo patru mese.

Lângă tejghea, pe un scaun înalt, se ţinea în echilibru, Dumnezeu ştie cum, un marinar jegos, beat turtă, care încerca să-şi reteze degetul arătător al mâinii stângi cu un cuţit al

cărui tăiş ştirb nu prea-şi făcea datoria. Cei vreo douăzeci de clienţi din local îl urmăreau cu oarecare interes.

Vinoacă o chemă pe *senorita* creolă care umbla printre mese şi o întrebă dacă-i poate servi cu *licwa.* Fata îşi arătă dinţii albi într-un râs provocator.

— Domniţă! o apostrofă Vinoacă. Nu râde! Du-te la cei doi ticăloşi de colo, cei care o păzesc pe frumoasa doamnă, şi spune-le că *Pierre Vinoha* îi dispreţuieşte!

— Ce dulce e! zise fata mângâindu-l pe căţeluşul Felician.

— Fă ce ţi-am spus! o împinse Vinoacă.

— N-ar fi mai nimerit sa mergeţi chiar dumneavoastră? întreba fata, zâmbind la fel de încântător şi plecă la altă masă.

— Cred că de astă dată s-a zis cu noi, mormăi Vinoacă. Ei şi!?

Se ridică, dar în momentul acela se apropie un tânăr pierde-vară înalt, firav, cu nişte ochi mari, melancolici şi părul castaniu acoperindu-i fruntea.

— Pe mine mă cheamă Nicollo, zise.

— Ce mai faci, Nicollo? îl întrebă Vinoacă.

— Am auzit ce-aţi spus despre don Pedro şi despre fratele lui, don Samuel. Eu am curaj. Plătiţi un daiquiri, şi mă duc să le transmit dispreţul vostru.

— Eşti un băiat bun, Nicollo! Dar cu ce dracu să-ţi plătim băutura? Vinoacă se bătu peste buzunare, dând din cap întristat.

Câteva exclamaţii salutară chiar atunci izbânda marinarului, care reuşise în sfârşit să-şi roteze degetul.

Nicollo rămase în picioare, lângă ei; privirea îi luneca pe deasupra buzunarelor goale ale acrobatului.

— Eşti din cale-afară de serviabil, îl gratifică Vinoacă, îţi mulţumesc.

— Dacă mă asiguraţi că vă fac un serviciu, renunţ bucuros la daiquiri!

— Un mare serviciu, tinere domn...

Nicollo se strecură printre mese, şi-n acest timp Vinoacă îşi mângâie uşor bracul stâng. O privea pe Necunoscuta Misterioasă ai cărei ochi ardeau de febră. În clipa următoare, fraţii Pedro şi Samuel răsturnară masa. Se apropiară, măturând totul din cale, urmaţi de încă vreo patru. Tânărul Nicollo se aşeză în dreapta lui Lardea. *Omul Marii Tăceri* părea cu totul absent, şi gestul lui fu atât de fulgerător, că nimeni nu înţelese. Atâta doar că-l văzură pe don Samuel zburând cu picioarele-n sus. Pedro se repezi la Vinoacă. Acrobatul sări într-o parte, punându-i piedică, şi-n acelaşi timp aplicând o bună directă în nasul borcănat al unui mardeiaş murdar. Alţi doi însă-l doborârâ. Se rostogoleau pe sub mese, până ce Nicollo,

care, nefiind prea puternic din fire, în loc de pumni prefera să folosească un taburet, îl otânji pe bondocul mustăcios care îşi făcuse loc cu mâinile spre gâtul lui Vinoacă. Celălalt, un lungan ştirb, primi nu se ştie din partea cui o lovitură într-un loc foarte sensibil, şi se încovrigă de durere. Don Pedro sări în spatele lui Lardea, dar scamatorul se scutură numai şi celălalt zbură, spărgând un geam. Lardea îl culese de pe jos pe Felician, pe căţeluş deci, şi-şi făcu loc spre Misterioasa Necunoscută. Părul negru şi lung al fetei se risipise pe masă. Când Lardea îi puse mâna pe frunte, Misterioasa Necunoscută gemu de durere. Lardea se întoarse şi-l văzu pe Vinoacă făcând salturi care-i înnebuneau pe adversari. Nu reuşeau să pună mâna pe ce. Totuşi ei înaintară. Cei doi fraţi aveau pumnale. Atunci Lardea se strecură între ei, şi nu se ştie cum pumnalele ajunseră în mâinile sale. Don Samuel azvârli o sticlă care se sparse la câţiva centimetri de fruntea Misterioasei Necunoscute. Brusc, se încăierară toţi, dintr-o dată. Bietul Nicollo căzu. Lardea se lupta cu cei doi fraţi care-l încolţiseră. Vinoacă îl răsturnase iar pe mustăciosul îndesat, dar lunganul fără dinţi şi mardeiaşul murdar îl asaltau. Deodată don Pedro zbură, descriind o traiectorie ciudată şi răsturnându-l pe lunganul ştirb. Vinoacă îl lovi cu sticla în cap pe mardeiaş şi-l ajută pe Nicollo să se ridice.

Lardea făcu o ultimă mişcare şi don Samuel se izbi cu fruntea de tejghea.

— În port, în port! strigă Vinoacă. Vino, îi şopti Misterioasei Necunoscute.

Aceasta îl privi. Îi spuse două sau trei cuvinte, într-o limbă melodioasă, cu totul necunoscută, şi încercă să se ridice. Vinoacă o ajută; fata tremura toată. Ieşiră repede din taverna „Gheara de pisică”.

Nicollo îi conduse înapoi spre port, şi aici, la doi paşi de cheiuri, îi pofti într-o căsuţă de lemn care aparţinea fratelui său. Acesta era pescar şi ieşise în larg cu propriul său cuter. Nicollo privea îngrijorat pe fereastră. Un *desperado* zdrenţăros examina din stradă casa, dar când ieşi să-l întrebe ce doreşte, omul dispăru. O culcară pe Misterioasa Necunoscută pe o laviţă. Fata părea să fie grav bolnavă. Situaţia lor era cu desăvârşire mizerabilă; ar fi trebuit să aducă imediat un medic.

— Nici eu n-am para chioară, se scuză Nicollo. Fratele meu este un diavol zgârcit. Nu-mi dă nimic, niciodată.

Vinoacă îl privea îngândurat pe Lardea. Şi Lardea, neclintit, cu braţele încrucişate, ştia la ce se gândeşte prietenul.

N-avură parte însă de un răgaz îndelungat. Apăru iar acel *desperado,* care probabil îi urmărise. El făcea semne unor oameni care

veneau în urmă. Îl recunoscură pe Samuel, cu faţa cruntă, bandajată, venind în fruntea unei mici oştiri. Celălalt frate nu se vedea nicăieri, probabil nu-şi revenise încă.

— Teşiţi afară! strigă Samuel. Teşiţi afară! Altfel dăm foc casei.

— Căraţi-vă sau chem poliţia! răspunse Nicollo, conştient şi el de ridicolul acestei ameninţări.

— Poliţia, ha, ha! zise Samuel.

— Ha, ha! râse mica oştire.

— Ha! se strâmbă cu întârziere lunganul ştirb, cu mintea lui posomorită.

— Daţi-ne fata! Fata, şi vă lăsăm dracului, explică Samuel. Avem nevoie de fată!

Vinoacă şi Lardea ieşiră, postându-se de o parte şi de alta a intrării. Privindu-l pe *Omul Marii Tăceri,* semeţ ca un turn, Samuel avu o ciudată ezitare. Dar prinse iarăşi curaj văzând în spatele său gloata de chipuri strâmbe.

— Să-i jupuim, propuse o voce.

Cel care vorbise, un individ negricios, scund, bine înfipt pe picioare şi aproape elegant faţă de ceilalţi, având pe mutră nu una, ci trei cicatrice, ieşi lângă don Samuel. Avea o voce plăcută, cu accente yankee.

— Aţi auzit, măi flămânzilor! Mister Samuel vă iartă «înapoiaţi-i fata, şi bună ziua!

— Ham, ham, ham! lătră din casă căţelul Felician.

— Ai înţeles, măi ureche? i se adresă el lui Vinoacă. Vrei să ţi-o pierzi şi pe cealaltă?

Vinoacă se roşi de ciudă. Grozav ce nu-i plăcea să i se pomenească de urechea lipsă.

— Ai priceput, Nicollo? Tânărul tresări. Vrei ca, întorcându-se, fratele tău să găsească numai fum în loc de casă? De ce te-ai înhăitat cu naufragiaţii ăştia?

— Numai o vorbă să-ţi spun, inteligentule, făcu Vinoacă. Dacă nu-ţi iei tălpăşiţa, uite: chiar acum, dacă tu-ţi iei tălpăşiţa, mă jur pe colţii Sfintei Vipere de Bavaria că astă-seară n-ai să te poţi culca pe urechea stângă; *am să ţi-o retez!*

— *All right. Keep on, boys!* Perfect. Începeţi! porunci inteligentul.

Oastea lui don Samuel năvăli spre căsuţa de bârne condusă de negriciosul cu trei cicatrice, care avu ghinionul să întâlnească primul pumnul lui Lardea. Don Samuel, de data aceasta, se mulţumi să observe ostilităţile, fără a interveni. Pe altfel, era şi rănit. „Degeaba, Lardea, degeaba eşti puternic şi iscusit. Degeaba te lupţi ca un leu, Vinoacă! Degeaba, sărmanule Nicollo, învârteşti măciuca... Ei sunt prea mulţi! O idee! O idee a lui Vinoacă.” Profitând de o clipă când împrejurul său se risipiseră toţi, acrobatul zbieră în direcţia cârciumilor de pe chei:

— Salamancaaaaa!!!!!... Amiraleeee!!!

. În dreptul unei uşi deschise, fu văzută o siluetă grea.

— Aici sunt! Cine mă cheamăăăă?

— Ajutooor! reuşi Vinoacă să mai strige pe româneşte.

Cântec despre pumnul necruţător al amiralului Salamanca

O, muze! mai lăsaţi bârfeala-n pace!
Priviţi-l pe matrozul Salamanca
Oprit în dreptul celor
Ce-şi cară pumni, cu mult entuziasm.
Padam, padam! Padam, padam!

Oho! şopti el în barbă. Bate-un
Vânt de contraaventură!
Asta-nseamnă că acum
Oceanele se-nvineţesc de ciudă!
Padam, padam! Padam, padam!

De ani de zile dinele de Beebs
De spaimă noaptea nu mai aţipeşte
Pe Salamanca-l vede crescând din întuneric
Şi simte pumnul său cum şuieră pe-aproape,
Padam, padam! Padam, padam!

Şi suflecându-şi mâneca, matrozul Salamanca

Şi cu bătrânul Duke în miezul luptei se vârâră
Şi oastea ticăloasă a lui don Samuel
Pe dată se retrase cu fălcile sfărâmate,
Padam, padam! Padam, padam!

— Stai! zbieră Vinoacă. Opreşte-te, inteligentule! Unde fugi? Am jurat să-ţi tai urechea şi-am să ţi-o tai, chiar dacă bătrânul pirat Apluch va învia în templul său, ca să-ţi sară într-ajutor... încă nu-l cunoşti pe Pierre Vinoha! El când spune ceva se ţine de cuvânt! El, adică eu...

Inteligentul o apucase spre labirintul străduţelor pustii ale vechiului port. Oceanul invadase această parte a oraşului, lingând cu perversă încăpăţânare tencuiala clădirilor mizere. În timpul fluxului apa se urca până la ferestrele goale. Omul cu trei cicatrice se opri gâfâind şi privi înapoi. Vinoacă venea ca o fantomă. Urmăritul sări o fereastră, ieşi prin dosul casei, dar acrobatul îl văzu. Inteligentul sa opri, rezemându-se de trunchiul putred al unui copac. Scoase un cuţit. Vinoacă râse.

— Ce vrei?

— Am spus că-ţi tai urechea, zise Vinoacă.

— Am să te omor!

Una din cicatricile negriciosului, şi anume cea care îi brăzda de-a curmezişul obrazul

stâng, se făcu roşie ca sângele. Omul se azvârli într-o parte, sări gardul şi o tuli pe strada care ducea direct în ocean. Dar o coti brusc la stânga. Când Vinoacă se apropie, peretele mucezit al unei case în ruină se prăbuşi. Acrobatul scăpă ca prin minune. Blestemându-şi neîndemânarea (se grăbise, dacă ar mai fi aşteptat numai două clipe, peretele l-ar fi zdrobit pe duşmanul său). Inteligentul sări iarăşi nişte ziduri şi ajunse în altă stradă. Aici apa îi ajungea până la genunchi. Vinoacă apăru la doi paşi de el. Inteligentul lovi cu pumnalul. Vinoacă îi prinse încheietura mâinii.

— Chiar îmi trebuia ceva ascuţit, ca să-ţi tai urechea! Inteligentul gemu. Nu-ţi fac nimic altceva, îţi tai numai urechea, îl consolă Vinoacă, frământându-i încheietura. Dă drumul cuţitului, nu-ţi tai decât urechea stângă, una singură, cealaltă ţi-o las... Dă drumul şişului să termin odată... Nu trebuie să te legi de om, Inteligentule! Nu trebuie să-i spui omului că e urât... Mai bine omoară-l, dar nu-i spune omului că e urât, aşa să ştii, Inteligentule! N-ar fi trebuit să observi că-mi lipseşte urechea stângă...

Acum îi răsucea mâna, încet. Inteligentul începuse să îngenuncheze uşor, pierzându-şi puterile.

— Nimic nu-l supără mai mult pe om decât dacă-i spui că e urât... Auzi, Inteligentule? N-ar

fi trebuit să te legi de urechea mea, una că nu tu mi-ai tăiat-o, a doua, că nu ştii cu ce ocazie mi-am pierdut-o... Acum o să fii la fel cu mine, fără urechea stângă, Inteligentule, şi toţi se vor mira şi te vor întreba...

Acum Inteligentul îngenunchease, cu încheietura întoarsă, şi pumnalul său se afla în mâna lui Vinoacă. O tăietură... O simplă tăietură... Dar Vinoacă nu reuşi să facă mişcarea. Un val de greaţă îi înroşi ochii. Se depărta, şi abia când ieşi din apă privi înapoi. Zdrobit, cu mâinile răsucite, Inteligentul încă mai stătea în genunchi, cu apa până-n brâu, şi nici el nu ştia dacă îi fusese retezată urechea sau nu...

18

Când se înapoie, Vinoacă îl găsi pe Lardea îngrijind braţul sfârtecat al lui Nicollo.

— Şi Salamanca?

— Vorbeşti de marinar? întrebă Nicollo. A plecat. Zicea că se îmbarcă în seara asta...

— Vai de noi! făcu Vinoacă descurajat. Necunoscuta Misterioasă respira greu. Îi privea, zâmbind vag uneori, dar nimeni nu ştia dacă-i vede într-adevăr sau visează.

— Fără un doctor... zise Vinoacă. Fără un doctor, fata va muri. Îi era teamă să se apropie de laviţa mizerabila unde stătea culcată.

— Misterioasă Necunoscută, şopti Vinoacă, cine eşti tu?

Îl auzi oare fata? Pleoapele tresăriră, ridicându-se puţin, şi buzele se mişcară, rostind iar câteva cuvinte.

— Ce limbă ciudată! se miră Vinoacă. Şi doar am cutreierat toate pământurile, dar n-aş putea spune că am auzit-o până acum. Ar fi trebuit să-l rugăm pe Salamanca... Nu există grai pe care să nu-l înţeleagă...

— Marinarul? Nici el nu s-a descurcat...

— Vorbeşti serios?

— Da... Nicollo îl privi cumva speriat pe Vinoacă. Ştii ce a spus marinarul? Că o asemenea limba, cum e cea vorbită de *senora,* nu exista pe pământ...

— Salamanca e un palavragiu, medita Vinoacă.

— Palavragiu... Dar cu pumnii ştie să dea! Fără el... Chiar aşa a spus: Că o asemenea limbă nu există nicăieri pe pământ. Şi s-a întâmplat o nenorocire, ştii, domnule Vinoha? A dispărut căţelul.

— Căţelul Felician?

— După ce ăia au şters-o, am constatat că şi căţelul lipseşte...

Lardea se ridică. Se opri în faţa lui Vinoacă şi plecă.

— Ce se întâmplă? întrebă Nicollo.

Vinoacă oftă.

— *Senor* Lardea a plecat?

Vinoacă oftă şi mai adânc.

— Lardea e cel mai mare scamator al lumii, zise, după un timp. El poate să facă tot ce vrea. Absolut tot ce vrea. Dacă ar fi hoţ, nu l-ar prinde nimeni, niciodată. Dar Lardea n-a furat până acum, înţelegi? Şi n-ar fura pentru el, chiar dacă s-ar stinge de foame!... Astăzi, dragă Nicollo, astăzi Lardea va fura pentru prima dată. Pentru ea, pentru ca să aducem un doctor...

— Ce s-o fi întâmplat cu bietul căţel? întrebă Nicollo.

— De când visez să fiu acasă şi să ridic oameni de zăpadă... Să fie o iarnă adâncă, şi zăpezile mari, şi eu în faţa casei să fac oameni de zăpadă... Cu nasurile roşii...

— Zăpadă... oameni de zăpadă... Ce lucruri ciudate, domnule Vinoha!

— Zăpada e albă, Nicollo! Foarte albă.

— Căţelul era foarte simpatic, făcu Nicollo, descumpănit. E adevărat că plecaţi în State, să puneţi la cale o afacere cu blănuri? Nu mă luaţi şi pe mine?

— Ce blănuri, băiatule?

— Atunci precis că plecaţi în Australia să faceţi prospecţiuni. Mulţi pleacă în Australia... V-aş putea fi de ajutor...

— Dă-o-ncolo de Australia! N-am chef de loc să ajung pe-acolo.

— Atunci am ghicit! Aţi descoperit o mină de argint în Samoa. M-aţi putea angaja ca paznic.

— Domnule, abuzezi de răbdarea mea! se auzi o voce groasă, venind din stradă. Eu sunt doctorul Zimmberger. Profesorul Zimmberger, cunoscut de toţi. Nu mai fac un pas, până nu-mi explici! Dumneata eşti mut?

— Domnule doctor, domnule profesor! se repezi Vinoacă. Mii de scuze! Poftiţi, poftiţi!

— Totuşi, totuşi! protestă bătrânul evreu, indignat. Acest om (îl arătă pe Lardea) pătrunde neanunţat în cabinetul meu şi pur şi simplu mă aduce cu forţa până aici, fără să spună o vorbă. Dar fără o vorbă! Fără să explice, fără să...

— Iertaţi-l, *senor* doctor, *senor* profesor! Prietenul meu are ciudăţenii... şi dacă a procedat aşa... Iată, avem o bolnavă... Noi, ştiţi...

Vinoacă îi aruncă o privire plină de îngrijorare lui Lardea. Făcuse rost de bani? Şi deodată simţi ceva în buzunarul din dreapta al pantalonului. Zâmbi.

— Încă nu mi s-a întâmplat una ca asta!... protestă doctorul.

— E grav bolnavă, zise Vinoacă, arătând-o pe Necunoscuta Misterioasă.

— O prea frumoasă *senara,* murmură Zimmberger. În acest coteţ murdar... Dar e bolnavă... Şi cât e de frumoasă!... Părul lung şi negru ca smoala. Obrazul... şi buzele... Dar — şi medicul se îndreaptă din spate — vă atrag atenţia că onorariul meu minim este de...

— Oh, domnule profesor, n-aveţi grijă!

Şi oprindu-şi răsuflarea, Vinoacă scoase din buzunar ceea ce îi strecurase Lardea.

— O grămadă de bani, mormăi evreul. Şi această prea frumoasă *sefiora,* cu o paloare atât de stranie... În acest coteţ. Se petrec lucruri de neînţeles... în fine! Eu sunt medic, toate acestea nu mă privesc. Se întoarse o clipă spre Lardea: Şi acest om mut, acest hipnotizator! Da, hipnotizator!

— Grăbiţi-vă, domnule profesor! Această fată e foarte bolnavă! îl imploră Vinoacă.

— Băieţaş, nu mă zori! spuse Zimmberger. Fii fericit dacă nu te voi întreba ce caută aici această femeie tânără şi cine e şi cine sunteţi voi, şi de unde ai teancul de bani... Bătrânul Zimmberger ştie că viaţa e complexă. Dar de aia tot nu-i place să fie enervat!

Îşi desfăcu fermecatul cufăr, plin cu tuburi şi fleacuri strălucitoare, şi începu consultaţia. Vinoacă urmărea de la distanţă, cu o anumită gelozie, cum mâinile strâmbe ale lui

Zimmberger se plimbă pe trupul Necunoscutei Misterioase.

— Febră de origine necunoscută, zise el în cele din urmă, ridicându-se.

— Explicaţi-ne şi nouă, domnule doctor!

— N-am ce să explic. Nu-mi dau seama care este cauza răului, băiete. Aş putea să te mint, să te păpăcesc cu vreo denumire latinească... dar... ciudat, foarte ciudat! În fine, nu vreau să vă mint. Cine este fata şi *de unde* vine?

— Noi îi spunem Necunoscuta Misterioasă, domnule doctor, domnule profesor.

— Din ce ţară e, ce limbă vorbeşte?

— Parcă aţi fi de la poliţie, *senor* doctor, *senor* profesor... Iertaţi-mă, iertaţi-mă! Nu-i ştim ţara, nici limba. Un marinar care cunoaşte toate graiurile din lume a ascultat-o cum vorbeşte şi n-a priceput nimic. Ba încă a spus că o asemenea limbă nu există pe pământ.

Medicul tresări.

— Serios? Aşa a spus?.

— A vrut să glumească, desigur!

— Hm, hm!

Chiar atunci Necunoscuta Misterioasă păru că se trezeşte din somnolenţa febrilă în care o azvârlise boala. Ea se întoarse spre bărbaţii din odaie şi murmură câteva cuvinte. Zimmberger aplecă urechea, dar era clar că nici el nu pricepu nimic.

— Cum te simţi? o întrebă în spaniolă. Apoi englezeşte, franţuzeşte, evreieşte...

Fata răspunse prin cuvinte care cu greu s-ar putea transcrie. Medicul scoase nişte prafuri.

— Contra febrei, zise. Din oră în oră cu *aqua. Dar* ştiu eu dacă o să-i ajute? adăugă pe un ton straniu.

Şi-i părăsi, refuzând să primească vreun onorariu. Părea abătut.

Nicollo se duse în oraş şi aduse mâncare, însă Necunoscuta Misterioasă luă doar o portocală pe care o lipi de obrazul înfierbântat.

Vinoacă veni cu medicamentul lăsat de Zimmberger şi cu un pahar cu apă. Necunoscuta Misterioasă refuză să-l ia.

— Trebuie, zise acrobatul, şi făcu gestul înghiţirii acelui praf, care era fără îndoială foarte amar. Fata clătină din cap. De data asta, ochii ei atât de strălucitori păreau înceţoşaţi.

Pe neaşteptate, în camera aceea scundă, Vinoacă începu sa umble în mâini.

— Trebuie s-o distrăm, zise. Trebuie s-o facem să râdă, altfel moare!

Lardea îşi desfăcu palma şi din vârfurile degetelor lui subţiri ţâşniră cinci scântei albastre. Ele se fugăriră sub tavan, sprintene, părând că aleargă pe nişte picioare minuscule, apoi scamatorul întinse mâna şi scânteile se aliniară pe palma sa. Lardea strânse pumnul şi suflă peste ele. Când îşi desfăcu degetele,

văzură în palma lui un barbă-cot de-o şchioapă care-i salută, aplecându-se adânc.

Uluit, tânărul Nicollo începu să aplaude. Necunoscuta Misterioasă surise; Vinoacă profită de acest moment şi-i întinse doctoria, ca unui copil neascultător, însă fata refuză iar. Atunci Lardea aşeză pe capul lui Vinoacă o vază cu flori, care se afla acolo, şi la un semn al său, din vază începură să iasă limbi subţiri de flăcări. Vinoacă făcu un salt şi se pomeni în picioare, cu vaza tot pe cap. Flăcările sufereau o ciudată prefacere. Încremeneau pe rând, luând forma unor flori albe, strălucitoare.

Nicollo îşi făcu repede cruce. Lardea făcu să dispară vaza de pe capul lui Vinoacă şi o regăsi în nădragii lui Nicollo. Necunoscuta Misterioasă râse de data asta, şi Vinoacă se repezi la ea cu doctoria. Dar fata refuză.

Praful lăsat de doctor se afla dozat într-un pacheţel de hârtie subţire, albă, şi pacheţelul acesta îl lăsase Vinoacă descurajat pe scaunul din faţa bolnavei. Atunci, Lardea făcu mai multe gesturi iuţi, abia vizibile, parcă ar fi înfăşurat un fir nevăzut pe un mare mosor, şi deodată, hârtia ce ascundea praful amar foşni, desfăcându-se singură. Dar nu numai atât. Medicamentul pluti dus de o mână invizibilă spre gura Necunoscutei Misterioase, care de astă dată n-avu altceva de făcut decât să

înghită hapul, ajutată de apa pe care se repezise Vinoacă să i-o ofere.

Trecu încă ca un ceas, două, şi starea bolnavei nu păru să se îmbunătăţească. Căzu o noapte înăbuşitoare.

19

Puţin după miezul nopţii, când era rândul lui Lardea să vegheze, se petrecu următoarea întâmplare. Oraşul Altto se liniştise; numai la cheiuri continua în lumina reflectoarelor acea misterioasă agitaţie a marilor porturi. Mai ales noaptea, cursele fantomatice ale măruntelor nave de coastă, ale remorcherelor, strigătele şi, din când în când, puternicele lovituri metalice păreau cu totul fără rost, rezultatul unei forţe ironice care se amestecă în toate, şi al cărui singur scop ar fi să tulbure pacea.

Drept în faţa portului clipea marele far, în dreapta se vedea strigând către depărtări farul de la Apricanto, iar şi mai departe farul Milton. Tocmai ieşise în larg un transatlantic, un vas de lux pentru călătorii tuturor continentelor, şi de pe bordul lui răzbătea muzică, vocea stridentă a unei cântăreţe care preaslăvea dulcea lene şi amorul. Un cargou ancorase undeva în larg şi la intervale absolut exacte

sirena lui exclama într-un urlet dureros, cerşind probabil dreptul de a intra în port.

Spre răsărit oraşul se întunecase. Constelaţiile joase se pierduseră în acea parte, acoperite de lanţul clădirilor.

Lardea auzi paşi. Dinspre oraş se apropia şovăind umbra unui om bătrân, şi acesta nu era altul decât doctorul Zimmberger. Când îl văzu pe Lardea, dădu din mână dezamăgit.

— Iar dumneata! zise. Ştiu că n-o să ne putem înţelege niciodată! Cum se simte bolnava? Trebuie s-o văd. Trezeşte-l pe mister Vinoha...

Tot vorbind aşa, Zimmberger intră în camera unde zăcea Necunoscuta Misterioasă. Un felinar ardea slab în colţ, şi Lardea ridică puţin fitilul. Din cealaltă odaie, ieşi Vinoacă, tras la faţă, bărbos, cu faţa niţel fioroasă. Doctorul luă pulsul bolnavei şi clătină din cap. Se vede că nu-i plăcea. Necunoscuta Misterioasă, pierdută în istovitoarea-i inconştienţă, nu făcu nicio mişcare. Totuşi, la un moment dat ea şopti iar câteva cuvinte... Faţa încordată a lui Zimmberger era numai creţuri. Când Necunoscuta Misterioasă tăcu, doctorul deschise cufăraşul cu minuni şi scoase de acolo o cutiuţă de argint. Lardea şi cu Vinoacă îl urmăreau. Din cealaltă cameră se auzeau sforăiturile slabe ale lui Nicollo, care nu se trezise, fiind pesemne peste măsură de obosit.

— He, he! mormăi Zimmberger, deschizând cutiuţa de argint. E tot aşa... De o culoare nehotărâtă, uneori cu un sclipăt ciudat...

Văzură o piatră, sau o bucată de rocă, de mărimea unei cutii de chibrituri, cu dungi întunecate, şi părând a fi fost supusă unei neglijente şlefuiri.

— Să încercăm, să încercăm, să încercăm!... repetă în şoaptă Zimmberger. Cu vârful unei lanţete el desprinse din rocă o fărâmitură neînsemnată, pe care o pisă apoi în linguriţă. Apoi se apropie de bolnavă şi presără pe buzele ei praful acela fin, aproape invizibil.

— Iată, vorbea cu sine Zimmberger, iată, poate că aceasta e marea ocazie!... Să vedem, să vedem, să vedem...

Şi, trăgând un scaun lângă patul bolnavei, se aşează. Luă mâna Necunoscutei Misterioase şi o menţinu într-a sa, pipăind pulsul. Încremeni în aşteptare şi pe faţa lui de maimuţoi apăru expresia unei inexplicabile curiozităţi. Cât timp trecu? Din larg, nenorocitul acela de cargou continua să urle în întuneric, jelind parcă toate naufragiile ultimelor cinci veacuri. Vinoacă, pe chipul căruia se conturau tot mai clar vânătăile câştigate în ziua ce trecuse, ridică felinarul, agăţându-l într-un cui. Acum chipul Necunoscutei Misterioase, luminat dintr-o parte, străluci în toată strania-i frumuseţe nocturnă. Suferinţa şi febra nu adânciseră

umbrele, nu întunecaseră obrazul. Buzele, uşor răsfrânte, aveau o expresie mândră, puţin ironică, însă severitatea vagă a gurii era ştearsă de liniile ochilor şi a sprâncenelor, care evocau nostalgia amurgurilor tropicale. Dar în ansamblu, figura Necunoscutei Misterioase, luminată dintr-o parte de felinar, aducea alte gânduri, venind de la depărtări mult mai mari, gânduri atât de neclare, încât...

Pe neaşteptate, în acea tăcere, medicul se întoarse spre Vinoacă.

— Miracol! exclamă el. Miracol. Pulsul se face mai bun...

— Ce vreţi să spuneţi, domnule? şopti Vinoacă. Pulsul, deci?...

— Linişte! Linişte! îi făcu semn Zimmberger, şi din nou tăcură un timp.

Un suspin al fetei îi alarmă deodată. Dar era un suspin liniştit; Necunoscuta Misterioasă deschise ochii.

— Ţi-e mai bine, ştiu că ţi-e mai bine, făcu doctorul, inutil, fiindcă fata oricum nu-l înţelegea. Necunoscuta Misterioasă îşi pipăi buzele şi respiră adânc. Părea mirată. Privirea ei căzu însă pe cutiuţa de argint, deschisă, pe bucata aceea de rocă. Întinse mâna, ceru prin gesturi cutiuţa, mirosi medicamentul şi spuse repede câteva cuvinte. Nimeni nu pricepu nimic, dar sensul lor era destul de limpede. Părea că aprobă tratamentul ce i se făcuse.

Apoi le făcu un semn ca şi cum şi-ar fi luat rămas bun, şi se întinse iar, adormind ca prin farmec într-o clipă.

Bătrânul doctor urmări cu imens interes întreaga demonstraţie a fetei.

— Mâine va fi complet sănătoasă. I-am dat medicamentul cel mai potrivit...

El îşi puse pe umeri mantaua şi după o ezitare destul de îndelungată îi întinse lui Vinoacă acea cutiuţă de argint.

— Au trecut peste patruzeci de ani — zise — şi n-am avut ocazia să folosesc acest medicament. Şi cred că nici n-o să mai am. Daţi-i cutiuţa fetei, mâine, când se va trezi. Văd că ştie cum să-l folosească...

Vinoacă luă obiectul cu veneraţie.

— Acum, ne veţi îngădui să vă plătim pentru...

Medicul îi puse mâna pe umeri.

— Să ştii, băiete, că bătrânul Zimmberger ştie să preţuiască Lanul. Dar banii tăi... hm! Hm! Ce să fac cu ei? Astăzi am făcut o descoperire, faţă de care banii tăi nu valorează nimic!... Aveţi grijă de cutiuţă! Numai doctoria asta — aţi văzut cum i-am presărat-o pe buze — îi poate ajuta Necunoscutei voastre în caz de boală... Da, da!

Şi, râzând satisfăcut, Zimmberger ieşi. Rămase în faţa uşii, zăbovi un timp, privind

spre luminile îndepărtate de la marginea nopţii. El reveni şi se vedea că ezită.

— Ar trebui să vă spun câteva lucruri, zise. Da, da, n-ar trebui să plec aşa... La urma urmelor, voi aţi fost singurii martori, şi faptul ăsta n-ar trebui să se uite... Hm! Fata doarme acum. Ascultaţi ce frumos respiră. E aproape sănătoasă şi asta datorită pietrei *abraw* pe care mi-a dat-o acum patruzeci de ani înţeleptul Ekaba, al tribului Rugumi...

— Aşezaţi-vă, îl îndemnă Vinoacă, puţin uimit de începutul sentimental al acestei poveşti. Sunteţi şi aşa obosit... Aşa, daţi-mi mantaua...

— Noi, doctorii, nu ştim mare lucru, zise, regretând parcă, Zimmberger. Vedeţi, i-am administrat fetei praful ăsta, pe buze, dar n-aş putea să vă spun ce e, ce substanţe conţine, deşi am încercat să-l analizez în laborator. Dar nici bătrânul înţelept Ekaba nu ştia decât că acesta e un medicament deosebit pentru... pentru... sună atât de ciudat! Pentru *alţi* oameni...

— Cum vine asta: „alţi oameni”? interveni Vinoacă.

— Asta s-a întâmplat cu mult timp în urmă, continuă Zimmberger visător, atât cât poate fi visător un maimuţoi bătrân. Eram tânăr... Un tânăr medic, naiv, idealist... M-am înrolat în expediţia unui zăpăcit care şi-a dus oamenii

direct la moarte, dar direct, fără ocoluri... Numai eu am scăpat, eu şi încă unul din Corsica, o insulă de care poate aţi auzit; ăsta zicea că ar muri şi el, dar nu e voie, fiindcă *mai are* de împuşcat trei duşmani. Am ajuns la tribul Rugumi, undeva pe Amazon; se zicea că Rugumi sunt canibali, dar de noi nu s-au atins, poate fiindcă eram din cale-afară de jigăriţi. Bătrânul înţelept Ekaba, aflând că sunt medic, adică *urah-urak-ban,* vindecător de boli pe limba lui, a prins dragoste de mine şi m-a luat în coliba lui, unde trăia singur, fără femei. Ce fel de înţelept ar fi fost dacă sub acoperişul său ar fi mişunat femeile? Limba lor am învăţat-o destul de repede. Ekaba asculta cu un zâmbet condescendent şi înţelept relatările mele despre felul cum medicii albi vindecă diferite răni şi boli. Da, zâmbea superior bătrânul, totuşi îl interesau grozav de mult metodele mele medicale şi mereu mă punea să i le repet. Cred că era şi niţel excroc! După plecarea mea pun pariu că a pus în practică unele din învăţăturile mele şi-ţi dai seama în ce măsură şi-a consolidat reputaţia!

„Ascultă, *urah-urah-ban,* îmi spuse într-o seară înţeleptul Ekaba, ştiinţa ta este lată cât Fluviul Visurilor (aşa numesc ei Amazonul) şi înaltă cât arborele *Byrr,* în timpul ploii când se ridică în sus cât poate, ca să înghită cât mai multă apă. Ţi-am ascultat cuvintele şi n-am să

le uit, cu toate că multe din leacurile pe care le descrii cred că ar aduce moartea războinicilor din tribul meu, şi nu vindecarea. Dar pentru asta nu eşti de vină tu, tânăr şi cu înţelepciunea încă *nedată* în floare, ci greşitele voastre învăţături, ale albilor, care nu vă încăpeţi în piele şi nu vă vedeţi de treabă. Sunt sigur însă că tu nu ştii ce leacuri ar folosi, în caz de boală, *ceilalţi oameni...”*

„Care *ceilalţi,* o, prea înţeleptule Ekaba, cel cu gândul luminos?”

„Oamenii stelelor, de pildă, rosti misterios Ekaba.” „Oamenii stelelor, înţeleptule? N-am văzut niciunul până acum!”

„Rali-bu-bin! făcu Ekaba. Asta înseamnă: Prostuţule!” „Dar tu, o, slăvitule fiu al tribului Ragumi, cel mai viteaz dintre toate, ai întâlnit până acum vreodată pe oamenii stelelor?”

„Poate că da, zise Ekaba. Şi adăugă cu ochii strălucitori: Ei au venit către mine!”

„Când, o, nepătrunsule Ekaba?”

„Demult! De douăzeci şi două de ori de atunci Fluviul Visurilor şi-a *intonat cântecul de putere”*

Asta înseamnă douăzeci şi doi de ani.

„Oamenii stelelor au venit la mine şi m-au întrebat..” „Ce anume, tainicule Ekaba?”

„Multe... Multe! M-au întrebat cum e pământul acesta al nostru...”

„Şi ce le-ai răspuns, neîntrecutule Ekaba?”

„Ce să le răspund? Că pământul este exact ca o *lapya”* (Un fel de plăcintă cu fructe crude pregătită de femeile Ragumi. Dacă cele povestite erau adevărate, în ce încurcătură trebuie să-i fi pus înţeleptul Ekaba pe *oamenii stelelor!!!)*

„Şi cum arătau aceşti călători, nesfârşitule Ekaba?” (Dacă mă adresam fără a folosi cel puţin un epitet, se considera că-i aduc cu bună ştiinţă o jignire de moarte).

„Cine? *Oamenii stelelor?* Exact ca mine şi ca tine. Numai că boala lor era ciudată.”

„Cum? S-au îmbolnăvit?”

„Da. Toţi. Şi atunci m-au trimis în munţii îndepărtaţi într-o peşteră despre care ei *ştiau că există* şi mi-au cerut să culeg bucăţi de piatră, de sus, bucăţi de piatră colorată care atârnă în peşteră... Când am adus ce mi-au cerut, erau aproape morţi. Dar şi-au presărat pe buze praf din piatra aceea şi s-au vindecat pe loc. Şi cuvintele mele sunt tot atât de adevărate, precum adevărată e şoapta vântului de noapte care zice că tu nu crezi în cuvintele mele, tinere *rah-bu-bin!”*

„Arată-mi şi mie, o frumosule Ekaba, leacul acela miraculos.”

Şi într-adevăr, înţeleptul ivi câteva bucăţi, câte. Va sfărâmituri de rocă aşa cum este şi aceea din cutiuţa de argint, continuă medicul. Insă oricât de mult m-am rugat de el, n-a vrut

să-mi dea nicio fărâmitură. Mărturisesc că, în cele din urmă, puţin înainte de a părăsi tribul Ragumi, i-am şterpelit eu o bucată, lucru pentru care am avut remuşcări până acum, până în noaptea asta...

— Dar cum de v-aţi gândit... începu Vinoacă.

— Nu ştiu, chiar că nu ştiu! N-aveam somn. Tristeţea că o fată atât de frumoasă se stinge de o boală căreia nu i-am dat de capăt mă tortura... Şi atunci mi-am adus aminte de înţeleptul Ekaba, de cuvintele lui despre boala ciudată pe care o aveau *oamenii stelelor...*

— Doctore! vorbiţi despre *oamenii stelelor!* Ciudat! Nu cumva vreţi să spuneţi că ea?...

— Nu, băiete. Nu, tinere *rah-bu-bin!* Fata aceasta e o pământeană... Are gura, ochii, picioarele, mâinile la fel ca toate femeile de pe pământ. Şi buric are. Da. Dar e prea frumoasă. Şi vorbeşte o limbă prea ciudată, prea de neînţeles. Şi de aceea, gândindu-mă la ea, mi-am amintit de *oamenii stelelor* ai înţeleptului Ekaba.

Lardea făcu un pas înainte şi arătă cutiuţa de argint şi pe urmă făcu un gest spre Necunoscuta Misterioasă. Vinoacă tresări şi rămase mut câteva clipe.

— Prietenul meu, zise el, care este cel mai mare scamator de pe pământ, se întreabă cum de cunoştea Necunoscuta Misterioasă această

piatră, această doctorie? Fiindcă o cunoştea, a arătat-o limpede!

— Întrebarea ta mă sperie puţin, băiete, repetă doctorul.

— E întrebarea lui Lardea, nu a mea.

— Şi crezi că eu nu mi-am pus-o?

20

— Inimă.

— I?

— Da, da; aici, în piept... bate... Inimă.

O clătinare din cap. Ochi subţiaţi, o rafală a vântului şi părul pierdut în cer. Ce straniu simţământ al pierderilor ireparabile, al infinitului, strâns aici, în această privire.

— Inimă. Inimă! E primul cuvânt pe care trebuie să-l cunoşti. Am s-o învăţ să vorbească româneşte încă înainte ca noi să fi ajuns acasă. Nu mă crezi, Lardea? Sau poate nu eşti de acord că am început cu acest cuvânt. Eşti de acord? Înseamnă că am binecuvântarea ta. Repetă după mine. Misterioasa mea Necunoscută! La ce te-ai gândit, Lardea? La spusele bătrânului fanfaron, doctorul Zimmberger? La povestea lui? Nu te încrunta, i-am spus fanfaron ca un compliment. Un bătrân de treabă. Cu adevărat de treabă. Dar povestea lui... Şi n-a vrut să ia un ban! Cum de

mai zburdă prin spaţii pământul, cum de nu s-a prăbuşit în hău? O minune ca asta! Un medic care să refuze plata! Şi să-ţi servească şi o poveste pe gratis. Straşnică poveste, ce-i drept... Deci, aşa... Deci: I-ni-mă!

— I...

— Bine, bine, bine! Uite că-l poate pronunţa pe „i”. E de pe planeta noastră; te asigur, Lardea. Dacă-l poate pronunţa pe „i”. Deci, încă o dată: Inimă.

— I I-ni... I-ni...

Buzele ei făcură mari eforturi. Necunoscuta Misterioasă îl privea cu ochii mari pe Vinoacă, atentă, şi vântul largului îi zbura părul negru. Fiindcă erau în larg, departe de Altto.

— Bine, foarte bine. I-ni-mă!

— I-ni-mă!

— Minunat! Inimă!

— Inimă... Inimă... Inimă.»

— Sigur! Inimă! Este cea care bate mereu! exclamă Vinoacă, bucuros, sărind pe puntea lui „Kroko”. Inima asta afurisită, datorită căreia trăim, iubim... şi murim!

Necunoscuta Misterioasă râdea. O amuza izbucnirea lui Vinoacă, dansul lui pe punte şi-i plăcea vântul cald care-i purta pletele, înfăşurându-le împrejurul gâtului.

— Şi acum cuvântul următor, zise Vinoacă, grav dintr-o dată. Cuvântul cel mai drag! Urmăreşte-mi buzele, Necunoscute! Fii atentă!

Voi pronunţa un cuvânt care valorează cât toate celelalte la un loc... Drăcie! Îmi dau lacrimile! Ascultă, Necunoscute, fii atentă, repetă după mine: România! Ro-mâ-nia.

— Ro... încercă fata.

— Bine, bine! se bucură Vinoacă. Încă o dată: *România!*

— Ro-mâ-nia, şoptiră cu timiditate buzele Necunoscutei Misterioase.

— Aşa, aşa! sări Vinoacă în sus de bucurie. România! Pământul către care ne îndreptăm, patria noastră, Necunoscuto! Cea pe care o vedem în vis de atâţia ani... După care tânjesc inimile noastre. Acum ştii două cuvinte esenţiale, cele mai importante: Inimă, România...

— Inimă... România, şopti fata, bucuroasă de bucuria lui Vinoacă.

„Kroko” înainta fără multă plăcere pe un ocean destul de calm. Era un cargou mărunt şi bătrânel, care poate că şi-ar fi meritat de mult pensionarea, dacă lupul de mare care-i era căpitan n-ar fi fost scoţian de origine. Erau de câteva zile în larg. Părăsiseră Altto într-o seară după ce Vinoacă se târguise jumătate de zi cu încăpăţânatul căpitan O’Bee. „Kroko” transporta lemnărie, butoiaşe cu peşte sărat şi câţiva pasageri cam pârliţi, care-şi duceau zilele la tribord, într-un şir de cabine primitive

pe care O’Bee le amenajase special ca să facă un ban şi cu transportul mărfii umane.

De sub punte apăru Nicollo, murdar şi asudat. El reuşise să se angajeze ca salahor pe „Kroko”, şi îndeplinea cele mai blestemate munci din câte există pe puntea unei cratiţe plutitoare, dar nu se plângea. Adusese pe punte cu el singura sa avere, un papagal obraznic, într-o colivie albastră. Făcuse cadou papagalul lui Lardea, zicând că vrea să-l despăgubească de pierderea căţelului. Era foarte naiv şi bun la suflet acest Nicollo.

— Cum îl cheamă pe papagal? întrebase Vinoacă.

— Cum să-l cheme? se miră Nicollo.

— Ce, n-are nume?

— Uite că n-are!

— Atunci numele său să fie „papagalul Felician”, zise Vinoacă. În amintirea cobrei Felicia şi a căţelului Felician. Este dorinţa lui Lardea. Eşti obosit, Nicollo?

— De loc. Dar mi se pare că... Voiam să vă spun... Am văzut...

Ce-o fi văzut? Nu se ştie. Poate că privirea adâncă şi senină a Necunoscutei Misterioase să-l fi zăpăcit în aşa hal. Nicollo făcu un gest de renunţare şi fugi mai departe bă frece punea la babord, după care trebuia să scoată câţiva saci din cală, apoi să ajute la bucătărie, apoi...

Ciudăţenia purtării sale se lămuri în aceeaşi zi, spre seară. Văzură apărând de sub punte o arătare neagră şi masivă. Omul veni greu la parapet şi-şi şterse sudoarea. Scuipa. Deodată se întoarse, simţind privirea lui Vinoacă aţintită asupra sa. Lardea, cu braţele încrucişate, îşi permise un zâmbet. Ce gând i-o fi trecut prin cap scamatorului?

— Voi aici? Pe puntea lui „Kroko”?

— Tu aici, Salamanca! se miră Vinoacă.

— Aici, oftă Salamanca.

— Te credeam împreună cu bătrânul Duke, pe un transatlantic alb, strălucitor, în urmărirea lui Beebs!...

Vinoacă era ironic şi Salamanca simţi.

— Când leul urlă, pustiul asudă, mormăi el.

— Cum?

— Duke s-a îmbătat ca un porc şi n-a putut aranja afacerea... Şi transatlanticul a plecat fără noi. Şi atunci mă îmbarcai şi eu pe covata asta afurisită.

— Fochist?

— Nici măcar atât. Ajutor de fochist, fir-ar al dracului! Ticălosul de O’Bee, căpitanul ăsta de carton...

— Şi n-ai ştiut că suntem şi noi aici?

— De unde să fi ştiut? făcu Salamanca, jenat parcă. Ce face Necunoscuta voastră Misterioasă? E bine?

— Astăzi a învăţat primele cuvinte romaneşti.

— Aşa? mormăi marinarul. Şi care or fi aceste două cuvinte?

Vinoacă îl privi în ochi:

— Inimă şi România.

Salamanca nu zise nimic, oftă doar.

— Nu vii cu noi acasă? Nu ţi-e dor?... Nu simţi o chemare, o tristeţe?...

— Eu? se indignă Salamanca. Vulturii nu pleacă în excursii cu hrană rece.

— Asta ce înseamnă?

— Nimic. Nimic... Să lăsăm astea... Dar Lardea ce face?

N-a scos niciun cuvânt? Păcat. Oricum, el are dreptate, nu noi cei care vorbim. În ce hal am ajuns! oftă Salamanca, scuturând de pe salopeta jegoasă praful negru de cărbuni. Dacă nu crăp acolo jos, în flăcările iadului, următoarea călătorie o fac la clasa întâi. După ce-l lichidez pe ticălosul de Beebs!

— Privirea lui Salamanca se aţinti spre pupa. De după nişte baloturi se ivise o fiinţă în trei picioare, două originale, plus un baston. Ce-i drept, nu era aproape nicio diferenţă între ele.

— Drace! zise Salamanca. Personajul în trei picioare se apropia de ei. Drace! repetă marinarul şi falca de jos i se mişcă în stânga şi-n dreapta, spasmodic. Mă urmăresc fantomele!... Priviţi-o! Priviţi-o! E bătrâna

amantă a lui Ludovic al XIV-lea, Madame de Maintenon! Are între nouă sute cincizeci şi o mie de ani. La mine vine! Într-adevăr, sinistra bătrână continua să se apropie. Babele astea n-au pace în mormânt, mormăi înfricoşat Salamanca. Astea care au avut o viaţă tra-la-la... nu se astâmpără! La mine vine! Ce naiba vrea?

Bătrâna se apropia încet, în straiele-i negre. La gât purta un fel de guleraş alb, cu franjuri, ca de paiaţă. La piept îi atârna o salbă imensă, cu nişte mici obiecte albe — Salamanca pretindea că erau oscioare de copil.

Apropiindu-se, Madame de Maintenon făcu să-i cadă pe faţă un voal întunecat prin care totuşi i se vedeau ochii. Evident că-l privea ţintă pe Salamanca. Capul îi tremura şi voalul tresărea uşor. Sprijinindu-se în bastonul ei negru, cu măciulia de argint, fără nicio introducere, bătrâna începu să cânte cu glasul piţigăiat:

Cans le grebmont en bardin
Meuls fes bato ses pont grubiler
Maistas fidelte bronc louin
Semplafles su boin catte flurcher!...

Le întoarse spatele şi plecă, la fel de încet

— Aţi auzit? întrebă Salamanca.

— A cântat pe franţuzeşte, dar n-am priceput nimic!

— Nici eu! Ce fel de franţuzească e asta?... Du-te, du-te, Madame de Maintenon! Culcă-te, dormi!

Salamanca se scutură ca de o povară nevăzută.

— Ai văzut-o când s-a îmbarcat? întrebă Vinoacă.

— Pe dracu! Eram jos, la cărbuni.

— Ar trebui să-l întrebi pe căpitanul O'Bee, cine e *franţuzoaica* asta.

— Pe nebunul ăla? De altfel v-am spus: e amanta lui Ludovic al paişpelea... Madame de Maintenon. A fost frumoasă ca un crin. Ca doi crini! Regele Soare era om fin. Nu se încălzea în pat cu oricine.

— Inimă, rosti Necunoscuta Misterioasă.

— Foarte bine, o felicită Vinoacă. Astăzi vom învăţa un nou cuvânt.

— Pe mine mă iertaţi! Salamanca îşi privi mâinile mari şi negre. Mă duc să mă spăl şi să dorm...

Lardea porni să facă ocolul punţii. Auzea tot mai încet glasul lui Vinoacă. Acrobatul silabisea un nou cuvânt pe care Necunoscuta misterioasă se silea să-l repete.

Ce zi albastră crescuse din ocean! Şi umbra cobrei se legăna peste umărul lui Lardea, ca un etern şi viu semn de întrebare. Şi Lardea

mergea încet, înconjurat de prietenoasă escortă a animalelor sălbatice.

În noaptea următoare Vinoacă se trezi în întuneric, pradă unui vis sumbru. Părea că de multe ceasuri un om stă lângă el şi-l priveşte stăruitor. Vinoacă se mişcă, deschise ochii, dar o mână îl mângâie pe obraz, şi auzi vocea cuiva.

— Îmi face cu ochiul!...

Era o voce timidă, subţirică, dar insinuantă.

— Săriţi! Bandiţii! răcni acrobatul, care nu pricepea nimic, buimac, şi nici nu ştia pe ce lume se află.

Lardea scăpără o brichetă şi-n pâlpâirea ei îl recunoscură pe micul imbecil care-i mai tulburase şi altă dată.

— Îmi face cu ochiul, rosti el, naiv şi pierdut.

— Cine? repeta Vinoacă inutila întrebare.

— Tavanul, domnule...

— Dar ăsta când s-a îmbarcat pe „Kroko”? Tu l-ai văzut, Lardea?

Micul imbecil ieşi la fel de liniştit, în timp ce Vinoacă îşi mai pipăia, cutremurându-se, obrajii. Mult timp nu putu să-şi vină în fire.

— Lardea, dormi?

— Nu doarme. Şi nici eu nu dorm, vorbi Nicollo, care îşi avea şi el culcuşul în cabina

aceea mizerabilă. Cred că nici Necunoscuta Misterioasă nu doarme.

Cabina alăturată era a ei. După discuţii violente cu înrăitul căpitan O'Bee, reuşiseră să obţină câteva obiecte pentru fată, printre care şi o mare oglindă. Cum îşi închipuia obtuzul acela de căpitan că o femeie poate supravieţui fără oglindă? Cât priveşte cabina lor, era mai jalnică decât o chilie. Din dormitorul echipajului, unde ocupa un culcuş mai puţin mizerabil, Salamanca le adusese o bancă strâmbă care nu stătea însă decât răsturnată.

— Oare ce se aude? întrebă după un timp Nicollo. Şuieră vântul izbind scripeţii?

— Nu, răspunse Vinoacă.

— Atunci poate umblă căpitanul pe punte fluierând?

— N-aş zice, făcu Vinoacă.

— Atunci crezi că s-au desfăcut otgoanele bărcilor de salvare şi de acolo vin bufniturile... şi scârţâitul?

— Aş!... Bufnituri! Se strâmbă în întuneric Vinoacă.

— Atunci ce e?

— Măi Nicollo! Marinarii bătrâni spun când aud vaietele astea nelămurite că oceanul se pregăteşte să-şi înceapă cântecul... Cântecul Frumoaselor Dezastre.

— Ce tot vorbeşti?

— Şi Lardea gândeşte la fel. Ce auzim acum e începutul Cântecului Frumoaselor Dezastre.

— Vrei să spui că o să naufragiem?

— E foarte posibil.

— Cred că n-ar trebui să glumeşti aşa, noaptea...

Superstiţios, Nicollo îşi făcu nişte cruci mari, de-ajuns de mari ca să-l ocrotească măcar până dimineaţa.

În zori, pe puntea măturată de un vânt năprasnic, căpitanul O'Bee, îmbărbătat de câteva înghiţituri de gin, dădea ordine straşnice echipajului, pregătindu-se să înfrunte furtuna.

— Ce ţi-am spus? strigă Vinoacă tare, ca să-l audă Nicollo. Ce ţi-am spus azi-noapte? Acum poţi să auzi şi tu, cu propriile tale urechi, Cântecul Frumoaselor Dezastre. Căpitane O'Bee! Pot să-ţi fiu într-ajutor?

— Ba te rog să stai deoparte! îl bruscă O'Bee şi luaţi femeia de pe punte, dacă mai aveţi nevoie de ea!

Cu mâinile încleştate pe bară, Necunoscuta Misterioasă privea orizontul întunecat. Norii galopau pe ocean, schimbându-şi forma, zbătându-se şi îngroşându-se în fiecare clipă.

— Furtună! Fur-tu-nă! zise Vinoacă, arătând zarea.

— Fur-tu-nă! repetă Necunoscuta Misterioasă.

— Mare de tot, murmură Vinoacă, aşezându-se în aşa fel ca ea să nu poată vedea trista rămăşiţă care-i ţinea loc de ureche stângă. Cochetăria aceasta îl costa multe manevre!

— Inimă, om, bărbat, femeie, pământ, cer, pasăre, Lardea, Salamanca, Vinoacă, Nicollo, tu, eu, furtună, furtună, furtună! îşi repeta Necunoscuta Misterioasă lecţia.

Spre seară oceanul se mai potoli. O ceaţă adâncă, lăptoasă, greu de respirat învălui trista navă „Kroko”. Luminile de poziţie abia se distingeau. Oceanul se legăna cu încă destulă furie, dar mai lent, mai larg. Un marinar adevărat nu se putea înşela: nu era sfârşitul furtunii, ci doar un răgaz. Pe la miezul nopţii Vinoacă auzi zgomot în cabină şi fu sigur că venise iar micul imbecil.

— Îl omor, mormăi, ridicându-se.

— Haide, fii bun şi nu mă omorî! auzi răspunsul. Era glasul lui Salamanca.

— Ce s-a întâmplat?

— Am halucinaţii, zise marinarul. Vinoacă aprinse lumina. Nu vrei să urci pe covertă?

— Te deranjează cumva Madame de Maintenon?

— Vino repede! îl zori Salamanca. Poate că... Cineva, nu ştiu unde, cântă pe româneşte...

— Pe româneşte?

— Da. O romanţă... Vino odată!

Ceaţa nu se ridicase. Valurile urlau, spărgându-se, sau trecând mai departe. Deodată Vinoacă auzi clar între două bufnituri ale oceanului o voce plină, puţin metalică:

Pe lângă plopii fără soţ
Adesea am tre...

Alături de ei răsări umbra înaltă a lui Lardea.

— Ai auzit şi tu? îl întrebă Salamanca.

Lardea făcu semn că da. Melodia răsună iar, o frântură, — dar din altă direcţie. Oceanul se năpusti asupra lui „Kroko” şi minute întregi nu distinseră altceva decât vuietul prelung al valurilor ce se prăbuşeau. Pe neaşteptate, şi cu totul din altă direcţie, melodia răsună din nou, ca şi cum cineva ar fi pus de la început placa unui patefon.

— Deci nu e halucinaţie! şopti Salamanca. Cântă! Dar unde!?

— Căpitane O’Bee! îl acostă Vinoacă pe scoţian. Acesta se plimba neliniştit încoace şi-ncolo. Hei, căpitane! Vreau să-ţi spun ceva important. O navă se află prin apropiere.

Abia atunci O’Bee se opri.

— De unde ştii?

— Cântă! Cineva cântă, cam acolo, arătă Vinoacă.

Chiar atunci melodia răsună clar.

— Aţi auzit?

— Nimic, răspunse O’Bee. Ce-s glumele astea?

— Nu e nicio glumă, căpitane!

— Hei, Miki, vino aici! îl chemă căpitanul pe omul de cart. Ai auzit ceva?

— În afară de vocea ta, căpitane, nimic!

— Ai auzit vreun cântec venind dintr-acolo?

— De unde, sir?

— Mergeţi şi culcaţi-vă, domnilor! făcu aspru O’Bee.

Şi chiar atunci romanţa se auzi mai clar ca oricând, însă, ca de obicei, cu totul din altă direcţie.

— Nici acum n-aţi auzit? întrebă Salamanca.

— Ce să auzim, *hombre?*

—!

— Cântecul!

— Ce mă tot bateţi la cap cu cântecul, cântecul, cântecul?!

— Eu n-am auzit nimic, zise şi Miki.

Căpitanul le întoarse spatele. Melodia răsună iar şi iar, şi mereu din altă direcţie... Asta mai mult timp. În cele din urmă n-o mai auziră. Şi totuşi rămăseseră, acolo, la pândă, aşteptând.

21

Furtuna se odihnise bine, iar în zori ce şi-o fi spus: la să maj trag un danţ! Toată ziua

următoare oceanul clocoti ca turbate, veni cea mai cruntă noapte şi „Kroko” simţindu-se la capătul puterilor începuse să geamă şi să trosnească din toate încheieturile. Chinuit de răul de mare, Nicollo alerga tot timpul la parapet să se uşureze, deşi de la un timp era doar o iluzie că s-ar putea uşura. De zece ori era să fie aruncat peste bord, dar a unsprezecea oară dispăru într-adevăr şi nimeni n-a ştiut niciodată momentul exact când a pie. Rit Nicollo.

Mulţumită de ofranda adusă, furtuna se potoli chiar în noaptea aceea. Dimineaţa oceanul cu valurile retrase intonă pentru ultima oară Cântecul Frumoaselor Dezastre şi apoi aţipi. O balenă se arătă în dreapta lui „Kroko”, o balenă solitară ca un simbol...

— Adâncuri blestemate, odihniţi trupul sărmanului Nicollo! psalmodie Salamanca.

Vinoacă se aplecă peste bastingaj, întinzând mâna.

— Dacă ar fi să despărţim binele de rău şi răul de bine într-o lume în care binele şi răul sunt atât de amestecate că nu le poţi deosebi, ar fi să facem un lucru nefiresc şi cu neputinţă. Dar băiatul ăsta care s-a prăpădit era făcut numai din bine — zise el — ceea ce se întâmplă atât de rar, încât pare de neînţeles.

— Nicollo! zise Necunoscuta Misterioasă. Inimă!

Acestea fură discursurile funebre rostite în amintirea băiatului cu ochi visători.

Trei zile mai târziu se apropiară de arhipelagul Puamonto. Ocoliră un şir de insuliţe şi atoluri pentru a ajunge pe insula principală, cu portul Adrum, care de departe le apăru da un oraş al visurilor, scăldat în lumina soarelui meridional, încadrat de vegetaţia uriaşă şi năvalnică, cu ţărmurile lui argintii, suprapuse parcă în trepte; Adrum, marele port, strălucea ca o chemare de îndrăgostit. Pilotul se urcă pe bord şi avu o lungă şi secretă convorbire cu căpitanul O'Bee.

„Kroko" trase la un chei mărginaş. Călătorii debarcară, în frunte cu Salamanca, fericit că terminase cu existenţa de ajutor de fochist. Debarcară, fără să observe că doi paşi mai încolo îi aştepta poliţia.

— Ce-i cu voi? îi întrebă cel care părea să fie mai mare în grad, un ins cu mustăţi mari pe o faţă roşie, dar mai mult vânătă decât roşie.

— Asta de aici — se strecură un individ mărunţel, rahitic de tot, şi cu ochiul drept clipind spasmodic — ăsta de aici...

— Taci! Taci dracului, Healey! Tu, tu întâi, îl arătă şeful pe Salamanca.

— Eu îl caut pe Beebs, pentru că...

— Nu mă interesează de ce-l cauţi pe Beebs. Şterge-o!

— Ceilalţi, se vârî individul rahitic, sunt cei care vor să ajungă acasă! Pretind că au casă...

— Acasă! Ha, ha! Acasă! Ha! Se prăpădi de râs şeful. Duceţi-i „acasă”, băieţi!

Agenţii îi împinseră pe Lardea şi Vinoacă într-o dubă.

— Şi, *my lady?* se apropie şeful cu obrajii vineţi de Necunoscuta Misterioasă.

— Degeaba încercaţi să vorbiţi cu ea! răcni Vinoacă. Numai eu mă pot înţelege cu ea!

Dar duba porni.

— Şi tu? se întoarse rahiticul către Salamanca. Ce naiba aştepţi? Eşti liber!

Salamanca se îndepărtă abătut.

— Vânt de contraaventură, făcu, ridicând degetul în aer.

— Afurisit ghinion, zise Vinoacă. Măcar de ni l-ar fi lăsat pe Felician. Bietul papagal, arestat de poliţie! Lardea însă înţelegea că Vinoacă vorbeşte de papagal, dar se gândeşte la Necunoscuta Misterioasă... Erau zăvorâţi în turnul cu ziduri de doi metri grosime, ai unei cetăţi pe care o duraseră primii colonizatori ai arhipelagului Puamonto, ca să se apere de piraţii sângeroşi cărora le plăcea să-i viziteze uneori.

Trecură două zile. De câteva ori intrase la ei un temnicer cu o barbă de o jumătate de metru care le lăsase pesmeţi şi apă. Nu răspunsese la nicio întrebare, nici nu-i privise.

Dacă n-ar fi fost prinşi de zid cu nişte lanţuri grele, care le încleştau glezna piciorului stâng, probabil că prizonierii ar fi încercat să-l doboare pe paznic, şi apoi... Apa adusă de el era puţină, iar pesmeţii păreau a fi din primul stoc fabricat, puţin după ce Dumnezeu a inventat grâul, într-o după-amiază fierbinte când îl supărau muştele. Lanţurile le permiteau să ajungă la un metru de ferestruica prevăzută, ca de obicei, cu gratii solide, de neclintit. Cetatea era aşezată deasupra oraşului, dominându-l. În cea de-a patra noapte o şoaptă îi trezi pe prizonieri.

În dreptul ferestrei văzură un cap mic şi două urechi mari, profilate pe Calea Laptelui.

— Manuel! tresări Vinoacă.

— Linişte, domnilor... Fiţi...

— Cum ai ajuns aici?

— L-am păcălit pe tata, am şters-o! L-am întâlnit pe domnul Salamanca... Fiţi atenţi! Vă arunc pe fereastră pachetul ăsta în care sunt pile. Tăiaţi-vă lanţurile şi pregătiţi-vă pentru mâine seară... E preferabil să înghiţiţi pilele după ce terminaţi treaba, după cum cer vechile şi bunele reguli... Adio!...

În seara următoare, în locul gealatului care le aducea apă şi pesmeţi, intră Salamanca, în uniforma aceluiaşi temnicer, dar cu o imensă barbă falsă; Vinoacă dădu la o parte lanţul şi sări de gâtul marinarului, făcând să cadă pe jos

pesmeţii, care, de uscaţi ce erau, zăngăniră ca nişte monede.

— Veniţi! zise Salamanca, ştergându-şi sudoarea.

— Şi paza de jos?

— Să fim serioşi! făcu falsul temnicer potrivindu-şi barba.

Coborâră treptele, erau peste două sute; jos, la intrarea principală, în faţa porţii de bronz, sub tavanul ogival, patru paznici jucau cărţi. Vinoacă se opri.

— Înainte, fără grijă! îl îndemnă Salamanca.

Trecură la doi paşi de paznici şi aceştia părură şi mai absorbiţi de jocul lor.

— Nu pricep, zise Vinoacă.

— Totul se cumpără pe bani, aici ca şi oriunde! făcu Salamanca, destul de amărât. A trebuit să vând medalionul Gabriellei d'Estréés ca să vă scot de-aici, lua-v-ar dracul! Şi-acum căutaţi pensionul „Fecioarele Fidele", acolo-l veţi găsi pe Manuel; patroana e verişoara lui taică-su. *Adios!*

— Şi Necunoscuta Misterioasă?

— Manuel ştie unde-i necunoscuta Misterioasă. Ocupaţi-vă voi de ea, eu mă grăbesc. *Adios,* deci!

— Pleci, Salamanca?

— Mă îmbarc pe „Dragonul Vânăt", împreună cu bătrânul Sam. Se spune că Beebs s-a aciuat undeva prin Noua Guinee, şi

„Dragonul Vânăt”, chiar într-acolo se îndreaptă...

Pensionul „Fecioarele Fidele” se afla pe una din acele străzi ce urcă pieziş dealul, adevărate uliţe ale paradisului invadate de arbori şi flori. Îl găsiră pe Manuel înfulecând prăjituri dintr-o tavă de cristal. Imediat apăru şi mătuşă-sa, patroana pensionului, o femeie voinică, cu ochii puţin roşii şi cu un zâmbet plăcut. Ea îi primi cu bunăvoinţă pe oaspeţi.

— Ştiu totul, zise Manuel. Necunoscuta Misterioasă se află sechestrată în palatul lui Milk.

— Cine dracu mai e şi Milk?

— Acuma e la vânătoare, se întoarce mâine sau poimâine. Spuneţi-i să nu mă mai lege la ochi, răcni Manuel, arătând-o pe mătuşă-sa şi urechile i se transformară în două flăcări. Mereu mă leagă la ochi, altfel n-am voie să umblu prin casa asta!...

Patroana zâmbi.

— E un copil neastâmpărat... Ştiţi ce-a făcut? A fugit de acasă... Peste câteva zile îl trimit la Managua, cu un căpitan pe care-l cunosc...

— S-o crezi tu! zbieră Manuel. Nu vreau acasă, nu vreau!

— Trebuie s-o scoatem pe Necunoscuta Misterioasă din palatul lui Milk.

— Despre ce este vorba? se interesă cu amabilitate patroana.

— Căutăm o fată... răspunse Vinoacă.

— Ah, o fată!

Femeia râse cu politeţe, apoi se duse la Manuel şi-i legă ochii cu o basma albastră, în ciuda protestelor. Apăsă pe sonerie şi apăru o fetişcană într-un halat alb, imaculat.

— Micuţo, zise dulce patroana, trimite aici o duzină de fete.

— Yes, *lady!...* Ce categorie?

— Întâia, bineînţeles, susură patroana.

— Dar noi... încercă Vinoacă, întorcându-se spre Lardea. Scamatorul netulburat se servea din tava cu dulciuri exotice şi bea din cafelele aduse mai înainte. Minunate erau cafelele!

— Ce se întâmplă? se miră patroana. Aţi spus că sunteţi în căutarea unei fete, nu? Ar fi trebuit să ştiţi că la mine găsiţi fecioarele cele mai încântătoare de pe pământ...

Uşa se deschise fără zgomot — uşa aceea era o capodoperă a unui meşter dement, fără îndoială, căci îi dăduse forma unui ochi omenesc, şi era astfel alcătuită dintr-un lemn puţin transparent, cu incrustaţi! De fildeş şi de argint, încât părea că te priveşte ţintă şi de privirea asta nu puteai scăpa! — şi intrară douăsprezece fete, de fapt nişte zâne, cu sânii dezgoliţi, cu un fel de cingătoare fină împrejurul şoldurilor de care atârnau în jos sute de firişoare colorate, nici de o jumătate de metru lungime, şi atât de subţiri încât nu

ascundeau mai nimic din ce ar fi trebuit să ascundă. Picioarele lungi ale acelor zeiţe desculţe se înfipseră ca nişte lumânări vii în covorul purpuriu, caro părea că dogoreşte la atingerea lor.

— Vreau să văd! Vreau să văd! zbieră Manuel.

— Cele mai frumoase fete ale mele, le arătă cu mândrie patroana. În casa mea vin şi capete încoronate, domnule Vinoha, şi domnule Lardea, dar numai atunci când accept eu... Puteţi pleca, fetiţele mele! Să mergem, Manuel!

Şi patroana îl luă de braţ pe băiat şi-l împinse înainte pe uşă, după ce-i zâmbi nedumeritului Vinoacă. Rămaseră în micul salon sub privirea apăsătoare a ochiului.

— Nu înţeleg ce se întâmplă, spuse Vinoacă. Unde-i Manuel? Aşteaptă-mă, merg să-l caut...

Cum ieşi, apucând-o la întâmplare pe unul din multele coridoare care se întretăiau într-un adevărat labirint (ciudat lucru, din stradă clădirea pensionului părea neînsemnată), Vinoacă auzi o melodie obsedantă, întreruptă mereu de voci suave ce şopteau: „Vino!... Te iubesc. Voi fi numai a ta... Sărută-mă!... Strânge-mă în braţe!...” Vinoacă scutură din cap, ca pentru a refuza toate acele chemări, dar o uşă a îngustului coridor se deschise şi o

mână albă îl apucă cu blândeţe, dar ferm, şi-l trase înăuntru.

— Eu sunt o călătoare a îndepărtatului nord! îi spuse femeia, desfăşurându-şi pletele blonde pe blana de urs polar întinsă jos, sub fasciculul luminii violete. Eu ştiu să spun poveşti înspăimântătoare... Stai o clipă cu mine, să-mi spui cine eşti...

— Sunt un bătrân pirat obosit, spuse Vinoacă îngenunchind lângă ea, în timp ce mâna lui oferea o mângâiere păcătoasă şoldului rotund al acelei fecioare. Dar sunt foarte grăbit!

Şi se ridică iute şi o zbughi afară. Nu făcu nici patru paşi, că o altă uşă se deschise fără zgomot, tot o uşă în formă de ochi, şi cea mai frumoasă, mai zveltă şi mai fierbinte mulatră a arhipelagurilor de foc sări de gâtul acrobatului, târându-l în odaia luminată galben. Un baldachin imens vegheat de două cobre împăiate îl atrase nu se ştie cum, şi se prăbuşiră înlănţuiţi în sărutul ucigător. Vinoacă se desprinse greu simţind cum în cap îi urlă trei oceane şi câteva mări.

— Eu sunt tigroaica junglelor, şopti fecioara. Rămâi cu mine, vom face împreună un salt deasupra vulcanilor măcinaţi de cutremure. Te aşteptam de atâta timp!...

— Eu sunt regele neîncoronat al Myasului — ăsta e un regat care se află la nordul sudului,

pe partea dreaptă a stângii — şi mă grăbesc într-acolo ca să fac ordine în dinastia mea nenorocită, zise Vinoacă.

Ajuns afară, grăbi paşii, dar tot nu scăpă; altă pereche de braţe îl duse în camera unde i se părea că pluteşte pe mare..-

— Eu sunt fiica lui Neptun, zise femeia cu ochii albaştri şi părul negru-vineţiu.

— Am bănuit din prima clipă, răspunse Vinoacă, mângâindu-i sânii. Dar nu pot să rămân, crede-mă! Şi ce rost are să se încurce fiica lui Neptun cu un om căruia-i lipseşte urechea stângă?

— Crezi că n-am aflat? Eşti regele Myasului, şi umbli incongnito, îl alintă zeiţa.

— În sfârşit, dacă ştii n-are rost să neg, acceptă Vinoacă, făcând ochii mari.

— Rămâi cu fiica lui Neptun, o, suveran reîncoronat.

— Iubirea ta preţuieşte pentru mine mai mult decât două coroane. Cu toate acestea nu mai pot sta.

— Fiindcă alergi după alte femei! şopti amenințătoare zeiţa, şi în mâna ei apăru un revolver.

— Drace! Fii atentă! Jucăria asta nu se ţine de ţeavă, când vrei să tragi, ci de *pat,* mormăi acrobatul, ţâşnind ca glonţul prin uşa-ochi.

22

Palatul lui Milk era cufundat în tăcere la ora aceea. La una din ferestre, într-un colţ al clădirii, se aprinse o luminare şi în lumina ei li se păru că disting o siluetă subţire.

— Ştie că o căutăm, zise Vinoacă. Ea trebuie să fie!

Lardea şi cu Manuel rămaseră ascunşi într-un gang, iar Vinoacă traversă bulevardul şi sări destul de uşor peste gard. Se strecura printre pomii bătrâni, când fu oprit.

— Dacă le mai prind vreodată pe aici, voi fi nevoit să chem poliţia, zise individul cu un fel de plictiseală, îndreptând ţevile a două pistoale spre el. Marş înapoi pe unde ai venit!

Puţin dezorientat, dar şi foarte uimit de purtarea ciudată a paznicului, Vinoacă trecu înapoi gardul, făcu un ocol şi se pomeni în cele din urmă în spatele palatului. Gardul era şi aici la fel de înalt, însă nu constituia un obstacol serios pentru un acrobat. Vinoacă văzu printre copaci o ladă uriaşă, răsturnată cu fundul în sus şi făcu un plan. Dar mai întâi pândi câteva minute, să se asigure că niciun paznic nu-şi pierde timpul pe acolo. Apoi escaladă gardul, alergă iute spre ladă să se vâre sub ea. În acelaşi moment, ţevile a două pistoale i se înfipseră în coaste.

— Iarăşi dumneata! zise paznicul de adineauri.

— Ce naiba faci în ladă? îl întrebă Vinoacă.

Paznicul îşi retrase pistoalele şi oftă adânc.

— Concurenţa, concurenţa mă ruinează! oftă el.

Razele lunii pătrundeau printre scândurile rare şi Vinoacă îi distinse vag chipul posomorit.

— Eşti din banda lui Ruiz? Spune drept! Şeful tău ştie că operezi singur în seara asta?

— Deci nu eşti paznic? întrebă Vinoacă.

— Numele meu e Lucien Dwang, hoţ independent! se prezentă individul cu pistoalele. Şi tu?

— Pierre Vinoha... Destul de cunoscut în lung şi-n lat...

— Francez? Am auzit eu că în banda lui Ruiz e un francez...

— Da, suspină Vinoacă, Ruiz încă mă consideră de-al lui, însă vreau s-o rup cu el.

— Şi bine ai să faci! îl aprobă Lucien Dwang. Şefii ăştia sug şi sângele din noi! Nu numai că tragem unde e mai greu şi pe urmă tot pe noi ne înhaţă poliţia, dar şi câştigul e mizerabil! Sistemul ăsta de împărţeală nu mai corespunde, asta e părerea mea! Nu gândeşti la fel?

— Exact asta voiam să spun şi eu!

— După părerea mea, zise Lucien Dwang, viitorul e al bandelor mici — doi oameni, trei,

cel mult. Ce-ai zice de o asociaţie cu mine, în caz că o rupi într-adevăr cu Ruiz?

— Să ştii că mi-ar surâde!

— Bate palma, Pierre! cred că încă nimeni n-a pus bazele unei asociaţii într-o ladă, ca noi! E semn că o să ne meargă bine. E semn de succes, poate dă norocul peste noi, poate ne îmbogăţim!

— Optimismul tău e de bun augur, Lucien!

— Ce-ar fi să lăsăm baltă afacerile în seara asta? Mergem să bem ceva?

— A, nu! protestă Vinoacă. O treabă începută trebuie dusă la bun sfârşit. Am oarecari interese superioare aici, în palatul lui Milk.»

— Eşti un tip tare, Pierre! Mă bucur că te-am întâlnit. Eu sunt cam uşuratic din fire, prea mă dau în vânt după băutură şi fuste... Te rog să mă struneşti...

— Nici eu n-oi fi sfânt, dar distracţia e distracţie şi munca, muncă!

— Atunci, cu Dumnezeu înainte, Pierre!

— Înainte, Lucien!

Împinseră încet lada, mergând pe sub ea, apropiindu-se din ce în ce de palat. Pe lângă intrarea de serviciu dormita un vlăjgan care aşezase alături carabina, convins şi el că frica păzeşte pepenii.

Lucien Dwang, versat, pregăti în întuneric seringa. Ieşi târâş de sub ladă, nu înainte de a-i fi şoptit lui Vinoacă:

— Acoperă-mi înaintarea cu revolverul.

— N-am, răspunse calm, Vinoacă.

— Înţeleg, zâmbi inteligent Lucien. Lucrezi cu mâinile curate, ca marele Gustav Scheller, întemeietorul banditismului modern.

— Întocmai. Bătrânul Scheller a fost întotdeauna veritabila mea slăbiciune!

Lucien se târî de-a lungul peretelui şi, când fu la un pas, înfipse seringa în pulpa blegului. Paznicul tresări, vru să mormăie un „ajutor”, însă Dwang îi astupase de mult gura. În clipa următoare omul deschidea cu mult entuziasm porţile unui somn de douăzeci şi patru de ore, netulburat de vise.

Repunând grijuliu seringa în trusă, Lucien Dwang deschise cu fineţe, fără niciun zgomot, una din uşile de serviciu ale palatului Milk.

— Părerea mea — şopti el — e să lăsăm la urmă colecţia de argintării a bancherului, care e oricum incomodă la dus şi nici nu valorează cine ştie cât, şi să ne ocupăm de marele *safé* zidit în peretele din salonaşul intim, despre care cred că ai auzit... Acolo vom găsi şi numerar, şi...

— Pe legea mea, nu, răspunse Vinoacă. Cel mai important e să punem mâna pe bijuteria vie...

— Ce tot vorbeşti, Pierre? Bijuterie vie?

— Ai să vezi, Lucien. Cred că trebuie s-o apucăm pe scara aceasta...

— Dumnezeule, Pierre, tot timpul de când ne-am întâlnit, mă aflu într-o teribilă stare de inferioritate faţă de tine. Văd că tu eşti perfect la curent cu avuţiile şi mişcările bătrânului Milk.

O uşă se deschise. Apăru capul ciufulit al unui servitor.

— Hei! E cineva pe-aici? Nu e nici dracul! Haide, fă cărţile, Dag! Şi uşa se închise.

Lucien ascunse revolverele şi răsuflă uşurat. Urcară scara până la etaj. Deodată se pomeniră în holul luminat faţă-n faţă cu o negresă bătrâna, cu ochelari pe nas, care frunzărea Biblia. Inspirat, Vinoacă o salută, zâmbind, şi ea răspunse la fel, arătându-şi dantura de un alb rece.

— Ce face? o întrebă el în şoaptă, cumva conspirativ.;

— Tânăra *lady?* încă nu s-a culcat... A aprins o luminare şi stă în faţa ferestrei, săraca.

— Am venit s-o luăm! pronunţă Vinoacă, decis.

— A poruncit stăpânul?

— Altfel cum? Aşa, de capul nostru?

— Dumneata eşti omul de ieri?

— Vezi că m-ai recunoscut!? aprobă Vinoacă. Deci, care-i uşa ei?

— Ultima pe stânga... Chiar acum?

— Desigur. Ar trebui să stingi toate luminile şi să.. Pleci de aici. Ea n-are voie să vadă pe unde iese, şi nimeni n-are voie s-o vadă pe ea.

— Pricep, pricep, şopti bătrâna. Sper că stăpânul va fi mulţumit. Poftim cheia. N-ai decât s-o laşi în uşă...

Vinoacă deschise încet, ca să n-o sperie. Dar Necunoscuta Misterioasă auzi imediat, ridică luminarea şi ridicând-o văzu faţa de diavol a lui Vinoacă. Alergă în întâmpinarea lui.

— Inimă! şopti ea.

— Inimă! răspunse Vinoacă — parcă ar fi fost o parolă. Mergem! Încet!

— Departe! Departe! zise Necunoscuta Misterioasă.

— Lucien! făcu Vinoacă prezentările, arătându-l pe hoţul independent.

— Lucien! repetă fata, lungind un pic numele acestuia., Palatul se scufundase în beznă.

— Pierre, să nu încerc totuşi?... vorbi Lucien Dwang.

— Ce anume?

— *Safé-ul* din salonaşul intim... Plin cu bijuterii, 4 teancuri de...

— Potoleşte-te, Lucien! Avem cu noi bijuteria vie., Celelalte nu valorează nimic pe lângă ea!...

— Ai dreptate, Pierre! Lăcomia strică totul!

Un minut mai târziu alergau prin grădină. La gard se opriră o clipă, sfătuindu-se cum s-o treacă de partea cealaltă pe Necunoscuta Misterioasă. Era simplu, Vinoacă sări dincolo, apoi Necunoscuta Misterioasă se urcă pe spatele hoţului, escaladă fără frică gardul şi-şi dete drumul; acrobatul o prinse şi o păstră o jumătate de secundă în plus în braţele sale. Ruşinat, îi dădu drumul, parcă ar fi comis un furt. Veni şi Lucien.

— Te admir, dragă Pierre, şi mă simt ca un începător în faţa ta! Deşi încă n-am înţeles totul, presimt că am dat o lovitură straşnică, şopti el. Preţul de răscumpărare, he, he, bătrânul Milk va trebui să dezlege punga, nu glumă Ce lovitură!

— Da, da, şi încă nici nu bănuieşti cât de mare e! răspunse Vinoacă.

Uimirea lui Lucien, când ajunseră în gangul unde aştepta Lardea şi Manuel, nu fu mică însă. Dacă acţiunii de până atunci ale lui Vinoacă îi tăiaseră piuitul, tăcere; şi mişcările suverane ale lui Lardea îl complexară cu totul.

— Domnul Lucien Dwang e prietenul nostru! explică Vinoacă. Cu ajutorul său am capturat bijuteria vie.

Puţin înainte de miezul nopţii, îmbarcaţi pe „Frumoasa Matilda”, lăsau în urmă oraşul, îndreptându-se către insula învecinată.

La început, Lucien Dwang se arătase surprins:

— Cum? Părăsim oraşul?

— Bineînţeles...

— Pricep... Face parte din plan. Bătrânul Milk s-a ars urât de tot... Hoţul independent studia în lumina lunii trăsăturile Necunoscutei Misterioase. N-am mai văzut o femeie atât de frumoasă! îi şopti el lui Vinoacă. Aş putea să ştiu şi eu cine e?

Acrobatul duse degetul la buze.

— Ssst!

— Pricep, pricep... Principiul de bază tot al bătrânului Gustav Scheller: să nu ştie urechea stângă ce a aflat dreapta.

„Frumoasa Matilda” era o jucărie elegantă, cu un motoraş de vreo cincisprezece cai putere. Când avea migrene patroana „Fecioarelor Fidele”, pleca în larg îmbarcându-se pe propria ei şalupă, cu un servitor şi un mascur. Unul stătea la cârmă, iar celălalt îi fricţiona pulpele, pieptul, spatele şi braţele cu o loţiune parfumată... Manuel furase cheile şalupei. De altfel, după ce vor fi ajuns în insula vecină, în oraşul Agramento, Vinoacă avea de gând să-l trimită înapoi pe Manuel, cu şalupă cu tot.

Se lumina de ziuă când „Frumoasa Matilda” pătrunse în golful Saint-Hum, în fundul căruia se vedeau portul şi oraşul. În spatele oraşului

creştea lanţul de munţi, dominaţi de piscul Kwike, cu vârful strălucitor de zăpadă. Cum soarele tocmai răsărea, lumina cobora încet pe Kwike, creând o sugestie violentă de ireal. Insensibil în faţa priveliştilor frumoase, Lucien căsca, întrebându-se cam nedumerit ce căuta el în Agramento.

Băură cafea, înghiţind şi câteva cornuri proaspete în dugheana unui chinez, primul care deschidea în partea aceea a oraşului. El îi întrebă dacă au de gând să rămână pe insulă, şi fără să aştepte răspunsul, care oricum nu veni, clătină din cap. Deşi abia răsărise soarele, nu era greu să observi o anumită agitaţie. Şi, cu cât înaintai prin oraş, agitaţia creştea, culminând cu neliniştea, strigătele, cântecele din piaţa centrală, unde se înălţa o statuie ecvestră, reprezentându-l pe olandezul Van Hymen, descoperitorul acelui pământ. De ce ecvestră, nu se ştie, fiindcă e puţin probabil că marele navigator va fi debarcat călare... Un cordon de poliţişti împărţea piaţa în două. În cealaltă parte nu se vedea niciun om, nicio fiinţă vie, şi nimeni n-avea voie să treacă dincolo. De altfel linia acestei interdicţii se prelungea de-a curmezişul întregului oraş, a cărui jumătate sud-vestică, golită de oameni, părea a fi locul de desfăşurare al unor drame obscure şi murdare. Deodată mulţimea se agită mai tare. Un câine apăruse în partea

interzisă a pieţii. Animalul se opri, nedumerit, privind mulţimea de oameni care nu depăşea cu niciun milimetru linia de demarcaţie. Câinele porni încet, cu coada legănându-se într-o parte şi-ntr-alta. Era un biet animal jigărit, de culoare gălbuie. Câteva voci îl chemară, dar el nu se apropie de oameni, neavând pesemne încredere în făgăduielile lor. Pe neaşteptate, în partea pustie a oraşului răsună... un strigăt oare? Scrâşnetul unor metale care se sfărâmau? Era un vaiet când prelung, când sacadat, lugubru de tot. Înnebunit brusc de groază, câinele începu să alerge în cerc, fără a se apropia totuşi de oamenii care-l chemau. După ce se învârti aşa câteva minute dispăru pe o străduţă! Scrâşnetul acela răsună iar, mai puternic, apoi se auzi schelălăitul jalnic, înfiorător al câinelui, pe urmă amândouă se contopiră într-o explozie prelungită, un fel de mormăit adânc şi greu, şi iar se auzi schelălăitul tot mai stins al animalului. Pe urmă tăcere.

Atunci începură oamenii să se agite; unul se înălţă pe soclul lui Van Hymen şi începu un discurs, dar nimeni nu auzea ce spune din cauza gălăgiei.

Din direcţia golfului apăru un stol de egrete, care pluti în direcţia părţii pustii a oraşului, şi acolo se roti multă vreme, ca prins într-un vârtej aerian.

— Se întâmplă ceva, fu concluzia lui Vinoacă. Ar trebui s-o ştergem.

Porniră înapoi, dar pe altă stradă decât cea pe care veniseră, urmaţi de Lucien care pica de oboseală. Găsiră un hotel, dar înainte de a le da camere, hotelierul şovăi inexplicabil.

— Ştiţi, s-ar putea *să înainteze,* zise el.

— Cine? întrebă Lucien.

— Nu ştiu, domnule. Nu ştie nimeni...

Impresionat de înfăţişarea Necunoscutei Misterioase, hotelierul îi oferi ceea ce numea el „dormitorul reginei”, o cameră poleită în aur, pe covoarele căreia se plimba cu paşi elastici o graţioasă pisică tigrată. Bărbaţii primiră salonul alăturat, în colţurile căruia vegheau patru pisici negre, împăiate, destul de fioroase.

După un somn care dura de câtva timp, primul se trezi Lucien, mort de foame. Se învârti câtva timp prin cameră, adunând şi destrămând nişte gânduri destul de încurcate, în cele din urmă se apropie de Vinoacă.

— Pierre, îl zgâlţâi el de umăr, ar trebui să te trezeşti... E ceva care mă deranjează...

— Oh! Zdravăn somn am tras, oftă de plăcere Vinoacă, întinzându-se. Cât o fi ceasul?

— E ceva care mă deranjează, dar nu ştiu ce...

— Ţi-o fi foame?...

— Nu e asta...

— Sete?

— Nu, nu...

Puţin mai târziu, când coborâră toţi în restaurantul hotelului, îi izbi atmosfera dezolantă ce domnea acolo. Un uriaş ventilator vâjâia prins în tavan. Lucien îl opri, ridică cele două mese răsturnate şi dădu la o parte cioburile unui ghiveci cu flori. În acelaşi moment în sală apăru pisica din „dormitorul reginei”, se apropie, blândă, de Necunoscuta Misterioasă. Fata o ridică, îi privi pe bărbaţi şi deodată pronunţă cuvântul care explica totul:

— *Linişte!*

Asta era! Cumplita nemişcare, adânca încremenire dimprejur. Nimeni nu veni să-i servească. Înlăturând un anumit sentiment de nesiguranţă, Lucien, expert, descoperi cămările restaurantului şi aduse sticle, fructe, conserve...

Hotelul era părăsit. Când ieşiră în stradă, o văzură pustie. Imitându-l pe Salamanca, Vinoacă ridică degetul în aer.

— Niciun vânt... Nici de aventură, nici de contraaventură.

Tăcerea apăsătoare părea să aibă dimensiuni. Da, tăcerea părea mai adâncă în direcţia unde presupuneau că se află partea *vie* a oraşului, şi oarecum şovăitoare în direcţia contrară.

În asemenea condiţii Lucien se aştepta ca şeful să ia o hotărâre, ori acesta, după părerea

sa, nu putea fi decât Lardea. Scamatorul însă se îndepărtase puţin în direcţia unui stâlp de telegraf care — abia acum observară — fusese retezat mai jos de mijloc. *Retezat,* nu este exact spus. Dar nici *rupt* n-ar exprima adevărul. După cum observă Vinoacă, se părea că stâlpul fusese *muşcat.*

Firele de telegraf zăceau la pământ, moarte.

; Mergând mai departe observară că pisica tigrată din „dormitorul reginei” se luase după ei, ca şi cum i-ar fi fost frică să rămână singură — ceea ce se întâmplă foarte rar, ştiut fiind că pisicile nu-şi părăsesc locul unde au trăit, chiar dacă stăpânii se mută.

Vinoacă o ridică, şi mângâind-o spuse:

— Dacă vii cu noi, trebuie să te botezăm, pisică dragă, nu poţi rămâne păgână! Fie numele tău Felicia, în amintirea căţelului Felician şi a cobrei Felicia, a papagalului Felician... Aceasta este voinţa lui Lardea!.

Şi puse mâţa jos, râzând singur. Miţa Felicia, însă, păşi pe urmele lor, elastică.

Strada se strâmtase, iar clădirile vechi, cu două etaje, cu ferestre întunecate, păreau a fi în aşteptarea unui eveniment. Văzură o singură fereastră deschisă: perdeaua flutura în afară, împinsă de un curent inexplicabil, dat fiind că vântul încetase.

Deodată, de undeva din spatele lor, răsună ţipătul acela profund, metalic, care acum

aducea puţin şi a hohot. Zbârlită de groază, pisica Felicia o rupse la fugă şi se urcă într-un copac. Un şuierat păru că se apropie, priviră în sus, aşteptând să vadă un avion, o pasăre... Trecu foarte aproape, poate chiar deasupra, dar nu văzură nimic.

Îşi continuară drumul pe străzile moarte, căutând să ţină direcţia spre jumătatea oraşului care ieri încă fusese populată de oameni. După unele calcule ar fi trebuit să depăşească de mult cordonul de poliţişti care împărţeau oraşul în două. Totuşi trebuiră să meargă încă multe ceasuri — între timp se înserase — ca să ajungă în piaţa centrală. Acum piaţa era complet pustie, iar statuia lui Van Hymen fusese pur şi simplu măturată de la locul ei. În afară de aceasta mai dădură de un stâlp *muşcat...* Clădirile însă şi restul instalaţiilor păreau neatinse. În momentul acela îi ajunse din urmă pisica Felicia, miorlăind jalnic.

Coborâră spre port, trecând pe lângă dugheana chinezului unde băuseră cafele cu ocazia sosirii în oraş. Era părăsită, ca toate celelalte prăvălii sau case. Portul era pustiu. Nu se vedea niciun vapor, nicio barcă, nimic. În schimb, pe plajă, o găsiră pe „Frumoasa Matilda”, sfărâmată, alături de alte câteva şalupe şi bărci care toate erau rupte în două, părând a fi *muşcate...*

Deasupra oraşului fremăta culoarea vineţie a amurgului şi deodată se auzi un strigăt. După câteva clipe strigătul se repetă şi atunci auziră clar:

— Lardea! Vinoacă!... Lardeaaa! Vinoacăăă!

— E Salamanca, pe toţi dracii! şopti Vinoacă.

— ... eaaa!... ăăă! repetă ecoul, în spatele lor, izbindu-se de stâncile ce păzeau intrarea în golf.

— Să ne grăbim! Salamanca ne cheamă într-ajutor.

Alergară. Se întuneca repede. Nicio lumină nu se aprinsese în tot oraşul, care, povârnit pe coasta muntelui, părea din port o imensă aglomerare de cavouri.

— Venim, Salamanca! zbieră Vinoacă. Unde eşti, râspundeee!

Dar vocea nu se mai auzi decât după multă vreme. Când ajunseră în centru, lângă locul unde cu o zi în urmă încă tronase statuia mândrului Van Hymen, strigătul veni din direcţia portului, însă părea gâtuit, neclar, în orice caz nu părea să fi fost rostit numele lor, ca înainte.

Pe urmă, undeva foarte aproape răsună hohotul metalic, urmat de vuietul unei prăbuşiri. Încercară să înainteze în interiorul insulei. Manuel care plângea de spaimă începu să spună rugăciuni. Îl asigura pe Dumnezeu că-şi va asculta cu sfinţenie părinţii... Asta în caz

că va mai rămâne în viaţă, că pământul nu se va prăbuşi în abisul negru, nemaiputând menţine pe suprafaţa sa un copil atât de rău. Cea mai puţin speriată părea a fi Necunoscuta Misterioasă. Toate câte se întâmplau îi trezeau o uimire candidă...

Oraşul se termină brusc şi drumul pe care o apucaseră îşi desfăşură serpentinele. Tot urcând, priveau în urmă. Tăcut, mort, negru, oraşul se îndepărta, parcă ar fi intrat în ocean încetul cu încetul.

— Da... mormăi Vinoacă.

— M-da, răspunse Lucien. Nu m-aş fi aşteptat... Nu că aş vrea să-ţi spun întrebări, dar mă simt atât de naiv în jocul ăsta complicat.

— Ce joc?

— Răpirea ei — o arătă pe Necunoscuta Misterioasă — din palatul lui Milk, asta urmează să...

— Desigur, desigur... se grăbi Vinoacă.

— Oceanul plânge, vorbi silabisind, dar nespus de melodios Necunoscuta Misterioasă. A-u-ziţi?

Un vaiet lung, voalat, urca povârnişurile muntelui. Ecoul valurilor ajungea amplificat parcă, într-o muzică a spaţiilor, a nopţii. Şi deodată, undeva în larg, foarte departe, ca un prim semn de viaţă, clipi o lumină. Era poate barca rătăcită a unui pescar, sau un foc

amăgitor, ireal, iar el fu ca un certificat al vieţii, şi nu se ştie de ce oamenii răsuflară uşuraţi. Continuau să urce cu ultimele puteri, lăsând în urmă oraşul mort.

23

Puţin înainte de venirea zorilor îi trezi amiralul Salamanca. Ochii lui injectaţi, bântuiţi parcă de vedenii, se întorceau mereu în urmă, ca şi cum ar fi aşteptat ca dintre bolovani să apară un animal monstruos.

— Trebuie să ajungem cât mai repede la Cutawa! zise. O mică localitate de pescari... Acolo ne aşteaptă bătrânul Pylle.

— Dar ce se întâmplă? Vinoacă se frecă la ochi, nu prea convins că Salamanca se află aievea în faţa lui. Ar fi trebuit să fii acum pe „Dragonul Vânăt”, împreună cu bătrânul Sam, gonind în urmărirea lui Beebs... Nu?

— Habar n-am cum s-au petrecut lucrurile. Mă aflam într-adevăr pe „Dragonul Vânăt”, dar m-am pomenit în puterea nopţii pe o barcă, plutind pe lângă coastă. Am ajuns cu chiu cu vai la mal, pe urmă am ocolit pe jos oraşul care era atât de negru şi de tăcut, că mi s-a făcut frică şi am luat-o direct spre Cutawa. Şi aici am dat de voi, dormind în cocioaba asta părăsită...

Trebuie s-o luăm din loc, bate un vânt *teribil* de contraaventură!...

— Ascultă! Vrei să spui că n-ai intrat în oraş? Că *nu tu* ne chemai ieri, cu un glas disperat?

— Nici vorbă! Nici nu ştiam că mai sunteţi pe insulă!

— Hm, mormăi Vinoacă, neîncrezător.

Soarele, când răsări, îi surprinse înaintând printre stâncile sinistre ale povârnişului. Şi, în urma lor, răbdătoare, cuminte, venea pisica Felicia. Pătrunseră tăcuţi în trecătoarea îngustă, prin care trecea un curent de aer îngheţat. Deasupra se clătinau arbuşti cu flori străvezii ca fumul. O limbă de zăpadă cobora până aproape de cărare şi Vinoacă se opri şi începu să clădească un om. Zăpada însă nu se lipea, vântul o spulbera pe dată! Necunoscuta Misterioasă o luă în braţe pe Felicia. Era un drum cumplit. Şuvoaie reci se zbăteau pe pereţii de stâncă, avertizându-i cu vocea lor şuierătoare că oamenii n-ar trebui să umble pe aici. Salamanca arăta slăbit, cu faţa stoarsă şi vorbea rar. Era greu să bănuieşti ce se petrece cu el şi ce se pe trecuse în zilele din urmă. Tot mai derutat, Lucien venea ultimul pe cărare, întrebându-se în ce clipă anume intrase el în această aventură şi care era rolul pe care i-l hărăziseră tovarăşii săi, din ce în ce mai întunecaţi şi mai misterioşi.

Trebuiră să treacă locuri înguste şi să se târască pe poteci subţiri ca firul, sub care rânjeau prăpăstiile fără fund, în astfel de locuri îndemânarea lui Vinoacă, forţa amiralului şi curajul calm al scamatorului creau adevărate punţi acolo unde ai fi zis că nu poate trece nicio pasăre. Încrezătoare în prietenii ei, Necunoscuta Misterioasă arăta o mare nepăsare în faţa primejdiilor, ceea ce-i părea foarte suspect lui Lucien. Din când în când fata rostea câte un cuvânt sau două, pe româneşte, limbă enigmatică pentru hoţul independent.

Puţin înaintea amurgului coborâră ultimele povârnişuri ale muntelui şi făcură popas sub un arbore adânc înfipt în cer. Vinoacă înteţi focul. Lucien împărţi ultimele provizii din ce apucase să ia din cămările hotelului părăsit.

— De-am ajunge odată la Cutawa! oftă Salamanca.

— Parcă ne-ar aştepta fericirea acolo, bombăni Vinoacă.

— Fericirea, nu. Dar ne aşteaptă bătrânul Pylle, care-şi repară vaporul...

— Crezi că o să ne ia şi pe noi?

— Negreşit. Mi-a dat acum cinci zile o telegramă la Agramento; vrea să mă vadă neapărat...

— Atunci de ce te-ai îmbarcat pe „Dragon” şi nu te-ai dus direct la Cutawa?

— Păi nu înţelegi?...

— Nu...

— Cu „Dragonul” speram să-l prind mai repede pe Beebs...

— Aha...

Lucien îi şopti lui Vinoacă:

— Crezi că din Cutawa îi vom putea scrie?

— Cui? întrebă acesta absent.

— Lui Milk, pentru răscumpărare!

— Fără îndoială! Cum ajungem, i-am şi scris.

— Dar de ce acest ocol?

— O! protestă Vinoacă, în faţa naivităţii lui Lucien.

— Şi el cine-i de fapt? Lucien îl arătase pe amiralul Salamanca.

— Nu e cine ai crede! răspunse Vinoacă.

— Aşa am bănuit şi eu... Vântul de contraaventură e cifrul?

— Eşti inteligent, îl complimentă Vinoacă.

— Marile lovituri îşi au legile lor, zise hoţul independent, dar nu mi-am închipuit niciodată că ar fi atât de complicat. De fapt încă n-am întâlnit şefi de talia lui — îl arătă pe Lardea. La voi totul se desfăşoară altfel decât la noi, ăştia, găinarii de rând... Trebuie să iau aminte.

— Trebuie să înveţi, da...

— Multe sunt de învăţat, vai!

A doua zi, înainte ca soarele să fi ajuns la mijlocul cerului, marele ocean îşi trimise din depărtări lumina albastră plumburie. Câteva cutere pescăreşti închideau zarea, târând pe

valuri hotare invizibile. Păsările mării îşi fâlfâiau aripile răcoroase pe deasupra călătorilor care terminau istoviţi drumul acela ce traversa insula.

Cutawa, ghemuită într-o vale ce se vărsa în ocean, îşi instalase câteva posturi de veghe de jur împrejur şi, la primul post, bătrânul pescar care mâna timpul din urmă acolo, învârtindu-se pe lângă maldărul de vreascuri uscate, gata să-i dea foc în caz de primejdie, precum santinelele cazace, la hotarele cu poleacii, îi întrebă ceva. Limba cutawenilor, care trăiau izolaţi, se simplificase, multe cuvinte se schimbaseră sau căpătaseră alt înţeles. Salamanca totuşi, care cunoştea toate dialectele şi graiurile lumii — cu excepţia limbii vorbite de Necunoscuta Misterioasă — se descurcă şi de data asta.

— E adevărat că oraşul s-a...?

Şi bătrânul paznic făcu un gest obscur care ar fi putut să semnifice prăbuşire, inundaţie, moarte.

— Da, da, oraşul s-a... răspunse amiralul, repetând gestul.

— Totdeauna am fost sigur că aşa se va întâmplă, vocaliză bătrânul. Aţi venit la noi?

— Bătrânul Pylle ce face? îl întrebă Salamanca. E gata vaporul lui?

— Oh, bătrânul Pylle, oh!... răspunse paznicul după o clipă de nedumerire.

— Aşa, făcu Salamanca. Îţi mulţumesc de informaţie.

Îşi continuară drumul până la următorul post de veghe. Aici, aceeaşi întrebare.

— E adevărat ce se zice că oraşul s-a...

— Îhî, oraşul s-a... Pe bătrânul Pylle, unde-l pot găsi? La vaporul lui?

— Bătrânul Pylle? Oh, bătrânul Pylle, oh!...

— Ce vorbeşti? La revedere...

Când ajunseră în sat, femeile, pescarii bătrâni şi toţi cei care nu ieşiseră în ziua aceea în larg, îi înconjurară.

— E adevărat, e adevărat, oraşul s-a!... preveni Salamanca întrebările.

— Şi chiar s-a?...

— S-a!...

— De tot?

— De tot! întări amiralul. Dar bătrânul Pylle unde-i? La ţărm, pe vaporul lui?

— Bătrânul Pylle? Oooh! Vaporul bătrânului Pylle? Oooh!

— Extraordinar ce explicaţii precise poţi primi aici! se înfurie Salamanca şi o luă pe străduţele satului, spre micul debarcader al pescarilor. Nu departe de ţărm era cimitirul Cutawei, şi privirea amiralului, rătăcind visătoare deasupra vechilor morminte, se opri pe unul recent.

— Cine-i îngropat aici? întrebă el droaia de flăcăiaşi oacheşi care se luase după el.

— Oh! Oh!... fu răspunsul.

— Nu, serios? Chiar Pylle zace aici?

— Oooh!...

— Şi când a murit?

— Ieri, mister...

— De ce? A băut prea mult?

— A murit de fericire, mister, oh, oh! zicea că aşteaptă un prieten...

— Şi vaporul său?

— Vaporul lui Pylle? Oooh! Iată-l acolo!...

La o sută de metri de ţărm, din pământ ieşea prova unei corăbii putrezite bine, roasă de ploi şi vânturi. Restul zăcea adânc îngropat în nisip.

— Şi cu asta voia să pornească pe mare Pylle?

— În fiecare zi venea cu lopata, să dezgroape corabia... Dar ce lucra el într-un ceas, vântul spulbera într-o clipă...

Bătrânul Pylle era nebun de zece ani, domnule! Dumneata eşti prietenul lui?...

— Eu... Eu... suspină amiralul, trist, cu umerii căzuţi...' Bietul Pylle!... Cum a naufragiat el aici, în ungherul ăsta de lume! Pylle, sărmanule!... Oh, oh!... Şi ce chefuri am tras noi împreună!... în câte oraşe nu ne-am întâlnit! Când în pânzele mele bătea vânt de aventură, în cămaşa lui urla vântul de contraaventură, sau invers. Totdeauna în contratimp... Erai un mare naufragiat, dragă

Pylle. Totdeauna ai fost un naufragiat! Poate ar fi trebuit să te întorci acasă... Dar tu n-aveai casă, n-aveai patrie, la fel... la fel... la fel ca şi mine. Fie-ţi nisipul uşor...

— Dacă ai fost prietenul lui Pylle, trebuie să te duci la bătrâna Molly. Bătrâna vrăjitoare Molly trebuie să-ţi spună ceva, din partea lui Pylle.

— Ah, e vrăjitoare bătrâna Molly?

— Da, mister. În fiecare noapte când luna se ascunde după Marele Dinte Alb (băiatul vorbea probabil despre piscul care domina insula), bătrâna vrăjitoare Molly o porneşte pe ocean... Merge pe apă şi nu se scufundă. Toată lumea o ştie.

Salamanca o luă înapoi spre sat. Femeile se grăbiseră între timp să ofere găzduire călătorilor. Amiralul află că bătrâna Molly locuieşte într-o căsuţă singuratică, pe partea cealaltă a cimitirului. Ciudat cimitirul acela! Sub iarba lui dormeau câţiva căpitani care se împotmoliseră definitiv în golful acela pierdut. Un guvernator care venise special acolo ca să-şi zboare creierii. O mare curtezană care se ascunsese de lume la Cutawa, imediat ce observase că tinereţea cântă romanţa de adio. Apoi vagabonzii, trişorii, hoţii, nebunii... şi foarte puţini pescari localnici, care prefereau să moară în larg. Obicei vechi...

Salamanca intră, abia salutând, şi nu-i spuse nimic bătrânei Molly, care, dacă era vrăjitoare, trebuia să ghicească singură cine este el. Ea stătea cu spatele, aranjând ceva în ungherul întunecos al odăii, dar, când se întoarse, amiralul tresări.

„Dumnezeule, gândi, asta o fi vrăjitoarea Molly? Dar asta e contesa Walewska, amanta lui Napoleon! Trebuie să aibă cam o mie două sute de ani! Ce viaţă lungă au aceste femei desfrânate! Contesa Walewska aici, trăind sub numele de Molly... Destin ciudat!...

— Alteţă, mă închin în faţa gloriei Voastre!

— Ia loc, cavalere! Nu te sfii, ci vorbeşte, ce te-a adus la mine?

— O, contesă! Dacă n-ar fi bătut atât de cumplit în ultimul timp vântul de contraaventură, e puţin probabil că m-aş fi înfăţişat în faţa ochilor Voştri slăviţi!... Dar cum ştiu că trebuie să-mi transmiteţi ultima dorinţă a bietului Pylle, am venit.

Contesa Walewska, ţeapănă, cu faţa ca pergamentul, se târî spre el şi-l privi lung. Sub apăsarea acestei priviri multiseculare, Salamanca simţi cum îl acopere pământul.

— Nu m-am înşelat, eşti omul pe care de zece ani îl aştepta sărmanul Pylle. Tu eşti amiralul Salamanca, acesta e numele tău, un nume de prieten care a fost rostit de mii de ori aici, pe acest ţărm...

— Nenorocitul meu amic!... oftă amiralul.

— Scrisoarea lui este aici, zise contesa Walewska, întinzându-i un petic de hârtie, şi tot aici e şi harta comorii; ia-le!

Salamanca primi din mâna ei un sul subţire ele piele înnegrită, legat strâns, o dată cu răvaşul ultim al lui Pylle.

ULTIMA SCRISOARE A BIETULUI PYLLE, ADRESATĂ LUI SALAMANCA

„M-am săturat să te aştept, prietene, şi chiar astăzi cred că mă îmbarc pe submarinul argintiu. Asta încă nu înseamnă nimic. De zece ani îţi trimit chemări şi tu zăboveşti nepermis de mult, ceea ce nu înseamnă că trebuie să mă supăr. Planul comorii e destul de limpede, credeam că vom merge împreună s-o scoatem în sfânta lumină a soarelui. Frumoşii ani sunt abia în faţă. Luciditatea mea a fost totdeauna mai presus de inima ta sentimentală. De zece ani lumea zice că-s nebun. N-am reuşit să verific dacă e adevărat sau nu. Căpitanul submarinului argintiu a şi intrat şi mă cheamă; îmi pare rău că nu vom pleca amândoi să-l căutăm pe ticălosul de Beebs! Ai înţeles cine e căpitanul submarinului argintiu? Moartea.

Uite, asta fu!
Al tău Pylle.

P. S. Submarinul argintiu se desprinde de ţărm. Timonier, ţine direcţia, drept în inima iadului să ajungem... papucii şi copitele lui Belzebut!”

Contesa Walewska îl conduse pe Salamanca până la intrarea în cimitir. Singur, printre mormintele străine, amiralul mergea încet, strângând în mână scrisoarea lui Pylle. Ajunse la mormântul acestuia şi sapă o groapă alături şi puse acolo sulul de piele, aşa-zisul plan al ascunzătorii tezaurului. Îl acoperi cu pământ proaspăt.

— Ca să ai comoara lângă tine, bătrâne amic, zise Salamanca. Lângă tine, în submarinul argintiu. Să ai cu ce-ţi plăti călătoria... Dus şi-ntors...

24

Liniştită era viaţa în satul acela pescăresc, Cutawa. Acolo timpul bu trecea, acolo timpul făcea doar cercuri. Întâi un cerc mare pe ţărm, luând drept centru epava corăbiei lui Pylle. După ce era gata, timpul se ducea să înscrie un cerc în marginea dinspre nord-vest a satului, acolo unde erau posturile de veghe. Alte cercuri puteau fi trasate în cimitir sau pe

ambele părţi ale golfului sau în nenumărate alte locuri... Timpului îi plăcea acolo, fiindcă nimeni nu-l zorea. Dimineaţa bărbaţii îşi puneau bonetele şi ieşeau în larg. În zilele cât rămase acolo, Lardea plecă şi el la pescuit, împreună cu bărbaţii satului şi nu se ştie de ce barca lui aducea peşte de două ori mai mult decât celelalte bărci.

Seara, Lardea, tăcut, le arătă cum poate să dispară chiar în faţa ochilor lor pisica Felicia, şi întâmplarea asta clătină, întrucâtva prestigiul contesei Walewska. Câteva femei, mai bătrâne, mai superstiţioase, mai slabe de inimă, veniră la scamator să-l consulte în oarecari chestiuni vrăjitoreşti.

De pildă, cum e mai nimerit să procedeze pentru a preveni şi alunga junghiul la inimă: să rosteşti de şapte ori descântecul „Mărire ţie, sfinte vreasc al nisipului”, sau să înghiţi la miezul nopţii ochiul stâng al unei dorade prinsă neapărat cu trei zile înainte?

Lardea însă le zâmbi şi le trimise acasă, fără să spună o vorbă.

Pe ţărm, Vinoacă o învăţa pe Necunoscuta Misterioasă să vorbească. Ajunseseră la cuvântul unde...

Într-o seară acrobatul o întrebă:

— De unde ai venit, Necunoscute?

Deşi întrebarea era simplă, foarte simplă, Necunoscuta Misterioasă păru mirată. Nu

înţelegea pur şi simplu despre ce este vorba. Când, după o îndelungată stăruinţă, Vinoacă o făcu să intuiască oarecum conţinutul întrebării, Necunoscuta Misterioasă privi în sus şi păru să caute minute în şir un anumit punct, poate o anumită stea.

— De acolo, răspunse într-un târziu, arătând parcă în direcţia ultimelor două roţi ale Carului Mic...

— Acolo sunt numai stelele!

— Da, da... ste-le-le, şopti Necunoscuta Misterioasă. De acolo...

Vinoacă râse, dar, deodată, îşi aminti de ciudata poveste a bătrânului medic. Fireşte că Necunoscuta Misterioasă glumea. Cutiuţa de argint cu medicamentul care o salvase atunci se afla printre puţinele lucruri ale fetei, trecută ca prin minune prin toate încercările, şi păstrată. Da, fireşte că glumea. Şi Vinoacă râse iar, şi râse şi Necunoscuta Misterioasă, numai că amândoi râdeau din motive diferite.

— Deci, eşti de pe steaua aceea? o întrebă Vinoacă.

— Nu, nu... Steaua mea nu se ve-de... Dar este acolo.

— Eşti misterioasă şi vrei să rămâi misterioasă... Deci nu vrei să-mi spui ţara de unde ai venit?

— Ţara? întrebă fata.

Cuvântul acesta nu-l pricepuse ea, cu toate că Vinoacă cheltuise multe ceasuri, explicându-i...

— Şi limba pe care o vorbeşti, zise Vinoacă, da, limba ta cu vorbe cântate n-o pricepe nimeni, nici chiar amiralul Salamanca...

— Salamanca n-a fost acolo — Necunoscuta Misterioasă arătă în sus, acelaşi loc — de unde să ştie limba mea?

— Nu te mai întreb nimic, zise Vinoacă, puţin întristat, cuprins de un sentiment de singurătate.

— Tu să nu te su... su... peri! îl rugă ea.

În acest timp, Lucien Dwang, care considera că ieşirile lui Lardea la pescuit, ciudatele lecţii pe care le dădea Vinoacă fetei, şi plimbările zilnice ale lui Salamanca, însoţit de Manuel până la epava lui Pylle, fac parte dintr-un plan complex şi obscur, în vremea asta Lucien Dwang, terminând de explorat satul, în care nu descoperi nimic deosebit, începuse să se plictisească şi aştepta cu o răbdare plină de nelinişte sosirea corăbiei „Vulpea Mărilor” care venea o dată sau de două ori pe an până la Cutawa, aducând unele mărfuri, pe care le lăsa în schimbul butoaielor cu peşte. După spusele pescarilor, „Vulpea” urma să apară la orizont în mai puţin de două săptămâni. „Oare banda aceasta ciudată, în frunte cu tăcutul ei

conducător, urma să se îmbarce pe navă?” se întreba Lucien.

Sărmanul hoţ independent era cât p-aci să se aleagă şi cu o nevastă în Cutawa. Într-una din nehotărâtele lui rătăciri, ajunse destul de departe de sat, pe ţărm, şi văzu zbenguindu-se în apă o mică zână brună, fericită şi singură sub soarele fierbinte. O anumită curiozitate îl făcu să se ascundă în dosul unor scaieţi. Fata ieşi din apă, complet goală, cu frumoasele ei şolduri rotunde şi strălucitoare şi alergă puţin, plonjând în nisip, unde începu să aleagă scoici şi corali. Dwang înghiţi în sec şi, ridicându-se, păşi împleticit spre mica zeitate care nu se sperie, nu ţipă, văzându-l. Fericit de aventura sentimentală care avea să-i scoată din anonimat ziua aceea şi poate chiar pe cele următoare, Lucien se aşează lângă fată şi palma i se lipi puţin deasupra şoldului ei, într-o mângâiere care se dorea candidă, deocamdată.

— Tu eşti, Lucien! zise ea, vorbindu-i repede în limba cutawenilor pe care el abia o înţelegea. Eu sunt May. Poţi să-mi spui *Mey,* nu mă supăr.

— Ce bine că nu eşti supărăcioasă, May! Şi ce bine că eşti atât de frumoasă!

— Eu frumoasă? Vrei să spui că ai de gând *să-mi răpeşti umbra?*

Cine ştie ce-o fi înţeles Lucien! În orice caz, răspunse cu hotărâre:

— Desigur, desigur!... Umbra!

— Ha, ha! se înveseli subţire fata. Lucien vrea să-mi răpească umbra! auziţi, Lucien vrea să-mi răpească umbra! Vino, vino, vino repede! Învăluindu-se repede în veşmintele ei subţiri, May o luă la fugă spre sat, tot făcându-i semne s-o urmeze. Cam decepţionat, hoţul independent încercă s-o prindă, fata era sprintenă însă ca o căprioară, şi intră în Cutawa tot strigând:

— Auziţi, auziţi! Lucien vrea să-mi răpească umbra!

Cu acelaşi strigăt pătrunse şi-n ograda părintească, stârnind o mare frământare. Oprit la poartă, Dwang începea să bănuiască vag că la Cutawa, probabil, a-i spune unei fete că vrei să-i răpeşti umbra înseamnă s-o ceri de nevastă! Nu avu când să se dezmeticească, bietul; rudele, vecinii lui May îl împinseră în curte unde-l luă în primire bunicul acesteia, voinic şi drept ca un stejar. Bătrânul pescar, surâzând, îi arse o labă prietenească în umăr şi Lucien se rostogoli câţiva metri. Totul se petrecea cu o iuţeală de nedescris, aşa era obiceiul în Cutawa, o cerere de răpire a umbrei era urmată imediat de ospăţul nupţial, cu toate rigorile şi datinele sale, pentru a nu pune la încercare, prin tergiversări şi îndelungate

pregătiri, aşa j cum ne învaţă civilizaţia, temperamentul răscolit al tinerilor îndrăgostiţi...

O nuntă la Cutawa? Ce păcat că totuşi nu vom avea. Ocazia să povestim nimic despre cortegiul bătrânilor pescari îmbrăcaţi în alb, a cărui sosire însemna deschiderea oficială a petrecerii; despre cuvântarea prevăzută cu vechi formule, uneori enigmatice, iar alteori destul de ambigui, rostită de cel mai scund dintre bătrânii trecuţi de şaptezeci de ani, care, aşa cum cere datina din strămoşi, înde plinea rolul ofiţerului stării civile în acel sat de pescari; despre dansul miresii şi despre obligaţia mirelui de a scoate din jar un fier înroşit în foc (bietul Lucien!). De sute de ani în Cutawa, tinerii pescari căsătoriţi îşi începeau viaţa de familie *cu degetele pârlite!*

Nu vom aminti despre toate acestea, fiindcă totuşi nunta n-a avut loc. Să tragem cortina peste acest episod penibil chiar şi pentru un hoţ independent, şi peste lacrimile frumoasei May...

Într-o dimineaţă, amiralul Salamanca străbătu uliţele satului dansând de bucurie.

— Pregătiţi-vă bagajele! Plecăm!

— Ce s-a întâmplat? A sosit „Vulpea Mărilor”?

— Ce vulpe, care vulpe? Ia cască ochii în direcţia portului!

— Nu văd decât un nor de fum negru...

— E „Vijelia”, Vinoacă! Fantoma mărilor, spaima căpitanilor! Şi ştii cine se află pe bord?

— Presimt! Poliţia! Şi, probabil, tatăl lui Manuel...

— Pe bord e bătrânul Duke! împreună cu bătrânul Sam! Amândoi morţi de beţi. Au venit să ne ia, plecăm la Orengo. Poate ne îmbogăţim, Vinoacă!

— La Orengo? De ce nu la Calcutta?

— În apropiere de Orengo a fost descoperit cel mai fantastic zăcământ de cristale de cuarţ... Aur curat!

— Nu ştiam că vrei să te îmbogăţeşti, amirale!

— Dacă stau să mă gândesc bine, nu vreau. Dar omul trebuie să facă ceva... Oricum, de la Orengo, veţi avea poate ocazii pentru Europa...

— Bineînţeles... Dar cum se face că bătrânul Sam nu se află pe „Dragonul Vânăt”?

— Ştiu eu, Vinoacă? L-o fi părăsit. S-a întâlnit cu Duke şi au trecut amândoi pe „Vijelia”. Câte nu se întâmplă!...

— Pe Beebs nu-l mai cauţi?

Faţa amiralului se întunecă.

— Îmi strici şi tu cheful, când sunt mai vesel! Pe Beebs nu-l scap eu! Pe Beebs am să-l caut mereu, până-l găsesc şi-i frâng gâtul...

„Vijelia” ridică ancora două zile mai târziu, după ce se aprovizionă cu peşte sărat, fructe şi

apă. Cei vreo paisprezece oameni din echipaj, nişte vântură-cheiuri de tot soiul, şi mai ales de soi rău, adunaţi pe o punte care le ardea sub picioare, nutreau speranţa că la Orengo, în sfârşit, se vor căpătui. Toţi, probabil, în frunte cu căpitanul Ready, aveau de gând să lase baltă vaporul de cum vor intra în portul al cărui nume sintetiza pentru ei viaţa, fericirea, dragostea şi speranţa. Singura grijă care-i chinuia era să nu se termine preţioasele cristale până ce vor ajunge acolo. Căpitanul Ready avea pe bord şi câţiva pasageri, care de asemenea sperau că la Orengo vor începe o viaţă nouă.

În prima noapte a călătoriei către acel oraş al visurilor, Vinoacă fu smuls dintr-un dulce somn de o mină care-l apucă de umăr şi-l zgâlţâi uşor.

— Domnule! Domnule! Îmi face cu ochiul!

— Cine dracu îţi face cu ochiul? zbieră Vinoacă.

Lumina se aprinse şi-l văzură pe micul şi blândul imbecil.

— Oceanul, domnule. Oceanul îmi face cu ochiul.

— Atunci aruncă-te în el, şi nu mai trezi oamenii degeaba, îl sfătui Vinoacă.

Micul imbecil ieşi din cabină liniştit şi Vinoacă se temu că-i va urma povaţa, dar a doua zi avu ocazia să-l vadă iarăşi.

— Cine naiba mai e şi tipul de colo? îl întrebă pe căpitanul Ready.

Acesta ridică din umeri, cu dispreţ.

— Un nenorocit... Nu ştiu ce vrea să facă şi el la Orengo!...

Beţiile se ţineau lanţ pe bordul „Vijeliei”. Cel puţin Duke şi Sam nu s-au trezit o clipă. Amiralul Salamanca umbla pe punte bătându-se în piept şi povestind tuturor celor care aveau chef să-l asculte că e de fapt câine, pedepsit să fie om fiindcă-l lătrase pe Cristos... Căpitanul Ready se cam ţinea deoparte: Sam, şi mai ales Duke, exercitau o puternică influenţă asupra echipajului. Se vorbea mereu despre multiplele lor expediţii în Transvaal, Alaska, Mesopotamia şi-n alte ţări şi continente; peste tot descoperiseră cantităţi fabuloase de diamante, aur şi, în mod firesc, debarcând la Orengo, ei aveau să devină şefii bandei de căutători de pe „Vijelia”. Căpitanul Ready nu era optimist cu privire la propriul său viitor. Oamenii nu-l azvârliseră încă în ocean, calculând pesemne că mai aveau nevoie de el să le ducă vaporul până la Orengo. Ce avea să se întâmple acolo însă?

Cât îl priveşte pe Lucien Dwang — hoţul independent — el se simţea deprimat. Planurile bandei conduse de Lardea erau complexe şi de durată, şi când încerca să vorbească despre ele cu Vinoacă, acrobatul, mai mult prin semne

enigmatice decât prin cuvinte, îl îndemna să aibă răbdare, în satul Cutawa, ca un suvenir al trecerii lor pe acolo, rămăsese pisica Felicia. Căpitanul Ready, superstiţios, refuzase s-o ia pe bord.

„Vijelia” intră în portul Orengo într-o după-amiază înfiorător de fierbinte. Aventurierii, care speraseră că în aceeaşi zi, îndată ce vor debarca, îşi vor umple buzunarele cu preţiosul cristal de cuarţ, fură dezamăgiţi aflând că zăcămintele fuseseră descoperite pe coastă, spre nord, la vreo şaizeci de kilometri. Asta le influenţă în rău starea nervilor.

Orengo e un orăşel mizerabil, iar traficul în port e ca şi inexistent. În schimb, se zvonea că pe coastă, în dreptul zăcămintelor; ancorau zeci de vapoare, deci Vinoacă pricepu din tăcerea lui Lardea că-şi vor continua drumul cu „Vijelia”. Totuşi când acest vapor părăsi hilarul port Orengo, un pasager lipsea de pe bord. Vinoacă descoperi în cabină o scrisoare ţintuită în perete cu ajutorul unui minunat pumnal aurit.

„Frate Pierre!

Eu sunt un hoţ mic şi umil, iar voi, în comparaţie cu mine, nişte coloşi! Eu mă mulţumesc cu puţin, iar voi daţi lovituri gigantice. Mărturisesc că nu pricep planurile voastre; tot timpul mi se pare că vorbim limbi

diferite şi, ca să fiu sincer, nu mai pot suporta tensiunea în care trăiţi voi, marii rechini. Perspectiva de a mă amesteca printre vestiţii pungaşi şi escroci care mişună, desigur, în preajma zăcămintelor, mă înspăimântă, îţi spun sincer. Voi veţi triumfa şi acolo, cred că veţi da o lovitură extraordinară, dar, eu, micul peştişor, mă voi sufoca. Mă întorc la măruntele mele găinarii. Orăşelul ăsta, Orengo, e meschin şi liniştit şi vreau să-mi refac aici sănătatea, trăind câtva timp ca un rentier paşnic... Cred că mă înţelegi, dragul meu Pierre!... Pentru mine va rămâne de neuitat noaptea când ne-am întâlnit în acea ladă, din grădina lui Miile, şi dispreţul tău suveran faţă de bijuteriile şi banii bancherului!... Ce să-i faci, suntem croiţi din stofe diferite!

Păstrează pumnalul pe care ţi-l las drept amintire şi nu-mi purta gând rău!

Lucien Dwang, hoţ independent.”

25

O aţâţare nebună, ca o febră, puse stăpânire pe oameni; pe măsură ce se apropiau de locul debarcării, chipurile se înăspreau, ochii căutau pieziş, nimeni nu mai dormea şi, culmea, nimeni nu mai punea în gură pic de alcool. Pistoalele şi pumnalele, unse, ascuţite,

zvâcneau în buzunare, gata-gata să zboare singure afară.

Treziţi dintr-o beţie îndelungată, Duke şi Sam priveau în zare, rezemaţi de bastingaj, unul lângă celălalt, cot lângă cot, dar deja simţindu-se inamici. O parte din echipaj se strânsese în spatele lui Duke, altă parte în spatele lui Sam. Echipa acestuia părea să fie ceva mai restrânsă. Cei câţiva călători, printre care micul imbecil, formau un grup separat, iar căpitanul Ready stătea singur pe puntea de comandă! Cine ar fi putut să prevadă ce întorsătură vor lua lucrurile? Duke şi Sam duşmani? Ar fi părut imposibil!

„Vijelia” înainta încet prin apele fierbinţi. Prova plină de alge despica fără convingere valurile verzui. În portul acela improvizat se intra fără pilot. Rândunelele de mare fulgerau pe deasupra catargelor, iuţi, graţioase, complet nepăsătoare. Zeci de nave, cele mai multe dintre ele nişte vaporaşe pârlite care tânjeau de dorul repausului meritat în fundul oceanului, ancoraseră într-un haos de nedescris. Se legănau părăsite, aşteptând. Aşteptând ce? Noua localitate, orăşelul care se născuse peste noapte, începea la câţiva metri de ţărm. Corturi, colibe, bivuacuri înjghebate la repezeală, şi-n faţa lor, în spatele lor, în toate părţile, peste tot, gropi şi şanţuri, şi-n ele, oameni aproape goi săpând fără încetare, ziua

la lumina soarelui, noaptea, în lumina felinarelor, a luminărilor, sau chiar în beznă. O parte din furnicarul acesta se putea observa încă din larg, de la distanţă. Se zăreau şiruri de barăci ceva mai mari; acolo oameni întreprinzători organizau jocuri de noroc, vindeau băuturi şi arme... Pe puntea unui şlep-dormitor, un vlăjgan urmărea leneş apropierea „Vijeliei”. Luă un portavoce:

— Măi abandonaţilor! Vouă ce vă, mai trebuie?

— Ascunde-te în gaură, şobolan de Vilaverde! răspunse unul din oamenii lui Duke.

— Să nu luaţi apă la subsol! Feriţi-vă scăfârliile când bate vântul de nord! îi batjocori cel de pe şlep.

Marinarul de pe „Vijelia” ridică revolverul şi trase. Omul de pe şlep se aplecă uşor înainte şi întinse mâna într-un gest ironic; abia când se mai apropiară înţeleseseră că omul rânjeşte obraznic, cu toată faţa. Când fura şi mai aproape, băgară de seamă, puţin uimiţi, că e mort. Era un flăcău blond, tânăr, frumos. Părul îi alunecase în faţă; valurile pe care le iscase „Vijelia” clătinară puţin şlepul. Mortul alunecă încet şi se rostogoli cu faţa în jos, iar mâna dreaptă îi căzu afară, atârnând, ca şi când ar fi vrut să încerce temperatura apei. Glontele îl nimerise în piept, în apropierea inimii, sau poate chiar în inimă.

— Există unii cărora le place să facă pe vitejii cu oamenii neînarmaţi! observă unul din ceata lui Sam.

Cel care trăsese îl auzi. Păşi înainte cu mâinile în şold. Avea mare chef de harţă.

— Ce vrei să spui, Dick Herbil? Oare am auzit bine?

— Ai auzit excelent, Rod Flave! Ştii tu ce vreau să spun.

Rod Flave, ucigaşul celui de pe şlep, se pomeni cu pistolul în mâna, însă Dick Herbil trase primul. Şi trase bine. Flave cel arţăgos scăpă revolverul, genunchii i se muiară, dar încă nu căzu. Se agăţă de nişte baloturi şi, aşa cum stătea oscilând între viaţă şi moarte, părea un bursuc uriaş, cu o expresie de tristeţe pe faţă şi cu un anumit zâmbet care poate se voia mucalit. Mâna care ţinuse revolverul apăsa pântecul pe locul unde intrase mica jucărie strălucitoare.

— Ce naiba, Dick! mai spuse, horcăind. Noi am fost totdeauna cei mai buni prieteni! Ar fi fost politicos să mă fi lăsat să trag eu primul... Un adevărat prieten aşa ar fi făcut...

— Nu te supăra numai pentru atâta, Rod! zise Dick. Am să adun cuarţ cât pentru amândoi. Şi-am să mă îmbăt în amintirea ta cu băieţii...

— Asta mă mai consolează întrucâtva... *Good bye,* Dick!

După ce Flave îşi dădu sufletul, îl traseră deoparte, Lungindu-l frumos la umbră. În acest timp, jos în cabină Salamanca îi învăţa pe ceilalţi să joace *biki-boka.* Auzind parcă împuşcături, Vinoacă voi să se urce pe punte, dar marinarul îl opri.

— Ne apropiem de ţintă, băieţii trag în aer de bucurie... în curând vor fi bogaţi.

Pe covertă, unul. Din ceata lui Duke, metisul Clock Rindwy, îşi permise o mică observaţie la adresa lui Dick Herbil. Urechea acestuia prinse din zbor şoapta.

— Tu să-ţi ţii gura, jigodie!

— Uite ce e, Dick, înaintă canadianul Wreling, sa nu-l insulţi pe prietenul meu! Eu atâta-ţi cer.

— O.K.! Am să-i spun altfel! Am să-i spun câine râios! Aşa-ţi convine?

— Cere-ţi scuze, Dick Herbil! Altfel...

— Altfel?...

Canadianul nu mai aşteptă. Lovit mortal, Dick se prăbuşi imediat, nemaiavând timp nici măcar să aibă umor, ca Flave. Fără altă introducere, Buck Hering, din ceata lui Sam, trimise două gloanţe în direcţia capului mare al canadianului, şi unul plesni exact în mijlocul frunţii.

— Staţi! strigă Duke, înaintând cu braţele ridicate, înainte de a continua, să-i punem pe ăştia doi la umbră!

Dick şi cu Wreling fură întinşi frumos, alături de Flave.

— Acum, zise Sam, fiindcă tot am început-o, nu s-ar cuveni să ne oprim aici!

— N-ar fi frumos, zise Duke. Numai patru morţi! Mi-e şi scârbă...

— Crezi că e cazul să ne declarăm război? întrebă Sam.

— Să procedăm cu metodă, propuse Dick. Întâi ne declarăm război reciproc. Apoi declarăm reciproc că am acceptat războiul. Orice gentleman civilizat e obligat să procedeze astfel.

— Ai toată dreptatea, îl aprobă Sam. Şi bătrânul Tommy Yorck ar fi procedat la fel.

În acest timp băieţii îşi verificau revolverele. Un lungan din banda lui Sam tocmai ajuta unui neozeelandez bărbos din echipa lui Duke să-şi remedieze incidentul la mecanismul de percuţie.

— După aceea ne retragem unii la pupă, ceilalţi la prova, şi cântăm toţi împreună lied-ul „Mai trage-mi un glonte în tâmplă, Mary...” Când se termină cântecul, voi avea plăcerea să te trimit pe lumea cealaltă, dragă Sam.

— Voi fi încântat să mor ucis de mâna unui gentleman ca tine, Duke! Numai că...

— Mai terminaţi cu politeţurile, şefilor! strigară marinarii nerăbdători. Cât să mai aşteptăm?

Prin urmare, grăbindu-se, cei doi şefi traseră la sorţi. Sam, cu oamenii lui, se duse la prova, iar Duke, în fruntea cetei sale, plecă în direcţia opusă. Intonară emoţionaţi bătrânul cântec şi o dată cu ultima notă, începu tirul. Bătălia dură cam trei sferturi de ceas, cu pauzele necesare pentru ducerea cadavrelor la umbră. Duke pieri vitejeşte. Grav rănit, el se târî cu ultimele puteri şi se azvârli în mare...

În cele din urmă, de o parte rămase jigăritul metis Cloock Rindwy, iar de cealaltă parte Sam, sângerând, cu vreo trei răni, dar ţinându-se bine. Făcând o manevră abilă, el îi zbură creierii metisului şi ridică triumfător braţele în sus. Prea devreme! Unul din oamenii lui Duke, înainte de a-şi da duhul, îşi reveni o clipă. Avea pistolul în mâna. Trebuia doar să apese pe trăgaci. Perversul glonte îl plesni pe Sam în ceafă, trimiţându-l imediat într-un loc unde Duke, amicul său vechi, îl aştepta nerăbdător de un sfert de oră...

Când Salamanca sui pe punte să facă puţină linişte, deoarece Necunoscutei Misterioase nu-i plăceau împuşcăturile, nu-i rămase decât să fredoneze:

Amiralul Roberto
Ieşi pe ponte-n izmene
Şi zise comprins de dorere
Iete băi, bamporiul corn pere!!...

— *Ce* naiba s-a petrecut aici? îl întrebă pe căpitanul Ready, care se adăpostise în cabina de cart, cică să verifice nişte calcule.

— Nimica toată!... Băieţii au vrut să se destindă după o călătorie obositoare.

Morţii, frumos aliniaţi în umbră, îi zâmbiră lui Salamanca. Şi el le zâmbi. Şi, melancolic, trase pleoapele pe ochii fostului său prieten. Privirea lui Sam era visătoare, ochii lui cenuşii nu se voalaseră, moartea nu-i înceţoşase. Pe faţa dură, tăiată în linii adânci care se întâlneau în unghiuri răutăcioase, ochii bătrânului Sam străluceau candizi, miraţi parcă puţin de ceea ce văd... Pe Duke îl căută zadarnic.

Mai greu fu cu pasagerii pe care duelul îi surprinsese pe punte. Bătrânul profesor arab, care umbla tot timpul cu o servietă după el, se refugiase pe catarg şi privea de-acolo cu o expresie îndobitocită, nelăsându-se convins să coboare. Avea cu el şi servieta. Un alt călător, japonezul care în fiecare dimineaţă executa pe puntea superioară o gimnastică foarte complicată şi apoi se îmbăta imediat, se ascunsese în cală. În fine, micul imbecil îşi vârâse capul într-o crăpătură, ca struţul, şi aţipise aşa...

Într-acestea Salamanca se duse să-şi ia rămas bun.

— De data asta mă tem că ne despărţim definitiv... Voi, încotro?

— Nu vii cu noi? îl întrebă încă o dată Vinoacă. N-ai un termen până la care, dacă nu vezi lumina farului de la Mangalia, mori?

— Ha! râse uscat amiralul.

— S-ar putea să ai şi tu un termen şi să nu ştii... Şi numai te pomeneşti că mori!

— Mă duc să adun cristale de cuarţ, zise marinarul. Hiena râcâie pământul chiar şi-n somn, căutând cadavre...

— Asta ce înseamnă?

— Că n-am nevoie, de fapt, de cristalele astea afurisite! Ştiu că lui Salamanca nu-i este dat să se îmbogăţească... Dar omul trebuie să-şi piardă timpul cu ceva!

Îşi aranja la centură cele două pistoale pe care le luase din mâinile lui Sam şi se privi în oglinda mare a cabinei.

— Eşti frumos şi puternic, îi zâmbi Necunoscuta Misterioasă.

— Îţi mulţumesc, zise Salamanca înduioşat, cuvintele tale fac ca bătrânele mele urechi să înflorească.

— Eu nu înţeleg bine ce spui, amirale, zise Necunoscuta Misterioasă.

Stătea în faţa lui mlădioasă şi înaltă, cu părul negru şi moale revărsat pe umeri.

— Dumnezeule, eşti frumoasă ca o leoaică tânără! Eşti frumoasă ca fata din ţara pe care am uitat-o, fata cu trei nume şi o liniuţă...

— Petre, ce înseamnă leoaică? îl întrebă Necunoscuta Misterioasă pe Vinoacă.

— Salamanca a vrut să-ţi facă un compliment... nu prea grozav, de altfel.

— Şi compliment ce este?

— Am venit să vă spun adio, repetă Salamanca. Da, chiar de asta am venit.

— Ar trebui să vii cu noi, domnule Salamanca!

Urechile lui Manuel fâlfâiră cu simpatie spre amiral.

— Oriunde te duci, e la fel, băiete! Nicăieri nu poţi scăpa de gânduri, de păduchi şi de teama morţii.

Vinoacă luă mâna lui Salamanca.

— Vezi, te chinuieşte frica morţii! Asta înseamnă că lumina farului de la Mangalia te cheamă şi pe tine...

Salamanca se smulse din vraja stranie a cuvintelor şi fugi repede; se urcă în barcă împreună cu profesorul arab şi cu japonezul beţiv. Din motive necunoscute micul imbecil refuză să părăsească puntea „Vijelie”.

— La revedere! strigă amiralul pe româneşte.

— La revedere, Salamanca! răspunse Necunoscuta Misterioasă.

— Poate că totuşi ne mai întâlnim! strigă Vinoacă.

Lardea îi făcu semn cu mâna şi marinarul ajunse pe ţărm ducând încă în ochi faţa gravă, tristă, gânditoare a scamatorului. „La ce s-o fi gândit când m-a salutat?

Imediat ce debarcă, fu dus aproape cu forţa de nişte indivizi extrem de amabili, dar obraznic de insistenţi, la un fel de tarabă, unde fu anunţat confidenţial:

— Vă putem face o mare favoare, sir! Vindem acte şi titluri. Doriţi să fiţi conte? Baron? Sau poate lord? Sau poate doriţi să fiţi nepotul preşedintelui?

— Să ştii că mi-ar surâde, bătrâne, să fiu conte sau nepot al preşedintelui, sau şi mai bine amândouă, dar n-am un sfanţ! Cred că nu pe gratis îţi împărţi hârtiile ticăloase!

— Cât de mult se înşală domnul conte! Noi oferim titluri pe gratis. Sau aproape pe gratis: în schimbul unei biete semnături. Pe ce nume să vă întocmim documentul?

— Pe numele meu, fireşte.

— Şi acesta e?

— Amiralul conte de Salamanca!

— Rita! strigă escrocul spre femeia care stătea cu spatele către ei, în fundul tarabei. Domnul amiral conte de Salamanca aşteaptă!

— Nu văd ce câştig îţi iese de-aici, bătrâne! zise amiralul.

— Ah! Noi suntem idealişti. Iscăliţi aici.

Înainte de a-şi scrie numele, marinarul parcurse fiţuica. Se specifica pe acel petic de hârtie că semnatarul ei se obligă a ceda domnului Bedell Ernest, notar public la Orengo, cinci la sută din veniturile primelor şase luni.

— Şi dacă n-o să am niciun venit în primele şase luni?

— V-am spus, noi suntem idealişti!

— Şi dacă o şterg? Dacă nu-mi mai vedeţi mutra niciodată?

— Un conte nu face una ca asta! zâmbi „notarul public”, tratând deja cu alt client, viitor marchiz.

Femeia din fundul barăcii se apropie, şi Salamanca, văzându-i faţa, tresări. „Mii şi milioane de scrumbii! Dar aceasta trebuie să fie Aspasia, amanta lui Pericle! Are pe puţin şapte mii, opt sute, optzeci de ani!”...

— Domnul conte e servit, grăi cu voce subţire Aspasia, întinzându-i cu o mâna osoasă tremurătoare diploma de amiral conte de Salamanca.

— Mult succes! îi ură domnul Bedell Ernest, întorcându-şi o clipă capul mefistofelic.

Luându-şi bocceaua mizerabilă, contele păşi uşor mai departe, dar abia ajunse în dreptul următoarei tarăbişi se pregătea să-i observe pe

cei doi bărbaţi care râcâiau într-o groapă, că fu prins de mână.

— *Senor! Sir! Mister!*

— Conte de Salamanca! îl corectă grav marinarul pe zdrenţărosul care se agăţase de el.

— Domnule conte! Aici nu veţi putea face faţă cu asemenea armament învechit! zise, arătând cu dispreţ cele două pistoale.

— Învechit? Ia şterge-o până ce nu-ţi demonstrez că funcţionează perfect!

— Învechit, învechit, de o mie de ori învechit. Aveţi nevoie de două carabine, de un revolver cu repetiţie, de...

— Tunuri nu vinzi?

— Unchiul meu vă poate vinde şi un tun, dacă aveţi neapărată nevoie!

. Salamanca se apropie de taraba armurierului.

— Bani n-am, zise.

Negustorul făcu o faţă jignită.

— Bani? Cine are nevoie de bani, domnule?

— Contele de Salamanca!

— Ce să facem cu banii, domnule conte! Noi suntem...

— Idealişti, ştiu. Care e preţul?

— O mică iscălitură, iubite dom’le conte!

— Ascultă! îi şopti Salamanca, aplecându-se mult spre el, *bătrânul Kraig îţi trimite prin mine primul avertisment!*

— Bătrânul Kraig?

— Îţi dai seama că viaţa dumitale nu mai plăteşte nici cât o ceapă degerată, de vreme ce *eu* ţi-am adus avertismentul!

— N-am auzit niciodată de... bătrânul Kraig, murmură palid negustorul, dar Salamanca se şi-ndepărtase.

Trecea printre gropile în care bărbaţi goi mânuiau cazmale şi târnăcoape. Alături de gropi, bordeiele, colibele, bivuacurile ridicate haotic păreau vizuinile unor animale nocturne. Pe măsură ce se apropia de locul unde părea să fie centrul înfiorătorului orăşel, haosul şi aglomeraţia creşteau.’ Constată că numărul celor ce scormoneau pământul era relativ mic, faţă de numărul celor care căscau gura, sau a indivizilor suspecţi care mişunau peste tot.

— Şmechere, nu ţi se pare că m-ai călcat pe gambetă?

Ştiind ce va urma, amiralul nu aşteptă să fie atacat. Îl azvârli dintr-un ghiont în groapa cea mai apropiată.

— Salutări din partea bătrânului Kraig! le şopti celorlalţi doi, care încremeniră.

Fu oprit în faţa dughenii unui negustor de haine; acesta înlemni de groază când auzi avertismentul bătrânului Kraig, iar ceva mai departe contele de Salamanca transmise acelaşi sever avertisment proprietarului unui bazar, unde putea să-şi procure un cort în

schimbul iscăliturii ce valora tot cinci la sută din câştigul pe şase luni.

Salamanca intră cu pas de învingător în hanul „Foca”, unde, la bar, se înghesuiau toţi cei care *dăduseră lovitura,* cei care erau pe cale s-o dea şi cei care se convinseseră deja că n-o vor da niciodată. Un musafir nou la „Foca” e un prilej de distracţie. Chefliii tăcură, examinându-l. Nu prea avea marinarul ăsta înfăţişarea omului pe care să-l iei peste picior. Umerii ăia, prea, prea... Şi sprâncenele, cam... Şi pumnii, niţel exagerat de... Totuşi! Un individ roşcovan, nu prea plăpând nici el, şi fără nas, se apropie de masa bătută în pământ la care se aşezase în colţ noul venit. Şi scaunele erau bătute în pământ. Altfel...

— E voie? întrebă nasul lipsă.

Salamanca încuviinţă blând.

— Lordul de East-Walthome! Adică, ăsta sunt eu! Se prezentă nasul lipsă.

— Amiralul conte de Salamanca, răspunse blând românul, privindu-se într-un ciob de oglindă.

— Aş zice că nu mă crezi! Tu n-ai zice tot aşa? Că te îndoieşti de mine! Că n-aş fi eu lordul de East-Walthome!

— Dimpotrivă! Din prima secundă am ştiut că eşti chiar el.

— Aş zice că-ţi baţi joc de mine! Tu n-ai zice că-ţi baţi joc de mine?

„Merge! gândi Salamanca, ascunzând oglinda. La urma urmei, Necunoscuta Misterioasă n-a minţit zicând că sunt frumos!”

— Aş zice că taci numai ca să mă scoţi din sărite. Tu n-ai zice că taci numai ca să mă scoţi din sărite?

Chiar atunci apăru un băieţandru vârât în nişte cizme roşii. Avea pe umăr o carabină nouă, marca Wlatson, ultimul model, şi purta pe deasupra şi o centură splendidă, cu tot felul de buzunăraşe şi brizbizuri, pe lângă tocul în care era pus un revolver cu repetiţie. Îl văzu dintr-o privire pe Salamanca şi veni spre el. Făcu o plecăciune.

— Domnule amiral, domnule conte, stăpânul meu, stimatul Johan Bärbel vă roagă să primiţi aceste arme, o dată cu asigurările respectului său definitiv!

Se vedea că repetase tot timpul fraza neroadă şi că e fericit că scăpase de ea.

— Transmite-i domnului Johan Bärbel că voi face tot ce se va putea! îl concedie Salamanca pe ţâncul cu cizme roşii.

— Aş zice că ai primit un întreg arsenal, pe gratis, observă cu vocea puţin schimbată omul fără nas. Tu n-ai zice că ai primit un întreg arsenal pe gratis?

— Ţi se întâmplă uneori să laşi jumătate din mâncare în farfurie? îl întrebă Salamanca.

— Asta ce vrea să însemne?

— Cunosc un om care a mâncat numai jumătate din mâncarea de pe farfurie. Când să înfulece jumătatea a doua, pac, a murit.

— Bătrâne, cu mine nimeni nu glumeşte aşa! Aş zice că nimeni nu îndrăzneşte! Tu n-ai zice că...

Apăru însă un nou mesager.

Trimisul negustorului de haine era un bătrânel cu barbă ca neaua, altfel verde bătrânelul şi cu pasul sigur.

— Fratele meu vă trimite acest minunat costum din stofă englezească, zise el. Fratele meu speră că-l veţi ocroti şi vă roagă să-i transmiteţi lui Kraig toate asigurările că...

— Vom încerca, vom încerca, zâmbi cu stăpânită bunăvoinţă Salamanca.

— Aş zice că ai mai primit un plocon. Tu n-ai zice că ai mai primit un plocon? întrebă nasul lipsă, renunţând la discuţia tăioasă de adineauri.

Proprietarul bazarului veni personal să-i aducă lui Salamanca un cort şi alte câteva mărunţişuri. Clienţii care-şi petreceau clipele libere la „Foca” îl auziră rugându-l să pună o vorba bună. Salamanca făgădui, rezervat. După ce negustorul ieşi, marinarul se întoarse încet spre nasul lipsă.

— Aş zice să te cari de la masa mea. Tu n-ai zice că trebuie să te cari de la masa mea?

Nasul lipsă şovăi. Pesemne că nu i se întâmplase prea des una ca asta.

— Aş zice că eşti cineva, zise el. Tu n-ai zice că eşti cineva? Şi se ridică. Dacă ai nevoie de mine, întreabă de Ben Năsosu.

Salamanca îl lăsă să plece, dar deodată îl chemă înapoi.

— Ben, fă-te-ncoace! strigă, dar cu blândeţe, binevoitor.

Nasul lipsă pluti înapoi.

— Trimite-mi-l pe hangiu, zise marinarul.

— Aş zice că-mi dai porunci. Tu n-ai zice că-mi dai porunci?

— Fă ce-ţi spun! îl îndemnă Salamanca. Rechinii sunt blânzi cât timp pătrunjelul cules la vreme!

— În acest caz am să te ascult, zise Ben Năsosu.

Imediat după aceea hangiul îşi legănă pieptul de taur pe deasupra meselor.

— Domnul conte vrea să mă vadă? clipi el, mai mult curios să-l vadă îndeaproape pe insul care-l făcuse K.O. Pe nebunul de Ben, fără să ridice mâna.

— Conte de Salamanca.

— Exact. Şi eu am zis tot aşa.

— Să mi te adresezi cu titlul întreg. E o simplă rugăminte, zise Salamanca. Şi-l privi câteva clipe. Nu ştiu dacă ai ghicit: Kraig îţi trimite prin mine primul avertisment.

— Asta ce înseamnă?

— Poţi să pleci.

În capul hangiului avură loc o serie de reacţii. Chimice poate, sau dracu ştie. Gândul se înfipse adânc. Peste câtva timp el reveni nechemat la masa lui Salamanca.

— Doriţi o cameră bună?

— Întrebarea trebuie pusă în felul următor, hangiule: Domnul amiral conte de Salamanca binevoieşte să dorească o cameră? Fireşte că binevoieşte...

Câteva ceasuri mai târziu, după un somn bun, Salamanca ieşi din han. Se înserase. Mii de felinare, focuri, luminări aprinse în toate părţile puneau o aureolă romantică peste mizerabilul oraş al căutătorilor de cristale de cuarţ. Salamanca recepţionă o discuţie.

— Aţi auzit, băieţi? Kraig pare interesat direct de terenurile astea...

— Pungaşul! Să ştii că ne dă afară de aici!

— Ar fi în stare. A mai făcut el şi altele!

— Staţi puţin! la urma urmei, cine e Kraig?

— Mai bine taci. Pui nişte întrebări stupide...

— Sst! îl vezi pe ăla? Care a ieşit acum de la „Foca”...

— Ce-i cu el?

— Omul lui Kraig. El taie şi spânzură...

26

„Agenţia Kraig. Birourile centrale. Nu admitem amânări, Dumnezeu veghează în ceruri.” Sub această firmă, în baraca ridicată sub coasta abruptă a dealului, lordul de East-Walthome cântărea săculeţii de cuarţ. În faţa ghişeului vreo cincisprezece oameni făceau coadă. Era zi de sfârşit de săptămână, când agenţia Kraig primea cota de cuarţ pe cap de locuitor. Năduşit, Ben Năsosu, lordul de east-walthome, cântărea săculeţii şi însemna într-un registru numele plătitorului. Doi angajaţi ai agenţiei, înarmaţi până-n dinţi, se plimbau prin faţa barăcii.

Trist, în umbra unei uriaşe umbrele, Salamanca îşi privea opera. Exact la amiază Ben închise ghişeul şi zăvorî cuferele în care săculeţii se adunaseră într-o cantitate care-l îngrozea pe Salamanca. Zăpăcit de căldură. Bon îi dădu cheile şi zise că merge la „Foca” să se răcorească, până la ora cinci, când agenţia îşi relua activitatea.

Lucrurile merseseră de la sine. Fără ca Salamanca să fi spus o vorbă, alte două sucursale ale agenţiei Kraig luaseră fiinţă în urmă cu câteva zile. Acolo se făceau afaceri complicate, pe care Salamanca nu prea le înţelegea. Evenimentele îl depăşiseră. Tot felul de oameni veneau la el să se angajeze. În numele bătrânului Kraig, care le patrona pe

toate din umbră, o reţea invizibilă, dar apăsătoare, acoperise dintr-o dată aşezarea aceea de vânători ai norocului. Ar mai fi un lucru interesant de observat. De când se ştiau sub puterea lui Kraig, toţi aventurierii aceia, toţi disperaţii care debarcaseră acolo încercându-şi ultima şansă păreau într-un fel mulţumiţi, cu toate că trebuiau să-i plătească o cotă săptămânală, fiindcă acuma se simţeau ocrotiţi de un mare patron. Într-un timp foarte scurt legenda se transformase într-o forţă care acum era mult mai puternică decât contele de Salamanca. El însuşi trebuia să i se supună.

În primele zile, văzându-i pe oamenii care asudau în gropile mizerabile, Salamanca îşi spunea: „M-am înşelat! Bătrânul lup urla spre tinicheaua de pe gard crezând că e luna... N-am să mă apuc să scormonesc pământul, eu sunt marinar!... Amiral!..” Iar mai târziu, privind cuferele agenţiei, în care se adunau săculeţii: „Degeaba, degeaba! Tot nu ţi-e scris să te îmbogăţeşti, bătrâne Salamanca”

Se ridică, făcu doi paşi şi se opri. O adiere proaspătă, cum nu mai simţise de mult, îi răcori pieptul. Inspiră adânc vântul acela care venea din larg ca o chemare.

— Vânt de aventură! Vânt de aventură... Ştiu ce-mi spui... De data aceasta trebuie să te ascult...

Descuie baraca şi se pomeni singur în faţa cuferelor cu cristale ele cuarţ. Îşi îndesă repede buzunarele cu săculeţi, vru să plece, dar n-o făcu înainte de a trage câteva înghiţituri adânci dintr-o sticlă de *Whyte Horse;* când să părăsească definitiv baraca, amiralul constată că săculeţii din buzunare îi stânjenesc mişcările şi renunţă la câţiva. Îi aruncă înapoi. Îndesă în locul lor sticla. Apoi mai aruncă doi săculeţi. Rămase cu unul singur, ieşi, încuie baraca şi, profitând de un moment când cei doi paznici priveau în altă direcţie, zvârli cheile pe acoperiş.

Cu păs elastic, cu un zâmbet ciudat, Salamanca trecu printre şirurile nesuferite de gropi, printre corturi şi bordeie... Ieşi din reţeaua lor şi urcă o colină înaltă şi verde pe deasupra căreia bătea şi mai tare vântul acela proaspăt. Salamanca se opri, mai trase un gât de whisky şi scoase săculeţul. Săculeţul ăsta îi stânjenea grozav mişcările. La drept vorbind, nu. Altceva era. Dezlegă şiretul şi scoase cel mai mare cristal pe care-l ascunse în buzunar, legă la loc punga aceea plină cu lacrimi ale pământului şi o azvârli departe în vale, cu putere, spre gropile căutătorilor. Apoi îşi continuă drumul, coborî colina şi merse pieziş spre malul mării. Se mai opri doar o clipă pentru a scoate ultimul cristal ce-i mai rămăsese. Îl aruncă tot în direcţia oraşului.

— Descurcaţi-vă singuri, cretini! Amiralul conte de Salamanca vă spune adio!

Şi uşor, simţindu-se tânăr şi liber, îşi continuă drumul cu sticla în buzunar...

În spatele lui Salamanca se rânduiseră câteva gânduri care-l urmau, făcând salturi mici. Un gând semăna perfect cu o maimuţă. Nu dintre cele mai arătoase, dacă am admite că există şi maimuţe prezentabile. Alt gând semăna cu un ied, şi mergea în dreapta maimuţei, poate ceva-ceva în spatele ei. Avea corniţele abia mijite, nici nu putea să înţepe cu ele, şi picioarele, de la genunchi în jos, negre, în urma iedului venea un gând sub formă de leu, iar în urma leului, alt gând, ca o gorilă. Gorila asta avea un par şi la fiecare trei paşi, îl otânjea pe leu chiar în moalele capului. Nu lipseau din cortegiul gândurilor un lup, o panteră şi altele, nedefinite ca formă, ca nişte mingi de ceaţă, ce se rostogoleau pe urmele lui Salamanca... în spate de tot venea un gând izolat. Era ca o luminiţă ce plutea pe deasupra pământului, aprinzându-se şi stingându-se. Ca un far...

Salamanca ajunse la ţărmul oceanului. Departe în dreapta se vedea adunătura de catarge din dreptul oraşului căutătorilor de cristale... încercă să distingă printre ele catargul strâmb al „Vijeliei”, dar nu-l văzu. Probabil ridicase ancora.

Aici valurile se spărgeau de ţărm cu vechea lor încăpăţânare. Salamanca privi cu ură şi dragoste orizontul străpuns de scăpărări îngheţate şi porni mai departe. Merse fără grijă, gustând pe îndelete pacea dimprejur. Nu se gândi nicio clipă la ce lăsase în urmă, când, puţin înaintea amurgului, văzu un om care-i venea din faţă. Era un bărbat cam de aceeaşi vârstă cu el. Deci de vreo patruzeci de ani, dar cu chipul mai inteligent, cu mult mai inteligent decât propriul său chip. Aşa gândi el, Salamanca, despre necunoscutul care răsărise în faţă, purtând pe spate un rucsac destul de greu. Când ajunseră unul în dreptul celuilalt, omul se opri, aruncă jos povara, ridică de pe frunte pălăria cu boruri largi şi-şi făcu vânt.

— Trebuie să fie al dracului de greu, zise Salamanca, arătând rucsacul. Mă întreb la ce naiba ţi-o fi folosind să cari atâta mizerie după tine.

Avea şi dreptul să <se mire, tot bagajul său reducându-se la o sticlă, şi aia pe jumătate golită.

— Eu sunt Kraig, zise necunoscutul, tot făcându-şi vânt.

— Chiar? tresări Salamanca.

— De ce te miri? Ai auzit de mine, sau te aşteptai să fiu altcineva? întrebă celălalt cu asprime, cu faţa lui latră şi neprietenoasă.

— Pe cinstea mea, eşti primul om din câţi am întâlni. T care să poarte numele ăsta.

— Nu e nimic deosebit. Mai există un Kraig la Melbourne după câte ştiu, şi doi în Alaska, dintre care cred că unul a crăpat. N-ai de ce să te miri.

Salamanca îi întinse sticla cu melancolie.

— Vrei o înghiţitură?

— Nimic nu mi-a reuşit până acum, zise Kraig, deşi încerc mereu din ziua când mi-a fost separat buricul. Am încercat tot felul de lucruri. Am impresia însă că acolo — arătă în direcţia oraşului căutătorilor — e sfârşitul necazurilor mele.

— Poţi fi sigur de asta, aprobă repede amiralul. Va fi de-ajuns să intri la „Foca” şi să le spui ticăloşilor cine eşti.

— Crezi? Îţi închipui că au auzit de mine?

— Numai de dumneata se vorbeşte de dimineaţă până seara. Eu dintr-acolo vin, aşa că ştiu.

— Totdeauna am fost convins că situaţia mea trebuie să se schimbe. Ce ai în sticla aia?

— Bea, îl îndemnă Salamanca.

— Dacă te îndoieşti că mă cheamă Kraig, n-ai decât să scrii la Amsterdam, unchiului meu. Are acelaşi nume. E catolic.

— Se vede cât de colo că eşti Kraig din creştet până în tălpi.

— Unchiul meu mănâncă în fiecare dimineaţă omletă din trei ouă. Fiindcă e catolic şi creştin. Dar în sticla aceea ce este?

— Trage o înghiţitură, ca să prinzi puteri până ajungi în oraş. Acolo n-ai decât să spui cine eşti, şi toate îţi vor merge din plin.

— Te duci departe? îl întrebă Kraig pe Salamanca.

— Tot înainte, de-a lungul ţărmului.

— Să nu adormi în timp ce mergi. Ai putea să cazi în mare.

— Mersi de sfat. Drum bun.

— Ascultă, zise Kraig, cam nehotărât. S-ar putea să întâlneşti mai încolo un nebun care mă urmăreşte. Unul Lucien Dwang, hoţ independent de profesie. N-ai fi atât de drăguţ să-l ţii de vorbă până ce ajung în oraş?

— De ce nu?... la stai, cum ai spus că-l cheamă?

— Lucien Dwang. E protestant.

— Mergi fără teamă, mă ocup eu de el!

Salamanca n-avea niciun chef să-l întâlnească pe Lucien Dwang. Nu voia să întâlnească pe nimeni. Se simţea foarte obosit şi-i pria singurătatea. Se opri o clipă şi îngropa sub o piatră diploma de conte. Şi aceasta îi părea o povară prea mare ca s-o ducă mai departe cu el. Urmări amurgul stând pe nisip, la doi paşi de respiraţia oceanului. Soarele mai rânji încă o dată spre biata omenire, şi trecu de

partea cealaltă. Salamanca dormi acolo fericit. Un vis totuşi îi tulbură pacea. Se făcea că se apropie Ben Năsosu, lordul de east-walthome şi-i zice: „Am auzit că ai şters putina... N-ai zice că ai şters putina?...” Dar după ce alungă acest vis neplăcut, amiralul dormi dulce şi adânc, pe medul oceanului nesfârşit. Alături aţipiseră şi gândurile. Numai urangutanul, când şi când, îl atingea în vis, pe leu, în cap...

A doua zi Salamanca îşi urmă drumul şi după o lungă plimbare văzu în faţă culorile şterse ale acoperişurilor oraşului Orengo. Curând mergea alene pe străzile liniştite. Dincolo de garduri, sau la câte o fereastră apăreau feţe negre, cafenii, galbene uneori, care-l priveau fără curiozitate. Prima tavernă pe care o întâlni se numea „Şchiopul plictisit”. Proprietarul era într-adevăr şchiop, şi părea foarte plictisit.

— Patroane, îi zise Salamanca, îţi fac o propunere: angajează-mă ca om de ordine. Am să-i scot afară pe beţivii scandalagii.

— Care beţivi, omule? se miră şchiopul, arătând taverna complet pustie.

— Hm, medita Salamanca, ai dreptate. Nici urmă de beţivi. Trist!

— În oraşul nostru nu s-a mai îmbătat nimeni, de şaptezeci şi trei de ani, explică patronul.

— Ce oraş trist şi mizerabil!...

— Îţi fac o contrapropunere: te angajez ca beţiv.

— Nu pricep.

— Nu vei avea altceva de făcut decât să bei, să mănânci şi să petreci la mine. Numai la mine, nu la vreun concurent!

— De acord! Scoate fripturile şi băutura!

În faţa unei mese încărcată cu de toate, Salamanca se aşează, singur, să chefuiască. Curând, bine dispus după masa îmbelşugată şi băuturile. Tari, amiralul începu să fredoneze bătrânul tangou: „Mai trage-mi un glonte în tâmplă, Mary!”

Foarte repede, în tot oraşul se răspândi zvonul că la „Şchiopul plictisit” e un beţiv care chefuieşte din plin şi petrece de minime. Proprietarii celorlalte taverne din oraş î. Şi rodeau unghiile de ciudă. Lumea veni să vadă, se convinse şi, convingându-se, ceru băutură, ca să petreacă alături de Salamanca. A doua zi firma tavernei se schimbă: „Şchiopul înveselit”... Lumea ştia acum că acesta e singurul loc unde te poţi distra cu adevărat şi localul prosperă. Salamanca însă, pe măsură ce zilele treceau, se întuneca la faţă. O tristeţe fără leac puse stăpânire pe el. Îşi dădu demisia din postul de beţiv şi se duse în port să privească oceanul. Niciun vapor nu venea şi nici măcar o scândură nu părăsea

debarcaderul. Salamanca se întoarse în i? Raş, trecu nepăsător prin faţa „Şchiopului înveselit”, refuzând invitaţiile chefliilor de a li se alătura, şi colindă pe străzi până seara. Dormi pe o bancă, dormi rău, nu fiindcă ar fi fost lemnul tare, dar nu se lega somnul de el. Somnul adânc de altădată! Aşa trecură câteva zile anemice. Dinspre ţărm bătea un vânticel călduţ de contraaventură...

Într-o dimineaţă Salamanca se trezi simţind o schimbare în aer. Vântul bătea dinspre larg şi cam răcoros. Fugi în port şi cu un oftat de fericire văzu la capătul zării fumul negru al unui vapor. „Căpitan Drake” acostă pe înserate şi câţiva marinari coborâră gălăgioşi, întrebându-se pe unde o îi vreun pension de fete... Salamanca le explică bucuros, întrebându-i cu ce prilej veniseră la Orengo. Aduseseră băutură pentru o tavernă... Pentru taverna „Şchiopul înveselit”.

— Dar vreun ziar nu aveţi? întrebă Salamanca. Vreun ziar din lumea largă?

— Ţine, frăţioare, zise unul din mateloţi, aruncându-i o foaie mototolită şi fugi în urma celorlalţi, care se grăbeau.

Strângând la piept ziarul căpătat, Salamanca descinse la una din tavernele pustii din port, şi ceru, spre marea fericire a proprietarului, un whisky dublu. Îl supse, simţind că renaşte, şi desfăşură cu un calm voit ziarul. La început nu

dădu atenţie titlului: „fo *portul Bocanowa, pe coasta Malvairului, a fost arestat Hitler, cu acoliţii săi!”,* aşa suna titlul cu litere majuscule, puţin strâmbe, probabil din cauza grabei în care a fost cules acel număr de ziar.

— Mai arde-mi unul dublu, şefule! comandă Salamanca.

Ştirea despre arestarea lui Hitler nu era dintre cele mai de lepădat. „Parcă ştiam că ăsta se otrăvise sau îşi dăduse foc, sau cam aşa ceva”, îşi spuse amiralul, ducând sub nas al doilea „dublu”, şi ochii îi coborâră pe fotografiile celor arestaţi.

El nu făcea parte dintre oamenii care varsă paharul de emoţie. Nicio picătură nu se pierdu, totuşi Salamanca rămase niţel mirat.

Vedea oare bine? Fotografia mărită a lui Vinoacă în mijlocul paginii acelui ziar, iar sub fotografie scria: «Aşa arăta Führend în momentul când cunoscutul detectiv brazilian José Flamengo, care-l urmărea de câteva săptămâni, i-a pus mâna pe umăr, zicând: „În numele legii, domnule Adolf Hitler, eşti arestat!” Observaţi, continua comentariul, că pentru a-i deruta pe eventualii urmăritori, monstrul berlinez şi-a smuls urechea stângă.»

Alături de fotografia lui Vinoacă se răsfăţa, la fel de mare, poza — ghiciţi a cui? — poza micului imbecil care le persecutase somnul de atâtea ori. Şi dedesubt explicaţia: *„Eminentul*

detectiv José Flamengo, care s-a acoperit cu o faimă mondială. Domnia-sa declară că, pentru a-l descoperi pe marele criminal, a folosit mijloace proprii, cu totul originale.” („Exact, gândi Salamanca. Ne trezea noaptea, zicând: îmi face cu ochiul! Teribile mijloace!”)

Ceva mai mică, spre dreapta, poza lui Lardea era ştearsă, cam nereuşită. Şi sub poză, textul: „Un personaj enigmatic care tace tot timpul. Specialiştii consideră că ar putea fi colaboratorul intim al lui Hitler, generalul Möring.”

Dedesubt, mare de tot, fotografia Necunoscutei Misterioase. Textul de sub ea: „Un alt personaj nu mai puţin enigmatic, care caută să inducă în eroare pe anchetatori exprimându-se în limba română şi într-o altă limbă necunoscută. O fi Eva Braun, amanta lui Hitler, sau fiica acesteia?”

Şi, în fine, poza lui Manuel. Textul: „Acest copil clăpăug pare a fi rodul iubirii dintre Eva Braun cu Führend ei, cu care de altfel seamănă ca două picături de apă.”

Salamanca izbucni în râs. Deci, părerea lor era că Manuel seamănă cu Vinoacă! Ambii, şi Vinoacă, şi Manuel, aveau dreptul să se simtă jigniţi!

Amiralul hohotea cu poftă pe seama „eminentului detectiv brazilian” José Flamengo, gata să se răstoarne de pe scaun.

Situaţia părea caraghioasă, dar când se mai linişti puţin se gândi că nu tot aşa gândeau şi prietenii lui, vârâţi în temniţă din cauza tâmpeniei micului imbecil. Fireşte că trebuia să facă ceva pentru ei!

„Sfinte arhiereu al Madagascarului! Iată-mă înhămat la o treabă blestemată!..”

Salamanca se lăsă către port şi-i strigă unui marinar de pe bordul „Căpitanului Drake”:

— Bă marţafoiule! Ia întoarce-ţi figura inteligentă spre mine!

— Ce-ţi trebuie, înfometatule?

— Încotro pleacă de aici butoiul vostru?

— Înainte, şi pe urmă niţel la stânga

— Ar fi o treabă şi pentru mine?

— Să mă gâdili la fund, poate...

— Căpitanul unde e?

— Citeşte Biblia în cabina lui.

— Anunţă-l că vin din partea lui Kraig...

— Asta ce e?

— Spune-i doar aşa: omul lui Kraig vrea să urce pe punte!...

«Na, că iarăşi l-am dezgropat de Kraig... Dar trebuie să plec cumva de aici... Trebuie să ajung la Bocanowa... Trebuie să-l întâlnesc pe José Flamengo. Şi să-i spun: „Mă, da’ prost mai eşti!..!” Şi pe urmă trebuie să pun mâna pe Beebs...»

27

Salamanca aplecă urechea, dar se convinse iar că se înşală. Altceva era. Altceva. Oceanul nu începuse Cântecul Frumoaselor Dezastre, aşa cum mi se păruse la început.

Oceanul era foarte liniştit în dimineaţa aceea, dimineaţa când „Căpitanul Drake” părăsea portul Orengo. Avea culoarea lui, care nu era nici chiar verde, nici de tot albastră... Culoarea lui proprie, pe care şi-o alesese demult, în ziua întâia, când lucrurile se înghesuiau la Marea Tarabă să-şi aleagă forma şi culorile. Culoarea de la început, care va rămâne la fel până la sfârşit.

Prin urmare oceanul nu începuse Cântecele Frumoaselor Dezastre, ci era altceva: bătea un vânt de contraaventură...

„Căpitanul Drake” trecu printre epavele ce. Eşuaseră pe stâncile din dreptul oraşului Orengo. Le ocoli cu grijă, păstrând şi oarecare distanţă, ca şi cum s-ar fi temut să nu se contamineze de boala lor. Boala lor pesemne că se numeşte odihna, dar „Căpitanul Drake” nu tânjea după repaus, dimpotrivă. Se smucea ca o iapă de rasă în hăţuri. Era un vas iute şi zvelt. Când pornea la drum, cu nările fornăind, drumul ştia că acum i s-a înfundat, ştia că se termină în cele din urmă.

Nu trecu mult şi pe punte răsună fluierul şefului de echipaj. Foarte repede marinarii se adunară în linie şi din gură în gură trecu zvonul că se va petrece un lucru neobişnuit. Salamanca intră şi el în şir, cu toate că se simţea încă străin pe puntea „Căpitanului Drake”. În cele din urmă urcă pe punte bătrânul căpitan Flivero, mâncând un morcov proaspăt curăţat. În spatele lui venea un *muss* aducând o farfurie întreagă de morcovi curăţaţi. Mus. S-ul se postă în spatele lui Flivero, puţin în stânga. Căpitanul era un moş impozant. Purta o veche şi demodatei uniformă, care poate că aparţinuse şi lui Erik cel Roşu, dar în mod sigur făcuse parte din garderoba lui Magellan. Barba căpitanului Flivero ar merita ea singură un capitol separat ca să poată fi cuprinsă în toată măreţia ei. Vânturile tuturor meridianelor se încâlciseră în firele aspre. Şi chiar meridianele, când se încurcau, din greşeală în barba aceasta, trebuiau tăiate şi înnodate la loc.

Pistolul căpitanului Flivero, purtat cu mândrie pe şoldul stâng, era prima mostră din timpurile când omenirea, veselă, abroga arcul, în favoarea ierbii de puşcă... Şi acest căpitan, căruia nu i-ar fi stat rău într-un sarcofag alături de Tutmes al III-lea, acest căpitan demodat comanda un vaporaş iute şi dat dracului, cunoscut şi suspectat în multe porturi... Şi

comenzile folosite de Flivero erau de pe timpul când piraţii pândeau cu brigantinele lor intrările vechilor porturi. Astfel căpitanul putea fi auzit: „Sus terţorolele!... Strângeţi vela mare!... Sus flecurile! Fiecare din aceste comenzi având corespondent ca: Porniţi maşinile! Cârma banda! Înainte cu toată viteza, şi aşa mai departe.

Distracţiile căpitanului Flivero — fiindcă se şi distra — erau dintre cele neobişnuite, iar unele chiar sinistre. Câteodată, când vaporul se afla departe în larg, în zile senine şi calme, căpitanul ieşea pe punte cu chef de joacă, şi după ce ronţăia doi-trei morcovi îl anunţa pe secund:

— Astăzi spânzurăm guvernatorul!

Asta însemna că pavilionul era dat jos în grabă şi în locul lui se ridica la jumătate înălţime un steag negru, cu craniu şi oase, o flamură de pirat. După aceea era adus pe punte sub escortă armată manechinul care-l reprezenta pe guvernator. Doi mateloţi, dintre cei mai spătoşi, îşi puneau glugă de călău şi-l ridicau în aer, cu solemnitate, pe guvernator, care rămânea în ştreang până la apusul soarelui, când era dat jos o dată cu steagul negru.

După ceremonia spânzurării, Flivero mai mânca un morcov şi cobora în cabină, unde cânta dintr-un instrument asemănător cu o

guslă şi tot atât de vechi ca uniforma sa. Toată ziua sunetele tânguitoare învăluiau punţile, în timp ce guvernatorul se legăna sub catarg, în timp ce drapelul negru fâlfâia ca un avertisment. Marinarilor nu prea le plăceau chestiile astea. Şi Flivero mai avea şi alte distracţii...

În ziua când „Căpitan Drake” părăsise Orengo, Flivero avea o deosebită poftă de morcovi. Înghiţi trei bucăţi, privindu-şi echipajul. Nu mânca niciodată morcovul în întregime. Ultima bucăţică, cea de care se atinseseră degetele, o azvârlea peste umăr.

— A sosit unul... începu Flivero, şi făcu o pauză mare. A sosit unul care pretinde că vine din partea lui Kraig. Ha, ha!

— Ha, ha, ha! hohoti întreg echipajul, cu excepţia lui Salamanca.

— Aşa pretinde, că e omul lui Kraig. Ha!...

— Ha, ha!.

— Pe memoria lui Nelson, mi-a spus în fata că-i trimisul lui Kraig...

— Ha!...

— Sunt un om drept. Foarte drept! zise Flivero. Guvernatorul ştie că nu degeaba l-am spânzurat... Mateloţi! Aduceţi cuşca pe punte! Aşezaţi-o, uite acolo, la tribord...

Câţiva marinari ridicară, opintindu-se, cuşca grea în care trăiau o panteră şi un lup.

— Azvârliţi înăuntru pe cel care zice că vine din partea lui Kraig.

Ordinele erau ascultate orbeşte pe puntea „Căpitanului Drake”.

Trebuiră şapte oameni voinici ca să-l îndese pe Salamanca pe uşa strimtă a cuştii.

— Bine! zise Flivero. Ridicaţi trinchetul! Gabia jos! Deviaţi bompresul!

În acest timp, pantera şi lupul, retraşi în cealaltă parte a cuştii, îl priveau pe Salamanca, cântărindu-l cu un ochi critic.

— Auzi ce-a făcut? A spus că vine din partea lui Kraig! Se indignă pantera.

— Huâm!!! făcu lupul. Ce obrăznicie! Nu-mi place că e păros pe mâini.

— Hm! Dacă n-ai nimic împotrivă, mâinile le mănânc eu.

— Ba pe dracu! protestă Salamanca. Prefer să le trageţi la sorţi!

Amiralul ridică degetul. Continua să bată acelaşi vânt fleşcăit de contraaventură, trecând de-a latul cuştii printre gratiile de metal.

— Ah, vă recunosc, zise el. Voi m-aţi urmărit acum câteva zile, când am şters-o din oraşul căutătorilor de cristale.

— Poate da, poate nu, răspunse rece pantera. Asta nu te priveşte.

— Nu ştiu ce-o să se întâmple cu nefericiţi! ăia de Vinoacă şi Lardea... Cu Manuel şi cu

Necunoscuta Misterioasă... Cine dracu o să-i mai scoată din încurcătură dacă nu eu?

— Şi cine-l mai prinde pe Beebs? rânji pantera.

— Ai dreptate, văd că ştii... Cine-l mai prinde pe Beebs?

— Prea multă vorbărie, huâm, zise lupul.

— Haide, haide, îl dojeni pantera, şi o sclipire de înţelegere îi trecu prin ochi. La urma-urmei nu suntem şacali, şi nici măcar oameni... Trebuie să ne purtăm frumos cu el înainte de a-l mânca.

— Eşti o *lady* desăvârşită, făcu lupul. Eu n-am trecut prin pensioane ca tine. Totuşi, nu e bine să-i bârfeşti pe şacali. În fine, ce facem, tragem la sorţi cum a propus el?

— N-ar trebui să-l omorâm înainte de a-l judeca. Aşa cred eu, zise pantera.

— Iarăşi interogatoriul ăla plictisitor?

— Aşa e legal. De ce să nu moară omul liniştit, împăcat, convins că aşa trebuie, că aşa merită.

— Fie, oftă lupul. Ne constituim în tribunal.

— Prima întrebare: cum o cheamă pe fata cu trei nume şi o liniuţa?

— Am uitat. Oho. De mult am uitat.

— Aici e porcăria, zise pantera, întorcându-se către lup. Observi? Tuturor le spune că a uitat, dar n-a uitat, încearcă, se forţează să uite, şi nu reuşeşte! Haide, cum o cheamă?

— Tina, răspunse amărât Salamanca.

— Şi al doilea nume?

— Mariana.

— Şi al treilea?

— Al treilea nu e obligatoriu să-l spună, interveni lupul.

— Aşa e, am uitat. Şi liniuţa? reveni pantera.

— Liniuţa o punea între Tina şi Mariana.

Prin urmare, n-ai uitat?

— N-am uitat, nu.

— Nu-i pot suferi pe cei care se prefac! zise pantera. Mă întreb are rost să-l mai judecam pe omul ăsta care zice că a uitat ceea ce n-a uitat de loc? Beebs e un înger pe lângă el!

— Aici nu te băga, pantero! protestă Salamanca. Am eu socotelile mele cu Beete, şi nu-i permit nimănui să se amestece!

— La urma urmei — luăm! — despre cine e vorba, despre el, sau despre Beebs?

— Eu refuz să-l mănânc pe acest om! zise pantera.

— Gândeşte-te bine, vorbi lupul.

— M-aş îmbolnăvi... Părerea mea e formată... îl vom transmite judecăţii rechinilor...

— Nu te pripi, pantero! Oare nu ne-ar fi mai cu folos să-l mâncăm noi şi nu rechinii?

— Nu-l mai suport în cuşcă, lângă noi!

— Bine, se supuse lupul. Fie! Iscăleşte procesul-verbal, omule, zise, întinzându-i hârtia

lui Salamanca. Vei fi transmis judecăţii rechinilor. Dacă te iartă ei, bine, dacă nu...

Se lăsase noaptea. Pantera se îndreptă spre un colţ al cuştii şi cu ajutorul lupului lărgi spaţiul crăpăturii dintre! Cei doi pereţi metalici. Salamanca se strecură afară. Asudat, se rezemă de bastingaj.

— Sări! strigă pantera.

— Huâm, sări! mormăi lupul.

Cu braţele întinse, Salamanca plonja în oceanul negru...

28

Înotând sub stelele veşnice, în aşteptarea judecăţii rechinilor, Salamanca îşi punea iarăşi întrebările panterei şi alte întrebări, pe care pantera ar fi trebuit să i le pună dacă nu s-ar fi plictisit de el... îşi mişca braţele foarte încet, numai cât să se menţină la suprafaţă. Câtva timp mai văzu luminile „Căpitanului Drake” şi se menţinu pe direcţia lor, apoi nu se mai îngriji de direcţie, îi era totuna încotro se îndreaptă. Şi aşteptă judecata.

Cum aceasta ora fără îndoială ultima lui noapte, îşi propuse să regrete câteva lucruri, dar după ce scotoci bine în sac, nu dădu decât de regretul de a nu fi pus mâna pe ticălosul de Beebs... îşi propuse apoi să aibă câteva ultime

dorinţe, însă după ce căută cu atenţie, nu descoperi decât dorinţa mârşavă de a bea câteva înghiţituri de *whisky-gin,* câteva înghiţituri zdravene, aşa ca să se ameţească şi să fie beat turtă când îl vor sfâşia rechinii, sau când se va îneca.

Mai exista o dorinţă pe care însă o bruftuluise atâta, încât nu mai îndrăznea să se arate. Era o foarte ciudată şi veche dorinţă a sa: ar fi vrut să se afle într-un câmp cu iarbă înaltă deasupra căreia planează fluturii, iar el să scormonească puţin pământul şi să dea drumul unui izvor... Şi să vină de pe drum câţiva nenorociţi însetaţi, care, bând, să laude apa aceea rece şi pură. Era o dorinţă absurdă, ca multe altele, aşa că o pocnise bine, să nu se mai ridice la suprafaţă... Tot târguindu-se astfel eu sine, aştepta să vină rechinii. Înotă un timp pe spate, privind în sus, cu un rânjet prea vesel pentru starea lui. Îşi zise că nicio stea n-are să se clintească din loc după ce-l vor înghiţi rechinii. Care dintre ele, care din stelele acelea strălucitoare s-ar deranja să se stingă în cinstea unui pierde-vară sfâşiat în largul oceanului?

Era plăcut să înoate aşa pe spate, şi dacă n-ar fi fost rechinii, şi gândul că cel mai apropiat ţărm e la sute de kilometri, nici nu s-ar fi deranjat. Nici aşa nu se simţea din cale-afară de trist. Orice marinar e obişnuit cu gândul de

a se sfârşi undeva, la mama dracului, pe ocean. Într-un colţişor al iadului, bătrânii Duke şi Sam şi Pylle au început o partidă de cărţi; şi-l aşteaptă să fie al patrulea. Pe masă se vede sticla cu băuturică pregătită din cazanele lui Satan... şi tot rumegând aceste gânduri, Salamanca simţi cum se mişcă apa sub el şi ştiu că apăruseră rechinii. Oare-l vor apuca aşa, pe nepregătite? Cranţ! Şi s-au dus picioarele. Cranţ, şi gata!... îi fu frică. Da, sincer vorbind, îi fu frică. Măcar de-ar ieşi la suprafaţă ticăloşii, să-l prevină, eventual să aranjeze o judecată la fel de elegantă cum fusese cea a panterei şi a lupului. Rechinii însă se foiau pe dedesubtul său... simţea cum geme apa tăiată de torpilele puternice, şi-i venea să urle de groază. Muşcătura fatală însă întârzia. Apoi o mare bolboroseală de apă se produse în faţa lui, la câţiva metri, şi capul unui rechin apăru.

— Noroc, Salamanca! Eu sunt rechinul *Poate-că...*

— Sper că nu te aştepţi să-ţi ţin un discurs de bun sosit!

— Sunt un rechin foarte cunoscut, poţi fi sigur. Întreabă oriunde despre *Poate-că,* şi ţi se va spune...

— Eşti un rechin înţelept, *Poate-că!* Nici n-ar trebui să-ţi strici stomacul cu unul ca mine...

— Vorbele tale mieroase nu-mi ating inima, Salamanca. Te linguşeşti degeaba.

— Uite ce este, *Poate-că,* n-ai decât să mă ronţăi, dar nu mă insulta. Nu-ţi permit să mă faci linguşitor!

— Numai nu-ţi pierde cumpătul. Carnea de om furios e şi mai rea...

— Sunt foarte furios, află!

— Simţi? Oceanul urcă, zise rechinul.

— Lasă-l să urce... Salamanca începea să simtă oboseala în braţe. Erau ca de plumb.

— Când oceanul urcă, e semn pentru noi, rechinii, că se apropie... se apropie...

— Oooh...

— Se apropie...

— Rechinule... Ascultă, dragă *Poate-că,* dragă rechinule, eu...

— Trebuie să înţelegi... Să înţeleagă toţi... Toţi...

Oceanul se prăbuşea spre cer. Mâna pescarului îl susţinu şi veni al doilea pescar şi-l răsturnă în fundul bărcii. La cârmă se mai afla un bătrân, cu pielea şi mai închisă decât a celorlalţi doi.

Salamanca încă nu-şi reveni când barca pescarilor se apropie de insula Suharga, oprindu-se în dreptul unei mici localităţi, şi, din întâmplare, chiar lângă zveltul vapor „Căpitan

Drake”. Pe bordul acestuia indigenii transportau cantităţi de peşte. Marinarul leşinat fu întins pe ţărm şi arătat căpitanului Flivero, care tocmai se despărţea cu urări de bine de căpetenia locală, trăgându-se amândoi, din răsputeri, de urechi.

— Dar ăsta e marinarul nostru! Omul venit din partea bătrânului Kraig... Duceţi-l pe punte! În cuşca fiarelor cu el!...

Când deschise ochii, Salamanca văzu mutra panterei, care-l examina cu o curiozitate destul de anemică.

— Ce naiba, nu mai putem scăpa de tine? întrebă în cele din urmă uriaşa pisică, scârbită.

— Huâm! rezona lupul. Ce om plictisitor!...

— Să mă-nghită rechinii! Să nu mai pun pe limbă picătură de alcool! Să nu-l mai prind pe Beebs, dacă pricep ce s-a întâmplat, se dezvinovăţi Salamanca.

— Oh, scuteşte-ne de explicaţiile tale! făcură lupul şi pantera, şi-i întoarseră spatele.

Puţin mai târziu pe punte răsunară comenzile demodate ale căpitanului Flivero. „Căpitan Drake” părăsi insula Suharga, cu toată viteza.

Cuşca fu coborâtă într-un portuleţ neutru din arhipelagul Golomon. Căpitanul Flivero vându pantera, lupul şi omul, adică-l vându şi pe

Salamanca, proprietarului unui bar mizerabil, un individ scund, lat, cu figură de ucigaş. Acesta îi dădu drumul lui Salamanca din cuşcă, şi-l plesni cu biciul peste faţă. Marinarul, drept răspuns, îl cotonogi bine şi zvântă în bătăi şi banda de lachei care sărise în ajutorul ucigaşului. De partea lui Salamanca fu un palid pierde-vară, care se nimerise să treacă prin partea locului; Pack îl chema pe acest palid flăcău.

— Ai bani? îl întrebă Pack pe Salamanca.

— Tot atâţia cât are o ploşniţă, răspunse fostul conte, amintindu-şi, fără regret însă, de lăzile cu cristale de cuarţ pe care scuipase nu cu multe zile în urmă.

— Nici eu, zise Pack.

— Trebuie să ajung neapărat pe coasta Malvairului, zise Salamanca.

— Şi eu trebuie să ajung la Hollywood, unde a încetat producţia de filme din cauza dispariţiei mele...

— Eşti de mult pe-aici? întrebă Salamanca, fără să ia în seamă spusele sale.

— Aş, abia am picat... De fapt, cam de patru săptămâni trag miţa de coadă...

— Şi de unde dracu ai venit?

— Nu ţi-am spus? De la Hollywood...

Salamanca scuipă subţire, între picioarele lui Pack.

— Cunosc, zise acesta, aranjându-şi pletele inelate şi privindu-l pe Salamanca drept în faţă, cu nişte ochi mari şi albaştri, cunosc doua mijloace de a face nişte bani.

— Primul?

— La fel primul: mergem la cinematograful din orăşel, unde rulează un film în care joc eu, şi ne înţelegem cu patronul. Tu mă prezinţi înaintea fiecărui spectacol. Publicului îi plac prostii dintr-astea...

— Eşti nebun? Ce mă tot pisezi cu Hollywoodul, cu filmele?

— Ai auzit de Bill Pack?

— Te cred. Asta-i un grangure care învârteşte câte trei milioane pe fiecare deget. Joacă în filme cu fetişcane-frumoase, pistoale, cai şi... pac, pac!

— Exact. Eu sunt Bill Pack.

— Măi ţâncule, bătrânul amiral Salamanca nu-nghite apă chioară. Ai glumit, destul!

— Omule, dacă-ţi spun că eu sunt Bill Pack!

Salamanca răsuflă adânc, ca un om scos din pepeni, dar care vrea să se calmeze.

— Să zicem! Şi cum ai ajuns aici?

— Dintr-o sminteală! După un chef, nişte prieteni m-au îmbrăcat în zdrenţe şi m-au dus pe puntea unui vapor... M-au ascuns în cală, beat ca Huck Sydney, când i s-a tăiat capul... A doua zi, când am urcat năuc pe punte, căpitanul m-a luat la rost, cine sunt, ce vreau

acolo. Când le-am spus că-s Bill Pack, m-au luat la bătaie. Mă crezi că am făcut pe ajutorul de fochist toată călătoria?

— Bătrâne, jur că povestea ta mă plictiseşte! Ceva mai vesel nu ştii? Care-i celălalt mijloc de a face nişte parale? Nu vreau să-mi las ciolanele pe uscătura asta de pământ... Să mă ia toţi dracii dacă prezenţa mea nu e de o mie de ori mai necesară pe coasta Malvairului, la Bocanowa, unde cunosc nişte nenorociţi care ar fi tare bucuroşi să-mi vadă barba... Şi — murmură Salamanca — mai e şi Beebs...

Pack îl privea dintr-o parte, cam chiorâş. Acesta observă:

— Pe limba panterei, care-i mai înţeleaptă ca tine, copilule, nu te strâmba, că nu-mi place! Dacă m-ai ajutat să-i pun pe brânci pe nemernicii ăia, crezi că-s obligat să cred toate izmenelile tale?

— Nu te agita, răspunse Bill Pack, rece.

— Fie, poftim, te cred. Eşti marele grangur, artistul milionar, şi povestea ta-i adevărată! Te cred. Ţi-e mai cald la stomac?

— Eşti un bătrân caraghios, ripostă cu îndrăzneală Pack.

Salamanca ridică degetul în aer şi simţi cu uimire adierea răcoroasă a vântului de aventură.

— Pentru vorbele astea, ţi-aş fi tras o chelfăneală zdravănă, dacă s-ar fi întâmplat să nu bată vântul care-mi place mie!

— Ştiu că te pricepi la asta! Bill Pack îşi supse buzele. Povestea nu ţi-am spus-o ca să mă laud... Credeam că ai să înţelegi mai uşor primul procedeu. Al doilea e destul de nasol, poţi fi sigur. Trăieşte aici, la capătul oraşului, o babă mai mult nebună decât în toate minţile, şi bogată al dracului. Mai bogată decât bătrânul Douglas. Dacă te-ai da drept fiul ei, care a fost răpit acum vreo treizeci de ani, iar eu aş zice că te-am găsit, n-ar fi rău...

— O cunoşti?

— Pe văduva Caburro? Am fost de câteva ori la ea, făgăduindu-i să te găsesc. Mi-a dat bani de cheltuială, altfel crăpăm de mult. I-am spus că sunt detectiv. Marele detectiv Bill Pack! Dacă-i spuneam că sunt detectivul Sofocle, tot aia era! Dar nu e asta chestiunea. De trei săptămâni caut pe coasta asta sălbatică o figură pe care să i-o prezint drept fiu...

— Crezi că moaca mea e potrivită pentru o asemenea învârteală?

— ... Aş! Moaca ta e cea mai sinistră din câte-am văzut vreodată! Dar ai norocul că nu te cunoaşte nimeni pe-aici... Pe scurt, să mergem la văduva Caburro să-i prezentăm pe fiul regăsit.

— Grozav mă plictiseşte scorneala asta!

— Dar pe mine! La Hollywood, unde crezi că...

— Fleanca! auzi? Cum te mai aud vorbind de Hollywood, te şi cârpesc!

— O.K.! Să mergem.

Totuşi, trecând prin oraşul vânt în ţărână de căldură, Pack îl opri pe Salamanca lângă baraca dărăpănată, unde se dădeau filmele, seara. Îi arătă nişte fotografii din filmul „Aripa de bronz”.

— Vrei să spui că ăla eşti tu? întrebă Salamanca, apucându-l pe Pack de bărbie şi răsucindu-l în toate părţile. Să ştii că gluma ar putea să ţină, dacă ţi-ai găsi nişte proşti să te creadă...

— Bine, bine! Văduva Caburro e nerăbdătoare să-şi revadă singurul fiu, răpit de mic copil de piraţi... de bandiţi... Trebuie s-o săruţi! Şi să plângi de fericire, auzi? Nu ne putem juca! Şi să-i spui că-ţi aminteşti o droaie de lucruri: cum te jucai cu pisica sau cum îţi ştergea năsucul... Porcării dintr-astea, cât mai multe. Fă-o să lăcrimeze... Gândeşte-te de pe acuma cine te-a răpit, unde te-a dus, şi ce-ai făcut acolo... Să-i povesteşti pe urmă cum am apărut eu, cum i-am răpus pe ticăloşi, te-am luat de guler şi te-am adus acasă... Altfel nu vedem culoarea arginţilor...

Când Salamanca o văzu pe văduva Caburro, înlemni. Anii reduseseră din dimensiunile bătrânei. N-ar fi greşit afirmând că ea nu exista... Abia se vedea printre straturile de flori. Mânuţele ciolănoase trebăluiau ceva acolo. Capul tremura, un cap minuscul, cu o faţă adunată împrejurul nasului, care, de fapt, abia se mai distingea.

— Vai mie, oftă Salamanca. Asta nu e văduva Caburro, ci Diana de Poitiers, amanta lui Henric al III-lea... Are peste opt mii de ani!

— Nu te opri, mergi înainte! îl împinse Pack. Pregăteşte-ţi lacrimile!

El însuşi se repezi şi-şi desfăcu braţele teatral:

„Cretinul!” gândi Salamanca.

— Ce zi minunată, doamnă! Ce zi de sărbătoare pentru biata inimă a unei mame singuratice!

„Îi voi frânge gâtul...”

Şi la un semn al lui Pack, zicându-şi că e cel mai ticălos dintre pământenii de după naşterea lui Budda, amiralul Salamanca îngenunche în faţa Dianei de Poitiers, storcându-şi un geamăt!

— Mamă!

29

Fiul văduvei Caburro îşi stinse ţigara şi-l privi pe Bill Pack, care se apropia prin întuneric.

— Ce-ai acolo? îl întrebă, arătând un paner pe care Pack îl lăsase jos.

— Mâncare. Până la portul Salbatao avem cel puţin patru zile de mers...

— Bine. Dar buzunarele de ce ţi-s atât de umflate?

— Bani, zise Pack. Şi scoase un tanc pe care i-l întinse. Asta e partea ta.

— De ce ai nevoie de bani? îl interogă cumva ciudat Salamanca.

— Eşti nebun? Din Salbatao crezi că ne va lua vreun căpitan pe gratis?

— Pune banii înapoi!

— Te-ai îndobitocit de tot? Ce facem fără?...

— Pune banii înapoi de unde i-ai luat!

— Nu te ascult! Nu te ascult! Nu faci decât să mă convingi definitiv că am de-a face cu un prost. Pentru văduva Caburro asta e floare la ureche... Iar noi...

Salamanca îl pocni. Pack se ridică încet.

— Băieţaş, eu, decât să fur, prefer să ucid... Pricepi? Du banii înapoi. Până la ultimul cent.

Merseră până la ivirea zorilor, de-a lungul ţărmului, spre nord. Apoi dormiră. În timpul somnului, o insectă, sau poate un şarpe, îl muscă pe Pack de pulpă. Locul se înroşi şi se umflă puţin. Salamanca îl tamponă cu whisky, din sticlele aflate în paner, şi merseră mai

departe, până ce picioarele refuzară să mai asculte. La trezire, piciorul lui Pack se umflase bine. Nu prea se simţea în apele sale artistul. Veni şi febra. În ziua următoare Pack abia mai mergea. Salamanca îl sprijini, îl duse mai mult pe sus... Pack delira... înaintau foarte încet. Mâncarea se terminase. Se părea că Pack îşi va da sufletul. Trupul îi era acoperit cu pete purpurii... Nu-l mai recunoştea pe Salamanca. Marinarul îl târî mai departe... în dimineaţa zilei a şaptea Pack se simţi ceva mai bine. Mai făcură o bucată de drum. La amiază intrară în oraşul Salbatao. Ajunseră în port. Şedeau pe nişte maldăre de gunoi, prostiţi de foame, epuizaţi. Pack se stingea. Privea clipind o procesiune elegantă ce coborâse de pe bordul unui pachebot alb. Deodată se ridică şi, clătinându-se, cu o privire nebună, cu glasul străin, zbieră spre cei care treceau:

— Mary! Mary!... Eu sunt! Nu mă recunoşti?

Una din elegantele doamne se opri, căută înapoi să vadă. Pe cel care o strigase cu atâta disperare.

— Nişte golani din port... Te-au recunoscut, o liniştiră însoţitorii.

— Dar... Mary! Zbiera cu ultimele puteri Pack.

Femeia se opri din nou.

— Eu!... Eu!... Eu!... strigă Pack, gesticulând.

— Staţi puţin... zise strălucitoarea zeiţă, puţin intrigată, şi se apropie.

— Eu... eu... se bâlbâia Pack, izbucnind în lacrimi.

Zeiţa făcu o figură speriată. Degetele albe ale mâinilor se răsuciră într-un gest de groază.

— Dragul meu! Bill!... Dragul meu, tu aici!... Tu!... Şi începu să verse lacrimi fierbinţi.

— E Bill Pack! Dispărutul! strigă careva.

— Bill! strigă întreaga procesiune.

Apoi femeile începură să plângă. Şi bărbaţii începură să plângă. Portul începu să plângă. Vapoarele, să lăcrimeze. Două străzi mai apropiate începură să hohotească. Întreg oraşul începu să sughiţe în lacrimi...

— Dânsul!... se bâlbâi Pack, arătându-l pe Salamanca. Prieten... E cu mine... El a... Şi căzu leşinat.

— Îl cunoşti pe actorul Bill Pack? întrebă unul din domni, apropiindu-se.

— Da’ de unde, *sir!* L-am văzut că se simte rău, i-am adus un strop de apă...

Bărbatul scoase o bancnotă. Amiralul o refuză, clătinând uşurel capul.

— Leul urlă mai cu poftă în deşert, murmură el.

— Poftim?

— Nimic, *sir.* Vă doresc bună ziua!

Salamanca se îndepărtă, fredonând bătrânul tangou: „Mai trage-mi un glonţ în tâmplă, Mary…”

Îmbarcându-se ca ajutor de timonier pe o epavă care se hotărâse să facă tocmai atunci ultimul drum, Salamanca ajunse două săptămâni mai târziu la Bocanowa. Oraşul era plin de viaţă. Şi amiralul constată cu mirare şi un fel de ciudă că cel mai comentat eveniment din localitate era proaspăta evadare din închisoare a lui „Hitler” şi a acoliţilor săi…

Auzind că prietenii lui o luaseră din loc fără să-i aştepte ajutorul, Salamanca oftă. Aproape regreta. I-ar fi plăcut să se întâmple altfel. Acum sute de oameni vizitau închisoarea oraşului. Celula lui Vinoacă, adică a presupusului Hitler, fu declarată muzeu. Vapoare din lumea întreagă se îndreptau spre Bocanowa, cu turişti. Ziarele europene îşi băteau însă joc de José Flamengo, detectivul brazilian, argumentând că adevăratul Hitler crăpase de mult timp. Alte ziare le contraziceau. Aveau loc dispute aprige, verbale, pariuri, bătăi şi dueluri…

Scârbit de deşertăciunea oamenilor, Salamanca îşi petrecea zilele într-o tavernă din port. Aştepta să pice vreun căpitan care să-i facă o ofertă! Într-o zi, apăru în acea tavernă şi luă loc, ameţit rău, micul imbecil, cunoscutul

detectiv José Flamengo. Inima lui Salamanca zburdă de bucurie.

— *Hello,* poliţistule! Unde ţi-e Hitlerul?

— Ssst! bolborosi celălalt.

— Te-ai îmbătat? Ţi-e ciudă?

Flamengo ridică ochii negri, niţel saşii. Avea o faţă prea lungă şi parcă strâmbă, convexă spre stânga, concavă la dreapta.

— Ţi-a scăpat Hitler, zise Salamanca.

— Sst! Nu ăla era Hitler, zise Flamengo.

— Aha, aha! Cam târziu ţi-ai dat seama!

— Hitler ora... cel înalt.. Cel care tăcea!...

— Lardea? Eşti complet nebun!

— N-am să-mi iert greşeala...

José Flamengo ricoşă cu nasul în masă. Calm, Salamanca se întrebă cam ce pedeapsă i s-ar cuveni. Să-l arunce în mare? Să-l spânzure de mâini şi să-l lase aşa până dimineaţa? Să-l oblige să înghită o porţie de muşte mari, argintii?

Îngândurat, Salamanca îl zvârli pe umărul stâng pe marele detectiv şi dădu să iasă.

— De ce-mi furi clientul? strigă barmanul. Unde naiba-l duci? Ce ai de gând cu el?

— Ce face? Nu vezi că omul vrea să doarmă?

— Ascultă, nu-mi place mutra ta... Nu-mi place să-mi iasă în felul ăsta clienţii din local...

— Asta nu e local, ci o gaură blestemată! Ştii cine-i omul pe care-l car pe umăr?

— Ţi-o fi frate? Nu cred... Nu prea semănaţi...

— E Kraig... Lasă vorbăria! zise Salamanca.

Barmanul se îmblânzi:

— Asta e altceva... De ce n-ai zis de la început?

Salamanca o porni pe străzi. Nu prea era greu marele detectiv. Fete oacheşe, în rochii decoltate, pândeau pe la colţuri.

Toate fetele erau frumoase la Bocanowa. Şi toate ieşiseră să ispitească noaptea. Bărbaţii erau rari. Ăştia doi sunt singurii. Ăştia doi care-l acostează acum pe Salamanca.

— Domnule, numai o clipă!

— Mă grăbesc, răspunse amiralul. Prietenul e beat, trebuie să-l duc iute acasă...

— Ai vrea să ne spui, domnule, care din noi doi e mai deştept?

— Cum aş putea să ştiu? Iertaţi-mă, sunt grăbit.

Cei doi se ţinură scai.

— E o mică rugăminte, n-ai de ce să nu ne-o îndeplineşti, întrebarea e simplă la urma urmelor! Care din noi ţi se pare mai deştept?

Salamanca îl azvârli pe José Flamengo pe umărul drept şi continuă să meargă, urmărit de cei doi. Nimeriră deodată într-o înghesuială, pe unul din bulevarde. Publicul lua cu asalt o sala de spectacol, unde cântau la ghitară patru negrese goale. Mai erau şi alte numere de

atracţie, dar ăsta părea să fie cel mai tare. Lumea se îmbrâncea, nimeni nu se supăra pe nimeni, toţi se supărau pe toţi şi Salamanca abia reuşea să-l menţină pe detectiv, care, bălăbănindu-se, îi lovea cu picioarele şi cu capul pe ceilalţi.

— Domnule! Să nu crezi că ai să dispari până ce nu ne spui care dintre noi e mai deştept! zbieră tuiul din coi doi pisălogi, şi anume pisălogul nervos. În urma zguduiturilor, José Flamengo păru că se trezeşte din beţie.

— Ce rău se leagănă vaporul ăsta... şi-mi face cu ochiul!...

— Ce vapor! ţipă cineva lângă el. Să-ţi fie ruşine, puturosule, că nu poţi călători decât ca paraziţii, pe umerii altora! Altfel nu poţi umbla? Hei, domnule! i se adresă necunoscutul lui Salamanca. Vezi că s-a cocoţat cineva pe umărul dumitale. Ia aruncă-l jos să-l călcăm în picioare!

Mulţimea făcu un salt, icnind, şi-l târî pe Salamanca în holul clădirii. Pisălogul, calm, zicea:

— Trebuie să-l convingem să vorbească. E omul cel mai potrivit care să ne spună...

— Îl vom ameninţa cu moartea, răcni pisălogul nervos.

O uşă trosni, nişte geamuri se sparseră, *se* auziră ţipete şi mulţimea, trecând peste ultimele obstacole, invada scările, coridoarele.

Eliberat o clipă din strânsoare, Salamanca se pomeni gonind între două şiruri de uşi, cu micul imbecil foindu-se neliniştit pe umărul său.

— N-ai să ne scapi! strigă pisălogul nervos, avântându-se pe urmele sale.

— De ce nu ne spui, la urma urmelor, părerea dumitale? întrebă din fugă pisălogul calm.

— Nu vă spun! scrâşni Salamanca furios. Puteţi să veniţi după mine şi-n iad.

O uşă se deschise.

— Domnule! Domnule! Fii gentil... Numai o clipă!...

Femeia se întoarse cu spatele, unde trebuia ridicat un fermoar.

— Desigur, Matilda, zise Salamanca politicos, intrând în cabină.

— E aici, aici! vociferă pisălogul nervos, şi amândoi năvăliră pe uşă.

— O, domnilor, un bărbat e suficient la un fermoar! Şi iată patru! Prea mult pentru mine! protestă oacheşa.

— Domnul trebuie să ne spună care dintre noi...

— Ştrengarule, râse fata, întorcându-se spre Salamanca. Eu nu sunt Matilda, eu sunt Rhea. Matilda e la etajul de sus, însă eu sunt mai frumoasă.

— Am spus şi eu la întâmplare... Fermoarul acesta... Oh!

— Rezistă, dragul meu! Fiecare fermoar e cu particularităţile lui... şi e de obicei mai greu să-l desfaci! Eşti de mult în echipa lui Bob? Parcă nu te-am văzut pe aici?...

— Domnul ne este dator cu o părere, zise pisălogul calm. Şi anume, să ne spună care din noi...

— Sunt asociaţii tăi? întrebă fata.

— Nici eu nu ştiu ce să mai cred...

— Şi ăsta pe care nu-l laşi o clipei de pe umăr?

— Mi se pare că e Kraig, dar asta rămâne între noi...

— A... făcu fata. Pricep.

— Pricepi, pe naiba!...

— Te-a enervat fermoarul? Totdeauna am spus că cel mai mare meşter al fermoarelor a fost sărmanul Pablo Wilfred. Rar fermoar care să-i fi rezistat.

— Şi dacă ai şti ce grăbit sunt, zise Salamanca, simţind că asudă. Printre altele, trebuie să-l găsesc pe Beebs.

— Râul Beebs? E în cabina Mylly-ei... Totdeauna îl poţi găsi în cabina Mylly-ei...

— Alt Beebs caut eu, oftă Salamanca, ridicând fermoarul încă un centimetru.

— Aici a intrat ticălosul? se auzi o voce pe coridor.

— Chiar aici. În mod sigur, am văzut eu, Rhea i-a deschis uşa. De fapt, erau doi, unul fiind beat sau mort.

— Vai de ci! mai bine doar fi morţi amândoi! Dacă ar şti ce-i aşteaptă, şi-ar chema singuri moartea.

În cabină intră dresorul Conovan, cu biciul în mâna. Sudoarea curgea de pe el în şiroaie. Un miros înţepător umplu spaţiul. În spatele dresorului stătea un individ în tricou negru, cu un cap de mort pe mijlocul pieptului.

— Eu îmi risc viaţa cu tigrii, şi tu, Rhea... Patru bărbaţi în cabină!

— Îi povesteam despre sărmanul Pablo Wilfred. Cine se mai pricepe la fermoare ca el!?

— Vrem ca domnul să ne spună care din noi e mai deştept, ziseră pisălogii.

— Totdeauna la ora asta îmi amintesc de Pablo, suspină fata.

— Era vorba că nu te mai gândeşti la secătura aia spaniolă! Mi-ai promis, Rhea!.

— Dar nu era spaniol, observă omul cu tricou negru. Era german.

— Dragul meu, te înşeli. Pablo era spaniol, chiar el mi-a spus-o. Spaniol din Topazo.

— Tu eşti cel care se înşală! I-am văzut paşaportul. Era neamţ, din Fritzburg.

— Eşti un sărman imbecil, dacă poli susţine una ca asta!

— Imbecil eşti tu, şi pe deasupra, triplu idiot!

În timp ce se încăierară, rostogolindu-se pe coridor, veni în goană spărgătorul de pietre al trupei.

— Cineva a pronunţat aici numele Matildei! zise rotindu-şi ochii bulbucaţi.

— Domnul o caută pe Matilda, zise Rhea, pipăindu-şi fesele trandafirii. Tocmai i-am povestit despre Pablo Wilfred. Când voi mai cunoaşte un om care să lucreze atât de bine cu fermoarele?

Spărgătorul de pietre înaintă ameninţător:

— Ce vrei cu Matilda?

— Ţine-ţi gura! El o caută pe Matilda, zise Salamanca, arătându-l pe José Flamengo.

— Stârpitura asta? E mort?

— Fii atent, e Kraig, şopti Salamanca.

Uriaşul plescăi din limbă.

— Se petrec nişte lucruri!... Nişte lucruri! Cine le înţelege pe toate?

— Într-adevăr, cine?

Micul imbecil se mişcă şi-l privi de jos pe spărgătorul de pietre.

— Îmi face cu ochiul...

— Cine? Matilda? răcni uriaşul.

— Taci! Nu pricepi? E parola... încercă Salamanca.

Spărgătorul de pietre îşi şterse fruntea cu o figură aiurită.

— Trebuie să-i transmit ceva Matildei?

— Niciun cuvânt! Cunoşti metodele lui Kraig?

— Metodele?

— Mă-af-im.

— Mă-af-im, repetă celălalt.

— Poţi pleca. Şi nicio vorbă! Du-te! Mă-af-im! Marş afară, imbecilule...

Dresorul reveni în cabină împreună cu adversarul său. Cu toate că îşi stâlciseră mutrele cu destulă virtuozitate, nu ajunseră la o concluzie în privinţa lui Pablo Wilfred, marele expert al fermoarelor.

— Spune-mi tu, Rhea, ce era Pablo?

— German?

— Spaniol?

— Bietul Pablo! Cât de dulce ştia să tragă fermoarul... Şi ce moarte a avut!... Strangulat de o femeie, tot cu fermoarul... Era doar grec, sărmanul. Şi numai până la coasta a treia. De acolo în sus, polonez.

Cu José Flamengo pe umăr, Salamanca o şterse iute; trecu prin nişte holuri pustii, deschise o uşă, urcă iarăşi scările şi pe neaşteptate ajunse la aer curat, pe o mică terasă. Îl azvârli jos pe detectiv şi respiră adânc. Deodată, adierea cunoscută, adâncă şi răcoroasă îl învălui.

— Vânt de aventură! şopti marinarul, ridicând degetul. Proaspăt vânt de aventură!... Fii binevenit! Amiralul Salamanca te salută!

Rămase cu faţa spre adierea tânără care venea de la mari depărtări, încercând să

intercepteze vestea pe care părea că i-o aduce. După câtva timp coborî, dar nişte uşi erau acum închise, altele se deschiseseră, şi-n cele din urmă trebui să folosească o fereastră. Ajuns în stradă, îşi aminti de José Flamengo. Micul imbecil rămăsese sus, încă buimac. Ar fi putut să cadă dracului de acolo şi să-şi spargă craniul său concav într-o parte, convex în cealaltă. La intrarea în teatru forfota se potolise. Portarul fuma, căscând la răstimpuri.

— Du-te imediat la director cu bileţelul acosta! îi zise Salamanca, întinzându-i la întâmplare o hârtie.

Portarul plecă, mormăind somnoros. Salamanca, având cale liberă, se avântă pe scările şi gangurile marii clădiri. Sala de spectacol, unde se înghesuiesc o treime din oraş în seara aceea, rămăsese undeva dedesubt, însă marinarul nu reuşea de loc să descopere calea către locul unde-l părăsise pe detectiv. Se întoarse din drum, apucă pe alte coridoare, mai urcă nişte etaje. Clădirea părea să fie foarte veche, cu unghere tainice populate cu umbre din bătrânele timpuri. Ca vrăjit, Salamanca se învârtea prin labirintul acela, când se deschise o uşă. În pragul ei stă tea o babă cu faţa mică şi turtită. Faţa aceea se străduia să zâmbească. Ea vorbi:

— Bătrâna Putta Dorri e oricând gata să-i ajute pe cei urmăriţi! Intră, aici nu te va dibui

nimeni!... Cei doi încă te mai pândesc în stradă, să ştii!

— Putta Dom e numele tău, băbuţă? Aş di jurat că eşti Ninon de la Hachette, amanta lui Filip al IV-lea... Dar despre care *doi* vorbeşti? Cine mă pândeşte în stradă?

— Putta Dorri nu te va trăda, marinarule! Ea de mult îi ocroteşte pe cei urmăriţi. Fiindcă şi ea a fost ocrotită!... Vai, vai, marinarule, nu trebuie decât să arunci o privire...

Ea îl duse la capătul gangului.

Salamanca îi văzu jos pe cei doi pisălogi. Pesemne-l aşteptau să iasă de la spectacol.

— Undeva aici, pe o verandă, înţelegi ce spun, Ninon de la Rachette, e un individ beat turtă. Trebuie să-l găsesc.

— Ce nume curios ai pronunţat! Vorbeşti despre micul animal care sforăie acolo? E prietenul tău?

— Cam aşa ceva...

— Putta Dorri o să-ţi arate calea. Ea e foarte bătrâna şi cunoaşte toate cotloanele tainice din casa asta, care e şi mai bătrâna.

Călăuzit de Ninon de la Rachette, Salamanca ajunse pe veranda cunoscută şi îl apucă pe detectiv de guler.

— Adu-l aici pe micul animal, zise bătrâna amantă a lui Filip al IV-lea. Am să vă ascund pe amândoi în hruba unde m-a găzduit acum cincizeci de ani Hedley banditul, care era

frumos ca un înger... Fugisem din închisoare, şi el m-a primit... Şi voi tot din temniţă aţi evadat?

Bătrâna arătă într-o anumită direcţie şi, privind într-acolo, Salamanca observă dincolo de copaci nişte turnuri întunecate.

— Acolo e închisoarea? întrebă Salamanca.

— Sigur că da, marinarule. De ce te prefaci? Şi tu vii de-acolo. Sunt sigură că ai evadat din închisoare şi că omul meu te-a trimis la mine. La mine se ascund mulţi evadaţi...

Salamanca ciuli urechea, auzind spusele doamnei de la Rachette.

— La mine nu-i poate găsi nimeni... Nimeni nu poate descoperi taina ascunzătorii construite de Hedley, marele bandit, marea mea dragoste din tinereţe!...

Salamanca nu fu atent şi nu observă ce anume manevra bătrâna. Sub perete apăruse o deschizătură întunecoasă. Nişte scări duceau în jos. Cu José Flamengo pe umăr, cu nişte presupuneri ciudate pe celălalt umăr. Salamanca o urmă pe multiseculara iubită a lui Filip, care, în ciuda vârstei, cobora cu o anumită vioiciune scările, ceea ce trăda un bogat antrenament... O uşă mică şi grea, dintr-un lemn tare ca fierul, deschisă de mâna agila a bătrânei, îi lăsă să intre în încăperea subpământeană unde frumosul Hedley îşi ademenea iubitele. Covoarele scumpe

rezistaseră timpului şi umezelei. Pe fiecare perete se afla câte o pendulă. Una singură continua să bată. Inimile celorlalte trei îngheţaseră definitiv.

— Când o să tacă şi asta — zise Ninon de la Rachette, arătând pendula în viaţă — o să tacă pe veci şi limba bătrânei Putta Dorri. Acesta e blestemul lui Hedley...

Salamanca luă din mâna bătrânei luminarea şi o lipi pe măsuţa al cărei lemn, mai puţin rezistent, devenise sfărâmicios. Privi cu îndoială împrejur.

— Nu cred că e necesar să rămânem aici — zise. Nu suntem chiar atât de... urmăriţi.

— Şezi pe această blană de fiară, marinarule. Pe blana asta moale m-a iubit frumosul, scumpul meu Hedley... Şi ascultă-mi, dacă vrei, povestea... Bătrânei Putta Dorri îi place să-şi spună povestea... Şi, ori de câte ori o spune se întreabă dacă nu e pentru ultima oară — adăugă, întorcându-şi privirea spre pendulă. Văd că vechiul mecanism încă mai ţine, dar cât? În care noapte se va opri? Când s-a stricat a doua pendulă, am ştiut că jumătate din viaţă s-a dus. Iar când arcul celei de-a treia s-a sfărâmat într-o scară, singur, fără să se fi atins nimeni de el, Putta Dorri ştia că mai are de trăit numai un sfert de viaţă. Şi e cam mult de-atunci. Sfertul ăsta se poate istovi din clipă în clipă... Aruncă-l de pe umăr pe

micul animal beat, marinarul. Şi odihneşte-te. Nimănui nu-i strică să se odihnească puţin, când viaţa e atât de obositoare. Frumosul meu Hedley spunea: „Să ne odihnim, cât timp n-am obosit prea tare!” Înţelegi cuvintele astea, marinarule?

Hedley nu ora numai frumos, ci şi înţelept. Cu mulţi ani în urmă eu l-am împuşcat pe Arthur Manuel Binarro, pentru că s-a jurat să mă ia cu sila de nevastă, şi ar fi făcut-o dacă Putta Dom nu i-ar fi ţintit bine capul. Trei gloanţe, marinarule! N-a mai rămas nimic din capul lui — Arthur Manuel Binarro, dar nici Putta Dorri n-a mai rămas liberă. Când Hedley a organizat evadarea frumoasei Putta Dorri, când omul lui Hedley a adus-o aici, noaptea, Putta Dorri s-a jurat, în braţele scumpului ei bandit, că va ocroti şi ea pe toţi urmăriţii... Aici s-au ascuns colonei, generali, prim-miniştri, piraţi, hoţi, falsificatori, criminali... Şi Hitler, cu ceata lui, tot aici s-a ascuns! Cum urlau ziarele! Şi *ei* se aflau la mine, aici...

— Hitler? Ai pronunţat numele ăsta, Hitler? Am auzit bine?

— E duşmanul tău?

— Când s-a întâmplat asta?

— Nu de mult, marinarule! Acum câteva zile. Dar de ce te uiţi aşa la mine? De ce ard ochii tăi?

— Şi eu îi caut pe aceşti oameni.

— Îi urmăreşti? Vrei să pui mâna pe Hitler?

— Asta e o încurcătură provocată de un mic imbecil.

— Zise Salamanca, privindu-l iritat pe José Flamengo, al cărui nas tresărea în somn. Erau doi bărbaţi, un copil şi o femeie?

— O madonă, marinarule. Nici eu n-am fost atât de frumoasă, cu toate că Flynn Buke, un bărbat cum azi nu mai sunt, n-a ezitat nicio clipă să-şi implânte pumnalul în inimă când i-am răspuns „nu”. Patru bărbaţi s-au sinucis pentru mine, zâmbind, alţi doi s-au omorât, iar lui Arthur Manuel Binarro i-am zburat eu creierii, aşa cum ţi-am spus. Dar femeia care-i însoţea pe oamenii ăştia era atât de frumoasă, că părea să fie de pe o planetă mai fericită decât a noastră...

Ninon de la Rachette oftă.

— Ar trebui să ştiu cum au ajuns oamenii aceştia la tine, Putta Dorri, zise Salamanca.

— Cum au ajuns, cum au ajuns... Crezi că eu ştiu?

— Şi unde au plecat?

— De ce vrei să-i întâlneşti? îl iscodi bătrâna. Nu-mi place să vorbesc despre cei care-şi află adăpostul aici, în hruba lui Hedley. De unde să ştiu că nu vrei să-i vinzi pe oamenii aceia şi pe preafrumoasa madonă?

Amiralul dădu din cap, întristat.

— Te înţeleg, Ninon de la Rachette. Ştiu că n-am sa capăt nicio informaţie de la tine. Oamenii aceia sunt prietenii mei, dar n-am cum să-ţi dovedesc.

— Putta Dorri şi aşa nu ştie nimic despre drumurile clienţilor ei. Putta Dorri nu întreabă niciodată. Ar mai fi ea o gazdă bună dacă şi-ar chinui musafirii cu întrebări: De unde vii? Unde pleci?... Asta-i, unde pleci? Care om urmărit o să-ţi destăinuie încotro o ia?

— Înţelepciunea ta e adâncă, Ninon de la Rachette. Nu mai am nimic de spus...

— Nici eu, marinarule. Putta Dorri urcă în camera ei să se odihnească. Voi rămâneţi aici. Noaptea bărbaţii pot face numai două lucruri adevărate: mângâie femei sau dorm. Femei n-aveţi de mângâiat, aşa că dormiţi!

Salamanca privi în urma ei cum iese, apoi se întoarse către pendula care mai mergea.

„Şi dacă se opreşte gândi”.

30

Nu prea dormi adânc. Se trezea deseori şi ciulea urechea; şi el, ca toţi marinarii, era superstiţios. Dacă a patra pendulă s-ar fi oprit pe neaşteptate, el şi cu micul animal — cum se exprimase Putta Dorri — s-ar fi pomenit îngropaţi definitiv în hruba tainică a banditului.

Amanta lui Filip nu părea conştientă de pericolul la care-şi expunea oaspeţii. Pendula însă nu se opri.

Noaptea fu lungă, şi nici nu se sfârşi, pentru motivul că lumina n-avea pe unde să intre acolo. Salamanca deschise ochii în întuneric, convins că nu va mai adormi, convins că trecuseră multe zile de când se afla înmormântat acolo. Pendula continua să ticăie. O foame ucigătoare îl făcu să se mişte neliniştit. Simţi că alături detectivul e treaz.

— Flamengo, dormi?

— Nu. Unde mă aflu? Cine eşti?

— Nu-ţi face nimeni cu ochiul?

— Fii atât de amabil şi explică-mi cum am ajuns aici?

— Cum am ajuns aici pot să-ţi spun, dar cum vom ieşi...

Salamanca aprinse chibritul. Mai rămăsese o bucăţică din luminarea adusă de Putta Dorri. Micul imbecil se ridică şi-şi aranja hainele. Figură şi José Flamengo ăsta!

— Să fiu al dracului dacă ştiu cine eşti, zise.

Se pieptăna meticulos în faţa aceleiaşi oglinzi de argint, sub sclipirea căreia Ninon de la Rachette, în urmă cu vreo cincizeci de ani, renunţând la veşmintele mincinoase î. Şi dăruia de bună voie căldura banditului Hedley. Salamanca îl urmărea dintr-o parte, cu o privire întunecată.

— Presimt că va fi o zi frumoasa, observă detectivul.

— Dacă va mai veni vreodată ziua...

— Cum adică?

Flamengo îşi întoarse spre el partea convexă.

— După evadare, ţi-ai continuat cercetările? îl întrebă Salamanca. Detectivul deveni foarte atent; îl examina cu un ochi lucid pe amiral.

— Reprezinţi concurenţa? Bright-Service? Plain-Association? Agenţia Smith?

— Sunt omul lui Kraig.

Flamengo plescăi din limbă.

— Asta e altceva!

— Metoda mea este *ina-af-ini.* Marş afară, imbecilule! Ce-ai aflat după evadarea *lor?*

— În primul rând că Hitler era cel înalt, cel care tăcea.

— Asta mi-ai spus-o.

— Când?

— Ieri, ieri seară.

— Eram foarte beat?

— Pesemne.

— Nu mi se întâmplă prea des. Am avut un acces de descurajare. Închipuieşte-ţi, după atâtea zile de cercetări, am reuşit să descopăr doar un singur indiciu: că oamenii mei au cumpărat de la un bătrân barcagiu din port un şoarece alb, într-o colivie, şi că cel cu urechea

lipsă l-ar fi botezat Felician. Şoarecele Felician... Nu ţi se pare caraghios?

— În amintirea cobrei Felicia... a căţelului Felician... A papagalului Felician... A pisicii Felicia... Aceasta este voinţa lui Lardoa, murmură Salamanca.

— Ce tot spui?

— Rugăciunea de dimineaţă. Altceva ce-ai mai aflat?

— Nimic. De ciudă, m-am apucat să beau... O destindere, pricepi?

— Avem aceleaşi interese, zise amiralul. Şi eu trebuie să dau de aceşti oameni. Neapărat.

— Mi-am dat seama din prima clipă... Te-am observat şi pe vapor; acolo făceai pe marinarul...

— Dumneata făceai, în schimb, pe nebunul. Fiecare cu posibilităţile sale!

— Până unde merge colaborarea noastră? întrebă Flamengo, practic.

— Până la capăt. Scopul pe care-l urmăresc eu nu-l contrazice pe al dumitale, domnule detectiv!

— Domnule colega, vrei să zici...

— Nu sunt detectiv. Sunt omul lui Kraig, ceea ce-i altceva, precum ai zis singur. Stai puţin! Nu ţi se pare că...

— Cum? Nu pricep Ce cauţi?

— Se întâmplă ceva... sau s-a întâmplat ceva... E ceva care mă deranjează de câteva

minute... Nu simţi nimic? Nu auzi nimic? Nu ţi se pare?...

— Pentru numele lui Dumnezeu! gemu micul imbecil, alb la faţă. Vorbeşte clar, sau voi înnebuni de groază!

— Se clatină ceva, bolborosi Salamanca. Nu! Se mişcă ceva. Sau nu! Se aude ceva! Asta e! Pricepi?

Şi privirile marinarului se opriră asupra uneia din cele trei pendule stricate. Pe neaşteptate aceasta pornise, ca şi cum o mină nevăzută i-ar fi reparat mecanismul.

— Acum sunt două pendule care merg, şopti Salamanca. Ciudat!

Detectivul făcu un pas înapoi.

— Linişte!... Auzi? În spatele uşii!...

— N-aud nimic. N-aud decât pendulele... Ah!

— Ce e?

— Drace, drace, drace! Acum a pornit şi a treia pendulă!

— Ce vezi anormal într-asta?

— Oho... Crezi că e normal ca pendulele stricate să se repare singure? Am impresia că ne aflăm într-o vizuină de unde...

— Auzi? Iarăşi! În spatele uşii...

— A pornit şi a patra! Acum toate patru pendulele merg...

Tic-tac-ul umplea încăperea. Limbile galbene se mişcau încet, înspăimântător de sigure de ele, ca şi cum noua lor viaţă s-ar fi datorat unei

obscure hotărâri definitive. Vechi mecanisme, reanimate de o forţă misterioasa, scandau cu perversitate clipele. Mişcarea lor lentă părea că degajă o uriaşă forţă hipnotică.

— Nu te simţi... cumva... ameţit? întrebă José Flamengo.

— Nu ştiu... Am impresia, în schimb, că mi s-a mărit capul...

— Da, da, ai dreptate... Capul... bolborosi detectivul, ou prinzându-şi între palme scăfârlia strâmbă.

Salamanca zâmbi straniu.

— Mi se pare că Ninon de la Rachette a fost mai isteaţă decât mine...

— Ninon de la Hachette?...

— Amanta lui Filip al IV-lea.

— Ce tot vorbeşti?... Mi se tulbură vederea... Limbile pendulelor!...

— Se mişcă, se mişcă!... strigă Salamanca apăsându-şi tâmplele. Îţi face cu ochiul!

— Cine? Cine îmi face cu ochiul?

— Moartea, detectiv nepriceput...

În mijlocul camerei stătea Salamanca, bolborosind, cu picioarele înfipte în blana catifelată pe care banditul Hedley o adusese anume pentru iubita lui Putta Dorri, în urmă cu atâţia ani, şi ochii lui, ochii lui Salamanca, alergau de la o pendulă la alta, urmărind mişcarea lor înspăimântătoare, parcă din ce în ce mai apăsată, mai grăbită. Luminarea era pe

sfârşite şi, o dată cu ultima pâlpâire, aveau să rămână singuri cu pendulele, cu cele patru pendule care ritmau destinul.

— Nu se poate! exclamă José Flamengo. Aşa ceva nu se poate!

Cine ştie la ce se gândea! Se repezi la uşa scundă, uşa aceea din lemn întunecat, traversată de bare ruginite de metal rece, o zgâlţâi, lovi în ea cu pumnii. I se păru, sau auzi într-adevăr râsul cuiva, de partea cealaltă?

— Râde! auzi, râde de noi! strigă detectivul, repezindu-se la Salamanca într-un acces de isterie.

— Eşti un netrebnic! zise Salamanca, expediindu-l cu o mişcare a mâinii într-un colţ al camerei.

Flamengo se rostogoli caraghios, cu picioarele în sus, şi rămase aşa, azvârlit, în ungherul acela unde lumina nu ajungea mai de loc, iar bătăile pendulelor răsunau mai tare.

— Nu sunt vinovat! şopti Flamengo.

— Eşti vinovat! surise macabru Salamanca. Şi vei plăti... Acum sau mai târziu...

— Despre ce vorbeşti?

— Peste un minut vom fi în beznă... Iar ceasurile bat... bat... bat...

— Am să urlu... Am să urlu de groază, scânci ca un căţel detectivul. Ce înseamnă toate acestea?

— Când mă gândesc că ei au acuma un şoarece alb pe care-l cheamă Felician, îmi vine să mor de râs.

— Astea-s nişte cuvinte absurde... De ce vorbeşti aşa despre ci? Ce este între voi?

— Luminarea se stinge...

— S-a stins... Am să urlu... Să nu te apropii de mine!

— Eu n-am să mă apropii... Altcineva însă, altcineva...

— Cine? Cine, altcineva?

— Auzi?

— Da!

— Cineva coboară scările! Ba nu... S-a oprit. Ascultă la uşă, probabil. Fă-ţi rugăciunile, José Flamengo!

— Fă-ţi şi tu rugăciunile, falsule marinar! Fiindcă nu eşti marinar. Cine ştie ce urmăreşti cu mine!

— Una dintre pendule s-a oprit, zise după câtva timp Salamanca. Cea de colo... Cea de deasupra capului tău...

— Asta ce-o fi însemnând? De ce s-a oprit chiar asta de deasupra mea?

— Linişte... A mai tăcut una... Cea din stânga mea...

— Desigur că se vor opri şi celelalte.

— Ce vor face cu noi?

— Mare lucru nu pot să facă... Ce poţi face dintr-un om? Eu, oricum, nu mă las... Din mine

nu poate să facă nimeni nimic decât ceea ce sunt. Şi sunt ceea ce sunt, prin voia mea, şi fiindcă aşa-mi place, poţi fi sigur de asta. Ha! S-a mai oprit o pendulă...

— E sfârşitul... Ce lucru absurd! În starea lor să cumpere un şoarece, şi încă să-l boteze... Să-i dea nume şoarecelui!

— Asta n-ai s-o pricepi şi aşa... Nu te chinui cu gândurile. Acum a stat şi ultima pendulă. Era mai bine când mergeau... Acum întunericul e gol. N-are nimic în el, e pustiu. Fără niciun sunet...

— Ai milă, Dumnezeule! horeai José Flamengo. Mă înăbuş...

— Da... Da... Pe undeva a început să intre mirosul ăsta dulceag... E un miros destul de plăcut... chiar dacă ucide, tot e plăcut, nimeni nu m-ar convinge să spun contrariul... Nu-mi dau seama precis dacă adorm sau dacă mor... Dacă adorm, noapte bună, şi scuip pe toţi... Iar dacă mor... dacă mor... nu mă gândesc la nimic. Bărbaţii adevăraţi nu-şi retrăiesc viaţa înainte de punctul final, pentru motivul că... pentru motivul că ştiu... Ştiu că toate-s prostii!... Parfumul ăsta ucigător îmi pătrunde-n plămâni, simt, simt foarte bine, şi sunt foarte lucid încă, deşi trupul mi se prăbuşeşte... Să cumperi un şoarece atunci când totul se scufundă împrejur e frumos... dar nu oricine poate aşa... un şoarece pe care să-l botezi”

Felician. În amintirea cobrei Felicia, a căţeluşului Felician, a papagalului Felician, a pisicii Felicia... Aceasta este voia lui Lardea...

Câteva minute mai târziu, dacă ar fi avut putinţa să vadă, Salamanca s-ar fi enervat îngrozitor. Doi oameni intrară.

— Acuma îi ducem direct acolo? întrebă unul.

Vocea era a pisălogului nervos.

— Da, chiar acum! răspunse celălalt. Este dispoziţia lui Kraig.

Vocea era a pisălogului calm. Iată de ce ar fi avut motive Salamanca să se enerveze... Salamanca însă era ţeapăn, căzut pe blana moale... Dormea? Era mort?

31

Caii mergeau la pas, unul după celălalt, resemnaţi. Acum convoiul trecea printr-un codru neasemuit de adânc şi de trist, însă cel din faţă, călăreţul din frunte, îşi conducea fără şovăire oamenii prin labirintul numai de el cunoscut. Ţevile carabinelor străluceau când şi când...

Nechezatul strident al unui cal rupse deodată cântecul acela mut al aşteptării. Pădurea, jungla tresăriră în profunzime. Zeci de glasuri s-au grăbit să răspundă acelei

chemări neaşteptate, păsările se zbătură pe deasupra cuiburilor şi un trib întreg de maimuţe porni, pe tăcute, în urmărirea convoiului. Chemarea însă nu se repetă, şi vocile tăcură în cele din urmă. Maimuţele, derutate, încremeniră, atât cât poate încremeni o maimuţă, cu cozile lungi spânzurate în beznă, aşteptând ceva. Poate că aşteaptă şi acum.

Lă ceasul acela totul se transformase în minciună. Chiar şi luminiţa ce se născuse sub copita unui cal minţea. Mintea că raza ei de o clipă poate aprinde şi preface în cenuşă împărăţii întregi. Pretindea că n-ar fi pâlpâirea măruntă şi rece, stârnită de copita unui cal obosit, ci o stea albastră şi singuratică, chemând de la depărtări nemăsurate privirile ce vor s-o admire.

Şi noaptea minţea. Şi balaurii minţeau zicând că-s balauri, când nu erau decât trunchiurile strâmbe ale arborilor seculari. De atâţia ani înfipţi definitiv în pământul fierbinte. Şi pământul minţea. Că poartă cele mai frumoase şi fericite creaturi pe spinare, între Alfa şi Omega.

Pe urmă un om îşi plesni obrazul, încercând să omoare o insectă lipicioasă care-l muşcase. Un cal sforăi zgomotos. Omul care-şi plesnise obrazul privi în spate şi rânji. În spatele său se clătina pe cal omul cu mâinile legate. Asta n-ar

fi putut să-şi plesnească obrazul, avea mâinile legate.

Copacii se răriră şi convoiul urcă direct printre stânci palide. Copitele loviră ritmat piatra şi cineva căscă prelung, dureros, atât de trist, că ai fi crezut că omul nu dor mise încă niciodată şi jinduieşte de mii de ani să pună capul jos, să aţipească o clipă. Apoi mai căscă o dată, enervându-l pe cel din faţă, care însă nu spuse nimic. Palidele stânci nu se clintiră la trecerea călăreţilor, deşi te-ai fi aşteptat să se încoloneze şi ele. Era multă resemnare şi jale în statornicia cu care-şi păstrau locurile dintru început, şi cuiva, cuiva din convoiul acela îi fu milă de bietele stânci. Pădurea, pe urmă, se făcu la fel de adâncă, stâncile rămaseră în urmă, nimeni nu zise nimic, şi călăreţul din faţă îşi conduse mai departe oamenii, cu aceeaşi siguranţă.

Pe urmă cineva şopti un cuvânt, nu se ştie ce anume, un cuvânt îndrăzneţ, un cuvânt riscant, care n-ar fi trebuit pronunţat în noaptea înăbuşitoare, lângă balaurii nemişcat! Dimprejur, sau poate era un cuvânt de teamă, nu se mai ştie.

— Aşa a poruncit Kraig, fu răspunsul la acel cuvânt.

— Ordinul lui Kraig, transmise mai departe omul.

Şi asta a fost tot ce au discutat, mergând la pas, în noaptea aceea. Cei cu mâinile legate, cei care nu ştiau nimic, n-au discutat, n-au avut cu cine, fiindcă înaintau câte unul, izolaţi, între păzitorii lor. Insă numele lui Kraig tot l-au auzit. Şi pentru Salamanca a fost suficient atât. Numele îi era cunoscut. Doar el îl inventase! Situaţia era perversă, noroc că noaptea se lăsase adâncă şi convoiul, tăcut, îşi continua drumul. Pentru că nici n-avea altceva de făcut decât să meargă până la capăt, Caii se opriră singuri pe malul lacului şi-i scuturară din şa pe călăreţi. Oamenii, cu mâinile legate — erau cinci la număr, printre care Salamanca şi José Flamengo — fură aruncaţi jos, şi-mprejurul lor se postară santinele. Pe luciul lacului constelaţiile călătoreau lin, spre nesfârşit. Bărbaţii aprinseră focul aproape de apă. Unul din ei, luminat dintr-o parte, se apropie de prizonieri. Îl căută pe Salamanca.

— Acum vrei să ne spui? zise. Acum vrei să ne spui care din noi e mai deştept?

Era pisălogul calm. Pisălogul nervos în schimb n-avea vreme de glume. Gesticula în faţa bărbatului care conducea convoiul. Acesta îl privea liniştit, şi-n lumina flăcărilor, barba lui, de mărime mijlocie, părea şi mai neagră. Ei doi se depărtară de foc, în pădure, şi după câtva timp se auziră două împuşcături. Reveni în tabără numai bărbosul, şeful convoiului.

Salamanca îşi zise că n-avea să-l mai vadă niciodată pe bietul pisălog nervos, în acest timp, bărbaţii frigeau deasupra focului proaspete felii de carne. Foamea era năprasnică. Prizonierii nu primiră mâncare, nu primiră nimic. Aveau fiecare, pus deoparte, câte-un glonţ, în carabinele celor care-i păzeau cu rândul. Pe lac, departe, se auzi zgomot de motor. Un zgomot cu totul neaşteptat. Barca apăru dintr-o dată, din întuneric, cu două mustăţi albe, săltându-şi prova pe deasupra apei. Cineva coborî alţi bărbaţi dintre cei proaspăt veniţi; fu pronunţat numele lui Kraig, şi prizonierii primiră ordin să se ridice. Pe jos, nu călare, escortaţi, porniră să facă înconjurul lacului. Dimineaţa veni şchiopătând, îi ajunse din urmă, după ce străbătu trei perdele de ceaţă şi era să se înece în apele grele ale lacului. Pe partea cealaltă, oamenii tăiau pădurea cu securile. Vreo câteva duzini de oameni, îngrozitori la vedere, ridicau securile şi le lăsau să cadă. Lemnul era tare, trunchiurile groase, pădurea se împotrivea din toate puterile. Ceva mai departe, începea împărăţia stâncilor, şi printre ele, alte duzini de oameni, printre care şi femei, săpau în pământ o uriaşă groapă rotundă. Bărbaţi puternici, cu caschete albe pe cap, cu pistolul într-o mână şi biciul în cealaltă mână, conduceau lucrul. Se vedea un mic debarcader pe malul lacului, şi două bărci

cu motor, iar deasupra debarcaderului o clădire puternică, din bârne groase. Deasupra, flutura un steag galben pe care era brodat un chip de paiaţă cu limba scoasă, cu fes argintiu pe cap şi clopoţel. Spre malul lacului povârnişul urca vertiginos spre culmea vechiului crater vulcanic Jamloo.

Salamanca primi o secure şi fu trimis la trunchiul unui sicomor, sub care trudea un bătrân uriaş. Apropiindu-se, constată că uriaşul nu e bătrân, impresia falsă fiind creată de barba lui lungă de câţiva ţoii. Paznicul care-l adusese pe Salamanca rămase alături. Amiralul azvârli securea şi se aşează. Celălalt rob care izbea la răstimpuri în copac îi spuse ceva repede, într-un dialect necunoscut. Apoi îi şopti pe englezeşte:

— Aici te împuşcă fără avertisment...

Paznicul se îndepărtă câţiva paşi, abia după ce Salamanca puse mâna pe topor şi lovi copacul. Dacă mai ezita două secunde, ar fi primit câteva gloanţe în cap: omul îşi trăsese piedica armei.

Discuţia ce urmă fu purtată pe intervalul multor ceasuri, cu mari întreruperi, până se făcu seară. Fu o discuţie pe şoptite, cu înjurături şi ameninţări...

— Nu te mai gândi şi nu mai spera în nimic, vorbi uriaşul bărbos. Nach-împăratul ţi-o spune: nu te gândi şi nu spera.

— Cine dracu e Nach-împăratul? întrebă ostil Salamanca, deşi înţelegea prea bine ce vrea să zică celălalt.

— *Eu,* Ce, n-ai auzit de mine?

— De loc! Şi mai izbi o dată cu securea. De loc! Ai de gând să te superi? Tu ai auzit de amiralul Salamanca? Asta-s eu, şi cred că nu-s o persoană mai puţin importantă decât oricine altcineva.

— Se vede că ai stat multă vreme la puşcărie, sau că eşti un hoţ cu totul neînsemnat, dacă n-ai auzit de Nach-împăratul... Sunt regele spărgătorilor de case de bani din tot Pacificul de sud.

Lucrară în tăcere câtva timp. Arborele îşi apăra pielea, milimetru cu milimetru.

— Ce se construieşte aici? întrebă Salamanca.

— Hm... Asta n-o ştie nimeni.

— Dar ce-i aici? Colonie de muncă?

— Poc! Poc! Poc!

— Eşti un prost! zise uriaşul.

— Poc! Poc! Poc!

— Prietene, orice catâr ştie să zbiere când e soarele la amiază!

— Ce-ai spus?

— Că am frunzărit destule mutre ca tine, Nach!

— Poc! Poc! Poc!

— Mă ameninţi?

— N-are rost să ne batem, dar dacă va fi necesar, am să te snopesc, zise Salamanca.

— Ia te uită!

— Poc! Poc!

— Eu te întreb frumos, ca omul civilizat. La naiba, n-am de gând să rămân multe zile aici!

— Iar cu îţi spun că eşti prost. De aici nu scapă nimeni. Au încercat câţiva, nu demult... Vezi cele patru movile de colo?

— Poc!

— Dau prins?

— I-au lichidat înainte să fi mişcat bine un deget.

— La urma urmei, ce este aici?

— Tocmai asta e îngrozitor: nu se ştie ce este aici!

— Pentru cine lucrează toţi oamenii ăştia?

— Asta se ştie: pentru Kraig.

— Poc! Poc!

— Şi Kraig cine e?

— Asta nu se ştie.

— Dar toţi oameni de aici cine sunt:

— Asta se ştie. Sunt evadaţi de prin închisori. Tu nu din închisoare vii?

— Las’ că-ţi spun... Dar de ce au spălat putina, ca să ajungă aici?!

— Mă apucă sila de-atâta pălăvrăgeală!

— Vezi-ţi de treabă! Abia aşteptai să-ţi vină cineva să schimbi o vorbă-două! Te fandoseşti!

— Păi, omule, văd că nu pricepi nimic. Aici e grozăvia! Ne aflăm în mâna cuiva... A unei forţe... Ştii, stă omul liniştit în închisoare, are un an, doi, trei, opt... Şi vine cineva, un paznic să zicem, care te anunţă că peste o zi, două sau trei, la ora cutare ţi s-a aranjat evadarea... îţi vine să crăpi de fericire, îi mulţumeşti cerului şi te întrebi care or fi prietenii ce s-au gândit la tine, să-i săruţi în gând de o mie de ori... Şi vine clipa evadării; nişte oameni pe care nu i-ai văzut în viaţa ta te iau în primire, zic că-s trimişii prietenilor, şi până să te dezmeticeşti, ţi-au ars una la ceafă şi te-au adus aici... Se zice că alţii au fost trimişi la o bătrână blestemată, Putta Dorri, care i-a adormit cu gaze otrăvitoare... Toţi câţi îi vezi aici sunt puşcăriaşi cărora li s-a organizat evadarea ca să fie aduşi aici. Şi de aici nu scapă nimeni. Cum spuneai că te cheamă*?*

— Poţi să-mi zici Salamanca.

— Afurisit nume! Din care puşcărie vii?

Salamanca îl privi. Ridică degetul în aer. Nu bătea decât un vânt anemic de contraaventură.

— Închisoarea militară Saint-Marth... Dar eu am evadat singur, şi am ajuns aici din prostie...

Ochii lui Nach-împăratul sclipiră de curiozitate.

— Ce-ai căutat la Saint-Marth?

— Rebeliune pe vas militar... Aş fi ajuns amiral dacă n-aveam ghinion.

— Eşti cineva! Vezi şandramaua cu steagul galben deasupra? Trei mitraliere se uită în direcţia noastră, de acolo... Uneori băieţii ăia apasă din distracţie pe trăgaci şi te curăţă. Lucrează ritmic, ca mine, fără să pui forţă în lovituri... Aşa nu oboseşti... Dacă te vede că nu dai din topor, te ia la ochi...

— Ce e cu steagul galben?

— Nu se ştie... Aici nu se ştie nimic...

— Poc! Poc! Poc! Poc!

Salamanca se îndreptă de spate şi privi în stânga; la vreo două sute de metri, José Flamengo, singur, se lupta cu un trunchi de zece oii mai gros decât el.

— Şi groapa? întrebă Salamanca.

— Aici e totul... Eu am o părere. Nu i-am spus-o decât lui Meii Indianu, roşcovanul cu ochii holbaţi care lucrează de zor împreună cu profesorul, acolo... Meii, dacă vrei să ştii, e ţin tas straşnic, şi a avut opt neveste. Ştii care-i părerea mea? Că groapa şi tot ce facem noi aici nu servesc la *nimic...* Este cel mai grozav lucru din câte-şi poate închipui o scăfârlie de om... Copacii pe care-i omorâm nu-i ridică *nimeni...* ceva mai încolo mai sunt trei gropi ca şi asta, părăsite...

— Şi atunci? şopti Salamanca.

— Asta e o taină care-l va înnebuni pe Nach-împăratul. Poţi să mă crezi, măi... Cum ai zis că te cheamă?

— Salamanca.

— Ce nume! Ascultă... Poc! Poc! Poc! Toţi paznicii, toate figurile astea înarmate până-n dinţi vorbesc în şoaptă, cu un fel de spaimă despre Kraig... în dosul tuturor întâmplărilor de aici se ascunde Kraig... Nici când trăia marele Luck Marullo, cel care a stăpânit bandele din Pacific vreme de douăzeci de ani, nu se vorbea cu atâtea temenele despre el... Se zice că dincolo de pădurea asta o fortăreaţă întărită, de unde Kraig conduce totul...

— Când te gândeşti că eu sunt părintele lui, murmură Salamanca.

O dată cu venirea serii, robii fură adunaţi în faţa barăcii cu steag galben, şi aliniaţi într-un lung şir, câte unul. Focuri mari fură aprinse în grabă! Nicicând nu se formase o adunare mai glorioasă de Hoţi, ucigaşi, şantajişti, falsificatori, proxeneţi, ca aici, sub geana înspăimântătoarei păduri, sub umbra greoaie a vulcanului Jamloo. Săpăturile şi lunile de muncă sub soarele arzător, hrana mizerabilă transformaseră crema lumii interlope într-o legiune de fantome flămânde, cu ochii arşi, cu bărbile sure şi murdare. În şir se aflau şi câteva femei. Zdrenţele care abia le mai acopereau trupurile istovite atârnau fără formă. Se aflau

printre ele câteva hoaţe de elită, femei de o mare frumuseţe, mlădioase ca nişte pisici, care încă mai încercau să se ţină drepte. Hrana o împărţea un bătrân cocoşat care învârtea linguroiul în cazanul cu o fiertură puturoasă. După aceea robii erau legaţi într-un dispozitiv ingenios care strângea la un loc câte trei glezne. Astfel oamenii rămâneau peste noapte imobilizaţi în mănunchiuri da câte trei.

Trebuiră să treacă mai multe zile pentru ca Salamanca să priceapă de ce aceşti oameni, aceşti aventurieri îndrăzneţi se gândeau prea puţin la evadare, la posibilitatea de a scăpa de acolo. Truda de peste zi, hrana îngrozitoare, şi nopţile petrecute în poziţii chinuitoare, cu glezna lipită de alte două glezne, căldura înăbuşitoare, atmosfera de taină ce înconjura locul şi scopul muncii lor, şoaptele sinistre care circulau cu privire la Kraig, toate la un loc secătuiau complet voinţele... Şi mai erau şi mormintele celor care încercaseră câte ceva... Le vedeai în tot locul. Ultimele patru, proaspete de tot. Marinarul află cu totul din întâmplare, într-o seară, ale cui erau aceste patru morminte alăturate... Zăcea istovit la pământ, cu glezna strâns înşurubată lângă glezna lui Meii Indianu şi cea a lui Ernst Smucker, un bătrânel care abia mai trăia; despre acesta Nach-împăratul afirma că fusese cel mai mare specialist în tăierea geamurilor,

cu pietre preţioase, cu cuţitul şi chiar numai cu unghia.

Meii şi Smucker vorbeau despre frumuseţea femeii. Închipuiţi-vă, alt subiect nu găsiseră, cu toate că abia mai trăiau. Aveau amintiri comune, cutreieraseră împreună ţinuturi, dăduseră în colaborare lovituri în tot felul de oraşe, admiraseră aceleaşi femei. Smucker vorbea înflăcărat despre o actriţă din Sydney... Mell îl aproba, adăugind:

— Şi totuşi, cea mai curată frumuseţe din câte am văzut, cea mai superbă femeie din câte au binevoit să gâdile pământul cu picioruşele lor, cea mai tainică în splendoarea ei a fost *asta,* zise, arătând cu un gest al bărbiei într-o anumită direcţie.

Sfârşit de oboseală, flămând, Salamanca abia dacă asculta Vorbele lor. Totuşi i se păru ciudată indicaţia lui Meii — deschise puţin ochii şi privi — fireşte, acolo nu se afla nicio femeie, dar văzu, în lumina focului, cele patru morminte proaspete. Într-acolo arătase roşcovanul.

— Printre cei patru era şi o femeie? întrebă Salamanca. N-am ştiut.

— O femeie, da, şi un copil, explică Smucker.

Marinarul recepţionă cu întârziere cuvintele.

— Avea nişte urechi mari puştiul acela!...

Cum erau ferecaţi gleznă lângă gleznă, putea face foarte puţine mişcări şi cu mare greutate, provocând o durere insuportabilă şi celorlalţi doi.

— Astâmpără-te, amirale! gemu Smucker. Nu te învârti atâta, îmi smulgi piciorul!

— Şi ceilalţi doi? întrebă marinarul.

— Un vlăjgan lung, cu faţa de piatră... Nu vorbea niciodată, cred că era mut...

— Iar celălalt, mititel, urât, fără o ureche...

— Cel lung avea un şoarece alb...

— E adevărat. Dar i-a dat drumul. N-avea cu ce să-l hrănească.

— Dar tot n-a scăpat şoarecele. Am văzut cu ochii mei cum Eliza, fata aceea slăbănoagă, a prins şoarecele şi l-a înfulecat. Cu ochii mei am văzut...

— Pe urmă au fost împuşcaţi... Nu ştiu cum s-a întâmplat, în timpul nopţii parcă...

— Da... Erau împreuna... O bandă nouă se vede că...

— Era frumoasă femeia.

— Da... Da...

— Iar băiatul avea urechi enorme...

— Să fi fost copilul ei?

— Eşti nebun?

— Îmi plăcea lunganul, avea o faţă deosebită...

— Mi-ar fi fost frică de el... în schimb, cel mic, cel fără ureche...

— Mie-mi plăcea...

— Şi mie... asta vreau să spun că...

Salamanca nu mai asculta bolboroseala lor. Tristeţea îi strânse inima: pricepuse ale cui erau cele patru morminte! Întors către mormintele prietenilor.

Marinarul simţea cum buzele i se mişcă singure

Îngânând o străveche litanie, fără sens, fără cuvinte...

— Când apare pantera,
Humla, humlo, ooo!
Lianele junglei tremură uşor,
Humla, humlo, ooo!
Răspunse, în cele din urmă amiralul,
Uimindu-i pe tovarăşii săi de chimir!
Care crezură că şi-o fi pierdut minţile...
Chiar atunci...

32

Târziu de tot, foarte târziu, când noaptea se făcuse mult mai neagră, când rădăcinile pomilor ieşiseră zvârcolindu-se din pământ, când oamenii treceau în visele lor către acea stare ciudată a pietrificării, târziu de tot, mult

mai târziu decât îşi poate închipui cineva, un dangăt de bronz îl trezi pe amiralul Salamanca.

Văzu, în slaba lucire a propriilor săi ochi, paznicii înarmaţi cu arme grele, căzuţi la pământ, pietrificaţi. Văzu chipurile pietrificate ale celor doi tovarăşi *de glezna,* privi mai departe, împrejur, cu urechea deschisă oricărui sunet, aşteptând să vadă ce fusese dangătul acela care-l trezise. Pe malul lacului, de jur împrejurul uriaşei gropi, trupurile sclavilor, căzute la pământ, legate câte trei prin glezne, păreau nişte flori urâte, semănate la întâmplare de o mină brutală şi nepăsătoare.

Nu departe de el, zăceau la pământ, uniţi prin aceeaşi *gleznieră,* Nach-împăratul, cu barba lui înfricoşătoare, tânărul Dink, un spărgător începător, şi fata ce ronţăise de viu şoarecele pe care Lardea îl eliberase... Dink strângea în braţe trupul slab al fetei, slab şi aproape dezgolit, şi împietriseră în această rece îmbrăţişare, el cu mâna pe sânul ei stâng, strângându-l între degete cu o tristă lăcomie, cu buzele lipite de ceafa ei, printre şuviţele decolorate; ea cu tâmpla dreaptă lipită la pământ şi mâna stângă strecurată înapoi, de-a curmezişul trupului contorsionat al lui Dink, ca şi cum ar fi vrut să răspundă îmbrăţişării sale.

Salamanca văzu faţa fetei, sau poate-şi închipui că o vede. Nu era urâtă, nu, era o faţă melancolică, iar genele lungi şi arcuite

umbreau ochii aproape sfioşi. Gura o avea mică, şi cu greu ţi-ai fi putut închipui această gură devorând un şoarece, de viu.

Încet, încet, Salamanca simţi cum somnul revine. Crâncena oboseală de peste zi circula leneş prin membrele lui, prin trup, sub forma unui lichid gros, cu mici sclipiri întunecate. Ochii i se închiseră, se prăbuşi, când dangătul de bronz îl împinse iar la suprafaţă, cu inima zvâcnind nebuneşte în piept. Acum vedea şi mai bine florile cu trei petale ale sclavilor pietrificaţi, prăbuşiţi în adâncimea ceţoasă de unde-l trăsese afară sunetul acela despre care n-ar fi ştiut să spună dacă e vesel sau lugubru. O speranţă nebunească îl făcea să ridice braţul în aer. Începuse oare să bată vântul de aventură?

Când ochii se obişnuiră tot mai mult cu întunericul, văzu în sfârşit, în priveliştea aceea încremenită, ceva ce se mişca... Un câine? Înţelese. Era o hienă jigărită care trecea şchiopătând printre oamenii împietriţi. Ce cadavre ciudate! Nu se hotăra să-şi înfigă colţii! Miasma plăcută a putreziciunii îi gâdila prea puţin nările. Hrana aceasta nu. Era încă suficient pregătită.

Se opri hiena nu departe de el, îl privi cu o vagă curiozitate şi se apropie încă puţin.

— Ha, mormăi jigăritul animal.

— Vezi-ţi de drum, o sfătui Salamanca.

— Bine aţi ajuns, rânji fiara. Dar încă n-aţi putrezit suficient. Nu sunteţi încă buni de mâncat.

— Eşti o hienă jalnică, eşti ca un palton vechi, cârpit şi întors pe dos, încercă Salamanca s-o jignească.

— Tot ţinutul tremură de spaima lui Kraig, se plânse hiena, începând brusc să lăcrimeze.

— Ce, şi pe voi vă controlează Kraig?

— Kraig controlează totul... şi cadavrele cu care, îndeobşte, ne hrănim noi...

Salamanca privi în direcţia celor patru morminte.

— Ascultă, zise, ascultă, să nu-ţi treacă prin cap să scormoneşti acolo... Acolo zac prietenii mei.

— Unde?

— Cele patru morminte de pe malul lacului... Să nu te prind, hieno, că le dai târcoale... Vai şi-amar de tine dacă încerci...

— Eşti un mare idiot, amirale!

— Cum? Ce-ai îndrăznit să spui? Ştii ce-a păţit Myke Slăbănogul, acum cinci ani, la Amsterdam, în cârciuma lui Oile Hambrin, când m-a făcut idiot pe nepregătite, fără să fi băut pentru cu el?

Hiena ridică nasul şi inspiră adânc; nările i se mişcară palpitând.

— Acolo nu e nici urmă de cadavru, zise, convinsă.

— Lardea, Vinoacă, Misterioasa Necunoscută şi cu Manuel... Au fost ucişi, şi îngropaţi acolo, suspină Salamanca.

— Nu-i cunosc pe oamenii de care vorbeşti, dar acolo sub cele patru moviliţe nu zace nimeni. Crezi că n-am cercetat îndeaproape?

— Să nu mai cercetezi, hieno! se mânie Salamanca. Să-i laşi în pace pe prietenii mei!

Fiara se îndepărtă şchiopătând şi Salamanca, după ce o urmări, să se convingă dacă nu cumva are de gând să pro faneze mormintele, îşi puse pumnul sub cap şi încerca să aţipească.

Simţi cum împietreşte şi el, încetul cu încetul.

De la gleznă suia în tot trupul răceala blestemată.

În cele din urmă împietri, fără să adoarmă. Ar fi vrut să deschidă ochii, dar nu mai putea. Iar clarul, sonorul dangăt de bronz îl chema din depărtare...

33

În noaptea următoare, o mângâiere aspră îl deşteptă pe Salamanca. Era hiena şchioapă care-l pocnea cu laba ei profanatoare peste obraz, lăsându-i zgârieturi adânci. Hiena orelor de piatră din noaptea trecută.

— Ce-nseamnă asta? Cum îndrăzneşti? se răsti amiralul. Iar ai venit? Crezi că-s mort?

În aceeaşi clipă auzi suavul dangăt, mai clar de astă dată, şi o abia simţită adiere îi răcori faţa. „Eşti tu oare, vânt de aventură?” se întrebă Salamanca.

— Priveşte ce-ţi aduc, mormăi printre dinţi hiena şi, descleştându-şi fălcile, lăsă în iarbă un petic de hârtie.

— La naiba, crezi că pot citi prin beznă?

— Îţi voi citi eu, zise calmă fiara. Şi citi: „Nu suntem morţi! A fost cea mai superbă dintre scamatoriile lui Lardea. Trăim şi vă vom elibera. La noapte să ai grijă să fii pus în aceeaşi gleznieră ere José Flamengo şi bătrânul Siriucker. Târâţi-vă până sub cocotierul trăsnit. Ai încredere în hienă, la revedere, Vinoacă”

— Ce vis idiot, şopti trist Salamanca. Un vis dătător de speranţe... Tot ce poate fi mai rău...

— Rupe scrisoarea, zise hiena. Şi să ştii că nu visezi.

— Bine, făcu amiralul. Adu-mi bolovanul acela. Am să-l pun în buzunar şi, dacă-l găsesc mâine în acelaşi loc, înseamnă că n-a fost vis şi atunci voi şti ce e de făcut...

Hiena dispăru, Salamanca se culcă iar, mângâind în buzunar bolovanul, şi-n timp ce iar răsuna îndepărtatul dangăt de bronz, simţi

cum se pietrifică încetul cu încetul, începând de la gleznă.

Se trezi sub muşcătura biciului. Un paznic descuia *gleznierele.* Amorţiţi, oamenii se ridicau, întinzându-şi braţele. Trupurile descărnate trosneau. Salamanca făcu primii paşi şi simţi bolovanul atârnându-i greu în buzunar.

„N-a fost vis? Nu se poate, nu se poate”, îşi zicea întunecat. Privi cu bănuială cele patru morminte. Apoi privi în jos, căutând ruinele hienei. *„Ei* trăiesc? O scamatorie a lui Lardea.

Paznicii îi îmbrânceau cu paturile carabinelor. Bătrânul ghebos împărţea fiertura puturoasă, din cazanul murdar. În pragul barăcii de pe lac ieşise unul din şefi, şi anume cel care-l lichidase pe pisălogul nervos. Lucrul începea o dată cu prima sclipire a zorilor. Ordinele se dădeau mai mult în şoaptă, mai mult cu biciul, mai mult cu pistolul, şi peste toată această activitate stăpânea un cuvânt: Kraig, care avea în slujba lui alte două cuvinte: spaima şi inexplicabilul.

Un negru, sluga şefului care avea insomnii, îngenunchease la picioarele acestuia şi-i lustruia cizmele, îngânând parcă un cântec, ca o melopee, ridicând tonul când ajungea la vârfuri, şi coborându-l la carâmbi. Acest şef avea o faţă lungă şi slabă, cu obrajii scobiţi adânc, sub ochii adânciţi şi tragici. Sclavii îi

ziceau *Veselul* şi se temeau mai puţin de el decât de *Micul Elefant* sau de *Gât Verde,* alţi doi şefi neînchipuit de cruzi. *Gât Verde* se distra cu sclavele de trei ori pe săptămână. *Micul Elefant* numai din cinci în cinci zile, iar *Veselul* niciodată. Pisălogul calm era şi el şef, dar mai mic. El n-avea dreptul să se distreze cu sclavele.

Toată ziua Salamanca ciuli urechea aşteptând să audă dangătul îndepărtat, ca un semn că toate cele întâmplate în ultima noapte erau într-adevăr reale, fiindcă, deşi se trezise cu bolovanul în buzunar, îl chinuia îndoiala. Nu auzi decât loviturile topoarelor, vaietele încete ale oamenilor şi timpul trecând când mai repede, când mai încet, prin spatele său. Nu auzi dangătul, nu regăsi urmele hienei, nimic nu confirma speranţele sale. Privea spre cele patru morminte, încercând să ghicească...

Îşi zise în cele din urmă că a avut halucinaţii, drept care fredonă: „Mai trage-mi un glonte în tâmplă, Mary” şi se simţi ceva mai liniştit. Totuşi, către seară, manevră cu abilitate, în aşa fel, că se găsi gleznă lângă gleznă cu Smucker şi José Flamengo. Detectivul, din care nu rămăsese mai nimic, se sili să zâmbească.

— Încep să mă desfiinţez, amirale...

— Multe greşeli ai săvârşit în viaţă José Flamengo, îl căină marinarul.

— Dacă aş scăpa de aici!... Ticăloasa de Putta Dorri...

— Eşti mult mai vinovat decât amanta lui Filip, detectivule. Ninon de la Rackette e un înger pe lângă tine...

— Azi împlinesc şaptezeci şi unu de ani, zise Smucker pe neaşteptate. Ce bine că mi-am amintit! Mulţi ani înainte, dragul meu!

— Cum reuşeşti să ţii socoteala zilelor? întrebă José Flamengo.

— Foarte simplu. În fiecare zi îmi smulg limba din gură şi o bag în buzunar. Câte limbi se adună în buzunar, atâtea zile au trecut.

— Îţi creşte atât de repede limba?

— Da. Peste noapte. Oricui i-ar creşte dacă şi-ar smulge-o.

— Să trăieşti, la mulţi ani, Smucker, îi ură Salamanca. Dacă hiena n-a minţit, vei primi un cadou frumos de ziua ta.

— Eu aş fi un cadou frumos pentru hienă.

— Despre care hienă vorbiţi? întrebă José Flamengo.

— *Mă-af-im!* zise Salamanca.

— Nu pricep...

— Este metoda mea de a lămuri lucrurile.

Salamanca nu închise ochii. Îl auzi pe José Flamengo aiurind; se certa în somn cu o femeie pe care o chema Falia, se dezvinovăţea în faţa ei, apoi tăcu, iar bătrânul Smucker la rândul său începu să bolborosească — el însă

cânta, cânta în somn, nişte cuvinte de neînţeles, pe o melodie asemănătoare cu Cântecul Frumoaselor Dezastre. Salamanca nu mai avusese niciodată doi tovarăşi de *gleznieră* atât de zbuciumaţi... Se părea însă că în noaptea aceea somnul îi ocolea pe mulţi. Mult timp *Veselul* rămase treaz la fereastra barăcii, fumând ţigară după ţigară. Ieşea, se plimba până la debarcader şi înapoi... Pe urmă Salamanca urmări mişcarea, monotonă până la exasperare, mişcarea mâinii lui Tabaquerre, un falsificator din Paris, pe trupul dezgolit al femeii poreclite *Carameaua;* mâna lui Tabaquerre pornea de la umăr şi cobora încet spre mijloc, apoi pe şold, aici *Carameaua* se apăra, îi azvârlea mâna, şi parizianul relua manevra de la capăt... Apoi Salamanca simţi că sosesc orele de piatră şi se împotrivi zadarnic. Întâi împietri lacul. Împietriră frunzele, oamenii, împietri mâna lui Tabaquerre pe şoldul femeii... José Flamengo împietri înaintea lui Smucker, iar acesta se pietrifică tot, când lui Salamanca trupul îi împietrise abia până la brâu... Pe urmă...

34

În întuneric, mâini nevăzute foloseau cu dibăcie pilele de oţel.

— Trage-ţi încet piciorul, amirale! şopti Vinoacă. Aşa... Acum ridică-te şi dumneata, domnule Flamengo... Sper că n-ai de gând să mă arestezi, acum... aici... După mine, repede!

Umbrele se mistuiră imediat în pădure. Conduşi de Vinoacă, cei trei tovarăşi de *gleznieră* făcură drum lung prin beznă, fără să aibă cea mai mică idee încotro se îndreptau. Nici nu observaseră la început când din întuneric se desprinse o umbră ce li se alătură.

— Lardea! tresări Salamanca.

Scamatorul duse degetul la gură.

Într-o poiană scăldată în lumina stelelor îi aştepta hiena.

— E tot acolo, zise fiara. Veghează. În fiecare noapte veghează. Cine ştie ce pune la cale!

Acum urcau povârnişurile craterului Jamloo.

— Hiena Felicia, zise Vinoacă. În amintirea...

— Ştiu, îl întrerupse Salamanca. În amintirea cobrei Felicia, a căţelului Felician, a papagalului Felician, a pisicii Felicia, a şoarecelui Felician.

— Asta... începu Vinoacă.

— Şi mai departe ştiu: asta este voinţa lui Lardea. Unde e Manuel? Unde e Misterioasa Necunoscută?

— Sst! La peşteră, în ascunzătoarea principală... Trebuie să înaintăm în linişte.

În faţă se vedeau lumini. O veche clădire, cu ziduri masive, având formă de cetăţuie. Străjuia colina rotundă de sub craterul Jamloo. Garduri de sârmă ghimpată opreau trecerea. Câteva mici construcţii, zidite în pământ ca nişte cazemate, înconjurau clădirea principală.

O singură fereastră din cele care dominau faţada era luminată şi dincolo de perdelele translucide se vedea precis profilul unui om, aplecat peste masa de lucru.

O atmosferă sumbră, de groază, înconjura vechea clădire de sub crater, iar singura fereastră luminată şi profilul de dincolo de perdele sporeau senzaţia apăsătoare.

— Cine e? întrebă Salamanca.

— Nu ghiceşti?

— De loc. N-aş fi crezut că mai există ceva aici...

— E Kraig, şopti Vinoacă.

— Da, e Kraig, întări hiena.

Frunţile foştilor sclavi se zbârciră de spaimă. Kraig! Iată-l! Singur în noapte, urzeşte, şi cine ştie ce gânduri îi trec acum prin cumplitu-i craniu!

— Kraig, murmură marinarul. Exişti într-adevăr!... N-aş fi crezut!... Dacă ştiam... dacă ştiam...

— Îl vom spulbera, zise Vinoacă.

— Ce-ai spus? întrebă detectivul.

— Noi să ne luptăm cu Kraig? îşi făcu Smucker trei cruci.

Vinoacă se întoarse către ei.

— Aceasta este voinţa lui Lardea, spuse grav.

Din depărtare răsună dangătul cald, dangătul de bronz, cel aducător de speranţe. Şi deodată Salamanca îşi simţi pieptul răcorit. O adiere înaltă trecea peste ei.

— Vânt de aventură!... De când, de când, de când te aştept!

Marinarul făcu mâinile căuş şi bău din vântul parfumat ce venea drept spre ei.

35

Asaltul împotriva fortăreţei lui Kraig fu pregătit pe îndelete în peşterile de la Tegupiara, de cealaltă parte a craterului Jamloo. Ţinutul era sălbatic şi nebătut de picior de om. Hiena Felicia le arătă potecile cele mai ferite, în Peştera Albastră, cea mai tainică dintre toate, Salamanca, José Flamengo şi cu bătrânul Smucker primiră hrană şi fură lăsaţi să se odihnească. Complotiştii aveau trei carabine, însă nu se foloseau de ele, de teamă să nu atragă atenţia iscoadelor lui Kraig. În schimb, capcanele lui Lardea atrăgeau mici sălbăticiuni cu carnea fragedă, iar hiena îi

călăuzea spre ascunsele poieni ale pădurii unde fructele aromate rupeau crengile arborilor.

Felicia o însoţea peste tot pe Misterioasa Necunoscută, îndeplinindu-i poruncile şi ocrotind-o, când era nevoie, de celelalte fiare ale desişurilor.

Într-una din nopţi, Lardea făcu să coboare orele de piatră şi complotiştii eliberară cu această ocazie încă trei oameni: aceştia erau Nach-împăratul, francezul Tabaquerre şi *Carameaua.* Fata fu imediat trimisă la Peştera Albastră, unde trebuia s-o ajute pe Misterioasa Necunoscută. În fiecare seară câte doi dintre complotişti se furişau în preajma fortăreţei lui Kraig, notând mişcările paznicilor şi întocmind harta punctelor principale de apărare. Cu această ocazie în fereastra laminata vedeau totdeauna profilul sumbru al omului de spaima căruia tremura toată coasta Malvairului. Kraig nu dormea niciodată, îşi petrecea nopţile în faţa mesei de lucru, urzind noi planuri. Nimeni nu putea să intre la el, în afara unui bătrân slujitor credincios, care transmitea ordinele celorlalţi colaboratori mai apropiaţi.

Altădată, pe timp de noapte, în timp ce complotiştii, la rândul lor, îşi definitivau planul într-una din hrubele tainice ale Peşterii Albastre, în faţa intrării se stârni o vijelie înspăimântătoare, din senin, cu atât mai

ciudată cu cât afară domnea liniştea, sub un cer fără seamăn de înstelat. Vântul şuieră încă o dată, şi apoi în peşteră intră *Umbra.* Îngroziţi, oamenii se lipiră de pereţi, numai Lardea, ca o căpetenie ce era, rămase pe loc.

— Nu vă speriaţi, spuse *Umbra.* Nu vă doresc răul. Sunt una dintre victimele lui Kraig, şi-s conducătorul detaşamentului *Umbrelor;* am venit să vă ofer ajutorul nostru în lupta ce veţi da.

Din ziua aceea, în fortăreaţa de sub crater, în cabana de pe malul lacului şi din tot locul unde se mişcau oamenii lui Kraig, începură să dispară arme. *Umbrele* puneau mâna pe orice armă părăsita pentru o clipă şi o aduceau la Peştera Albastră. Tabaquerre şi cu José Flamengo construiră un mare rastel, iar Nach-împăratul îşi rase barba şi se apucă să verifice carabinele şi sortă muniţia, pregătind-o. Fură eliberaţi apoi pe rând Meii Indianu, tânărul Dink, Profesorul şi încă vreo douăzeci de oameni. În tabăra de pe malul lacului domnea panica. Chipul *Veselului* devenise vineţiu, *Gât Verde* nu se mai distra cu femeile, iar *Micul Elefant* umbla cu trei revolvere la centură şi nu ieşea decât însoţit de câţiva oameni bine înarmaţi! Numai pisălogul calm nu-şi schimbase obiceiurile. El şi acum bea cinci ceaiuri pe zi, la orele strict fixate odată pentru

totdeauna, nu fuma mai mult de şapte ţigări şi avea somnul bun.

Planul întocmit de complotişti indica locul exact al celor cinci cazemate ce înconjurau fortăreaţa. Dintr-o greşeală a constructorilor, sau poate dintr-un calcul necunoscut, între cazematele a doua şi a treia, în partea dreaptă a fortăreţei, se afla un spaţiu mai larg, prielnic unui asalt prin surprindere. Aici hotărî statul-major al complotiştilor să dea atacul principal. Dar, înainte de asta, trebuia lichidată tabăra de pe lac; din nefericire, unul din paznici, chinuit de o durere groaznică de măsea, deci lucid ca niciodată, observă micul grup condus de Meii Indianu, care, conform planului, trebuia să se strecoare dinspre nord, printre trestiile de pe malul lacului, pentru a pătrunde prin surprindere în cabană, unde dormeau cei patru şefi.

Paznicul acesta începu să urle şi deschise focul în direcţia umbrelor ce se furişau spre cabană. Meii, împreună cu oamenii săi grăbiră pasul, dar până să ajungă la intrarea din spate, alţi paznici săriră şi începură să tragă, aşa că Meii Indianu fu oprit acolo, pierzând şi un om. Începu un schimb violent de focuri. În acest timp Tabaquerre, care conducea un alt detaşament de vreo zece oameni ce trebuiau să intervină abia după ce echipa lui Meii Indianu ar fi intrat în cabană, i-ar fi dezarmat

pe şefi şi ar fi deschis de acolo focul împotriva paznicilor, scrise la repezeală un bileţel şi-l încredinţă hienei, care trebuia să-l dea lui Vinoacă. Bileţelul glăsuia: „Planul n-a reuşit, băieţii lui Meii blocaţi pe mal, intrăm şi noi în luptă, trimiteţi ajutoare!”

Vinoacă se afla la nord de Groapa Leilor când primi raportul lui Mell. Salamanca urmat de câţiva oameni făcu un ocol prin pădure şi deschise focul împotriva cabanei. În acest timp Lardea şi cu Vinoacă se târau, acoperi ţi de focul prietenilor, încercând să ajungă lângă sclavii trântiţi la pământ, prinşi câte trei în *glezniere.* Un alt mic detaşament, sub ordinele lui Nach, ajunse la Groapa Leilor şi sta în rezervă, veghind ca nu cumva vreunul din paznici să se strecoare neobservat în pădure. Cei din fortăreaţa lui Kraig nu trebuiau să afle că aici atacul începuse. Salamanca mirosi vântul şi aşteptă până ce adierea răcoroasă îl învălui, răcorindu-i pieptul şi abia atunci se ridică.

— Aruncaţi ţigările şi înainte! Moarte lui Kraig, eu l-am inventat, eu îl desfiinţez! Alergară până lângă trunchiurile doborâte, chiar în coasta cabanei. Cei câţiva paznici care se cuibăriseră acolo fugiră spre lac. Dar câţiva nu mai ajunseră să-l vadă. În acelaşi timp Tabaquerre, încurajat de înaintarea lui

Salamanca, comandă şi el asaltul. Câştigă cinci sute de metri, dar pierdu doi oameni.

Deodată, din Groapa Leilor, zbură spre cabană o rădăcină uscată, aprinsă, trăgând prin întuneric o linie roşie, o linie de flăcări. Nu ajunse la ţintă, căzu în apropiere şi se stinse.

Trei oameni se alăturară detaşamentului condus de Salamanca: Lardea şi cu Vinoacă reuşiseră să sfărâme o *gleznieră.* Unul din ei, împins de ura feroce care-l mistuia, porni în goană, zbierând, spre cabana şefilor, şi zece gloanţe-l ciuruiră în aceeaşi clipă.

— Săracul George, îl prohodi Tabaquerre. N-am cunoscut un om mai fin, mai blând. Femeile se îndrăgosteau nebuneşte de el... Iar George îşi cruţa amantele. Nu le lua niciodată toţi banii, ci numai jumătate. Frăţeşte, ăsta era principiul său... Trageţi în plin, băieţi!

— Şi te-mprumuta oricând, dacă-i cereai, îţi dădea jumătate din cât avea în buzunar... comenta un hoţ bătrân, încărcându-şi arma.

— Da, principiul lui ăsta era: juma-juma cu toată lumea. Astăzi, rareori mai găseşti oameni cu principii atât de ferme...

Printre trunchiurile doborî te în istovitoarele zile de lucru, sclavii prinşi încă în *glezniere* aşteptau îngroziţi rezultatul bătăliei, lipindu-se de pământ. De spaima gloanţelor ce treceau pe deasupra. Meii Indianu mai pierdu un om şi se retrase spre Groapa Leilor, iar paznicii

câştigară astfel o poziţie bună, de-a lungul malului. Schimbul de focuri deveni anemic, părea că ambele tabere aşteaptă ceva, astfel veni dimineaţa, brusc, luminând câmpul de bătălie. Cei câţiva morţi, semănaţi ici şi colo în poziţii diferite, caraghioase uneori, erau singura dovadă, nu îndeajuns de convingătoare pare-se, că timp de o noapte întreagă carabinele conversaseră cu spor.

Un steag alb se ridică încet deasupra cabanei. Din Groapa Leilor unde se stabilise pentru moment comandamentul răsculaţilor, Vinoacă agită, drept răspuns, o batistă albă.

Din cabană ieşi *Gât Verde* care se apucă să ţină următorul discurs:

— Hoţi, bandiţi, borfaşi, falsificatori, piraţi, răpitori de copii, spărgători, peşti ordinari, femei pierdute, asasini, vânători de zestre, pe scurt, cinstiţi oameni şi prieteni, vouă vă adresez cuvântul meu, ascultaţi-l.

— Huaooooo!!! răspunse corul bandiţilor înarmaţi.

— Moarteee!!! ceru corul bandiţilor sclavi.

— E o nebunie ceea ce faceţi! continuă *Gât Verde.* Nimeni din câţi s-au ridicat împotriva voinţei lui Kraig n-a rămas nepedepsit. Priviţi cele patru morminte de pe malul lacului, ele sunt dovada cea mai...

— Ha-ha-ha! răspunse corul bandiţilor înarmaţi.

— Moarteee! cerură sclavii.

— Kraig v-a eliberat din închisori! zbieră *Gât Verde.* Muncind pentru el, vă ispăşiţi păcatele...

— Vrem înapoi la închisoare! răspunse primul cor.

— Moarteee! zbierară sclavii.

— Depuneţi armele! gesticulă *Gât Verde.*

— Niciodatăăăă!

— Moarteee! ceru corul sclavilor.

Deodată un urlet cutremură pădurea. Oprită între copaci, hiena Felicia căscase o gură imensă, şi slobozea acel gâlgâit straniu care-i îngheţa pe oameni de groază. Hienele nu prea urlă, toţi ştiau. Glasul ei crescu în intensitate până ce oamenii îşi astupară urechile, iar *Gât Verde* se retrase iute în cabană. O jale milenară răzbătea din cumplita litanie a hienei. Se părea că primele animale ce împânziseră pământul, primele reptile, primele păsări cu aripile strâmbe şi neîndemânatice răsar de sub rădăcinile copacilor, măsurând cu ochi primitivi acea adunare de oameni.

Şi-n urletul acela, bătălia reîncepu instantaneu. Spaima electrizase ambele tabere.

De astă datei încleştarea fu scurtă şi îngrozitoare. Trecând peste orice precaut iune, bandiţii se repeziră spre cabană fredonând melodia: „Pe bampor sunt o sută de cadavre...”

Muri tânărul Dink, jelit cu lacrimi de *Carameaua,* care acum regreta că-i respinsese mângâierile, în nopţile când *glezniera* îi lipise unul de celălalt.

— ’ Aş fi vrut să-i fiu logodnică, se tânguia femeia, rezemându-şi fruntea de pieptul însângerat.

Pieri în chinuri, rănit la pântec, Nach-Împăratul. Cu toată durerea, avu umorul să-l roage în ultimele clipe pe Tabaquerre să-i fredoneze melancolica romanţă a condamnaţilor la moarte: „În pământ e cald şi bine..”

Vitejeşte îşi dădu viaţa şi Bumby-Urâciosul, un spărgător mediocru, fără viitor, cunoscut prin caracterul său laş şi nesuferit. Bumby, plictisit de ezitările celorlalţi, o luase înainte şi dintr-un salt se agăţase de pervazul ferestrei din faţă al cabanei. Un pumnal îi străpunse palma, şi patul carabinei, mânuit dinăuntru, îi zdrobi craniul; Urâciosul însă mai dădea încă din picioare, încercând să urce, să pună mâna pe *Micul Elefant,* pe care-l ura cu deosebire.

Cincisprezece bandiţi trecură în lumea drepţilor, ceea ce nu era o veste prea plăcută pentru poliţia iadului, care trăi o zi grea, fără îndoială.

De partea cealaltă muriră douăzeci, printre care *Veselul* şi *Micul Elefant.* Şapte inşi s-au predat, printre dânşii aflându-se *Gât Verde* şi

pisălogul calm. Cu multă veselie foştii sclavi îşi puseră prizonierii în *glezniere.* Apoi îşi îngropară morţii, şi, spre cinstea lor, trebuie spus că nicicând nu s-au vărsat lacrimi mai sincere, nicicând nu s-au ţinut adevărate discursuri funebre mai înălţătoare. Toţi ticăloşii sunt puţin sentimentali şi romantici, cine ştie din ce motive. Maestrul de ceremonii, cu ocazia înhumării bandiţilor împuşcaţi, fu parizianul Tabaquerre. Pe urmă şi morţii duşmani au fost transportaţi cu bărcile spre mijlocul lacului şi scufundaţi acolo cu pietre legate de gât.

Mica armată a bandiţilor eliberaţi număra cam cincizeci de suflete, dintre care bărbaţi în stare să lupte cam treizeci şi cinci. Celor proaspăt scoşi din *glezniere,* li se impuse disciplina necesară, întrucât, însetaţi de libertate, unii ar fi vrut să înceapă o lungă petrecere.

Armata foştilor sclavi se apropie pe-nserate de fortăreaţa lui Kraig şi acolo se împărţi în detaşamente, aşa cum se hotărâse la început. Bătălia debuta printr-o manevră de diversiune, care ar fi trebuit să atragă afară o parte din forţele inamicului; planul nu izbuti însă nici aici, apărătorii lui Kraig fiind prea vicleni.

Tot timpul luptei, la fereastra luminată, în dosul perdelei, profilul ascuţit al lui Kraig fu

vizibil, nu se clinti de la masa de lucru, în ciuda împuşcăturilor.

— Ce curaj bestial! zise Vinoacă.

Exista însă ordinul ce interzicea să se tragă în direcţia acestei ferestre. Kraig trebuia prins de viu! Forţele principale înaintară pe intervalul dintre cazematele a doua şi a treia. Spre dimineaţă, apărătorii lui Kraig s-au retras în fortăreaţă, care fu zăvorită. Schimbul de focuri continuă până seara; nu se vedea posibilitatea practică de a pătrunde înlăuntrul acelor ziduri! O dată cu întunericul, veni oboseala. Storşi de puteri, bandiţii şovăiau. Dinspre zidurile castelului, răzbătu deodată o şoaptă:

— Domnule Lardea!

— Cine-i? întrebă Vinoacă.

— Eu! Manuel!

— Drace! Eşti viu, sau e numai spiritul tău? Unde eşti?

— La douăzeci de paşi de locul unde vă aflaţi... Spre dreapta... E intrarea în pivniţele de vinuri... Am deschis-o eu! Pe acolo puteţi ajunge în castel! Vă aştept!

Spre a-i distrage inamicului atenţia, Vinoacă trimise în partea opusă un grup care simulă un nou atac. În acest timp ceilalţi se strecurară în gaura descoperită de ManueL Acesta, cu urechile înroşite de emoţie, îi conduse prin subterane, luminând drumul cu felinarul.

— Cum ai reuşit să te strecori în castel?

— De cinci zile sunt aici, domnule Vinoacă! De când a sosit caravana de căruţe... din Bocanowa. M-am strecurat sub coviltirul ultimei dintre ele, printre lăzi...

Fie că oamenii lui Kraig simţiseră în cele din urmă manevra, fie că un sistem secret de alarmare le dăduse de veste, că, în galeria centrală a pivniţei, apărătorii castelului apărură ca din pământ. Gloanţele începură să ţiuie muzical. Din butoaiele imense porneau şuvoaie subţiri de vin vechi, parfumat. „Sfinte... sfinte... sfinte Wolfgang!” gândi Tabaquerre, lipind gura pe un astfel de orificiu deschis de glonte, şi bău în neştire, uitând totul.

El încă nu-şi dezlipise buzele de înmiresmatul izvor, când moartea începu să se amestece în trupul său cu vinul. La început era mult vin, şi moarte puţină, vin alb, cu reflexe gălbui şi roşietice, revărsat în labirintul fără început, gâlgâind victorios în corpul bărbatului, şi o bucăţică de moarte argintie, orbitor de argintie, pierdută printre valurile de vin, aproape înecându-se, dar sfârşind prin a se agăţa cu încăpăţânare într-un loc mai prielnic, începând acolo să crească.

Tabaquerre continua să bea uitând unde se a£lă, uitând de Kraig şi de bătălia începută, bea fără să simtă nimic, fiindcă el era prea tare

şi moartea prea slabă, însă el deja începuse să moară, şi murea încet, sorbind vinul cu înghiţituri lacome.

Când se prăbuşi la pământ, era şi mort, şi beat. În spatele său, unul din ostaşii lui Kraig îşi şterse pumnalul de sânge şi alergă mai departe...

36

Lupta continuă pe scările şi coridoarele castelului. Oamenii lui Kraig apărau fiecare metru. Ei ştiau ce-i aşteaptă în caz că vor cădea vii în mâinile bandiţilor. Între etajele unu şi doi a murit bătrânul Smucker şi, din cauza luptei înverşunate, nimeni nu avu timp să-i şoptească o vorbă bună, de consolare că părăsea paradisul ăsta terestru. Peste cadavrul lui se repeziră bandiţii, conduşi de Salamanca, respingând o încercare de a înainta a celorlalţi. În rând cu bărbaţii, fecioara poreclită *Carameaua* dădea dovadă de multă nepăsare şi curaj, ţintea bine şi din când în când striga cu vocea ei ascuţită înjurându-i pe zbirii lui Kraig. Care-l lichidaseră pe tânărul Dink. Asta dură până ce începu asaltul etajului doi, când un glonte ghici pieptul fetei. Ea căzu, frumoasă şi după moarte, se rostogoli pe trepte, şi

braţele subţiri i se îndoiau moi în timp ce luneca tot mai jos.

Muriseră mulţi de o parte şi de cealaltă! Ultimii apărători ai lui Kraig se retraseră în faţa unei uşi, pe unde se pătrundea spre camera de lucru a stăpânului lor. Mobile răsturnate formau reduta ultimă pe care mai rezistară câtva timp. În cele din urmă azvârliră armele şi se predară; rămăseseră doar patru inşi. Dintre bandiţi mai trăiau vreo douăzeci, unii grav răniţi, gemând, întinşi prin colţuri.

Vinoacă, Salamanca şi Lardea, împreună cu cinci dintre bandiţi, forţară uşa apărată de oamenii lui Kraig. În încăperea aceea dădură de bătrânul valet, omul cu faţa palidă şi zbârcită, singurul care avea acces la Marele Stăpân. El se postă cu mâinile desfăcute în faţa ultimei uşi, dincolo de care se afla Kraig.

— Pentru ca să intraţi, trebuie întâi să mă ucideţi! horeai el, cu spaima în priviri.

Dar îl dădură la o parte, fără milă, iar uşa fu smulsă din ţâţâni, într-o clipă.

Oamenii se opriră, aşteptându-se la o primire demnă de Kraig. Credeau că Marele Stăpân, rămas singur, se va apăra cu arma în mână, renunţând măcar pentru câteva minute la planurile pe care le rumega fără încetare.

Când coig, bandiţii văzură
În faţa perdelelor vaste. De culoare argintie,

O simplă siluetă de carton
Ce stătea aplecată asupra unei mese de lucru.

— Kraig a fugit! zbieră unul din ei,
Să-l urmărim, să-l prindem, haideţi!
Dar Vinoacă observă un zâmbet ciudat pe faţa lui Lardea.
— Opriţi-vă! zise acrobatul. Fiţi calmi!
Ceea ce vreau să vă spun poate o să vă mire:
Kraig nu există, şi n-a existat niciodată,
Cartonul acesta mucegăit este Kraig, marele, fiorosul stăpân.
— Fireşte, mormăi Salamanca.
Ar fi trebuit să-mi dau seama, fiindcă eu
L-am inventat pe Kraig — şi cu o mişcare iute
Decapita, cu pumnalul mumia de carton.

Bandiţii izbucniră în urate...

37

Bandiţii rămaşi în viaţă îşi oblojiră rănile, se spălară, îşi râseră bărbile şi, astfel puşi la punct, făcură o mare consfătuire, la sfârşitul căreia Meii Indianu, cu braţul stâng în eşarfă, veni să se închine până la pământ în faţa lui

Lardea. Se înclină de patru ori, potrivit sfântului ritual al alegerii şefului de bandă, şi rosti o străveche formulă tradiţională, despre care nimeni nu mai ştia precis ce înseamnă, apoi se înclină iar de patru ori şi tăcu vreme de un minut, urmărit cu solemnă emoţie de ceilalţi bandiţi.

Era pe-nserate şi lacul îşi pierdea ultimele sclipiri, chiar în acele clipe. Spre Groapa Leilor, prinşi în *glezniere,* oamenii lui Kraig aşteptau să li se decidă soarta, în vreme ce departe, spre craterul Jamloo, deasupra pădurii, se putea bănui o pălălaie de flăcări, o trombă neagră de fum. Acolo încă mai ardea fortăreaţa blestemată a lui Kraig.

Minutul de tăcere se scurse şi Meii Indianu vorbi cu glasul răsunător:

— Marele Consiliu Secret a hotărât ca tu, Lardea, să fii căpetenia noastră! Vom înfiinţa cea mai puternică bandă din câte au existat...

— Laraaa! Vivat Lardea! Aclamară bandiţii.

— Aici, continuă Meii Indianu, se află crema specialiştilor!

Gestul lui cuprinse chipurile încordate din umbră, care se destinseră din nou, aprobând:

— Aşa e! Uraaa!

— Cei care au murit în luptele date sub conducerea lui Lardea sunt alături de noi, aici, în clipa formării acestei măreţe bande! Vom stăpâni oraşe şi ţări, vom controla miniştrii şi

şefii de state, vom stăpâni pământul. Marele Lardea este omul care ne va conduce. Nicicând n-a existat un şef atât de faimos şi de iscusit.

— Opreşte-te, Meii! interveni Vinoacă.

— Lasă-l să vorbească, protestară bandiţii, îmbătaţi de cuvintele Indianului.

— Voi vorbi! zise Meii Indianu. Mă jur pe sufletul morţilor că niciodată n-am trăit clipe mai frumoase.

— Lardea nu acceptă propunerea voastră! strigă Vinoacă.

— De ce, de ce? protestă adunarea bandiţilor, posomorându-se.

— Lardea nu e hoţ, Lardea n-a furat, şi n-a ucis!

— Vorbe! strigară bandiţii. Nu credem!

— Linişte! tună Salamanca. Cine îndrăzneşte să spună un cuvânt împotriva lui Lardea va pieri! Dacă nu era el, cine vă scotea de sub blestemul lui Kraig?

— Dacă nu sunteţi hoţi şi nici criminali, atunci ce puteţi fi? întrebă Meii.

— Poate copoi?! strigară nişte voci.

La cuvintele acestea José Flamengo se făcu şi mai mie, craniul i se strâmbă, i se curbă dintr-o dată.

Consiliul bandiţilor se retrase în pădure, într-o sumbră deliberare. În ceasul ce urmă, Lardea, Vinoacă, Salamanca, José Flamengo, Misterioasa Necunoscută şi cu Manuel fură

înconjuraţi prin surprindere. Bandiţii îi legară de copaci, bombănind că cine nu e cu ei e împotriva lor; ziceau că jignire mai mare nu înduraseră, şeful care refuză să fie şef nu poate fi decât poliţist, sau şi mai rău, deşi ceva mai rău nu-şi puteau închipui.

— Ce aveţi de gând cu noi? întrebă Salamanca.

Nu răspunseră. Se retraseră spre lac, lăsând trei oameni înarmaţi, ca pază. După câtva timp, din direcţia lacului se auziră voci care se certau, apoi împuşcături. Cei trei care făceau de pază fugiră iute să vadă ce se întâmplă. În clipa aceea apăru hiena Felicia, care pândise ascunsă, şi se apucă să roadă legăturile lui Lardea, cu dinţii ei subţiri şi ascuţiţi. Păşi, destul de repede. Lardea îi eliberă pe ceilalţi. Din direcţia lacului împuşcăturile se înteţeau.

— Repede, repede! zise hiena Felicia. Bandiţii s-au luat la harţă, s-au împărţit în tabere şi au început războiul. Niciunul nu va scăpa viu!

Merseră toată noaptea, prin pădure, călăuziţi de Felicia. Trecură de craterul Jamloo, de peşterile de la Tegupiare, apoi se lumină de ziuă.

După ce se odihniră, merseră mai departe, mereu mai departe, până ce pădurea se sfârşi.

— Luaţi-o pe acolo, îi povăţui hiena. Veţi ajunge la ocean şi veţi găsi şi un oraş cu oameni...

— Nu vii cu noi, Felicia?

— Nu, Vinoacă, eu aparţin acestui ţinut. N-am voie să trec mai departe...

Aşa se despărţiră ei de hiena Felicia, care se grăbea să se întoarcă înapoi: o aşteptau stârvurile bandiţilor. În clipa aceea mai trăia doar Meii Indianu, dar şi el avea două gloanţe în trup şi stând întins la umbră, printre ceilalţi morţi, se mira că înserarea vine atât de repede...

38

Dincolo de marginile purpurii ale orizontului, în dreptul unei neclintite păduri de arbori seculari, un călăreţ le aţinu calea, şi după ce linişti cu mângâieri focosul animal alb ce-l purta întrebă:

— E adevărat ce se zvoneşte, călătorilor?

— Ce anume se zvoneşte, tinere? îl întrebă Salamanca.

— Se zvoneşte că puterea lui Kraig s-a sfârşit...

— E adevărat, întări marinarul.

— Mă duc să port vestea aceasta spre nord! îi salută călăreţul, pornind într-un galop nebun.

După ce trecură de izvoarele fierbinţi ale râului Tyabarra, acoperite întotdeauna cu ceţuri argintii prin care se zice că n-ar fi trecut nimeni, după ce lăsară în urmă câteva ridicături roase şi prăfuite, rămăşiţele semeţilor munţi Haibumbo ce se ridicaseră cândva până la cer, un vuiet de galop îi făcu pe călători să se oprească.

— Merg pe drumuri, în căutarea adevărului! salută călăreţul, strunindu-şi cu măiestrie bidiviul şarg. M-au trimis fraţii mei şi surorile să aflu!

— Ce vrei să afli, omule? îl întrebă Vinoacă.

— Despre Kraig!

— S-a terminat cu Kraig!

— Slavă constelaţiilor de sud, căci dintr-acolo vin eu. Mă întorc să le duc vestea cea bună! Şi omul acesta care era tânăr, dar nu chiar atât de tânăr, fiindcă împrejurul ochilor se putea bănui reţeaua subţire a gândurilor, îşi întoarse calul şi porni în goană spre miazăzi.

Până-n seară alţi doi călăreţi, dinspre răsărit şi dinspre apus, ieşiră în drumul călătorilor şi plecară înapoi fericiţi, să ducă vestea cea mare.

Urmară zile foarte grele, când arşiţa şi lipsa de hrană aproape-i doborî pe călători. Într-o seară fierbinte, când zăceau istoviţi, convinşi că nu se vor mai urni de acolo; când minţile li se înnegurau din pricina slăbiciunii, deodată

Misterioasa Necunoscută se ridică, subţire cum era, şi-i arătă lui Vinoacă sclipirea unui far ce începuse să pulseze în zare, prin întunericul străveziu.

— Oceanul! strigă Vinoacă. Suntem aproape!

Apoi nu mai scoase niciun cuvânt şi privi îndelung farul acela care le făcea semne prietenos.

— Trebuie să ne grăbim, şopti Misterioasa Necunoscută. Timpul trece! Iar pe voi moartea vă aşteaptă, dacă...

A doua zi, cu ultimele puteri, au ajuns în portul Mykong, punct însemnat pe drumurile mărilor.

Aici Lardea făcu o scamatorie: sustrase fulgerător din buzunarul unui ins cu barbişon portmoneul bine garnisit şi-l strecură în haina lui José Flamengo. După aceea Vinoacă îl ajunse din urmă pe omul cu barbişon şi-i atrase atenţia că fusese victima unui pungaş; din fericire pungaşul a fost observat şi prins. Poliţistul ce fu chemat în grabă descoperi portmoneul în buzunarul lui José Flamengo.

— Nu te supăra, îi şopti Vinoacă lui José Flamengo, înainte de a se îndepărta. Asta e mica noastră răzbunare... Acum suntem chit şi, dacă vrei, prieteni... Adio, detectivule! Şi vezi să nu-ţi mai facă nimeni cu ochiul...

Puţin după aceea un ins bărbos şi cam beat se năpusti urlând de fericire spre Salamanca.

— Tu, amirale, tu?

— Tu, Nicolay?

Se îmbrăţişară cam o jumătate de ceas. Apoi Salamanca reveni pentru o clipă.

— Vă spun adio, zise el. Bătrânul Nicolay îmi aduce vestea că Beebs s-ar fi îmbarcat pe iahtul „Isadora”... Pornesc pe urmele sale, ne îmbarcăm chiar acum pe „Cape Horn”.

— Bine, adio, Salamanca, salută Vinoacă.

39

Oraşul se albăstrise spre nord şi se făcuse galben spre sud. Marele dresor Sake Yaktawama bătea străzile, în fruntea mândrei sale haite de câini care-l urma disciplinată, într-o aliniere aproape perfectă. Patru câini mari, formând un dreptunghi, purtau pe spatele lor un fel de clădire de carton cu afişele multicolore ce anunţau reprezentaţia.

Zâmbind uşor, Lardea se înclină în faţa lui Sake. Vinoacă făcu pe interpretul:

— *Omul Marii Tăceri* vă salută, maestre Yaktawama!

Apoi dresorul se aplecă în faţa Misterioasei Necunoscute; ochii lui de oriental subtil se îngustară, preţuindu-i într-o clipă frumuseţea. Dar nu întrebă nimic.

— Iar urechilă ăsta e Manuel, sfârşi Vinoacă prezentările.

În acest timp câinii se opriseră, aşezându-se. Tot felul de gură-cască alergau să admire haita maestrului Yaktawama. Cocktail, un doberman mare, zvelt, subţire, favoritul lui Sake, ieşi din rândul celorlalţi câini, veni spre oameni şi lătră amical:

— Ham, ham, ham!

— Cocktail vă salută în numele haitei, explică dresorul.

— Ultima dată soarele ne-a luminat împreună în Mexic, mi se pare, vorbi ceva mai târziu Sake. Am dat cinci reprezentaţii glorioase, la a şasea sala a luat foc, îmi amintesc, îmi amintesc... De atunci mulţi dintre câinii mei s-au prăpădit, glasul mi s-a subţiat şi mai mult, iar mâna îmi tremură când ridic biciul. Asta e semn că trebuie să evit biciul cât mai mult, nu?

— Salamanca ar zice că degeaba biciuieşti vulturii, iepurii, oricum tremură în vizuini..

— Nu-l cunosc pe cel al cărui nume l-ai rostit, Vinoha, zise Sake.

— E un vânător ce aleargă după Beebs, dar n-ar fi exclus să-l întâlnim iar!

— Dar voi? întrebă Sake, privindu-l mai tot timpul pe Lardea şi întorcând câteodată un ochi spre Misterioasa Necunoscută. Aţi luat frumuseţea drept pavăză împotriva urâciunilor

acestei lumi — Sake zâmbi şiret — şi vă continuaţi drumul împrejurul pământului, şi cine ştie unde şi când veţi coborî ancora! Când îţi pui pe drapel însemne glorioase, cum sunt cele pe care le purtaţi, nepăsarea e regina paşilor noştri, şi poate că aceasta e şi fericirea, nu?

— Limba ta înţeleaptă, Sake, vorbeşte zadarnic urechilor mele nepricepute, grăi Vinoacă. Nu avem înconjurul lumii, nu, adevărul e că suntem în drum spre casă. Dacă se încheie anul de când am pornit la drum şi nu vom atinge ţinta, vom pieri cu toţii...

— Înţeleg, zise dresorul înţeleg şi nu prea... Dar văd, Vinoha, că nu te-ai schimbat de loc... Deşi nu ţi-a crescut la loc urechea lipsă, eşti frumos şi ager ca puiul de caribu!

Vinoacă primi cu plăcere complimentul şi regretă că Misterioasa Necunoscută nu înţelege cuvintele dresorului.

— Ce zice? întrebă Misterioasa Necunoscută pe româneşte. Ce zice acest bătrân *şef peste clini?*

— *Dresor, o* corectă Vinoacă. Un cuvânt pe care nu-l cunoşti încă. Zice că sunt frumos; minte, desigur că minte, fiindcă eu sunt urât ca dracul totuşi nu mă supăr pe el..

— Pe ce limbă vorbiţi? se interesă Sake, aplecând urechea. Şi apoi: Din ce ţară, din ce

continent îndepărtat şi legendar poate fi Cântăreaţa Dimineţilor Liniştite?

— De nude e Misterioasa Necunoscuta? ridică Vinoacă din umeri. Asta n-o. Ştie nimeni, maestre Yaktawama... Cântăreaţa Dimineţilor Liniştite, cum îi spui, pretinde că a coborât de pe altă planetă; aşa glumeşte ea cu noi...

— Mi-e foame; zbieră dintr-o dată Manuel, punând capăt amabilităţilor.

Peste câteva ore afişele de pe castelul de carton purtat de câini se modificară. Ele anunţau prezenţa în reprezentaţie a lui Lardea, *Omul Marii Tăceri,* celebrul iluzionist care dă viaţă lucrurilor moarte, şi a iluştrilor săi asistenţi: Misterioasa Necunoscută, *Pierre Vinoha,* neasemuitul acrobat şi învăţăcelul întru-ale scamatoriei, Manuel da Urdaxelles.

Maestrul Sake Yaktawama, a cărui faimă se lăfăia în anii de după război în mai toate capitalele, închiriase sala crisalidelor din Palatul celor Şapte Tigri şi, în prima seară de spectacol, guvernatorul olandez veni cu soţia, însoţit de guvernatorul englez şi de cel american, ca invitaţi. În primele rânduri, se aşezară, sub cupola de marmură vânătă a Sălii Crisalidelor, oameni importanţi şi femei frumoase, atât de frumoase, că urlau mătăsurile subţiri de pe ele, iar mai încolo se înghesuiră negustori şi funcţionali, mateloţi, târfe, borfaşi şi alţi oameni albi, negri, mulatri,

metişi, galbeni, vorbind toate limbile, suspectându-se reciproc, iubindu-se şi urându-se.

Şi Lardea, care privea sala printr-un ochi al cortinei, simţi în vârful degetelor vibraţia necontenită a mulţimii şi tensiunea şi văzu ciudatele fulgere ce dănţuie prin aerul supraîncălzit, totdeauna înainte de începutul oricărui spectacol, şi-l trase pe Vinoacă mai aproape, să-i arate şi lui, dar acrobatul, în maiou negru, cu muşchii fremătând, cunoştea toate acestea şi dădu numai din cap pierind de acolo.

Sake Yaktawama îşi îmbrăca artiştii, câinii deci, în fracurile, în costumele lor sclipitoare, le punea joben unora, papion celor mai voinici, tricouri colorate dogilor, barzoilor, dobermanilor, pălăriuţe cochete căţeluşelor din rasa King Charles, ceasuri de labă buldogilor şi samoyezilor, plastroane scrobite mastiffilor şi mănuşi boxerilor...

Sake îşi îmbrăca personal câinii, nu lăsa treaba aceasta în seama servitorilor, stătea în faţa vastei garderobe şi striga pe nume fiecare javră, care venea cu plăcere la înţolit, dând din coadă, cele care aveau cozi. Sake avea o putere diabolică asupra clinilor, pe care-i iubea în secret, şi avea un dar aproape magic de a se înţelege cu ei, de a se face înţeles mai cu seamă, de a-şi impune voinţa.

Din sală se auzeau pocnituri: spectatorii îşi arătau astfel nerăbdarea făcând să explodeze fructele uscate de *tyanya;* apoi câteva femei care veniseră în oraş tocmai de pe fluviul Pethinhao, câteva femei din vechiul trib Pirabu începură să cânte tărăgănat, legănându-se, în timp ce târfele mai frumuşele dintre rânduri îşi agitau umbrelele colorate:

„Yapam, yapam, yapam, inima mea,
Bărbatul mi s-a dus la pescuit”.

Aşa ziceau femeile de pe îndepărtatul fluviu Pethinhao, legănându-se, şi umerii lor aruncau un fel de scăpărări negre, umerii celor tinere dintre ele aveau rotunjimea mătăsoasă a mărului biblic, şi oricui i-ar fi plăcut să-şi apese palma pe un astfel de umăr; cu toate că în cântec nu se vorbea decât despre un pescar care a ieşit în larg şi nu exista vreo aluzie tristă cu privire la soarta sa, melodia era încărcată de jale şi te gândeai, fără să vrei, la un uriaş fluviu negru pe care alunecă nişte ambarcaţiuni îndoliate, fără oameni, fără stăpân, şi vedeai valurile negre ale acestei ape, mai ales la „yapam, yapam”... şi sumbrele corăbii îndoliate, pătrunzând în vânăta sală a crisalidelor, spre uimirea publicului care venise să vadă câinii lui Sake Yaktawama.

Când femeile tăcură, împuşcăturile de *tyanya* dovediră că publicul era aţâţat; în acest timp Misterioasa Necunoscută îl urmărea cu atenţie pe Sake, acesta dovedind mare grijă în echiparea unui măreţ Terra-Nova, negru, lucios, cu ochi trişti, încărcaţi de nostalgii după ţinuturi îndepărtate.

Faţa asiaticului, uşor schimonosită de plăcere, rânjea uneori către Misterioasa Necunoscută. Fata se întoarse apoi spre Vinoacă şi-l privi. Vinoacă mai tremura de emoţie, aşa păţea totdeauna, totuşi îi vorbi:

— Îţi plac câinii?

— Da... câinii, răspunse ea. Mai ales acesta... îmi aminteşte de unele animale care trăiesc şi pe la noi.

— *Pe la voi?*

— Da, acolo, zise ea ridicând mâna, arătând probabil în direcţia cerului înstelat.

— Iarăşi cu glumele tale ciudate, zâmbi nu prea vesel Vinoacă.

— Cu rit te apropii de soare, cu atât e mai cald, Vinoha. Strigă Sake.

— Niciodată n-am sa te pot pricepe, maestre, zise acrobatul.

Printre împuşcăturile de *tyanya,* uriaşul fluviu negru se umflă iar şi ciudatele corăbii îndoliate se văzură cârmind încet, ocolind şirurile cenuşii ale stâncilor; se întorceau toate în acelaşi timp, urmându-şi drumul.

— Yapam, yapam, yapam, inima mea!
Bărbatul mi s-a dus la pescuit,
Un peşte mare, yapam, yapam,
Cu botul negru, yapam, să prindă...

Acum, în vuietul mulţimii enervate, glasurile femeilor nu se mai auzeau clar, numai umerii lor, legănându-se mereu, crescuseră, aruncând străluciri perfide bărbaţilor încălziţi... Candelabrele se clătinau fără motiv, sus, în vasta şi vânăta sală a crisalidelor, sub bolţile căruia creştea ca o mare agitaţia oamenilor, o agitaţie de neînţeles, în timp ce lumina pălea încet; un om fu văzut făcându-şi loc în sală, trecând repede, ţinând braţele întinse ca un orb, cu toate că nu era orb, şi după ce dispăru toată lumea, de data aceasta, se întoarse în direcţia de unde uriaşul fluviu negru se apropia greu, ameninţător. Fu un ţipăt general de groază: peretele dat în lături, ca o jucărie, şi negrele corăbii pătrunseră în sala crisalidelor, aceste sumbre corăbii fără echipaj. Dar o forţă irezistibilă azvârlea oamenii pe puntea acestor fantome ale mării, care, dezlănţuindu-se iar, treceau prin peretele opus, pe valurile fluviului negru, pierzându-se în ocean... Nişte naufragiaţi deveniră toţi spectatorii din seara aceea, duşi departe, într-o întindere fără arhipelaguri, fără speranţă. Pe puntea

corăbiilor negre se iviră căpitani cu ochii de foc, înarmaţi cu bice, şi mulţimea de sclavi căzu în genunchi, cerşind îndurare. Guvernatorul olandez fu văzut sărutându-i mâna, umil, căpitanului său, care însă cu ochii pe nevastă-sa ridică biciul... Vârtejul înghiţi dintr-o dată caravana corăbiilor negre.

Un peşte mare, yapam, yapam,
Cu botul negru, yapam, să prindă...

Umerii femeilor de pe fluviul Pethinhao străluciră iar, legănându-se ritmic, şi aşa se sfârşi primul număr de iluzionism al lui Lardea, *Omul Marii Tăceri.*

40

Pe un ocean calm „Matadorul” îşi urma drumul cu. Acea ostentativă nepăsare a marilor pacheboturi de lux... Protocoalele de fum ale pipei căpitanului, înşurubându-se regulat în văzduh, păreau o garanţie: nimic şi nimeni nu poate împiedica agreabila cursă lungă a „Matadorului”. Şi totuşi Vinoacă, rezemat de bastingaj, îşi ciulea urechea, cea întreagă, încercând parcă să prindă ceva.

— Ce asculţi, Petre? îl întrebă Misterioasa Necunoscută.

— Trag şi eu cu urechea... E bine întotdeauna să ştii...

— Ce să ştii, dragul meu?

Misterioasa Necunoscută pronunţa cuvinte ca „dragul meu” cu o stranie intonaţie şi Vinoacă tresărea totdeauna, ca şi cum o voce de demult, cunoscută lui încă de la început, ar fi repetat un gând al său, o dorinţă... O tulbure stângăcie îi teroriza câteodată mişcările şi cuvintele.

— Ascult dacă nu cumva pluteşte pe ape Cântecul Frumoaselor Dezastre...

Misterioasa Necunoscută rămase cu ochii în depărtare, atentă.

— Acum nu, zise într-un târziu. Nu se aude aşa ceva...

— Tu n-ai de unde să ştii cum e Cântecul Frumoaselor Dezastre... Trebuie că fii un bătrân călător ca mine, ca Lardea, ca să poţi desluşi din şoapta confuză a valurilor, pe flancurile vaporului, primele silabe, primele semne... înţelegi ce-ţi spun?

— Înţeleg totul, Petre...

— Sigur că înţelegi... Acum vorbeşti româneşte aproape tot atât de bine ca noi... Poate că ar trebui să te învăţ şi alt grai...

— E prea greu pentru mine, spuse Misterioasa Necunoscută.

— Ce anume e greu?

— Nu înţeleg de ce oamenii de la voi vorbesc în mai multe feluri... mai multe limbi...

Vinoacă simţi fiorul îngheţat ce-l încerca ori de câte ori Misterioasa Necunoscută trecea cu discuţia hotarul ăsta periculos.

— Vrei să spui că *la voi* e altfel? Există o singură limbă?

— Bineînţeles, Petre.

— De ce nu mă înveţi şi pe mine graiul ăsta misterios?

— Nu se poate, Petre, ţi-am spus... Oamenii de pe pământ nu vor reuşi să înveţe niciodată limba noastră... E pe alt principiu; la noi oamenii nu se înţeleg prin cuvinte, ci direct prin voce...

— Nu-mi place, Misterioasă Necunoscută, când vorbeşti despre lumea ta fantezistă... Eu sunt prea pământean ca să pot pricepe închipuirile tale...

— Cred că înţeleg, Petre, voi, oamenii de pe pământ, aveţi obsesii care vă paralizează... Paralizează, aşa se spune, nu? Timpul, spaţiul... Pe când eu...

— Uite, uite! zise Vinoacă, arătându-i, ca să schimbe discuţia, un stol de peşti zburători.

Pe urma stolului apăru o doradă, cu ceafa enormă, şi botul urât ca de buldog: făcu mai multe salturi, urmărind o mică sepie...

Se auzi ţăcănitul cadenţat al unor gheare pe puntea albă, şi-şi făcu apariţia grifonul dăruit de Sake lui Lardea, şi botezat Felician în amintirea cobrei Felicia, căţelului Felician, pisicii Felicia, şoarecelui alb Felician, hienei Felicia... în sala crisalidelor din Palatul celor Şapte Tigri, Lardea îl făcea pe griffonul Felician să dispară sub ochii publicului, şi-l regăsea în poşeta vreunei cucoane din primele rânduri.

Toate reprezentaţiile fură un mare triumf până ce sosi o telegramă din Managua. Directorul circului „Bix” îi acuza pe Vinoacă şi Lardea că-i furaseră unicul fiu. Manuel da Urdaxelles, cum figura urecheatul pe afişe, ca scamator ucenic, declară poliţiei că plecase de-acasă de bună voie. Urmă un schimb violent de telegrame cu poliţia din Managua; Manuel da Urdaxelles, la rândul său, zbiera din toate puterile pe coridoarele poliţiei că nu vrea acasă. În cele din urmă, la cererea expresă a tatălui său, poliţia îl reţinu, dar nu putu face acelaşi lucru cu Pierre Vinoha şi Lardea, ţinând cont pe de o parte de declaraţiile copilului cu privire la nevinovăţia lor, şi apoi de faima ce şi-o câştigaseră în oraş cei doi artişti. Aşa se face că pe bordul „Matadorului” se îmbarcaseră numai Lardea, Vinoacă şi, firește, Misterioasa Necunoscută. Amiralul Salamanca dispăruse, în urmărirea fatidicului Beebs, iar Manuel rămăsese în camerele cu ferestre zăbrelite ale

poliţiei, în aşteptarea tatălui său, caro urma să vină personal spre a-l lua în primire. Niciodată nu mai avusese poliţia un client atât de dificil: Manuel zbiera ziua întreagă, înjurând, îmbrâncindu-i pe agenţii care-i aduceau mâncarea, azvârlindu-le în cap castronul cu supă şi bombardând de la fereastră cu bucăţi de carne şi legume trecătorii. În cele din urmii încercă să incendieze localul poliţiei şi şeful acestei onorabile instituţii, cunoscut prin calmul său, avu o criză de nervi...

În acest timp Lardea stătea la barul pachebotului şi juca bambus cu Bon da Bixias, un tânăr de o mare frumuseţe, cântăreţ de meserie, care fusese angajat de Societatea de Navigaţie pentru întreg sezonul...

Cu toate că Lardea nu vorbea de loc, conversaţia nu lâncezea datorită unui chibiţ nelipsit din preajma lor, un bătrân colonel în retragere, care participase — aşa zicea.

— La şaptezeci şi nouă de războaie, slujind, pe rând, sub steagul a trei imperii, şase regate şi şapte republici; Don Clincho Clinchia, colonelul, bine aprovizionat totdeauna cu sticluţe de coniac fin, din care sorbea constant, slobozind la intervale cugetări adânci...

— De data aceasta, zise Ron da Bixias, te-am prins definitiv, mister Lardea! Ce zici?

— Mister Lardea nu se dă bătut cu una, cu două, răspunse Clinchia, în locul scamatorului.

— Încă două cărţi! Iată! Aştept contralovitura...

— Iată şi contralovitura! Şi acum ce mai cânţi? comentă colonelul.

— Nu prevăzusem, dar asta nu e nimic...

— Astăzi cineva are ghinion, chicoti bătrânul războinic, sorbind cu fineţe.

Ron da Bixias îşi privi ceasul. În fiecare seară, el cânta ti salonul aurit al restaurantului, acompaniat de o orchestră de negri; era suplu şi înalt, şi se îmbrăca seara în negru, cămaşă neagră şi pantalon strâns pe corp; şi să jiu vă închipuiţi că avea o voce gâtuită de tenoraş siropos, nu, Ron da Bixias te cucerea prin vocea sa cu rezonanţe adânci, voalată şi posedând cum s-ar zice un al doilea ton, umbrit, enigmatic; în scara când „Matadorul” ridicase ancora, Ron cântase „Mai trage-mi un glonte în tâmplă, Mary”, cu o patimă tragică, şi-l cucerise din prima clipă pe Vinoacă. Se împrieteniseră şi astfel acrobatul află despre cântăreţ că se născuse în urmă cu un sfert de veac, tot pe puntea unui vapor; maică-sa, o emigrantă despre care nu se ştia de unde vine şi încotro merge, murise la naştere şi Ron, o dată cu primul ţipăt pe care-l scosese, anunţase pământul că e o planetă meschină, vrednică de orice dispreţ.

Văzuse atâtea ţări, dar mai ales cunoştea mările şi oceanele şi de câtva timp simţea

undeva, în trup, dar poate că nu în timp, ci chiar în inimă, sau poate în suflet, ori în ceea ce ţine loc de suflet, o durere neclară, un dor greu care-l apleca dintr-o dată spre pământ. Era poate o jale ce izvora din amintiri, sau de dincolo de amintiri, şi atunci vocea i se termina dintr-o dată şi zadarnic încerca să-şi lumineze gândurile.

Femeile îl aplaudau în marele salon auriu al restaurantului, femeile cu ocini lor magnetici, înceţoşaţi de alcoolul i fine şi Ron da Bixias cânta mai departe în seara aceea, prelungit în melancolica-i voce, adâncă şi bărbătească lui voce care fermeca atât de uşor; sta singur pe estrada neagră înconjurat la distanţă de instrumentiştii negri, cu trompetistul în dreapta, singur cu toate melodiile sale fascinante, culese de pe toate oceanele, din toate porturile şi speluncile, şi femeile-l aplaudau, pentru că mai ales dragostea o cânta, ridicat acolo, singur pe estrada neagră, el, Ron da Bixias, marele cântăreţ, ros încetul cu încetul pe dinăuntru de o boală ascunsă.

Într-o seară, Misterioasa Necunoscută, ai cărei ochi vedeau uneori mult mai mult decât văd în general ochii miei femei, le povesti, lui Vinoacă şi lui Lardea, despre o umbră întunecată care străbătuse chiar atunci fastuoasa încăpere în care petreceau oamenii, cu ochii ei de gheaţă aţintiţi asupra

cântăreţului; în acele momente chiar şi Ron da Bixias se oprise din cântat şi părea că urmăreşte cu privirile îngrozite drumul cuiva care trece pe lângă el, drumul cuiva nevăzut de bună seamă de toţi ceilalţi, în afară de el şi Misterioasa Necunoscută.

Pe urmă bateristul făcu tobele să bubuie şi nimeni nu observă nimic.

Mai trage-mi un glonte în tâmplă, Mary,
Vreau să mor pentru a doua oară în braţele tale,
Şi, dacă se poate, şi pentru a treia oară!...

— Prietenul nostru Ron este grav ameninţat, zise Vinoacă.

Pe urmă, în pauză, cântăreţul veni la masa lor: părea trist şi absent, prea trist pentru frumuseţea lui tânără, pentru vocea lui neasemuită, prea absent pentru femeile dimprejur care l-ar fi dorit...

— Începe să se termine, zise Ron, şi nimeni nu înţelese prea bine ce vrea să spună, nici măcar colonelul Clinch o Clinchia, care după ce străbătuse atâtea câmpuri de luptă ar fi trebuit să fie foarte înţelept. Bixias bău repede două pahare şi mâna îi tremura uşor, în timp ce şi-o apropia de buze. Dar Vinoacă îi spuse pe neaşteptate:

— Ar trebui şi tu să te întorci acasă!... Acasă, Ron! Cântăreţul îl privi lung.

— Ştii bine că pentru mine nu există *acasă,* Vinoha.

— Ştiu, Ron. Tocmai de asta am zis că ar trebui şi nu că trebuie.

— Pentru mine nu există scăpare, zise da Bixias.

— Nu ştiu, Ron, vorbi Vinoacă. Poate scapi. Poate e numai o părere.

— M-am născut pe puntea vaporului „Esperanza", care transporta emigranţi, zise Ron. Şi mi-e teamă că voi întâlni sfârşitul tot pe puntea unui vapor!...

— Poate că ar trebui să fugi, să fugi, să fugi, zise Misterioasa Necunoscută.

Iar Vinoacă traduse:

— Misterioasa Necunoscută zice să fugi, să fugi, să fugi...

— Nu, clătină Bixias din cap. Nu se poate. Mă simt încătuşat...

Când Vinoacă traduse cuvintele lui Ron, Misterioasa Necunoscută clătină din cap.

— Eu nu sunt încătuşată, zâmbi ea.

Vinoacă traduse spusele fetei.

— Tu nu eşti încătuşată, zise el, fiindcă tu poate vii *într-adevăr* de pe altă planetă. Dar noi, uite, parcă aşteptăm dintr-un moment într-altul un proiectil care să cadă aici, pe masă, să ne prefacă în bucăţi... I-am spus Misterioasei

Necunoscute, se întoarse acrobatul spre da Bixias. Că uneori ne stăpâneşte spaima de ceva ce se poate, sau nu se poate întâmpla... Un proiectil parcă ar fi în drum spre noi...

— Înţeleg, înţeleg prea bine ce spui despre proiectil, zise Ron, însufleţindu-se. Cunosc asta! E ca şi cum undeva în depărtare s-ar afla un tun ce se întoarce încet spre tine, şi bubuitura poate izbucni oricând... Ceva care şuieră înspăimântător, apropiindu-se tot mai mult... Chiar acum plafonul acesta şubred se poate deschide deasupra noastră şi bulgărele de foc va poposi aici! Dar nu se va opri, va trece mai departe, va străbate prin pereţii de oţel, va trece prin sala maşinilor, înnebunind mecanicii şi omorând fochiştii, şi apoi îşi va continua drumul mai adânc, va sparge cala, va trece în ocean, va străbate apa, până va da de pământ şi va străpunge bulgărele de foc, pământul, ieşind prin partea cealaltă, şi va veni iar, încă o dată, să plesnească în faţa cadavrelor noastre.

Doi marinari tropăiră repede prin sala restaurantului şi, înainte de a dispare, unul din ei şopti ceva chelnerului-şef. Se produse curent şi pălăria foarte uşoară a unei cucoane zbură, aterizând pe platoul de dans. Pe urmă doi mateloţi fugiră înapoi, urmaţi de un omuleţ aproape gol, plin de cicatrici pe umeri şi bărbie. Se auzi de pe punte clopotul, iar un

bărbat voinic şi cherchent zbieră peste întreaga sală:

— Dubonet! Ce mama dracului!

— Ssst! Ssst! Încercă să-l liniştească dama de lângă el.

Orchestra începu o melodie lentă care stârnea gelozia bărbaţilor, când, pe neaşteptate, intră secundul.

— Domnilor! Fără panică! strigă el. Nu s-a întâmplat nimic!

Şi ieşi grăbit, lăsând lumea foarte nedumerită.

Chiar atunci fu observat în sala restaurantului un bărbat în smoching, cu barbă neagră şi extrem de palid. Cine-l văzu, remarcă frământarea nervoasă a mâinilor sale, pe care le ţinea în faţă, în dreptul sternului, pocnindu-şi degetele lungi, sucindu-le şi răsucindu-le. Se opri printre mese, buimac, privind împrejur, ca zăpăcit de lumină.

Pe punte sună iar clopotul, undeva pe aproape se auziră tropăituri şi glasul căpitanului. Căpitanul răcnea:

— Eu de când v-am spus! Porci, canalii, trădători, degeneraţi!... De când...

Orchestra acoperi vocea căpitanului, iar în sală se stârni rumoare. Câţiva bărbaţi se ridicară, dar secundul apăru iar:

— Fără panică, domnilor! Ce naiba, nu s-a întâmplat nimic!

— Dubonet, Dubonet! răcni beţivul din margine.

— Ssst!

— Dar ce trebuia să se întâmple?

Orchestra interveni iar, în timp ce secundul se repezea afară. Oamenii se aşezară la loc, comentând. Două perechi ieşiră la dans. Bărbatul în smoching rătăcea printre mese, până ce văzu un scaun neocupat, lângă Vinoacă. Se aşează, mai bine zis căzu pe el, scoase o batistă şi începu să-şi şteargă faţa leoarcă de sudoare, apoi încercă să se pieptene, dar mâna îi tremura în aşa hal, că mai mult îşi răvăşi părul rar şi sur. Era greu de spus dacă era beat sau nu. Ron da Bixias tocmai se ridicase şi se pregătea să-l scoată de guler pe nepoliticosul care se răsturnase la masa lor, fără să ceară voie, când bărbatul palid, după ce privi împrejur, vorbi cu ochii aţintiţi spre Lardea:

— Şi dumneavoastră credeţi că sunt vinovat?

— Căutaţi-l în restaurant! zbieră o voce pe punte.

— Nu poate fi acolo...

Domnul în smoching tresări, se ridică puţin de pe scaun, dar căzu iar, întinse doar mâna peste masă, apucându-l de mânecă pe *Omul Marii Tăceri.*

— Vorbiţi! sunt vinovat, sau nu?

Firește că Lardea nu-i răspunse. Vinoacă ridică uşurel mâna necunoscutului, trimiţând-o la locul ei, omul nu se apără, nici nu observă parcă intenţia acrobatului, dar pe frunte i se iviră dintr-o dată broboane mari, îngheţate probabil.

— Sunt căpitanul Schermer, şopti el. Dar asta încă nu înseamnă nimic! Şi barba lui lungă, pe bărbia subţire, vibră ciudat, barba aceea neagră, despre care ai fi zis că e falsă. Aţi auzit de căpitanul Schermer? întrebă deodată, violent. Eu sunt cel care am scufundat douăzeci şi patru de nave! Dar asta încă nu înseamnă nimic! Şi, aplecându-se, şopti, cumva confidenţial, pe un ton ce se voia mucalit: Şi am să mai scufund...

— E nebun, zise Ron da Bixias.

— Nimeni nu trece! zbieră o voce, undeva pe un coridor.

Apoi un om cu părul vâlvoi năvăli în sala restaurantului. Era în indispensabili, cu cămaşă şi cravată, dar nimeni nu râse. El zbieră:

— Suntem pierduţi! Pierduţi! Pachebotul va sări în aer! E chestie de câteva minute...

— Prindeţi omul cu barbă! Prindeţi-l pe căpitanul Schermer! urlă cineva care intrase chiar atunci.

Se auzi o mică pocnitură, lumina se stinse, lumea crezu că deja vasul sărise în aer, domni o clipă de tăcere îngrozitoare, apoi întunericul

se făcu verzui, străpuns de ţipete. Mesele se răsturnară, zăngăneau tacâmurile, oamenii se loveau în neştire, orbi şi nebuni, se izbeau de pereţi, căzând unul peste celălalt. Câţiva se credeau deja morţi şi. Profitau de ultima ocazie pentru a înjura zdravăn pământul, nevasta, stelele, strămoşii, toţi urmaşii, şi-n vacarmul acesta plin de flăcări şi vânătăi, bateristul lovea din răsputeri toba cea mare:

— Bum, bum, bum, bum, bum, bum, bum, bum!... Bum!...

Când lumina se aprinse, din priveliştea de apocalips în care ajunsese într-un singur minut salonul cel mare şi luxos, lipsea cel mai important personaj: căpitanul Schermer.

Coridoarele, cotloanele misterioase şi nesfârşite ale pachebotului fură năpădite de bărbaţii care-l căutau pe Schermer. Vinoacă se pomeni gonind printr-un fel de gang întortocheat, în faţa lui alerga un moşulică burtos, iar în spate se auzea răsuflarea unui englez spilcuit, declarat regele dansatorilor de pe navă. Aceştia doi o cotiră, şi acrobatul se pomeni alergând singur. Se opri o clipă, îşi scoase capul printr-un fel de hublou, respiră adânc şi privi întinderea neagră a oceanului. Apoi îşi continuă drumul, dar avu impresia că se învârteşte pe loc prin coridoarele acelea. Se rătăcise. Mina pe care o instalase căpitanul Schermer n-avea cum să fie pe aici, ar fi

trebuit să se întoarcă pe punte să se alăture celorlalţi, dar habar n-avea pe unde să urce, îşi pierduse orientarea. Ce-l mira mai ales erau murdăria şi mizeria ce domnea acolo, sub punţile strălucitorului pachebot. Firele de păianjen atârnau vibrând în curent şi se întreba chiar dacă nu cumva vor fi trăind şi lilieci pe acolo. Deodată se deschise o uşă chiar în dreptul său. Lumina palidă răzbătu pe coridor şi Vinoacă văzu faţa murdară a unui om în vârstă, pe care atârnau haine soioase.

— Hei! Ce cauţi aici?

— Caut mina, zise Vinoacă, simţind că e ridicol.

Salahorul din faţa sa n-avea de unde să ştie ceea ce se întâmplă sus.

— Ce-i, Krick, cine-i acolo? se auzi o voce din încăperea sumbră.

— E unul, răspunse Krick.

— Ce dracu vrea?

— Pretinde că ar căuta o mină...

— Adu-l aici, Krick. Să-l vedem la faţă! Cine ştie ce urmăreşte!

— Vedeţi-vă de treabă! făcu Vinoacă enervat.

— Auzi, Muke, spuse Krick. Zice să ne vedem de treabă. Hei, tu, pofteşte, pofteşte aici! Să nu-ţi spun încă o dată...

Vinoacă intră, hotărât să termine iute. Cine ştie ce se mai întâmpla pe punte!

— Asta e un om *de sus?* întrebă celălalt individ din încăpere, la fel de murdar şi de zdrenţăros ca primul. Auzi, *limbă,* vii de sus?

— Dar de unde crezi?

— Şi cum e sus? întrebă Muke.

— Dar ce, nu ştii?

— Aproape că am uitat, rânji zdrenţărosul. Şi cu toate acestea şi eu sunt om! Poate vrei să mă contrazici? Poate ai să-mi azvârli în faţă, aici, direct, că n-aş fi om?!

Vinoacă se întristă grozav, ar fi voit să plece, dar privirile celor doi încă nu-l lăsau.

— De ce taci, *limbă?* întrebă Muke.

În momentul acela două şuviţe de apă verzuie ţâşniră prin peretele ce da în exterior; abia atunci Vinoacă observă ce crăpat şi vechi, ce mizerabil era peretele acela cârpit şi murdar; mai multe găuri erau astupate de mântuială cu bucăţi de cârpe, câlţi şi chiar hârtie sau noroi amestecat cu smoală; Krick şi cu Muke se repeziră la orificiile proaspăt deschise şi încercară să oprească apa, lipindu-le cu substanţa aceea urâtă şi vâscoasă pe care o culegeau chiar de sub picioarele lor; lucrară cu încordare şi reuşiră în cele din urmă să oprească, de bine, de rău, cele două ţâşnituri, înfundându-le cu câlţi; era de neînchipuit cum un pachebot de anvergura aceea putea să aibă un subsol atât de oropsit...

— Măi nătărăule, se întoarse Krick istovit către Vinoacă, măcar ştii cum se numeşte partea vaporului de deasupra liniei de plutire?

— *Ştiu: opera moartă.*

— Ştie! se minună Muke. Dar, să-mi spui, *limbă,* cum se numeşte partea de sub linia de plutire, cea în care ne aflăm noi.

— *Opera vie,* bolborosi Vinoacă.

— Ştii şi asta; eşti cretin numai pe trei sferturi. Da, asta e opera vie, aici unde noi astupăm fără încetare găurile... Dacă n-am fi noi, butoiul ăsta afurisit s-ar duce la fund.

— Nu înţeleg de fel, zise Vinoacă. Un vas atât de modern... cel puţin ce se vede la suprafaţă... cum poate fi atât de?...

— Auzi? făcu posomorit Muke, *limba* are nedumeriri! Nedumeriri, adăugă, supraveghind peretele, voind să ştie dacă nu se ivise vreo nouă scurgere. Nedumeriri cum poate avea numai o *limbă de suprafaţă...* Ea n-are de unde să afle că numai partea de deasupra a vaporului e nouă, iar ceea ce e jos e făcut din galerele antice, din epavele putrede culese de prin mâluri, dintre moluşte şi caracatiţe! De unde să ştie una ca asta o *limbă de suprafaţă?...*

— De necrezut, şopti Vinoacă.

— Auzi, Muke, ce zice? Că e de necrezut!

— Nu mă luaţi aşa, făcu Vinoacă amărât. Şi eu sunt un truditor, la fel ca şi voi! Nici voi nu

cunoaşteţi mizeria şi murdăria de sub cupola circului. Respiraţia morţii o auzi şi acolo, la fel de bine ca şi aici... Ceea ce ştiu eu nu ştiţi voi. Şi ce ştiţi voi nu ştiu eu, asta e...

Cei doi tăcură, supraveghind vechiul perete de galeră, mustind de apă. Vinoacă ieşi încet. Merse împleticindu-se prin semiîntuneric, izbindu-se de grinzi umede, printre care chiţcăiau animale mici şi lipicioase, poate şobolani, până ajunse într-o încăpere ale cărei margini se pierdeau în umbră. Trecu peste trupurile unor oameni care dormeau pe jos în poziţii chinuite, cu pumnii sub cap; dincolo se afla o roată imensă, orizontală, cu spiţele ieşite în afară, la care se opinteau vreo treizeci de oameni. Roata se învârtea încet, scârţâind şi gemând. Băltoace de apă neagră licăreau peste tot. Câţiva se treziră la trecerea lui.

— Ce vrei? îl întrebă un ins cu barba albă, lungă, cu ochii roşii, Holbaţi.

— Unde mă aflu? Ce-i aici? întrebă Vinoacă.

— Sala maşinilor, răspunse altul. Dar tu ce vrei? Vii de sus? Cum e sus?

— Vasul a fost dinamitat. Probabil vom sări în aer...

— Să dea Dumnezeu! Era şi timpul.

— Voi puneţi în mişcare elicele vaporului?

— Dar cine?

— Credeam că maşinile, aburii, electricitatea...

— Pe galere nu existau maşini... Bărbosul cu ochii holbaţi se apropie: La drept vorbind cine eşti că ai venit aici să ne spui basme cu maşini? Maşini nu există! Am uitat de ele! Ce urmăreşti, ce vrei?

Câţiva dintre cei treziţi îl înconjurară pe acrobat. Se părea că situaţia lui devenise nesigură. Chipurile scheletice ale truditorilor de jos se apropiau ameninţătoare.

— Poate că a fost trimis cu biciul! zise unul.

— Poate că vrea să ne mâne mai repede...

— Poate că e supraveghetor de sclavi...

— La o parte! strigă un omuleţ cărunt, care se trezise chiar atunci. Eu îl cunosc! E Pierre Vinoha, acrobatul, prietenul lui Lardea. El zboară sub cupola circului, el cunoaşte moartea mai bine decât noi, lăsaţi-l în pace!...

— Pe Lucifer! tresări Vinoacă, Pasquale, clovnul de la Bix! Tu eşti, bătrâne? Cum ai ajuns aici?

— E clovn? Nu ştiam! strigară ceilalţi, cam nemulţumiţi.

— Să facă o tumbă dacă e clovn.

— Iar ăstălalt, dacă e acrobat, să facă un. Salt mortaL Unul triplu!

— Cum ai ajuns aici? insistă Vinoacă.

— Într-o zi n-am mai putut râde, zise Pasquale, cu faţa ca o mască. Nici acum nu pot râde. Nu mai pot râde de loc, niciodată... Şi am venit aici, n-am avut ce face.

— Să facă o tumbă, dacă e clovn!

— Neapărat!

— Şi celălalt, un salt mortal!

— Imediat!

— Chiar acum!

— Dar triple!

— Bine, zise Pasquale, şi începu să facă tumbe.

Făcu foarte multe. Apoi Vinoacă începu cu salturile mortale, până-şi pierdu respiraţia, iar picioarele nu-l mai ţinură. Tremura tare de tot şi câtva timp rămase prăbuşit printre cei care nu se treziseră. Interesul pentru tumbe şi salturi mortale scăzu.

— Şi tu? întrebă Pasquale.

— Mă întorc acasă. Cu Lardea şi cu Misterioasa Necunoscută...

— Bine de voi.

— Dar vom sari în aer. Nimeni nu va ajunge acasă... Şi-n plus este un tânăr cântăreţ, Ron da Bixias, care va muri foarte curând. Şi mai există pe pământul ăsta un compatriot de-al meu, Salamanca... Acum a plecat după Beebs...

— L-am cunoscut pe Beebs, interveni unul din bărbaţii scheletici. Şi el îl caută pe Salamanca, să-l omoare...

— Da? Probabil că se caută amândoi... Dar Salamanca zice că Beebs fuge de el...

— Beebs zice că Salamanca fuge de el.

— Ciudat!...

— Vom sări în aer, repetă Vinoacă. Să ieşim de aici!

— Eu, nu... făcu fostul clovn.

— Trebuie neapărat... Un pic de aer proaspăt n-are ce să-ţi strice. De când n-ai mai ieşit sub cer?

— Nu mai ştiu...

— Haide, urmează-mă...

— Nu, nu, nu...

Pasquale părea că adoarme. Vinoacă se ridică, picioarele îi mai tremurau puţin, totuşi se simţea în stare să meargă.

— Pe acolo... şopti Pasquale, cu un ochi deschis, arătând o scară... Probabil că pe acolo poţi ajunge pe punte... Dar e atâta de urcat!... Şi, obosit de efortul făcut, fostul clovn se prăbuşi iar.

Vinoacă urcă pe umeda şi întunecata o scară cotită, făcând mai multe popasuri, spre a se odihni. Când ajunse pe punte, se frecă la ochi: marele pachebot fusese părăsit! Bărcile de salvare nu mai erau la locurile lor, dispăruseră în noapte. Pe punte nu se afla ţipenie de om, dar luminile rămăseseră aprinse, şi-n plus Vinoacă prinse cu urechea lui nevătămată un fel de sfârâit. Ascultă câteva minute şi se convinse: era sfârâitul fitilului care se apropia de mină; dar, oricât căută, nu găsi nici fitilul,

nici mina. Vinoacă se apropie de chepengul pe unde-l scosese afară scara.

— Hei, oameni! zbieră el. Ieşiţi afară! Vaporul a fost părăsit! Sunteţi liberi! Liberi pe un vas care sare în aer! Mă auziţi? zbieră iar.

— Nu ieşim afară! răspunse o voce.

— Doar sunteţi liberi!

— Preaaaa târziiiiiiiiuuuuuuuuu!

— Pasqualeee! Vino tu! Te aştept!

— Şi aşa nu mai pot râdeeeeee! răspunse fostul clovn.

Vinoacă alergă iar, înnebunit, căutând fitilul ce sfârâia tot mai aproape, tot mai insistent. Trecu prin sala devastată a restaurantului. Intră în cabina pe care o împărţise cu Lardea, apoi în cabina ce-o ocupase Misterioasa Necunoscută. Erau pustii. Desigur că în învălmăşeală Lardea fusese convins că şi Vinoacă e îmbarcat pe vreuna din şalupe. Altfel n-ar fi părăsit vasul. Intră şi-n cabina lui Ron da Bixias, dar şi acesta se îmbarcase, desigur.

Deodată auzi voci. Năvăli pe coridor, deschise uşa. Patru oameni jucau cărţi.

— Domnilor! Vaporul sare în aer!

— Ieşi, nu ne deranja! Pas.

— Deschid.

— Merg.

— Şi eu.

— Două cărţi.

— Servit.

— Auziţi cum sfârâie fitilul? urlă Vinoacă.

— Domnule, lasă-ne sau te împuşc, spuse unul din jucători, pregătindu-şi revolverul. Plus o sută!

— Plătesc, plus două sute!

— Merg la plus...

Vinoacă fugi pe punte, căută cel puţin un colac de salvare, dar nu găsi niciunul. Sfârâitul fitilului ajunse aici, undeva foarte aproape, pachebotul mai avea de trăit col mult câteva minute.

— O, tu, panteră! strigă Vinoacă, cu faţa schimonosită. M-ai înşelat de astă dată, tu care mi te arătai totdeauna... Blestemată fie-ţi coada şi labele din faţă, şi măselele de sus, şi ochiul tău stâng!

Şi făcându-şi vânt sări peste parapet, cu braţele întinse înainte. A fost un salt frumos, perfect, mlădios şi acrobatic. Ajuns în apă se descălţă, uitase să facă asta pe punte, îşi azvârli haina şi înotă repede... Acum sfârâitul fitilului se auzea ca un şuierat. Nu se îndepărtase nici la două sute de metri, când o vâlvătaie extraordinară desfăcu pachebotul, răscolind oceanul până în adâncuri. Bubuitura mătură întinderile, valurile veniră uriaşe şi pe creasta unuia din ele se avântă Vinoacă, îngânând în minte străvechea litanie piraterească: „Din cozile fecioarei streang mi-am împletit...”

41

Acesta era, desigur, sfârşitul. Întâi simţi cum îi înţepeneşte braţul stâng, începând de la umăr. Cine ştie cât timp trecuse! Vinoacă înota foarte economic, să se menţină la suprafaţă cât mai mult, deşi bănuia că nu prea are rost. Când pricepu că braţul stâng va deveni curând nefolositor, Vinoacă sau Vinoha, care era un tradiţionalist şi-i plăcea să respecte bătrânele reguli şi obiceiuri, simţi că trebuie să facă, înainte de moarte, o mică recapitulare, şi aduse din adâncimile beznei până la un metru de el chipul mamei sale, cel de acum douăzeci de ani. Vorbi cu ea câtva timp, îi ascultă dojenile şi se dezvinovăţi cum putu, de fapt mai mult nu putu să se dezvinovăţească, apoi se întoarse spre colţul celălalt al camerei unde şedea pe scaun, sub covoraşul de pe perete pe care rânjea pantera, tatăl său, subţirel la cincizeci de ani ca la cincisprezece, cu faţă mică, proaspătă, sub pieptănătura într-o parte, cam azvârlită, cam băieţească. În pragul bătrâneţii tatăl său n-avea mutră de tată, ci de ştrengar. Era foarte ciudat să ai un astfel de tată!

Acest tată-ştrengar îi făcu semn cu ochiul, de sub panteră, şi Vinoacă îi răspunse la fel.

Pe urmă Vinoacă ieşi din casă şi coborî o stradă lungă ce tăia în două orăşelul moldovenesc. Pe nesimţite, în preajma lui apărură doi prieteni; ajunseră pe malul fluviului liniştit, în apa căruia se oglindea o cetate cu nume sonor.

Vinoacă se întoarse pe spate şi înotă aşa câtva timp. Asta schimbă unghiul cu multe grade, aşa că se văzu dintr-o dată agăţat de un trapez, copil cum era, dârdâind de spaimă şi plăcere. Plăcerea îi venea din larga legănare a trapezului căruia-i făcea vânt cineva fixat într-o parte a cupolei. Cineva... Cine?

Cine este bărbatul cu nas turtit care-i face vânt, care râde şi-i face semne şi din când în când bate din palme şi iar râde? Nici numele lui nu vrea să iasă la suprafaţă, dar în amintirea nasului său turtit şi a râsului bun, Vinoacă îi închină douăzeci de aruncături de braţe. Unu, doi, trei, patru... Şi, în sfârşit, un nume: Mya. Cu y, nu cu i simplu. Dansatoarea de step de patrusprezece ani. Marea lui dragoste de copil...

Începu să înţepenească şi braţul drept şi Vinoacă socoti că e cazul să se grăbească, întrucât în afară de recapitulare mai avea de făcut şi altceva. Îşi schimbă iar poziţia de înot; alături de el apăru Lardea. „Mai repede, mai repede! gândi Vinoacă. Dă-le naibii de porturi, oraşe, femei, succese.

— Şi peste toate pantera — acum, voi înota în cinstea ta, acum... în cinstea Misterioasei Necunoscute... Şi acum în cinstea farului de la Mangalia, de care încă mă apropii, dacă nu mă înşală stelele!... încă mă apropii, cât timp voi avea putere să înot... Voi muri înotând spre ţărmul patriei... Destul!;

Printre fiinţele care-l urmăreau distinse — ciudat lucru.

— Capul turtit al cobrei Felicia, de spaima căreia visase urât de atâtea ori! Cobra Felicia care ajunsese o celebritate a manejului, căreia i se spunea şi „nevasta lui Lardea”, cobra înţeleaptă care văzuse capitalele lumii şi care ştiuse să moară cu semeţie, osândită de tribunalul condus de August Elin şi Zainer Poppi... Alături de cobră, Vinoacă observă capul bălai al unui copil de vreo zece ani. Înjură cam în şapte limbi până să-l recunoască pe vărul Andrei, prietenul său din copilărie, pe care dezordinea fantezistă a amintirilor îl aşezase alături de cobra; ce bătăi îşi trăseseră cei doi veri, mai ales din cauza lubeniţelor. Andrei lăsa totdeauna pentru la urmă partea din mijloc, cea mai coaptă şi mai dulce, şi Vinoacă i-o şterpelea de sub ochi...

După o vreme, Vinoacă observă că-i este greu să mai înjure, şi înţelese ce se petrece, era simplu, şi se pregăti să moară. Fu mulţumit văzând că întunericul începe să vibreze, să se

ridice. Rezistase o noapte întreagă, era un rezultat frumos, şi, respectând tradiţia, înainte de a muri, Vinoacă se gândi iar la Misterioasa Necunoscută, la prietenul său Lardea, ceva mai puţin la Salamanca, şi-şi închipui cum pâlpâie încă în ceaţa dimineţii farul de la Mangalia, către care încă plutea. Îşi zise că murind ar trebui să cânte un cântecel curajos, dar ştia că limba nu-l mai ascultă, şi deodată simţi ceva... Nu înţelese la început că plânge, n-avea cum să simtă lacrimile, ud cum era, dar ochii îi deveniseră grei şi tulburi... Plângea, şi-i fu ruşine.

şi de ruşine se lăsă în voia valurilor, voind să termine mai iute. Oceanul însă părea elastic şi nu voia să-l primească, iar când totuşi începu să se scufunde, braţele singure începură să vâslească, deşi el nu le ordonase aşa ceva.

Braţele acelea erau încăpăţânate şi puternice, şi parcă voiau să ia lucrurile pe cont propriu. Vinoacă le lăsă în pace, şi încetul cu încetul simţea cum se pierde pe sine... Să fi fost moartea? Nu, fiindcă simţea, da, mai mult simţea decât vedea că deasupra e lumină, soare, cer şi păsări, însă toate acestea nu ajungeau chiar până la el, oprindu-se foarte aproape, dar cât de aproape?

Braţele continuau să-l ţină la suprafaţă, dar el nu mai ştiu ce se întâmplă, el se predase morţii, cu excepţia acelei părţi încăpăţânate a

fiinţei sale caro refuza să cedeze; astfel Vinoacă, zbătându-se lent, între viaţă şi moarte, nu văzu şi nu simţi nimic. Când se trezi pe puntea cargobotului, Pin-Pin şi-l văzu deasupra sa pe Salamanca, strâmbându-se amical, crezu că visează în moarte, ceea ce nici n-ar fi fost aşa de rău...

— Dă-i bice cât poţi, căpitane! strigă Salamanca privind în zare. Astăzi bate cel mai crunt vânt de aventură din câte am simţit pe obrajii mei proaspeţi... Astăzi sau pun mâna pe Beebs, sau mor!

Şi-şi aţinti privirile spre orizont, unde se vedea parcă o dâră de fum. Acolo trebuia să fie „Picollo”, un vaporaş nefericit, pe puntea căruia se afla Beebs. Alături de Salamanca stătea prietenul său, marchizul, cu un picior de lemn, cu o faţă de eschimos, al naibii de zbârcit şi cu un veşnic surâs satisfăcut între ochi şi bărbie. Vestea că Beebs se află pe puntea lui „Picollo” marchizul o adusese.

— *Azi e o măreaţă zi, căci pe Beebs îl vom beli,* cânta timonierul, lansând spre infinit un bas profund, de episcop care ştie că va ajunge mitropolit.

Salamanca arăta bine: în vederea răfuielii apropiate cu Beebs îmbrăcase tot ce avea mai nou, îşi răsese obrajii, iar prietenul său, marchizul, încercase să-l înveţe câteva formule simandicoase pe care urma să le rostească în

momentul întâlnirii cu duşmanul de moarte şi, respectiv, în clipa când Beebs şi-ar fi dat ultima suflare.

Vinoacă se apropie, clătinându-se. Picioarele îi erau străine, reci, ca nişte sloiuri ele gheaţă, şi i se părea că se vor rupe sub el.

— Ce făceai în ocean? întrebă Salamanca. Ai pornit-o spre casă înotând?

— Eram sigur că ne vom întâlni iar, zâmbi stors Vinoacă, cercetând marea. Ce s-o fi întâmplat cu Lardea, cu Misterioasa Necunoscută?...

— Sunt vii şi se întreabă ce s-o fi întâmplat cu Vinoacă?...

Salamanca îşi mângâie bărbuţa roşcovană, cam decolorată. Se simţi trist, din creştet până în tălpi. Cine ştie de unde venea tristeţea, poate din capătul celălalt al orizontului unde se vedea fumul lui „Picollo”, poate din altă parte. Îl sprijini pe Vinoacă şi simţi cum acrobatul tremură.

— Eşti bolnav? Nu prea te simţi în apele tale?

— Da...

— Un gât de rom, bătrâne...

— Nu, zise Vinoacă.

— Atunci ce?

— Nu ştiu.

Începură se meargă încet, unul după celălalt, împrejurul punţii. În spate venea

marchizul. Salamanca îl rezemă pe Vinoacă, aproape-l ducea pe sus. Pe deasupra lui „Pinpin” se legănau doi albatroşi.

— Şi ce? întrebă fără sens Salamanca.

— Cum mă dor toate! oftă Vinoacă. Şi ochii mă dor, şi mâinile, şi valurile, şi zarea, şi cuvintele, şi tristeţea, şi mi-e frică...

— Te vei odihni după ce-l prindem pe Becbs, zise Salamanca.

Cele două coşuri ale vaporaşului fumegau năprasnic.

— *Ne vom odihni după ce-l prindem pe Beebs! cântară mateloţii, privind în zare.*

— Îmi place să şuier prin aer cu sabia, vorbi fără rost marchizul, în spatele lor.

— Îţi aminteşti — întrebă Salamanca — de „Europe?” Îţi aminteşti cum nu voia să se scufunde?

— Îmi amintesc... Şi ce?

— Nimic... Pământul uneori se învârteşte fără niciun rost... Nu i-ar strica să se mai oprească din când în când, chiar să dea înapoi, o roată, două, trei...

— Uite, aici, deasupra cotului drept, simt explozia... Explozia... Ieri-seară, când s-a scufundat „Matadorul”.

— Oceanele sunt pline cu locuri unde au naufragiat oamenii, fundul oceanului e pardosit cu epave.

— Nu peste tot, unele epave au fost recuperate, da, mai ales galerele...

— Împlântă sabia drept, fără ca mâna să-ţi şovăie...

— Ei, şi ce?

— Nu pot înţelege... începu Vinoacă. Şi tăcu.

„Pin-Pin” gonea ca un balaur, în urmărirea lui Beebs. Vinoacă nu mai putu merge şi amiralul îl întinse pe o prelată veche. Clopotul de cart sună — bang-bang-bing-bang-bang-bing — şi Salamanca se repezi iar la prova să vadă dacă distanţa se mai micşorase. Da, însă nu mult. Salamanca îşi închipui distanţa aceea, distanţa de la „Pin-Pin” până la „Picollo”, ca o aţă subţire şi străvezie şi, apucând aţa de capăt, începu s-o înfăşoare împrejurul degetului său arătător de la mâna stângă. Înfăşură cu arătătorul, cu mijlociul, şi cu cel mare, de la mâna dreaptă. Spera să micşoreze în felul acesta şi mai repede distanta.

— După ce dai lovitura, răsuceşte sabia în rană... Ce dracu faci? întrebă marchizul.

— Răsucesc pe deget distanta.

— De ce?

— Să se micşoreze mai repede.

— Aşa da... Şi dacă ai timp, după ce ai scos sabia, mai trage-i o înţepătură, alături puţin mai sus, şi mai răsuceşte fierul o dată!

Salamanca răsucea distanţa cu toată seriozitatea. Pe firul de aţă străvezie văzu întâi

o broască moartă, cu burta despicată. Era una din broaştele pe care o disecase în copilărie cu fratele său, care voia să se facă medic. Amiralul Salamanca pe-atunci, fireşte, nu căpătase încă acest nume, nu voia să se facă medic, dar îl ajutase pe frate-său la disecţie, iar apoi vomitase. Desprinse broasca, o aruncă, şi trase mai departe firul, cu ochii spre „Picollo”. Pe fir venea un bileţel, din partea lui Beebs: „Ha, Salamanca, n-ai să mă ajungi!” „Ha, Beebs, am să-ţi frâng gâtul!” răspunse amiralul.

— Să-l prindem pe Beebs, să-l prindem pe Beebs! cântă echipajul.

Vinoacă aţipise şi-n somn i se făcu mai cald. Soarele îl bătea direct şi pe vechea prelată Vinoacă visa valuri albastre în care înota, alături de Misterioasa Necunoscută. Dar acum nu erau nişte naufragiaţi, ci doi îndrăgostiţi care se urmăresc într-un joc fierbinte.

„Lardea ar putea să ne facă nevăzuţi, pe amândoi”, îşi zise acrobatul înotând uşor. În faţa lui, în apa străvezie, trupul Misterioasei Necunoscute licărea alb, orbitor de alb — Vinoacă închise ochii, acum Lardea îi făcuse nevăzuţi, numai ei doi se puteau vedea reciproc, nimeni nu-i vedea, ei doi, singuri şi...

Medicul de pe „Pin-Pin” luă o priză de tutun şi clătină din cap.

— Flăcăul ăsta e cu un picior pe lumea cealaltă... Cine l-a adus aici?

— Şi, dacă se poate, înţeapă-l şi pentru a treia oară! zise marchizul.

Vinoacă visa mai departe. Pantera se făcuse blândă! Coborâse de pe perete cu un salt moale, un salt frumos şi elastic care merita toată admiraţia noastră. Nu se auzi nimic, sau cel mult so auzi cât foşnetul unei umbre ce lunecă sub fereastră şi acum venea încet, drept către el, pe puternicele-i labe pătate.

La prova marinarilor apăruse timonierul al treilea şi cu unul din mecanici, proaspăt treziţi din somn şi cu mare chef de toate. Ei începură să joace scena întâlnirii dintre amiralul Salamanca şi Beebs:

— Haa, Salamanca!

— Haa, Beebs!

— Ţineţi pe rând câte un discurs de provocare, îi dirija marchizul.

— Haaa! îşi ţinu Salamanca discursul.

— Haaaa! îşi ţinu şi Beebs discursul.

— Foarte bine, aprobă marchizul Mai departe!

— Astăzi bate un vânt de aventură, Beebs! N-ai să-mi scapi, haa!

— Dimpotrivă, Salamanca, haa! Date un vânt de contraaventură... Cadavrul tău pute de pe-acuma!

Cei doi duşmani de moarte se mişcau în cerc, cu pumnalele în mână. Pe chipurile lor crispate de încordare, strălucea ura ce şi-o purtau de atâta timp! Beebs, puţin chel pe creştetul capului, era foarte voinic, avea nişte braţe înspăimântătoare, păroase, iar pe piept i se vedeau smocuri roşcovane. De centura sa lată atârnau tot felul de scule şi amulete. Printre acestea, un dinte de lup polar şi o schijă ruginită care-l rănise cândva. Prinzând momentul favorabil, Salamanca azvârli pumnalul. Arma trecu şuierând pe lângă gâtul lui Beebs, îşi greşi cu numai doi-trei centimetri ţinta şi zbură mai departe, peste bord.

— Haa, Salamanca, rânji Beebs. Eşti pierdut! Aminteşte-ţi în ultima clipă a vieţii că *jocul nu se joacă oricum!*

— *Jocul nu se joacă acum,* scrâşni amiralul, căutând un mijloc de salvare. Beebs îl prinse cu pieptul descoperit, azvârli pumnalul cu o forţă nemaipomenită, numai că Salamanca ridicase chiar atunci de jos o tablă de fier şi lama se frânse.

Acum cei doi duşmani se aflau faţă-n faţă, cu mâinile goale. Degetele fremătau, simţind de pe acum gâtul celuilalt.

— Stop! interveni marchizul. Începeţi cu ameninţările!

— Haaa! ameninţă Beebs.

— Haaa! ameninţă Salamanca.

— Excelent! zise marchizul. Conform tuturor regulilor. Continuaţi!

— Jocul nu se joacă *oricum*! strigă Beebs.

— Jocul nu se joacă *acum*! răspunse Salamanca.

Şi se năpustiră unul asupra celuilalt.

Panterei îi plăcea să iasă la plimbare împreună cu Vinoacă. Era unul din visurile ei, când stătea nemişcată în covorul de pe perete, să coboare împreună cu el pe strada aceea lungă ce despărţea exact în două orăşelul moldovenesc şi să ajungă la cetate, pe malul fluviului liniştit. Acolo, împreună cu prietenii, Vinoacă începea asaltul fortăreţelor, spulberând duşmanii de câte trei ori; în acest timp pantera se îmbăia cu multă plăcere, grăbindu-se să profite de orele ei libere; în curând trebuia să se întoarcă în covor şi nu mai avea zi de ieşire până în prima miercuri de după cei trei boababi.

— Opriţi! se repezi marchizul între cei doi adversari. Ce naiba! Nu vă puteţi frânge gâtiţele, aşa simplu, fără nişte înjurături cavalereşti...

— Haaa! se înjurară cavalereşte Salamanca şi cu Beebs.

— Minunat! Acum omorâţi-vă!

Beebs îl pocni pe Salamanca peste fălci cu un butoiaş care i se ivi sub mână. Amiralul zbură câţiva metri dărâmând în cădere trei

mateloţi şi un *mus* care n-avuseseră timp să se ferească. Căpitanul aplaudă şi-l felicită pe Beebs pentru măiastra-i lovitură. Salamanca se ridică greu, avu timp să se ferească totuşi de a doua luare de contact cu butoiaşul, care i-ar fi fost fatală. El se prefăcu viclean că n-are putere, că se clatină, se aplecă înainte ca şi cum n-ar mai fi putut să-şi ţină echilibru. Beebs, hohotind, sigur de victorie, se apropie să-l otânjească la ceafă, cu pumnul său greu ca barosul, dar Salamanca ţâşni ca un arc de oţel, înfigându-şi craniul său tare în burta celuilalt. Beebs icni ca o balenă, rostogolindu-se de câteva ori peste cap.

Pantera alerga pe nisipul cald de pe malul fluviului liniştit, zburdând ca-n copilărie. Vinoacă împreună cu cei doi prieteni, obosiţi după asaltul cetăţii, o priveau. Vinoacă era mândru, ştiind că pantera e a lui. Ştiind deasemenea că pantera-l ascultă numai pe el.

— Nimeni n-are o panteră frumoasă ca a mea!

— Eu am un câine, zise unul din prieteni.

— Iar eu o pisică, făcu al doilea, umil.

— Un câine plus o pisică nu valorează la un loc cât o panteră, făcu Vinoacă.

— Dar câinele meu are nume: Butuză. Aşa-i zice, acesta e numele lui, Butuză. Câinele Butuză... Pe când pantera ta n-are nume. Nu

poţi să-i spui pantera panteră... Nu merge. Pantera ta n-are nume, asta e!

— Pe mâţa mea o cheamă Pisu. Mâţa Pisu sau pisica Pisu, pe când pantera ta n-are nume...

Vinoacă se întrista foarte mult. Amănuntul acesta îi scăpase. Privi salturile elastice ale panterei pe nisip, dar nu se mai simţi mândru ca la început.

Dar timonierul întoarse brusc timona şi Vinoacă înotă pe partea stângă şi acum vedea via, şi cărarea, şi fetele ce coborau pe cărare, de pe puntea caravelei de argint şi, încordându-şi toate puterile, strigă:

— Mă întorc! Mă întorc acasă! Ştiu că altfel voi muuu...!

— Deliră, zise medicul.

Salamanca însă clătină din cap.

— Nu deliră... îşi închipuie că e acasă...

Salamanca era palid şi trist de tot şi de câteva minute uitase să privească în zare, spre „Picollo”, spre puntea pe care se afla Beebs. Vinoacă, de pe puntea caravelei de argint, se aplecă tare, cât putu, şi întinse mâna. Apucă un ciorchine din coşul plin pe care-l ducea fata, şi-l aruncă lacom în gură, întreg. Ce parfumat şi dulce era! Doctorul urmări curios mişcarea fălcilor sale şi remarcă expresia de fericire din ochii larg deschişi: „Mai ia un ciorchine, Vinoacă”, zise fata, şi acrobatul aruncă în gură

al doilea ciorchine. Şi fata adăugă: „Bine ai venit acasă! Bine ai venit, bine ai...”

Beebs se ridică de jos, plin de sânge, cu faţa desfigurată de ură.

— Ne-am jucat destul, amirale! horeai el. Acu’ e acu’, haide, vino!

— Vin, Beebs, zise Salamanca, şi după ce se pândiră câteva secunde se azvârliră unul în celălalt.

— Cavalereşte! Luptaţi-vă cavalereşte I strigă marchizul.

— Haaa! răspunseră cei doi, tăvălindu-se pe punte, la prova.

În acest timp furtuna înainta, sărind în coadă. Mătură în drum un arhipelag, încercă să zgâlţâie trei cuirasate care înaintau şuierând, dar nu reuşi mare lucru cu ele, răsturnă o corabie, şi clănţăni din fălcile-i negre, ridicându-se la orizont. Dar cei de pe „Pin-Pin”, ocupaţi să privească şi să comenteze bătălia dintre Salamanca şi Beebs, încă n-o observară.

— Haaa! zise furtuna. Ce observ acolo? E „Pin-Pin”, pe bordul căruia se află amiralul Salamanca, în urmărirea lui Beebs... Pe ei, că n-au cartuşe!

— *Boss!* urlă marinarul din catarg, care privise şi el bătaia de pe punte şi doar din instinct simţise, cu ceafa, cu spatele, că se apropie ceva dintr-acolo. Furtunaaaa! Furtunaaaa!

— Uraganul „Mary”! tresări căpitanul. Ştiam că e pe aproape...

Şeful de echipaj îşi scoase fluierul...

Vârtejul şi negura izbiră la babord vasul şi totul se făcu vânăt şi ascuţit. Vinoacă mânca struguri proaspeţi, culeşi chiar atunci şi, mâncând, zbură peste bord. Salamanca observă.

— Stai, îl opri doctorul, în beznă.

Dar amiralul scăpă din mâinile sale. Nimeni nu văzu, sau poate unii văzură, cine mai ştie exact ce s-a văzut şi ce nu în clipele acelea? Cum lumea începuse să se scufunde în neant, limbile atârnau între dinţi, toată lumea tăcea urlând, şi Salamanca se rostogoli în viitoare, peste bord, în căutarea lui Vinoacă. Fusese un gând ciudat acela şi anume că, dacă Vinoacă se îneacă acum, nu mai ajunge acasă la timp... Asta îl duruse, dar în ce consta asta, cine ar putea explica? „Pin-Pin” trosnind din toate încheieturile încerca să-şi refacă echilibrul; marchizul, cu mâinile încleştate de o funie care atârna liberă, luneca pe punte, încercând să se prindă de ceva stabil...

Prin urletul negru răzbăteau limbi aprinse, ca şi cum flăcările iadului ar fi trecut când şi când prin miezul uraganului; bubuiau adâncimile şi, desigur, în fundurile de neatins ale mărilor, epavele începeau sa se zvârcolească, târându-şi morţii şi nălucile,

trezindu-i pe bătrânii căpitani naufragiaţi, pe bătrânii cu bărbile netunse de sute de ani şi cu ochii de foc; epavele îşi începeau dansul, vechiul dans macabru, încercând să iasă la lumină, şi poate că unele reuşeau, poate că reuşeau într-adevăr.

— Luptaţi-vă cavalereşte! zbieră marchizul.

Oare cui se adresa? Stihiilor?

Şi deasupra acestui clocot mâna lui Salamanca se încleştă de părul lui Vinoacă şi-l trase din vârtej, dar veni alt vârtej, şi pe urmă altul...

Cântecul Frumoaselor Dezastre...

Nimeni nu-l auzise de astă dată...

42

Pe cea mai înaltă stâncă de pe ţărm, bătrânul Ascower, împreună cu cele două fiice ale sale, veghea focul. Ardea potolit, fluturându-şi cu lenevie vâlvătăile şi dâra de fum, fiindcă bătrânul Ascower era el însuşi un foc potolit şi nu-i mai plăceau focurile aprige, care l-ar fi întristat, aducându-i aminte de tinereţe... Deşi potolit, era un foc cinstit şi limpede, neviciat de perversităţile civilizaţiei, un foc asemănător cu cel pe care l-a făcut Adam, ca să-i coacă Evei mărul...

Cele două fiice însă ale lui Ascower tremurau în aşteptare; cu ochii orbiţi de lumină căutau într-una orizontul, fiindcă de multe luni nu călcase picior de bărbat străin pe insulă, şi acum focul de lângă ele, deşi potolit, le răscolea. Pe una dintre ele o chema Fyana, iar cealaltă Dec; ar fi fost greu de spus care dintre ele era cea mai mică, şi care cea mare, poate că şi tatăl lor nu mai ştia precis, atât îl încurcaseră ele, tot minţind ba că una se născuse întâi, ba că cealaltă, şi faţă de el, şi faţă de străini, dintr-o pornire femeiască de a desfiinţa hotarul vârstei şi anilor, cu toate că amândouă erau foarte tinere.

S-ar fi putut spune că Fyana e mai frumoasa decât Dee, fiindcă avea nişte plete negre care cădeau până mai jos de mijloc, plete întunecate care vorbeau între ele despre lucruri nebuneşti şi desfrânate, sunând uneori ca şi cum ar fi fost metalice, împrejurul trupului ca arcul, abia învelit în ţesătura străvezie a rochiei prea scurte care nu ascundea nimic din ce ar interesa ochii trecătorului.

S-ar fi putut spune, la fel de bine, că Dee este mai frumoasă decât Fyana, fiindcă la ea temperamentul avea altă culoare şi alt glas, fiindcă-şi strânsese pletele, mai puţin întunecate şi mult mai arămii, împrejurul capului, fiindcă ochii ei erau mai mari şi mai migdalaţi decât ai Fyanei, ceţoşi, cenuşii şi

străvezii totodată; fiindcă rochia ei cădea până mai jos de genunchi, fără a reuşi să ascundă picioarele zvelte şi lungi pe care al fi vrut să le vezi fugind, nu înainte de a le mângâia de sus până jos, şi de jos până sus.

Fetele acestea erau muşcate de vântul sălbatic şi lacom al pământului şi se unduiau în preajma focului potolit, în preajma bătrânului Ascower, aşteptând bărbaţii. Se unduiau şi se legănau ca nişte petale roşii ale celei mai nebune flori...

— Aveţi răbdare! le spuse tatăl lor, pregătindu-şi pipa. Dacă nu vor veni azi, desigur că vor veni mâine, sau poimâine.

— Vrem astăzi! zise Fyana, muşcându-şi buzele.

— Oh, Fyana, o dojeni visătoare Dee.

Bătrânul Ascower trase primele fumuri, năpădit de amintiri. Vedea umbrele corăbiilor cu pânze, primele care se apropiaseră demult de insulă, cu sfială, simţea ocheanele căpitanilor cercetând ţărmul, şi cercetându-l pe el cu bănuială şi cu duşmănie poate; pe atunci fetele sale nu se născuseră încă, cu toate acestea femei existau, destule, chiar şi aici, pe insulă, altfel Fyana şi cu Dee n-ar fi avut ocazia de a se naşte, fără prezenţa unei zeiţe, răscolită de aceeaşi dorinţă sumbră şi luminoasă...

Ascower întinse braţele, fără motiv şi i se păru că la chemarea lor se ridică dintr-o dată din beznă toate catargele scufundate de jur-împrejur. „Ascower, Ascower, Ascower!”, se auzeau glasurile, şi bătrânul răspunse: „Aici sunt încă, aici, aici!...” „Le vrem pe fiicele tale”, strigau mateloţii înecaţi, echipajele scufundate, căpitanii înjunghiaţi, ridicându-şi mâinile din valuri. „Apropiaţi-vă dacă puteţi”, răspunse rânjind bătrânul Ascower.;

— Cu cine vorbeşti, tată, întrebă Fyana.

— Lasă-l, lasă-l pe tata, surioară, zise Dee. Ştii că el în fiecare zi se ceartă cu foştii lui camarazi... încă n-au discutat totul, încă n-au stabilit adevărul... Nu-l cunoşti pe tata? Lasă-l, nu-l tulbura...

— Mi se face teamă când îl văd aşa, tremură Fyana.

— N-ai de ce... Prietenii tatii au fost oameni buni, cu inimă: piraţi, negustori de capete, căpitani beţivi şi fecioare călătoare, oameni dintr-o bucată, de ei nu trebuie să ne temem. Morţii sunt buni, Fyana.

— Ah, Dee, termină! Eu mă duc să înot.

— Ne laşi, tată? întrebă Dee.

— Feriţi-vă de Umbra Tăcută, le spuse bătrânul Ascower, încuviinţând.

Valurile se repeziră să înhaţe cele două rochii uşoare ce căzuseră pe nisip. Fluxul ridicase apele, ele îşi cântau forţa şi veşnicia

unduind printre şirurile de stânci negre ce apărau insula. Stâncile care înaintau cel mai mult în larg fuseseră scobite de valuri, căpătând forme neaşteptate; cele mai multe se înclinau spre ocean, părând de departe nişte oameni care se pregătesc să bată o temenea adâncă. Cele mai mari dintre stânci fuseseră botezate de Ascower, în amintirea unor prieteni, şi a câtorva dintre duşmani. Exista astfel reciful „Detectiv Seepwell” şi piatra „Copoiul Sam”, doi dintre inamicii cei mai înrăiţi ai lui Ascower, din tinereţe; le supravieţuise şi se gândea cu nostalgie la zilele plăcute când aşii poliţiei de altădată îl vânau prin marile porturi; era o luptă cumplită, dar leală; poliţia de azi, gândea cu scârbă bătrânul Ascower, nu mai are oameni ca Seepwell ori Sam; aceştia doi îşi continuau pesemne serviciul în cer: dezlegau enigma asasinării vreunui pârdalnic de înger sau furtul unor mărgele de sticlă; precis că în cer nu erau preţuiţi la adevărata lor valoare, dar aşa se întâmplă întotdeauna, şi pe urmă, în rai, trebuie să fie o tristeţe de iad, şi de unde şi-o fi procurând Seepwell vinul de Madeira, iar Sam porţia cotidiană de scoth? Prin contrabandă, fireşte! E imposibil să nu existe contrabandă şi în cer! La urma urmelor şi cel mai sfânt trebuie să se mai destindă, măcar o dată pe veşnicie! Pentru asta e nevoie de fecioare tinere, de

sticluţe proaspete, de pipe cu extract de l*apaver somniferum, şi* de suflete îndrăzneţe care să le urce până în slava cerească, deci tot bătrâna contrabandă, eterna contrabandă, organizată atât de bine pe pământ ca şi-n cer!

Bătrânul Ascower îşi urmări fiicele care înotau goale, îndepărtându-se de primul şir de stânci. „Instincte negre, gândi bătrânul, dar cu un zâmbet, ca şi cum gura ar fi spus una şi mintea ar fi vorbit alta, şi luă cele două trupuri în jurul cărora apa fluxului fierbea, le contopi, făurind imaginea Morenei, mama Fyanei şi a Deci, strănepoata Piratului-Gri, singura lui iubire, şi înotă în larg, urmărind-o pe Morena, împrejurul căreia apa fierbea, ca şi împrejurul fiicelor sale.

„Iartă-mă!” zise tare Ascower, privind în sus, dar cine ştie dacă i se adresa lui Dumnezeu!...

Fyana înotă până sub o stâncă fără nume, se prinse de un colţ ridicându-se puţin: stătea pe un fel de treaptă subterană; era şi puţină umbră în locul acela; la apropierea ei păsările ce ţipau pe deasupra bolovanului sur se îndepărtară fâlfâind zgomotos; Fyana o chemă pe soră-sa, dar Dee rămase în apă, înotând încet, pe loc, prin unda tăiată de razele soarelui; cârduri de peşti coloraţi treceau repede prin spatele ei; Fyana îşi privi sânii, de pe sfârcuri apa mai picura mărunt, îi privi şi-i mângâie, simţindu-i foarte mândri sub

degetele ei; în acelaşi timp se juca mişcându-şi piciorul, vârându-l în adânc, sub umbra stâncii; era acolo o creangă agăţată sau poate altceva ce-i gâdila talpa piciorului; Fyana se cutremura de o groază plăcută, închipuindu-şi că ar putea fi vorba de mâna vreunui matelot înecat care încearcă să iasă la ea...

Dee înota mai departe şi soră-sa o urmări.

— Feriţi-vă de Umbra Tăcută! strigă tare bătrânul Ascower. Nu vă apropiaţi de stânca lui Demosthene! Fyana! Dee! Nu auziţi ce vă spun?

Ele nu voiau să audă şi înotau chiar spre stânca lui Demosihene. Văzuseră ceva. Acum se întreceau care să ajungă mai repede. Pe nişte scânduri îndoite, probabil resturile unei bărci, zăceau cadavrele a doi bărbaţi. Se apropiară, dar nu prea mult.

— Păcat, şopti Fyana.

— Păcat, da, zise Dee.

— Păcat că sunt morţi... Bărbaţii ăştia!...

— Ştii ceva? zise Dee, dacă ăştia sunt ci?

— Ar fi îngrozitor! spuse Fyana, dând numai din picioare, uşor, ca să stea la suprafaţă.

— I-a prins furtuna de alaltăieri... Poate au naufragiat...

— Dacă ăştia sunt ei, vom rămâne singure încă jumătate de an. Singure!

— Nu fi neruşinată, Fyana!... Fie-ţi milă de sărmanii...

— Mi-e milă... Dar sunt morţi, ce pot face cu ei? Mi-ar fi plăcut ce-l căruia-i lipseşte o jumătate din urechea stângă. Nu e frumos... Dar presimt că avea glas plăcut.

— Mie mi-ar fi plăcut marinarul, şopti Dee, cutremurându-se. Ce ticăloase suntem!

— Fyanaaa! Deee! Răzbătu până la ele glasul bătrânului Ascower. Unde aţi dispărut?

— N-ai zice că-s morţi, şopti Fyana. Mă duc la ei, fie ce-o fi!

— Mergem împreună...

Fetele înotară, apropiindu-se încet de resturile pe care zăceau cele două trupuri. Fyana scoase mâna din apă şi-o puse repede pe fruntea lui Vinoacă. Ţipă, ca străpunsă.

— Rece? întrebă Dee.

— Caldă! în momentul acela Salamanca făcu un salt din somnul vecin cu moartea, se trezi, tremurând de o durere ce-i fulgera tot trupul înţepenit; oamenii care au trecut prin multe se trezesc dintr-o dată şi-ntr-o clipă sunt în picioare, gata de apărare şi de atac; Salamanca fu cât pe ce să răstoarne şubreda instalaţie care abia mai plutea pe apă; fetele ţipară.

— Salutare, fetelor! Nu faceţi gălăgie, fiindcă bietul Vinoha e trudit ca un câine şi bolnav...

— Voi sunteţi? întrebă Fyana.

— Pesemne că da, zise amiralul, pe un ton sceptic însă.

— De când vă aşteptăm! şopti Dee, amintindu-şi că soră-sa îl preferase pe cel fără urechea stângă, ăstălalt, deci, fiind al ei. Soră-sa era însă o desfrânată care nu s-ar fi dat în lături să petreacă şi cu iubiţii ei, dar pe acesta îl va apăra, cu demnitate însă. Înotă spre Salamanca şi-i întinse mâna. Amiralul rămase o clipă cu ochii pe sânul ei drept care răsărise din apă. Dee se cutremură, văzându-i privirea, deveni timidă, cum i se întâmpla întotdeauna, dar marinarul îi luă mâna, o sărută. Fyana pricepu tactica surorii sale, şi-l mângâie pe frunte pe Vinoacă, îi răvăşi părul...

— Fetele mele! strigă Ascower, de departe.

— Venim! Venim!

Salamanca îşi scuipă în sân şi sări în apă. Înotă repede împrejurul stâncii lui Demosthene, apoi, împreună cu cele două sirene, împinse spre ţărm sfărâmătura pe care bolea Vinoacă.

Legănat de valuri Vinoacă se trezi; fetele râseră văzându-i mutra şi dădură de zor din picioruşe, grăbindu-se să ajungă mai repede la tatăl lor.

— Pantera, şopti Vinoacă.

— Da, încuviinţă Salamanca.

— Şi ele cine sunt? întrebă Vinoacă.

— Ne aşteptau, explică Salamanca.

Bătrânul Ascower coborâse de pe stânca lui solitară.

— Aţi întârziat cu două săptămâni, zise el, drept orice salut.

— Oho! Era să întârziem definitiv, răspunse Salamanca.

— Vasul s-a scufundat?

— Ca un pietroi! Nu s-a oprit până la fund decât o clipă, pentru a trage câţiva dumnezei...

— Ha, ha! râseră fetele goale.

— Îmbrăcaţi-vă! le repezi Ascower, sever.

Vinoacă merse pe ţărm, clătinându-se. Vuiau vânturile împrejurul său. Fyana se repezi să-l susţină.

— N-are importanţă! zise bătrânul. Şi aşa „Pitagora” era o vechitură, iar căpitanul Schmuul o lichea. „Micul Vrăjitor” vine să vă ia pe la sfârşitul lunii, până atunci n-aveţi ce face decât să vă odihniţi şi să...

Ascower îşi privi fetele şi oftă.

— Îmbrăcaţi-vă, le zise. Măcar la început...

Fyana nu-l auzea. Vinoacă mergea ameţit, simţind sprijinul moale şi fierbinte al trupului gol. În acest timp Dee îşi ridică din nisip rochia, o trase încet pe trup.

— Vii? îl întrebă pe amiral.

— Dar tatăl tău îţi dă voie să vii cu mine?

— Parcă *ea merge* cu tine? *Tu* mergi cu ca... zise bătrânul. Care ţi-e numele?

— Salamanca.

— Aha. Şi adevăratul nume?

— Salamanca.

— Şi-n realitate ce eşti?
— Marinar.
— Dar, de fapt?
— Marinar.
Bătrânul Ascower râse încet, foarte mulţumit de răspunsurile lui Salamanca.
— Numele tău, bătrâne? întrebă amiralul.
— Ascower.
— Şi adevăratul nume?
— Ascower.
— Şi ce faci?
— Configurez...
Salamanca tresări.
— Şi ce faci, de fapt?
— Configurez...
— Şi-n realitate, ce faci?
— Tot aşa: configurez...
Ambii râseră încântaţi, privindu-i din urmă pe Vinoacă şi Fyana. Fata nu-şi pusese rochia.
— Vii, Salamanca? întrebă Dee.
— Trebuie să merg cu ea? întrebă marinarul.
— Mă tem că da, oftă bătrânul Ascower. Mi-ar fi plăcut să mai vorbim..
„Îmi plac femeile care nu există”, gândi Salamanca. Şi o privi pe Dee; ea se uita într-o parte, şi-n jos, cu mâna stângă puţin ridicată spre el, ca şi cum ar fi aşteptat mâna lui. Apoi se întoarse spre Ascower, dar bătrânul se îndepărta, fără să privească înapoi, spre locul

său, de umbră şi tăcere, unde poate că-l aştepta silueta ireală a Morenei.

Fyana culese o portocală şi i-o întinse lui Vinoacă.

— Ia-o... O să-ţi dea putere.

Acrobatul se lăsă într-un genunchi, descoji fructul, îl desfăcu în două şi-i întinse fetei jumătate.

— Prima felie e pentru noi, zise Fyana.

— Da, pentru noi...

— Mai mâncăm o felie? Nu? Pentru ocean!

— Pentru ocean, fie!

— Şi încă o felie pentru furtuni şi vânturi...

— Da, pentru furtuni... Şi felia asta pentru marile căderi de ape... pentru cascade!

— Şi încă o felie pentru bătrânii căpitani!...

43

Câteva milioane de umbrele albastre şi fumurii coborau din cer legănându-se uşor. Pe fiecare din ele licărea câte un punct luminos. Dee stătea întinsă pe spate, rezemându-şi capul de umărul lui Salamanca, şi amândoi priveau în sus.

— Vezi umbrelele? întrebă fata. Vin încet către noi să ne acopere cu aripile lor străvezii...

Asta înseamnă că toate apele s-au oprit şi aşteaptă...

— Asta înseamnă că sună stingerea, în curând, zise Salamanca.

— Stingerea... Ce înseamnă asta? Vorbeşte-mi despre stingere... Spune-mi o poveste despre asta... Vrei?

— Habar n-am de poveşti. Nu ştiu niciuna, mie nu mi-a spus poveşti nimeni, aşa cred.

— Şi stingerea?

— Asta nu e o poveste.

— Vorbeşte-mi despre ea, chiar dacă nu e poveste.

— Pe pământ trăiesc soldaţi... Destul de mulţi...

— Câţi să fie? Treizeci, patruzeci?

— Poate chiar şi mai mulţi. Poate chiar o sută, zise Salamanca.

— Atât de mulţi?

— Da... Şi pentru ei sună stingerea în fiecare seară din trompetă. Pentru cei cărora nu le-a sunat stingerea definitivă... Ăştia nu mai au nevoie de nimic, nu mai aud trompetele, oricât de frumos ar cânta.

— Vorbeşte-mi despre cei care nu mai au nevoie de nimic, ceru Dee.

— Chiar nu mai au nevoie de nimic, nici măcar de vorbele mele.

— Dar trompetele?

— Trompetele sună pentru soldaţii vii, pentru care n-a sunat stingerea definitivă.

— Ce se întâmplă când îţi sună stingerea definitivă?

— Începi să-ţi aduni catrafusele, zise Salamanca.

— Aş vrea să nu fi trist!

— De obicei nu sunt trist. Acum mă roade ceva... de câtva timp, dar sper să-mi revin!

— Şi după ce-ţi strângi catrafusele?

— N-ai decât să asculţi până la sfârşit melodia stingerii, altceva nu prea mai poţi face. Dacă ai noroc poţi, cu limbă de moarte, să dai ultimele dispoziţiuni cu privire la bocanci...

— Explică-mi...

— Da, în caz că bocancii sunt noi... Anunţi cui îi laşi, să îi poarte mai departe... Unul pentru care încă n-a sunat stingerea definitivă, unul pentru care sună stingerea în fiecare seară.

— De ce? Fără bocanci nu poate asculta stingerea?

— Nu prea... Trebuie să fie echipat complet, după regulament. Care e sever şi definitiv.

— Tu ai fost soldat?

— Nu. Am fost marinar, totdeauna. Liai bine zis, amiral.

— Asta e mai bine, sau mai rău?

— Nu ştiu dacă e mai bine sau mai rău, e cu totul altceva. Ca să fii soldat trebuie să ai o ţară...

— Tu n-ai? Tu nu te-ai născut nicăieri?

Salamanca oftă.

— Asta s-a întâmplat atât de demult şi atât de departe, că acum pot zice liniştit că nu m-am născut nicăieri. Cei care vântură mările de obicei nu sunt născuţi nicăieri...

— E bine aşa?

— E bine — eşti liber şi poţi face tot ce vrei, deşi prietenul Vinoha, care e în partea cealaltă a insulei cu sora ta, zice că cei fără de ţară încep să moară de la un timp.

— N-aş vrea să moii, se întrista Dee. Îmi placi foarte mult, îmi place că nu iei nimic în serios, cu toate că acuma eşti trist, şi-mi place gura asta a ta care parcă se strâmbă tot timpul spre lume.

— Dar şi lumea se strâmbă spre mine.

— Eşti foarte obosit. Eu te-am obosit, ştiu, eu şi cu soră-mea. Prea suntem singure. Marinarii sunt singuri?.

— De obicei da, foarte singuri.

— Şi atunci ce faci cu libertatea?

— Nimic. O ai, şi atât.

— Dar soldaţii sunt singuri?

— Cei pentru care a sunat stingerea definitivă sunt îngrozitori de singuri, chiar dacă

au fost îngropaţi în grupuri... Singuri sunt şi cei pentru care sună stingerea în fiecare seară.

— Cine nu e singur pe lumea asta?

— Toate păsările, surise Salamanca.

— Eu vorbeam de oameni.

— Serios că nu ştiu... Sunt aproape bătrân, dar pe oameni i-am întâlnit singuri totdeauna. Ca nişte câini, mârâind şi lătrându-se fără încetare. Oamenii sunt singuri, fiindcă se urăsc. Nu toţi... Eu n-am urât pe nimeni, nici măcar pe duşmanul meu de moarte, Beebs. Dar nici lipsa de ură nu-i o soluţie împotriva singurătăţii, nu e un leac, fiindcă şi fără să urăsc pe nimeni, tot am fost singur ca un câine... Numai că n-am lătrat şi n-am mârâit, mai mult am râs şi am glumit, şi mi-am bătut joc, dar nici asta nu e o soluţie...

— Să mergem, zise Dee, şi plecară împreună spre interiorul insulei.

— Nimic nu e o soluţie... Nu există soluţii, zise Salamanca, şi de aceea am să râd până la capăt... Până la stingerea definitivă...

— La tine vine moartea fără să sune din trompetă?

Salamanca o privi.

— Moartea se apropie de mine pe tăcute, strecurându-se între două umbro, între două clipe... N-am s-o pot vedea, n-o să am timp să râd şi de ea... Şi atunci ce folos că am râs de toate, când de ea nu mi-am putut bate joc?

— Să mergem mai departe, zise Dee.

Pădurea de cocotieri creştea înspre stânga. Iar în dreapta şi în faţă tremura amurgul, murind încetul cu încetul în largi zbateri orizontale, între colinele insulei, între insulă şi ocean, şi mai departe, pe orizontul înroşit în care-şi înfigeau colţii balaurii călători ai zărilor biciuite de vânt...

Lui Salamanca i se păru că ei doi sunt singuri pe insulă, şi poate nu numai pe insula aceea, i se păru că o dată cu lumina zilei ceilalţi oameni dispăruseră, supţi de razele destinate pământului, care călătoreau acum, probabil, spre alte neguri, o dată cu oamenii, în afară de ei doi, şi asta însenina spaimă. Spaima omului neînfricat. Dar Dee îl prinse iarăşi de mină şi merseră mai departe. Largi şi feerice poiene îl aşteptau între două margini de pământ, şi-ntr-una din ele Salamanca văzu un spectacol uluitor: o pereche dansa în lumina lunii, el era zvelt şi înalt, dar avea o barbă de moşneag, o barbă ce flutura, încurcându-se în pletele ei, lungi până la genunchi. Era o pereche minunată, stranie şi ireală.

— Cei mai celebri balerini, zise Dee. S-au ascuns aici de răutatea lumii, de mulţi ani.

— Ei sunt fericiţi? întrebă Salamanca.

— Nu ştiu. Dar dansează în fiecare seară, prin păduri, sau pe ţărm... Ia uită-te în partea cealaltă a poienei...

— Văd nişte umbre... Cine să fie?

— Cum cine? Sora mea, Fyana, cu Vinoha... Ei sunt. Au venit la spectacol, ca şi noi.

Balerinii traversau acum poiana cu pasul întins, cu mâinile ridicate. „Aş vrea să-i întreb”, gândi Salamanca, dar Dee îi ghici gândul:

— Ei nu vorbesc cu nimeni, vorbesc numai între ei, şi într-o limbă pe care n-o poţi înţelege.

„Limba celor izolaţi, limba celor învinşi, a celor fără ţară. Eu o cunosc, gândi Salamanca. Eu aş putea vorbi cu ei...”

Vinoacă şi cu Fyana se apropiară. O plasă subţire şi rară ţesută din fibre verzi acoperea pe alocuri goliciunea Fyanei. Ea avea în mâna o portocală proaspăt culeasă. Prin ochiurile mari ale veşmântului vegetal izbucneau vârfurile sinilor. Cele două surori se îmbrăţişară şi râseră multă vreme. Cine ştie de ce râdeau!

— Acum plecaţi, zise Vinoacă. Lăsaţi-ne singuri.

Surorile alergară ţinându-se de mână. Fugeau către ţărm să facă baie, să înoate printre şirurile de stânci, care acum începuseră să strălucească...

— Omule! zise Salamanca, dar balerinul cu barba lui uriaşă nu-l auzi, sau nu voi să-l audă.

— Ce vrei cu el?

— Aş fi vrut să-l întreb ceva, răspunse marinarul.

— Lasă-i, zise Vinoacă, şi zâmbi, arătându-şi urechea ruptă. Ei trăiesc altă viaţă, dar noi va trebui să plecăm şi din insula asta.

— Nicăieri n-am fost mai liber şi mai nepăsător, zise amiralul Salamanca.

— Oamenii trebuie să revină la pământul care i-a născut...

— Ştiu. Dar asta nu e valabil şi pentru mine, Vinoha.

— Spune-mi, Vinoacă. Vinoha îmi spun străinii.

— Acum ai rămas singur, pe Lardea l-ai pierdut definitiv.

— Nu, amirale! Oricât de departe am fi noi unul de celălalt, există un magnetism care ne va apropia drumurile.

— Ce magnetism e ăsta, nătărăule?

— Prietenia, bătrâne pirat...

— Speri să-l mai găseşti vreodată pe Lardea?

— Ascultă — Vinoacă îi puse mâna pe umăr — tu vrei să rămâi pe insula asta?

— La drept vorbind, nu.

— Atunci, ce vrei?

— Dar păsările ce vor?

— Păsările?

— Păsările, Vinoacă. Ele zboară cât zboară, până ce intră cu ciocul în ocean, definitiv.

— Tu n-ai aripi, nu eşti pasăre, eşti condamnat să fii om!

— Sigur, sigur! Fiindcă l-am lătrat pe Hristos... Pe atunci eram un câine fericit.

— Dar acum eşti om. Nu câine, şi nici pasăre.

— Da, nu sunt nici măcar pasăre, suspină Salamanca.

— Termină, termină, termină cu oftaturile astea false! La drept vorbind, eşti cât sa poate de mulţumit de tine... Acum, cel puţin.

— Acum sunt cât se poate de trist!...

Ajunseră la ţărm pe stâncile înalte ce străjuiau golful. Dee şi Fyana ieşiseră din apă şi acum se jucau cu ceva alb şi rotund.

— Veniţi aici, suntem zeiţele nopţii şi vrem victime! strigă Fyana, aruncând surorii sale obiectul acela rotund.

Apropiindu-se, văzură că e un craniu.

— Al cui o fi? întrebă Salamanca.

— Al vreunui călător, zise Dee, tremurând uşor, cu toate că era cald.

— Spune, al cui eşti? ciocăni Vinoacă fruntea albă.

— Al nopţii, zise Fyana. Picăturile de apă îi străluceau între sâni. Al nopţii e acest cap alb, fiindcă l-am găsit într-o noapte ca şi asta pe stânca de colo. Stătea singur şi privea în zare cu aceste orbite goale şi triste.

— Poate aştepta pe cineva, zise Dee.

— Nu cred.. Când ajungi aşa, nu mai aştepţi pe nimeni, râse Fyana.

— Când nu mai aştepţi, înseamnă că te-ai apropiat de înţelepciune cu un pas.

— Prostii, Salamanca, ziso Vinoacă. Spune măcar o prostie veselă!

Fyana se lipi de Vinoacă, goală şi fierbinte cum era, cu stropi mici pe umeri, pe gât şi pe şolduri. „Vino să culegem portocale”, îi şopti la ureche. „Sub luna asta plină portocalele sunt minunate!...”

44

Bătrânul Ascower care veghea pe stâncă observă puţin după miezul nopţii semnalele luminoase de pe puntea „Micului Vrăjitor”. El trase cinci focuri de armă în văzduh, ştiind că atâta va fi suficient pentru urechile agere, şi-n somn, ale fiicelor sale.

— Dragul meu, trezeşte-te, a sosit clipa! suspină Fyana, în coliba ei din partea de sud a insulei.

— Ai auzit? E semnalul... şopti Dee, în coliba din celălalt colţ al insulei.

— Nu-mi plac călătoriile care încep noaptea, bolborosi Vinoacă.

— Sunt gata... oricând gata de drum, spuse Salamanca.

— N-ai să mă uiţi niciodată? întrebă Fyana.

— Îţi vei aminti uneori de mine? Uneori când e linişte ca acum şi se aud stelele cum trec una prin dreptul celeilalte? întrebă Dee.

— Îmi voi aminti de tine totdeauna când am să văd portocale, răspunse Vinoacă.

— Am să cânt în cinstea ta vechea melodie: „Mi-am gâtuit amanta astă-seară” în fiecare marţi şi vineri, răspunse Salamanca.

— Dar în ţara către care te îndrepţi acum, cresc portocali? întrebă Fyana.

— Ce drăguţ eşti! Eu, când o să am un băiat o să-i dau numele tău, bine? zise Dee.

— La drept vorbind în ţara mea nu prea cresc portocali, spuse Vinoacă.

— Ferească Dumnezeu! protestă Salamanca. E destul un Salamanca pe lume! Doi n-ar încăpea.

— Ce rău eşti! se supără Fyana. Dacă în ţara ta nu cresc portocali, cum o să-ţi mai aminteşti de mine?

— Bine, te ascult, spuse Dee.

— Să nu ne certăm la despărţire, zise Vinoacă.

— Cât de blândă eşti tu, Dee, spuse Salamanca.

— Dar... începu Fyana.

— Eu... începu Dee.

Se auziră iarăşi focuri de armă.

— Tata e nerăbdător, explică Fyana. „Micul Vrăjitor” nu se opreşte decât lui sfert de ceas, cât să vă urcaţi voi pe bord...

— Să ne grăbim, spuse Dee. Tata ne roagă să ne grăbim...

Bătrânul Ascower îi aştepta în piroaga lui. În larg, dincolo de Stânca Mărgăritarelor abia se puteau bănui luminile mascate ale „Micului Vrăjitor”.

— Aţi îmbrăcat pantofii noi pe care vi i-am pregătit? întrebă tatăl Fyanei şi al Deci.

— Desigur, răspunseră cei doi.

— În regulă atunci! Pune mâna pe vâsle, amirale!

Pe puntea „Micului Vrăjitor” se afla şi o orchestră de jaz, ce călătorea spre un oraş depărtat, unde precis că avea să-i surâdă norocul. Se mai afla şi un negustor de capete omeneşti, mumificate. Seara, cei din orchestră ieşeau pe punte şi făceau repetiţii intense; negustorul îşi aducea de sub punte lada cu capete şi le scotea afară, să se aerisească, zicea el. La drept vorbind îşi admira recolta proaspăt cu leasă. În lumea civilizată amatorii de capete omeneşti varsă dolarii fără să clipească, numai pentru a avea în colecţia lor exemplare cât mai reuşite.

Negustorul ăsta pe care-l chema Kroaten, şi care avea, desigur, şi alt nume, aştepta să iasă orchestra apoi îşi alinia şi el prada de „mamons” undeva pe puntea superioară, unde bătea vântul mai tare. Pletele capetelor de femei se desfăşurau moi împrejurul craniului sfărâmat, redus la dimensiunile unui pumn. Lui Kroaten îi plăcea grozav muzica, şi nici nu ieşea pe punte până ce nu-şi începea orchestra repetiţiile. Nu mai era tânăr, dar puterile nu-l părăsiseră, nici curajul; coborâse pe Amazon şi cunoştea multe din ciudăţeniile sinistrului Matto Grosso, mai bine decât exploratorii.

— Cum îţi câştigi capetele? îl întrebă Salamanca.

— Simplu, domnule, răspunse negustorul. Bag zâzania între triburile de sălbatici... De aici iese război. Din război ies morţii. Din morţi, capetele mele...

— Nu te temi că într-o zi ai să-ţi laşi şi dumneata acolo capul?

— Asta e Bill, zise Kroaten, mângâind un cap. E favoritul meu... Hei, de ce v-aţi oprit? strigă spre cei din orchestră, care se odihneau.

Vinoacă şi cu Salamanca observară că negustorul şi capetele sale deveniseră spaima vasului. Ticălosul de Kroaten avea un fel de a vorbi despre Bill, favoritul său, despre ce fac capetele noaptea, capetele de bărbaţi şi capetele de femei închise în lada aia a lui, şi

despre ce-i spun câteodată când li se dezleagă limba, şi mai avea un fel de a fixa interlocutorul, cu o privire şerpească, o privire a dracului de şerpească şi de pătrunzătoare, că toată lumea fugea de el.

În echipaj exista un marinar tinerel, care se îmbolnăvea ori de câte ori vedea capetele lui Kroaten. Într-o zi negustorul nu mai ieşi pe punte. Îi găsiră trupul ciopârţit în cabină. Capul, retezat complet, veghea pe lada cu „marnons”. Marinarul tinerel fu descoperit în cală, spânzurat. Orchestra de jaz îşi continuă şi după această întâmplare concertele de seară. Trompetistul, foarte simpatic, era gata să-ţi povestească oricând tot felul de poveşti de groază, faţă de care întâmplarea cu negustorul de capete e un nevinovat zâmbet de copil. Căpitanul „Micului Vrăjitor”, un vechi contrabandist, cu puşcăria făcută, avea un chip serafic de tată vârstnic, tată pe cale de a deveni bunic; umbla chiar şi-n zilele cele mai călduroase înfofolit şi strănuta ca o mitralieră dimineaţa, la ivirea zorilor, şi imediat după apusul soarelui; când se întâlnea cu Vinoacă şi cu Salamanca le făcea nişte semne amicale dintre cele mai ciudate şi le examina ou o stăruinţă inexplicabilă *pantofii.* În prima zi de marţi, seara, Salamanca îşi rase obrajii trăgând cu multă îngrijire linia bărbii ce-i înconjura fălcile, îl sili şi pe Vinoacă să se spele şi să se

bărbierească, apoi ieşiră amândoi pe punte. Scăpat de sub teroarea negustorului de capete „Micul Vrăjitor”, vaporaşul acela de trei parale, naviga senin şi cu fruntea sus, ca şi cum ar fi transportat o delegaţie a „Armatei salvării” şi nu cu totul altceva.

45

Ajunseră într-un deşert străjuit la miazănoapte de nişte munţi ce se zăreau tulburi şi vineţii, unda părea că totul se sfârşeşte, şi totul începe. Ţinutul era presărat cu stânci aranjate într-o stranie caligrafie, lanţuri şerpuitoare de stânci care trăiau acolo de mii de ani, nevăzute până atunci de nimeni, şi gândul acesta era îngrozitor. Dar mai îngrozitori păreau munţii tulburi şi vineţii de la miazănoapte, unde se sfârşea totul şi începea totul. Deasupra deşertului, deasupra stâncilor, planau fără să fâlfâie din aripi mari păsări cu ciocurile întinse, în căutare de pradă. Alte păsări şi mai mari, cu ciocurile fosforescente, se abăteau cu iuţeala fulgerului din direcţia munţilor, răpind câte una din păsările cu aripi negre care se roteau deasupra stâncilor. Uneori păsările cu aripi negre, fiind mai multe, se împotriveau şi se încingea o luptă tăcută de

umbre iuţi, şi pene sângerânde cădeau în jos, legănându-se.

Salamanca privi în urmă, punându-şi mâinile streaşină la ochi.

— Aia trei încă se ţin după noi, zise. Nu ne slăbesc de loc...

— Ce-or fi având cu noi? se miră Vinoacă.

— Abia mai pot merge...

Vinoacă se ridică, în vârful picioarelor şi urlă, rotindu-se, către toate orizonturile.

— Lardeaaaaaa! Mă auzi? Ridică-ţi mâna şi aruncă un fulger spre cer, ca să văd unde te afli!!!...

— Of, suspină Salamanca, scrutând zadarnic orizonturile. Cum vrei să te audă?

— Trebuie să mă audă!

— Să mergem mai departe... Să nu-i lăsăm pe coi trei să se apropie... Sunt înarmaţi, cine ştie ce gânduri au!

— Este prima dată când te aud vorbind aşa!

— Sunt obosit, Vinoacă, făcu amiralul. Uite, de atâtea zile ne învârtim prin aceste coclauri blestemate, iar eu nu-s obişnuit să respir atâta aer uscat... Dar mai ales aici e ceva... ceva... adăugă, apăsându-şi inima.

— Te doare?

— Mult mai rău, Vinoacă.

— Ce păsări îngrozitoare... Cum se rotesc, cum trec pe deasupra noastră, pândindu-ne paşii!... Vinoacă so ridică iar în vârfurile

picioarelor, făcu mâinile pâlnie: Lardeaaaa!... Ridică-ţi mâna, *aruncă un fulger spre cer!...*

— Zadarnic strigi, Vinoacă!

— Haide, haide, gloabă bătrână, ce, te predai?

— Gloaba bătrână s-a săturat de mers...

— Aia trei sunt pe urmele noastre, zise Vinoacă. Aia trei vin ca zmeii, să ne facă praf... N-ai făcut nimic rău nimănui, şi deodată te trezeşti din senin cu o groază de duşmani...

— Scorpionul e un înţelept, zise Salamanca.

— Nu pricep...

— Scorpionul se sinucide singur, se înţeapă cu coada, şi gata e.

— Când anume?

— Când are chef...

— Să lăsăm dracului scorpionul.

— Bine. Să vorbim despre rinoceri. Bine, Vinoacă, vrej să vorbim despre rinoceri?... Nu te strâmba către mine, n-ai de ce să te strâmbi aşa de urât.

— Lasă în pace şi rinocerii.

— Ascultă-mă, Vinoacă, tu ştii că exista nişte păsări... nişte păsări care în loc să zboare, aşa cum îi stă bine unei păsări, fiindcă de-aia are aripi, în loc să zboare, îşi petrece toată viaţa stând pe spatele rinocerului... Ştii ce face?

— Nu vorbi prostii, amirale! înţelepciunea ta mă oboseşte rău de tot! Lasă-mă în pace cu rinocerii tăi care zboară!

— Ascultă-mă, ascultă-mă cu urechea ta cea întreagă!

— Lasă-mi urechile-n pace!

— Nu te înfuria. Voiam să-ţi spun despre păsările care-şi petrec viaţa ciugulind purecii şi păduchii de pe spatele rinocerului. Asta fac, în loc să zboare! Se plimbă de colo până colo pe spatele diavolului cu corn pe bot, şi-i ciuguleşte paraziţii. Crezi că din prietenie pentru rinocer face asta? Pe dracu! Pentru că găseşte mâncare ieftină...

— Treaba ei!

— Dacă ar face-o din prietenie pentru rinocer, nu m-aş supăra. Însă pasărea aia, care e făcută să zboare, nu-şi foloseşte aripile, ci se plimbă, se plimbă pe spatele blestematului cu corn, numai pentru că i-e lene să dea din aripi... Altfel sunt convins că urăşte rinocerul, aşa cum e firesc... Şi cu toate că-l urăşte...

— Lardeaaaaa! strigă Vinoacă. *Aruncă un fulger!...*

Undeva, dincolo de îngrozitorii munţi vineţii, o scânteie albastră sui spre cer.

— Ai văzut?! tresări acrobatul. Ai văzut? Lardea ne-a trimis semn! Ai văzut?

— Nu, eu n-am văzut nimic, răspunse Salamanca.

— Fiindcă te uitai în altă parte...

— Dimpotrivă, priveam ca şi tine în direcţia munţilor...

— Atunci trebuie să fi văzut şi tu! Recunoaşte că ai văzut!

— Nu, zise Salamanca, trist. N-am văzut nimic.

— Dar eu am văzut! protestă Vinoacă. Cu ochii aceştia ai mei!

— Poate că ochii aceştia ai tăi văd şi ce nu e... Asta se întâmplă de multe ori, Vinoacă... Eu când muream de foame în tabăra de la Chubamba, unde mă aflam cu bătrânul Duke, şi cu alţii, vedeam tot timpul pâine şi fripturi şi butelii cu vin alb şi rece... Când mă târam până la pârâul de lângă corturi să beau o înghiţitură de apă, toţi bolovanii din adânc se prefăceau în şunci şi cârnaţi şi mă aruncam ca fiara după bucăţile gustoase din faţa mea... Măi băiatule, ochii înşală al dracului, tu n-ai văzut niciun fulger, nicio scânteie...

— Acolo! Acolo s-a ridicat fulgerul. Acolo e Lardea, şi acolo e Misterioasa Necunoscută şi ne aşteaptă!

— Ştii ce departe e până dincolo de munţi? Ştii că trebuie să trecem prin iad ca să ajungem până acolo?

Vinoacă se întinse iar şi strigă:

— Mulţumesc, Lardeaaaa! Te-am văzut, venim, aşteaptăneeee!...

— Să mergem, deci, zise Salamanca. Mi-e totuna, oricum. Ăştia trei care calcă pe urmele noastre... Oh! Măcar dacă aş şti că unul dintre

ei este Beebs! Aş prinde puteri, uite aşa mi s-ar umfla bicepşii, uite aşa mi s-ar preface braţele în balauri... Să fiu al dracului dacă n-aş scoate flăcări pe gură, şi l-aş aştepta pe Beebs să-l pârjolesc niţel...

— Şi Beebs te caută pe tine, zise Vinoacă.

— Ce? Beebs fuge de mine... Ca un şacal urmărit, ştie ce păţeşte dacă ajung să-i pun mâna pe umăr... Ştie el ce păţeşte, n-avea tu grijă!

— Beebs pretinde că tu fugi de el ca un şacal, şi că ştii tu ce păţeşti dacă ajunge el să-ţi pună mâna pe umăr...

— Asta unde ai mai auzit-o?

— Nu mai ştiu, zise Vinoacă.

— E o minciună. Vezi bine că eu îl urmăresc pe Beebs.

— Deocamdată, ăştia trei ne urmăresc pe noi... Dacă unul din ei e chiar Beebs?

— Bine, zise Salamanca, oprindu-se. Bine! Şi luă ţăruşul pe care-şi ducea legăturica de bagaje şi-l înfipse în dreptul unei stânci. Nu mă mişc de aici până nu sosesc şi ăia, până ce nu mă conving dacă nu e Beebs printre dânşii... Adică eu fug din faţa lui! De când fuge soarele urmărit de un vrăbioi jumulit?

— Îmi place! râse Vinoacă. Îmi place că te compari cu soarele. Încep să te recunosc.

— Da, eu sunt soarele, zise amiralul. Iar Beebs e un vrăbioi fără pene. Şi făcu o roată

împrejurul ţăruşului, privind în zare spre cei trei care se apropiau. Haideţi mai repede!

Vino, Beebs, Salamanca te aşteaptă! Haa! Bate un vânt de contraaventură, ăsta e semn rău pentru tine, Beebs!...

— Nu răcni, că şi aşa nu te aude. Sau vrei să-ţi faci curaj, amirale?

Vinoacă se aşezase şi-i urmărea pe cei trei. Se apropiaseră destul de mult. Se aflau la mai puţin de un kilometru când, pe neaşteptate, se opriră.

— Le e frică, vezi? zise Salamanca.

— Aş fi preferat să se apropie. Să terminăm o dată...

Dorinţa lui Vinoacă se realiză. Cei trei, după o scurtă consfătuire, îşi continuară drumul. Merseră câtva timp, apropiindu-se mereu, şi se opriră iar, aproape de tot, la vreo sută de metri.

— E vreunul dintre ei Beebs?

— Pe dracu! Nu e niciun Beebs printre ei. Sunt nişte afurisiţi de coate-goale, şi am să-i pun pe fugă răcnind o dată la ei. Mă, linge-blide! urlă Salamanca. Ce vă tot ţineţi scai de noi? Ia poftiţi mai aproape! Ce vă mai trebuie şi vouă?

Unul dintre necunoscuţi răspunse ceva.

— Cum? Ce-a mieunat şoarecele ăla?

— De când miaună şoarecii? se strâmbă Vinoacă. Nu ştiu dacă am înţeles bine...

— Dar ce-a spus?

— Că le trebuie *pantofii* noştri...

— Să-i mai întreb o dată... Băăă!! N-am înţeles! Ce-ţi doreşte inima?

— Pantofii voştri! Ne trebuiesc pantofii voştri!... răspunse cu voce subţire unul din cei trei.

— E clar, făcu amiralul. Sunt nebuni. Şi strigă: Veni ţi aici şi-i luaţi! Numai să puteţi...

— O fi înţelegând altceva, gândi Vinoacă. Poate e o expresie locală şi înseamnă cu totul altceva... Poate vor capetele noastre şi o spun indirect.. Prin metafore, cum zic poeţii.

— Chiar aşa! Există un trib undeva pe Zambezi ai cărui războinici când îşi ameninţă adversarii spun: dă-mi zâmbetul tău, nepreţuitule prieten!

— Dar ce părere ai de vorbele de iubire pe care şi le spun mirii în ziua nunţii, în arhipelagul Taledive? El o întreabă: „Eşti gata pentru marele drum, aleasă a gândului meu?” Şi ea răspunde galeş: „Da, ţi-am pregătit mormântul, suflete scump!”

— Bandiţii rătăcitori din deşertul Palahari întâmpină călătorii cu următoarea politeţe: „Sunteţi bun să-mi încredinţaţi gândurile cele mai preţioase pe care le aveţi, ca să-mi împărtăşesc şi nepoţii din înţelepciunea dumneavoastră?”

— Iar în Radagascar — zise Vinoacă — există o sectă religioasă care înainte de a-şi extermina duşmanii îi salută cu...

Unul din cei trei urmăritori îi întrerupse:

— V-aţi hotărât, hoţi ticăloşi care scârbiţi inimile noastre? Ne daţi pantofii, sau nu?

— Ăştia nu fac parte din tagma politicoşilor, cugetă Salamanca. Şi răspunse: Aveţi nevoie de pantofii de pe stângul, sau de pe dreptul?

Cei trei tăcură. Unul din ei începu să cânte dintr-un instrument muzical, un fel de mandolină ce scotea sunete stridente, plăcute totuşi; tristul deşert căpătă altă culoare sub povara acelei melodii.

Vinoacă şi Salamanca îşi continuară drumul până noaptea târziu; merseră sub constelaţiile acelea străine, încurajându-se, povestind întâmplări şi filosofând pe marginea formulelor de politeţe şi nepoliteţe — adică înjurături — «folosite de oameni. Când picioarele refuzară să-i ducă mai departe, îşi căutară adăpostul în scobitura unui perete înalt; curând sunetul mandolinei îi vesti că cei trei urmăritori îşi aşezaseră şi ei tabăra în apropiere.

Înainte de răsăritul soarelui îi treziră scâncetele şacalilor. Se făcuse frig. Salamanca se încălzi trăgând câteva înjurături, după care o luară mai departe în direcţia munţilor. Pe seară începură să urce primele povârnişuri.

Traversarea acelor munţi vineţii îi costă patru zile. Totul era înfricoşător acolo.

Cei trei urmăritori făcură faţă aceloraşi pericole, ţinându-se de ci pas cu pas, dar fără să încerce o ciocnire definitivă. Unul dintre ei striga din când în când:

— Daţi-ne pantofii, hoţi ticăloşi ce ne umpleţi de otravă inimile!

Mai folosea şi alte formule, toate ciudat de naive. Altul se oprea, la răstimpuri, cădea în genunchi şi părea că se roagă, cu mâinile întinse spre cer a implorare. În fine, al treilea cânta la mandolina aia ciudată, ceea ce nu era lucru puţin. Salamanca nici nu mai putea aţipi seara, până ce nu auzea sunetele plângăreţe ce dădeau un freamăt neaşteptat codrilor.

Dincolo de lanţul muntos începea un ţinut falnic, cu multe lacuri bogate în peşte, nesfârşita plantaţii străbătute de călăreţi albi, grăbiţi, de băştinaşi mai puţin grăbiţi şi de Măria-Sa Timpul, care nu se grăbea de loc. Pescarii îi poftiră pe cei doi drumeţi în bordeiele lor, unde Salamanca şi cu Vinoacă mâncară pe săturate; partea aceasta a drumului fu plăcută şi presărată cu întâmplări hazlii; un vaporaş de coastă îi transportă dincolo de canalul „Lacrimile celor cinci mirese”, în marea insulă Archeo şi de acolo mai făcură un drum de vreo cinci ore până la

portul Manfryafryamba. O dată cu ei sosiră şi încăpăţânaţii lor urmăritori.

— Aici trebuie să fie Lardea împreună cu Misterioasa Necunoscută, zise Vinoacă. Aici şi nu în altă parte!

Salamanca nici nu-i răspunse, într-atât de absurde i se păreau aceste vorbe.

Se aflau în partea aşa-zisă modernă a oraşului, instalaţi într-o dugheană de lemn, cu acoperiş ţuguiat, dar fără pereţi; în partea cealaltă a pieţei, într-o dugheană asemănătoare se opriseră urmăritorii. Cel cu instrumentul muzical începu să cânte. Un metis care vorbea o limbă internaţională le adusa băuturi; pentru Vinoacă un pahar înalt cu *babantino,* un fel de suc extras din măduva unei plante tropicale, iar pentru Salamanca, *whisky-gin,* porţie dublă.

— Hiene putrede ale pustiului! strigă primul dintre urmăritori. Ne daţi pantofii pe care i-aţi furat?

— Noroc, bădărane! zise amiralul, ridicând paharul.

— Ne daţi pantofii sau nu? repetă celălalt, înfuriat parcă de gestul marinarului. Spurcăciuni ale văzduhului limpede, ce sunteţi, ne daţi pantofii furaţi de la bătrânul Ascower?

— Ai auzit ce spune? făcu Vinoacă.

— Am auzit...

— De unde ştie el de bătrânul Ascower?

— Habar n-am, Vinoha. Şi nici nu-mi pasă de ei. Mai bine arată-mi-l pe Lardea! Dar ce-i cu tine, Vinoha? De ce-ţi rid aşa ochii? Hai! Dar vorbeşte odată! Încotro priveşti?

Într-adevăr, de câteva clipe Vinoacă urmărea o siluetă mică ce apăruse în partea de sus a străzii, apropiindu-se din ce în ce. Acum intrase în piaţă.

— Manuel! strigă Vinoacă. Urecheatule! Manuel, aici sunt!

Băiatul ridică mâinile de bucurie, fugind spre ei, însoţit de cele mai sceptice priviri ale celor trei urmăritori.

— Monsieur Vinoha!... Domnule amiral Salamanca! zbieră puştiul, dansând de fericire. Veniţi! *Omul Marii Tăceri* vă aşteaptă la palatul său!

— Ce tot cânţi, Manuel da Urdaxelles?! Palatul lui Lardea? Şi cum se face că te afli aici, şi nu la Managua, cu mama şi cu tata?

— Un palat cu o sută de camere, patruzeci de servitori, douăzeci de fântâni arteziene, şaisprezece fazani minunaţi, şi o pivniţă cu vinuri alese! Acolo vă aşteaptă *Omul Marii Tăceri.*

În momentul acela unul dintre urmăritori, şi anume cel bisericos, cel care pica în genunchi la fiece popas, îl pocni pe Salamanca în cap cu o sticlă. Se strecurase dracu ştie cum prin spate, neobservat. Sticla se făcu praf.

Salamanca îşi scutură capul, uşor, aruncă sfărâmăturile de pe umeri, se întoarse, îl înşfăcă de, guler pe agresor şi-l târî afară.

— Poliţia! Hei! Să vină poliţia! strigă marinarul. Să vedem ce vor ăştia trei! Să spună poliţiei ce vor, că se ţin scai de noi de atâtea zile! Hei! Unde-i poliţia?

Ca mai totdeauna în asemenea ocazii, poliţia se afla în altă parte, ocupată cu alte treburi...

— Domnule, sunt nevoit să te bat! îl preveni amiralul, între timp se strânsese ceva lume, iar cei doi amici ai bisericosului se apropiaseră şi ei, dar nu interveniră. Bisericosul încasă un toc de bătaie, încheiat prin câteva zdravene lovituri cu piciorul aplicate cu măiestrie în locul potrivit. Aici, în partea finală a conflictului, cei doi din tabăra adversă, care priviseră liniştiţi până atunci, dădură senine de nelinişte:

— De ce dai cu pantoful? De ce? Nu ştii că-i *doare?!*

— Nu-l doare chiar aşa de rău, prietenul vostru are fund mare, zise calm Salamanca, pregătindu-se să-şi vadă de treabă.

— Nu de fundul lui vorbeam! îl doare pe... pantof!

— Dar ce ai cu pantofii mei? Ce mă tot pisezi cu pantofii? De ce nu-ţi tratezi mansarda? De ce nu mergi la doctorul de nebuni?

— La urma urmelor, domnul şi-a manifestat compătimirea faţă de pantofii dumitale, nu e

frumos să-l faci nebun pentru asta, se amestecă un englez foarte corect îmbrăcat, cu faţa jovială; urmărise cu braţele încrucişate conflictul, cu o seriozitate demnă de toate laudele.

— Desigur, reveni urmăritorul cu mandolina; nişte pantofi atât de fini, atât de scumpi suferă când sunt folosiţi în executarea unor lovituri brutale...

— *Sir!* îi explică Salamanca englezului jovial, aceste lepădături ne urmăresc de nu mai ştiu câte zile! Am străbătut deşerturi, munţi şi ape, avându-i mereu în spate şi fiind mereu somaţi să le dăm pantofii noştri.

— Nu văd nimic anormal în asta, zise englezul cu seriozitate.

— Ba eu văd, zise Salamanca. Şi, după întâmplarea cu sticla pe care mi-a spart-o în cap, cred că nici nu merita să discutăm pentru nişte sărmane picioare trase în...

— Poate că domnii vor să cumpere pantofii dumneavoastră, zise englezul.

— Desigur! întări cel cu mandolina.

— Poftim, am dreptate, spuse fiul Albionului, arătându-şi dinţii albi, într-un zâmbet scurt.

— Pantofii noştri! strigă Salamanca. Rablele astea tocite de drumuri! Dar trebuie să ai mulţi gărgăuni în cap ca să umbli după aşa ceva.

— Sunt nişte pantofi minunaţi! strigă unul din urmăritori. Pantofii pe care vi i-a dat

bătrânul Ascower. Plătim orice preţ pentru ei! auziţi, *sir,* se adresă el englezului, spuneţi-le acestor gentlemeni să ne vândă pantofii lor.

— Asta nu pot, zise englezul Nu-mi pot permite să mă amestec în afaceri care nu mă privesc!

— Sunteţi foarte înţelept, domnule, se destinse într-un rânjet Salamanca. Ar fi şi zadarnic să interveniţi în favoarea smintelii acestor caraghioşi, fiindcă nu ne vindem pantofii. Nu sunt de vânzare.

— Vedeţi? se plânse cel cu mandolina.

— Nu sunt de acord cu insultele, zise englezul.

— Dar când vorbesc de sminteală, încă sunt prea politicos! auziţi, voi, ăştia trei! Nu mă interesează de unde ştiţi, de unde aţi aflat că pantofii ni i-a dat bătrânul Ascower. Aflaţi însă că am acceptat să încălţăm aceşti pantofi afurisiţi numai după multe rugăminţi, fiindcă nu voiam, nici eu, nici prietenul meu, marele acrobat Vinoha, să-i rămânem îndatoraţi... Să-i rămânem îndatoraţi bătrânului, fiindcă fiicele sale...

— Asta e alta poveste, interveni Vinoacă.

— Ai dreptate! Cu totul altceva. Cum spuneam, am fi putut să plecăm desculţi, aşa cum am rămas după furtuna blestemată care l-a azvârlit peste bord pe Vinoha, însă bătrânul Ascower a insistat şi a tot insistat să primim

pantofii, şi nu ştiu de când ne ruga să-i luăm, zâmbea atât de seducător, că n-am rezistat până la urmă.

— Povestea dumitale a fost extrem de instructivă, zise politicos englezul.

— Ce-i tâmpenia asta? zbieră Manuel. *Omul Marii Tăceri* şi cu Misterioasa Necunoscută vă aşteaptă la palat, cu cincisprezece sorturi de vin, pe masa de marmură din sala de lemn albastru, şi voi vă pierdeţi timpul cu aceşti nătărăi!

— *Sir!* se întoarse Salamanca spre englez. Suntem aşteptaţi la o masă importantă, aţi auzit? Dacă aţi binevoi să acceptaţi invitaţia pe care o facem în numele lui Lardea...

— Marele scamator?

— Întocmai! Suntem prietenii lui.

— Primesc cu plăcere, zise englezul. E o mare cinste să-l cunosc pe ilustrul Lardea, *Omul Marii Tăceri.*

— Vrem pantooooofii! se tânguiră lugubru cei trei urmăritori.

46

Prin piaţă trecu un detaşament de mutilaţi, care purta o panicardă neagră: *Al doilea război mondial. Pe când al treilea?”* În primele rânduri mergeau cei ce suferiseră pierderi

neînsemnate, o mână, un picior, nasul, jumătate de falcă, fleacuri dintr-astea. Urmau cei fără mâini, sau fără picioare sau şi fără mâini şi fără picioare... pe urmă cei cărora le fusese retezat capul; îşi duceau craniile în palmă, sau subsuoară, după chef, norocoşii care reuşiseră să-l regăsească. Alţii nu duceau nimic; venea la rând un lung convoi de cărucioare ale celor care pierduseră jumătate de trup, ori chiar trei sferturi; vedeai câte un sfert de om, mânându-şi căruciorul singur, în caz că din acel sfert făceau parte şi mâinile; în caz contrar cărucioarele arau împinse de schilozi mai norocoşi, cărora le lipsea numai capul, sau vreo mână; procesiunea era încheiată cu cei decimaţi total, cei care fuseseră adunaţi din tranşee cu linguriţa: aceştia nu se vedeau, n-avea ce să se vadă, totuşi se aflau şi ei acolo, negreşit.

— Tot pământul, zise Salamanca.

— Toţi oamenii, adăugă Vinoacă.

Oraşul Manfry-Fryamba suna ca o tobă spartă. Paşii oamenilor mai grei răsunau ca nişte bubuituri, în timp ce paşii copiilor şi ai femeilor mai subţirele erau ca un acompaniament. Palatul în care Lardea îşi aştepta prietenii şi musafirii se afla într-un loc pitoresc, chiar sub păduri, şi însuşi *Omul Marii Tăcerii* îi aştepta acolo, pe scările de marmură vânătă, în faţa intrărilor principale.

— Inimă, rosti Vinoacă, emoţionat, când se găsi în faţa Misterioasei Necunoscute.

— România, completă ca vechea parolă pe care o îndrăgiseră.

Fata îl sărută şi Vinoacă făcu echilibristică pe o muchie de cuţit, purtând pe cap patru tone de ruşine, dar nu rezistă şi se prăvăli în prăpastie. Acolo, fireşte, se afla şi Fyana.

— Nu e aşa cum crezi, zise frumoasa fiică a lui Ascower, goală ca totdeauna. Iubindu-mă, n-ai înşelat-o pe Misterioasa Necunoscută; o să înţelegi asta mai târziu, mult mai târziu... Vinoacă încercă să se ridice, dar Fyana îl reţinu: Mai rămâi o clipă, Pierre! Cine ştie dacă ne vom mai vedea vreodată. Tu vei pleca departe, iar eu voi rămâne singură, totdeauna singură; nu ţi-e milă de singurătatea mea?

— Ce-aş putea să-ţi spun, îi răspunse Vinoacă, trist. Fiecare cu singurătatea lui. Nu trebuie să dai importanţă zilelor când am fost împreună... Ah, nu asta voiam să spun... Eu cred că între noi, ce s-a întâmplat... Nu, nu e asta!...

— Du-te, Pierre... Deja faţa ta a început să fie străină pentru mine...

— N-am vrut să te supăr, Fyana...

— Nu m-ai supărat... Şi eu am vrut să spun altceva...

— Petre! zise Misterioasa Necunoscută, punându-i mâna pe obraz. Trezeşte-te! Unde ai călătorit în clipele astea?

— E atât de frumos să te aud spunându-mi Petro, pe româneşte...

Salamanca îl prezentase pe englez. Lardea îi întinse mâna şi acum ei trei mergeau în frunte urcând somptuoasele scări. Misterioasa Necunoscută şi cu Vinoacă veneau după ei. Misterioasa Necunoscută îl luase pe Vinoacă de mâna. Ea purta o rochie luminoasă, argintie-fosforescentă, şi avea la gât şiraguri de scoici colorate, iar în părul negru străluceau ca nişte diamante câteva picături străvezii ce o atinseseră în timp ce treceau pe sub o fântână arteziană.

— *Sir,* vorbi Salamanca, adresându-se englezului, pământul nostru e o planetă minunată. Toţi oamenii sunt fericiţi, chiar şi morţii, deşi, în general, e greu să faci o deosebire precisă între vii şi morţi; oamenii sunt atât de buni, iar femeile atât de frumoase, că la ei răutatea şi urâţenia au rămas numai la suprafaţă; numai proştii mai văd răutatea, fiindcă, firește, fiind proşti, văd doar la suprafaţă; dumneavoastră păreţi a fi un călător, prin urmare aţi călătorit mult şi n-aţi văzut nimic, dar eu, care nu m-am mişcat niciodată şi nu vorbesc decât vreo zece limbi, ştiu că dreptatea se serveşte cu linguriţa mică,

în zilele de duminică, deşi e vorba să se desfiinţeze şi duminicile şi lingurile mici; asta pentru ca dreptatea să se servească zilnic, şi în linguri mari, cele mici desfiinţându-se...

— Apreciez, în special, logica spuselor dumneavoastră, zise englezul, răsfoind flegmatic ultimul număr al jurnalului „Tlie Reawer". Vreţi să vă citesc o ştire interesantă?

— De ce nu?

— O ştire din ziar, înainte de masă? se miră Vinoacă.

— Deci, să nu vă citesc, conchise englezul.

— Dimpotrivă, suntem foarte curioşi!

— Fie, vă ascultăm... aprobă Vinoacă, înţelegând din atitudinea lui Lardea că fusese cam nepoliticos.

— Oh, oh! tuşi englezul, dregându-şi vocea. Încep: «Corespondenţii noştri din Orient ne informează despre zvonurile care circulă în ultima vreme cu privire la reapariţia legendarului diamant „Ochiul lui Satan", a cărui stranie şi sângeroasă istorie a fost obiectul studiilor a numeroşi savanţi şi cercetători iluştri, printre care domnii Fussa Ajdai, de la universitatea din Bombay, Hag Adwerthale din Dublin sau sir Clarence Olwett, de la Oxford.

Povestea „Ochiului lui Satan" începe (după Olwett) cu războiul ce a avut loc din cauza diabolicului diamant între Atoriţi şi Abilo-

Schampieni, prin secolul X, iar după domnul Hagg Adwerthale şi mai devreme, prin secolul VIII al erei noastre, când un navigator japonez l-ar fi adus dintr-o călătorie „la capătul anunţului”.

Domnul Fussa Ajbdi ne încredinţează că moartea misterioasă a înţeleptului Şah Bahssad al III-lea al Uranului (1173? —1290?) s-ar datora aceluiaşi diamant — şi în legătură cu această afirmaţie a avut loc un schimb violent de articole între savantul indian şi domnul Hagg Adwerthale, dispută care continuă şi azi în presa ştiinţifică, şi nu numai în cea ştiinţifică. Printre argumente şi contraargumente, ambii savanţi strecoară unul la adresa celuilalt epitete academice. Astfel, Ajbdi l-a făcut pe Adwerthale „măgar”. Acesta i-a răspuns cu „măgar încăpăţânat. Ajbdi a ripostat cu „măgar caraghios”. Adwerthale a revenit cu „măgar ignorant”, Ajbdi l-a făcut „măgar naiv”. Adwerthale, a revenit, a zis; „Măgar tâmpit”. Ajbdi, „măgar idiot”. Adwerthale: „măgar cretinoid”... Cum am zis, disputa continuă zi cu zi, nu ştim care or fi epitetele folosite în viitor de cei doi învăţaţi, se pare că nu vor părăsi terenul sigur şi solid pe care-l reprezintă spatele blândului animal folosit ca mijloc de locomoţie şi de Hristos...

De istoria „Ochiului lui Satan” sunt legate numele unor vestite femei de spirit, regine,

prinţese, actriţe, curtezane (quelle est la diference?) sau faptele unor preacinstiţi hoţi aventurieri, spadasini, piraţi, filosofi, cârmuitori de state... Ca un stăpânitor al lumii „Ochiul lui Satan” a trecut din Asia în Europa, din Europa în America, Australia, Africa, presărând în urma lui cadavre, prăbuşiri, războaie... Se pare că fericire n-a adus nimănui! Uneori marele diamant, a cărui frumuseţe şi lumină orbeşte privirile muritorilor, şi-a permis să dispară secole de-a rândul, pentru a reveni iar, mai strălucitor, mai cuceritor, mai asasin. El a jucat un rol şi pe balanţa economică a câtorva state, achitând mari datorii sau garantând credite; furat de mai multe ori din multe, din safeuri considerate inviolabile, „Ochiul lui Satan” a fost văzut, se pare, ultima dată în ultimul an al secolului trecut.

Circulă o poveste potrivit căreia „Ochiul lui Satan” s-ar fi aflat în ultimul timp în posesia unui bătrân contrabandist retras din afaceri, izolat într-o insulă pustie unde duce o viaţă de anahoret, căutând — presupunem noi — îndurare cerului prin post şi rugăciuni.

Unul din corespondenţi ne scrie că, dimpotrivă, acest „bătrân” (nimeni nu-i cunoaşte nici numele, nici locul unde stă ascuns) n-ar fi nici pe departe retras din afaceri, ci e căpetenia misterioasă a zmei uriaşe organizaţii de contrabandişti... Cert este

că circulă zvonul potrivit căruia acest părinte al contrabandei ar fi încredinţat recent diamantul unor oameni ai săi care să-l aducă pe continent. Dar pe care continent?

Unul din reputaţii detectivi internaţionali, domnul José Flamengo, amestecat recent în scandalul arestării falsului Hitler, a preluat cercetările cu privire la „Ochiul lui Satan" şi speră să pună mâna pe fatalul diamant»

— Ha! râse Salamanca. Auziţi! Prietenul nostru José Flamengo s-a pus iarăşi pe treabă!

Şi cântări în palmă o splendidă linguriţă de aur ce făcea parte din tacâmul său, fiindcă se aflau deja în salonul de lemn albastra, şi o echipă de lachei stilaţi începuse cu servitul antreurilor. Vinoacă se ridică să ţină un discurs.

— Vorbesc în numele gazdei! zise el. *Omul Marii Tăceri* mă roagă să urez musafirilor bun sosit şi multă sănătate, ceea ce şi fac, deşi e cam ciudat; aflându-mă şi eu printre musafiri înseamnă că-mi urez mie însumi, dar ce-area-face! De când am aflat că marile pacheboturi de lux se întemeiază pe vechile galere scoase din fundul oceanelor unde putrezesc, de când l-am reîntâlnit pe clovnul Pasquale împingând la una din spiţele roţii ce ţine loc de mecanisme...

— Fii mai scurt, Vinoha! protestă amiralul Salamanca. *Sir,* se întoarse el spre englez, azi

toţi vorbesc cam încâlcit şi prea mult din cauza vântului care bate oblic dinspre ocean către ţărm. Aşa e totdeauna când se schimbă direcţia curenţilor contrarii, totul depinde de poziţia lunii, dar mai ales de întoarcerea şi de reîntoarcerea interpuşilor care... Sper că am fost clar!

Lardea bătu din palme şi menestrelii urcară la locul lor, aşteptând doar un semn al stăpânului ca să înceapă, însă *Omul Marii Tăceri* îi uită acolo, fiindcă veni un alchimist scamator care turnă apă în pahar şi o prefăcu în vin, apoi vinul îl prefăcu în zăpadă, zăpada în lacrimi, dar nu ştiu să prefacă lacrimile în apă. Luă un iepure, dar nu reuşi să-l facă nevăzut. Lardea se ridică arătându-i cum se face treaba asta. Intră o babă gârbovită, care abia mai putea să-şi mute picioarele. Salamanca se ridică înspăimântat.

— Domnilor! iat-o pe Maria de Chantesue, amanta lui Carol cel înţelept; Dumnezeule, trebuie să aibă peste o mie şapte sute de ani!

Maria de Chantesue se opri şi începu să se dezbrace, tremurând din toate mădularele. Dar cu fiecare strai ce-l dădea jos părea că întinereşte. Rămase, în cele din urmă, o splendidă amazoană, aproape goală, care dansă pentru comeseni în ritmul destul de frigid al menestrelilor.

Pe la felul cinci, adică la mijlocul mesei, intendentul îşi ceru scuze anunţând că s-au prezentat trei oameni care vor neapărat să intre.

— Dă-le drumul, zise Vinoacă, în numele lui Lardea.

— Vai mie! gemu Salamanca. Sunt cei trei cu pantofii...

— Domnilor, nu ne vindem pantofii, degeaba ne urmăriţi, zise Vinoacă, păstrându-şi calmul. Mai degrabă ne vindem sufletul. Mai degrabă *Omul Marii Tăceri* va vinde acest palat...

— Avem nevoie de pantofi, scânci omul cu mandolina.

— Ciudat! interveni englezul. Faceţi parte dintr-o sectă?

— Noi?

— Vă asemănaţi foarte mult... Nu sunteţi nici măcar fraţi?

— Fraţi? făcură cei trei, jigniţi.

Salamanca oftă ridicându-se, luă o sticlă grea de pe masă şi o întinse celui care-l mai otânjise o dată.

— Pocneşte-mă, domnule! Dar mai tare, nu te juca!

— Foarte interesant, zise englezul. Niciodată nu mi-aş fi închipuit că voi petrece aşa de bine. Vă rog, foarte mult continuaţi.

Manuel apăru târând un scăunel, un şevalet, pensule şi culori.

— Domnule, ştii să pictezi? îl întrebă pe omul cu sticla.

— Nu ştiu să pictez, băiatule, răspunse acesta răsucind încurcat sticla, în timp ce Salamanca aştepta.

— Ei? zise marinarul, întorcându-se cu spatele. Atinge-mă!

— Pictează-mă, domnule! zbieră Manuel, împingând şevaletul în braţele nenorocitului.

— Păstraţi-vă calmul, zise Vinoacă. Nu s-a pierdut nimic...

— Adevărat? Nu s-a pierdut? Se repezi bisericosul. Dar ce voiai *să se piardă*? întrebă Vinoacă.

— Ceea ce nu s-a pierdut.. Pantofii bătrânului Ascower.

— Iar pantofii! strigă Vinoacă. Dar, ce! Până când?!

— Precis că fac parte dintr-o sectă!

— Ia pensula şi pictează, că te fac zob! strigă Manuel.

— Pocneşte-mă, că nu mai pot! Ce mai aştepţi?

— Aşa nu mai merge, zise Vinoacă. Daţi-i afară pe domnii! porunci el lacheilor.

La cafele veni un acrobat să-i înveselească pe comeseni cu vreo câteva figuri. Vinoacă îi corectă poziţia şi-l învăţă două figuri noi, şi acrobatul plecă încântat.

A doua zi dimineaţă, trezindu-se singur într-un dormitor somptuos, Vinoacă observă că-i lipseşte un pantof; îl căută peste tot, dar nu-l mai găsi. Furios, acrobatul umblă încălţat într-un singur pantof, urlând de ciudă, — speriindu-i pe servitori. În dimineaţa următoare Salamanca avu şi el o bucurie, constatând că-i lipsesc amândoi pantofii.

Amărât se duse în dormitorul lui Vinoacă, desculţ.

— Am păţit-o şi eu, zise, aşezându-se pe-o margine *a* patului.

— Blestemaţi pantofi! mormăi Vinoacă. Ce de încurcături din cauza lor! Şi luă pantoful care-i rămăsese şi-l zvârli cu toată puterea de perete. Rămaseră tăcuţi. Vinoacă se plimba prin cameră. Deodată, ajungând la fereastră, îşi scutură pumnii furios.

— Priveşte-i! Priveşte-i pe cei trei imbecili! Dau târcoale palatului! Domnilor! strigă deschizând fereastra. Nu mai avem pantofii, ne-au fost furaţi!

— Mai aveţi unul! răspunse bisericosul.

— Plecaţi de aici! urlă Vinoacă. Pantoful care mi-a rămas nu vi-l dau. Îl ţin ca amintire! Şi închise fereastra.

— Ia te uită, zise Salamanca.

— Ce?

— Pantoful...

— Eşti nebun! Şi tu începi cu pantoful?

— Dar am vrut să spun...

— Încetează, dragă amirale, gemu Vinoacă.

— Călcâiul...

— Cum? Care călcâi?

— Călcâiul pantofului tău... S-a dat într-o parte în urma izbiturii...

— Înseamnă că era prost lipit? Un pantof mizerabil. Şi incomod, dacă stau să mă gândesc, cu tocurile prea înalte.

— Drăcie! făcu Salamanca, ridicând pantoful.

Şi dintr-o mare scobitură a călcâiului desfăcut, scoase o cutiuţă metalică.

O deschise, şi-n faţa ochilor lor străluci ca o văpaie din altă lume uriaşul diamant; aveau în faţă fatidicul „Ochi al lui Satan” pe seama căruia circulau atâtea poveşti stranii! Nepreţuita lacrimă a pământului arunca împrejur o lumină tristă, puţin spectrală, totuşi dulce în esenţa şi-n profunzimea ei.

— Mi se pare că o văd pe Fyana, şopti, Vinoacă.

— Iar eu o văd pe Dee...

— Acum înţeleg totul... bătrânul Ascower.’..

— Da... zise Salamanca. Bătrânul Ascower, regele contrabandiştilor!...

— Ce întâmplare!... Iar noi n-am priceput nimic...

— Hm! Pantofii noştri... Ţii minte cum îi privea căpitanul „Micului Vrăjitor”?... El ştia totul...

— Dar ţii minte cum?...

— Bineînţeles...

— Şi?...

— Şi...

— Atunci e bine, Salamanca...

— E bine, Vinoacă...

— Şi diamantul, Salamanca?

— „Ochiul lui Satan”?... Ştiu eu, Vinoacă? Ce făceam cu el?

— Diamantul, zise Salamanca, ţi se cuvine ţie, Misterioasă Necunoscută. Cred că aceasta e voinţa lui Lardea.

— Aşa e, adăugă Vinoacă. Diamantul este al Misterioasei Necunoscute.

— Frumuseţea lui se potriveşte cu frumuseţea ei, comentă amiralul; vocea lui suna grav, dar ochii îi râdeau.

— Nu, zise Misterioasa Necunoscută. Vă mulţumesc, dar n-am să primesc acest dar. N-am să-l primesc.

— Atunci,. Zise Salamanca, „Ochiul lui Satan” i se cuvine lui Lardea! El a fost maimarele nostru. Al lui să fie!

— Într-adevăr, i se cuvine lui Lardea acest diamant, însă Lardea nu-l va primi. Aceasta este voinţa lui Lardea, zise Vinoacă.

— Şi eu ştiu că nu-l va primi, spuse Misterioasa Necunoscută.

— Atunci al tău să fie diamantul, Vinoacă, propuse Salamanca. Ai putea să-ţi ridici un castel de basme, nu ca bojdeuca asta căreia-i zicem palat, un castei în care vei trăi cu Misterioasa Necunoscută şi ne vei chema şi pe noi din când în când...

— Nu, clătină Vinoacă din cap, eu nu visez la castele. Nu, adaugă el, şi toţi văzură tristeţea de pe chipul său aspru, scobit, întunecat. Cât priveşte pe Misterioasa Necunoscută, ea poate că nu va rămâne totdeauna cu noi, dar despre asta e mai bine să nu vorbim! Vinoacă oftă, privi împrejur, privi iar drept înainte, încercând să zâmbească.

— Al tău să fie diamantul, amirale! se întoarse el spre Salamanca. Tu îl meriţi cu adevărat!

Salamanca râse.

— Bate un vânt de contraaventură, spuse el.

— Ai să-ţi poţi cumpăra un vapor! Ai să fii căpitanul propriului tău vapor! urmă Vinoacă. Ai să poţi cumpăra o flotă întreagă...

— Şi să fiu cu adevărat amiral! hohoti Salamanca, privind cu aviditate sinistrul diamant.

— Sună frumos! zise Misterioasa Necunoscută. Amiralul Salamanca!

— Foarte frumos! Salamanca se scutură ca de o povară. Dar nu vreau. Nu e prima dată când sunt ispitit cu diamante, Vinoacă! Ce rost a avut să dau cu piciorul diamantelor, de-atâtea ori până acum, dacă aş accepta astăzi?

— Gândeşte-te, gândeşte-te! Pentru un om fără patrie ca tine... De ce te încrunţi aşa? Am spus ceva nepotrivit?

— Nu! Urmează! Ce vrei să spui? Pentru un om fără patrie ca mine?...

Vinoacă ridică din umeri. Simţea că-l jignise grav pe amiral...

Salamanca întinse mâna:

— Dă încoace „Ochiul lui Satan, Vinoacă. Îl primesc, zise. Un om fără patrie ca mine...

Părăsiră în acea zi căsuţa mizerabilă cărica-i ziceau palat. Peste câteva ceasuri un cargobot al Companiei T.U.M. Pleca spre Ceylon, unde sperau să găsească o ocazie pentru Europa.

— Adio palat al visurilor, zise Misterioasa Necunoscută.

Un om veni în fugă după ei; era agentul proprietarului acelui cartier cu „palate” de închiriat; el se înclină, bolborosind nişte cuvinte.

— Ce zice acest purtător de turban, Salamanca?

— Ar reieşi că ne urează drum bun, aşa cred.

— Atinge-l cu un bacşiş, crezi că ne urează pe gratis?

— N-am o para, zise amiralul. Ba am! Ţine, şmechere! Şi-i vârî în mâna diamantul.

Omul îl înapoie, explicând ceva iritat.

— E nebun, zise Salamanca. Pretinde că n-are ce face cu podoabe. Dintr-acestea muiereşti... Şi ascunse iar diamantul în buzunar.

Ceva mai departe le aţinu calea o bătrână cerşetoare.

— Aşa-i că eşti Laura of Butlestone, amanta lui Eduard Veneticul? o acostă Salamanca. Nu pari încă aşa de bătrână, n-ai decât vreo şase mii de ani... Ţine acest diamant nepreţuit, Laura of Butlestone! El te va ajuta să redai vechea strălucire ilustrei tale spiţe!...

— Venetic eşti tu, marinar cu picioarele crăcănate! protestă dulcea amantă a lui Eduard. Nu ţi-e ruşine să-ţi baţi joc de o femeie bătrână! Ţine pentru tine bucata asta de. Sticlă colorată!

Şi-i aruncă în cap diamantul din pricina căruia doi iluştri savanţi se înjurau cu patos constant de peste două decenii...

— Ce lume sucită, meditä amiralul.

În port îi acostă un *desperado,* care-i anunţă că le poate face orice serviciu, în schimbul unui mic *împrumut.*

— N-avem nevoie de niciun serviciu, prietene, spuse Salamanca. Îţi pot remite însă

un mic împrumut, în urma căruia nu vei mai fi nevoit să faci servicii nimănui...

— Cunosc cele mai... fete din oraş, zise acel *desperado.*

— Dar n-avem nevoie de fete, bravule conquistador.

— Conquistadorii nu sunt aici, conquistadorii au debarcat în America, interveni Vinoacă. Pizzaro, Columb şi cu mine!

— Vreţi coca? Opium? Vreţi să vi se ghicească viitorul? Vreţi să vă piară în flăcări duşmanii?

— Dar încetează o dată, omule! Ţi-am spus că te voi ajuta! Îţi ofer o avere. Ţine!

Desperado privi diamantul, clătinând din cap, înfuriindu-se din ce în ce, scrâşni din dinţi, apoi tot mai furios îşi făcu vânt şi-l aruncă departe în larg. Plecă blestemând.

— Cine ştie, filosofă Salamanca. Poate că în clipa asta s-a încheiat cariera „Ochiului lui Satan”. Poate că n-o să mai izbucnească războaie din cauza lui, poate că oamenii nu se vor mai ucide, nu se vor mai otrăvi şi înjunghia pentru el. Poate că şi savanţii vor înceta să se facă măgari, trecând la alte insulte... Dar eu nu cred. Nu cred că acesta e sfârşitul! Cineva o să-l scoată, negreşit, din fundul mării... Şi povestea va începe de la capăt... De la capăt!... Dar ce vinci am eu? Poate ar fi trebuit să-l îngrop... Vax, l-ar fi găsit şi acolo. Poate ar

fi trebuit să-l dau celor trei urmăritori... Dar dacă diamantul ar ajunge în mâna lor, dansul morţii ar începe imediat...

— Poate ar fi trebuit să-l păstrezi, Salamanca...

— Nici asta. Vreau să fiu liber! Când porţi la tine ceva ce te depăşeşte ca valoare, ceva faţă de care tu nu preţuieşti nimic, devii sclavul acestui ceva. Eu nu vreau să fiu sclavul nimănui, Vinoacă! Eu vreau ca din poverile pe care le poartă prin lume aceste două picioare, tot eu să fiu cel mai preţios... Nu ştiu ce ar fi trebuit să fac cu „Ochiul lui Satan”... Poate ar fi trebuit să-l păstrez... Să cumpăr, cum ziceai tu, un vapor, şi să-i fiu căpitan. Căpitan!... Haa! Beebs ar plesni de ciudă. I-aş azvârli şi lui un post de şef de echipaj, să nu mai crape de foame prin toate porturile... Pe cinstea mea, parcă îmi pare rău...

Îţi pare rău după diamant? întrebă Vinoacă.

— Parcă... Parcă începe să-mi...

Lardea întinse pumnul, îl desfăcu încet şi văzură în palmă „Ochiul lui Satan”. Era chiar diamantul pe care bietul *desperado* îl azvârlise în ocean.

— Ai fost păcălit, Salamanca, zise Vinoacă. Diamantul e aici. Devreme ce te-ai răzgândit, ia-l, stăpâneşte-l, fă cu el ce vrei, cumpără-ţi un vapor, fă-te căpitan, amiral şi toate celelalte.

Salamanca luă diamantul.

— Nu mă aşteptam, zise. Straşnic. Frumoasă glumă. Minunat. Sunt cineva. Într-adevăr sunt cineva! Căpitan. Amiral... Amiralul Salamanca. Haa!

Şi rotindu-şi braţul, Salamanca aruncă diamantul mai departe decât o făcuse bietul *desperado.* „Ochiul lui Satan” dispăru pentru totdeauna.

— Mai aveţi vreunul? întrebă Salamanca.

— Nu.

— Mi-e inima uşoară ca a pescăruşilor, zise Salamanca. Nu vreau să am flotă, şi nici măcar vapor nu vreau să am. Mă mulţumesc şi cu o placă spartă de patefon. Dar nici aia nu-mi trebuie. Nu-mi trebuie nimic.

47

„Amintiţi-vă de mine, prieteni! De Salamanca cel risipit pe oceanele pământului. De Salamanca, marinarul, care şi-a pierdut piciorul drept pe insulele Antipode, iar stângul la Cayenne, mâna dreaptă la Tananarivo şi stânga undeva lângă El Ferrol. Capul i se rostogoleşte şi acum pe drumul asfaltat din fundul golfului Guineei, iar inima... Unde ţi-e inima, Salamanca?

Undeva departe! Să fiu undeva departe, şi nu aici. Mereu undeva departe, şi acest undeva departe să nu devină niciodată aici. Inima?”

— Ascultă, Salamanca!

— Da, cine eşti?

— Tot Salamanca.

— Pleacă de-aici, neghiob bătrân!

— Inima ta...

— Lasă inima! Sentimente dintr-astea... Nimeni nu şi-a permis să râdă de bătrânul pirat Salamanca. Poate-n afară de Beebs, dar el va plăti pentru asta, va plăti zdravăn pentru toate.

— Voiam să zic că inima ta...

— Termină cu inima mea. La urma urmelor e a mea.

— Şi a mea...

— Dar diamantul? „Ochiul lui Satan”...

— Era vorba de inimă! Lasă diamantul.

— Înainte refuzai să vorbeşti despre inimă!

— Dacă vrei să ştii, nu-mi pare rău de diamant. Mult mai rău îmi pare de inimă. Şi acum dispari, lasă-mă singur, am nişte gânduri de gândit...

Rămăsese toată noaptea pe punte, rezemat de parapet; ca nişte ace, stelele îi treceau prin creier, incendiind fibre invizibile în care zăceau vechi amintiri, uitate de mult; venise Vinoacă pe la miezul nopţii. „Nu te culci, Salamanca?” „în astă seară nu sunt Salamanca.” „Atunci, cine?” „Sunt Columb.” „Atunci, nu te culci,

Columb? „Nu sunt Columb, sunt Turnul Londrei.” „Nu te culci, Tumul Londrei?” „Nu sunt Turnul Londrei, sunt farul de la Mangalia.” „Şi nu te culci?” „Ce prostie, Vinoacă! Să mă culc acum, noaptea? Să se rătăcească pe mare căpitanii?” „Ah, nu mai eşti şi altceva? Eşti numai farul de la Mangalia? Înţeleg ce te chinuieşte, bătrân pirat!”

În urmă piereau ultimele focuri de pe insulele Hicobare. Oceanul se lumina din adâncuri. Epavele fosforescente, cu o tresărire, încercau iar să se ridice la suprafaţă. Asta o ştia Salamanca, şi o simţea, simţea efortul zadarnic şi deznădăjduit de a ieşi la lumină, de aceea îl apucase o durere de umeri în acea oră a dimineţii; valurile se tânguiau prelung, îmbătrânind; cargobotul „Halifax”, pe bordul căruia călătoreau ei spre Ceylon, trosni discret din toate încheieturile, de la prova spre pupa, în clipa când sună clopotul; ofiţerul de cart ieşi din cabină, cu faţa cenuşie, aspră şi ridată, se duse la bastingaj şi privi în jos, fără niciun rost; cunoştea Salamanca ce înseamnă să te uiţi aşa în jos, fără niciun motiv, şi fără să vezi nimic. Pe urmă năvăli pe punte Manuel. Salamanca n-avea chef de discuţii. Urechilă îl asaltă cu întrebări neroade. Şi totul era aşa...

În ultima zi a călătoriei, „Halifax” se apropie tot mai mult, ajungând din urmă un vas al companiei pan-indiene, „Scofâlcitul”. Căpitanul

Ciand, de pe „Scofâlcitul”, înfuriindu-se, porunci viteza maximă. Voia să intre înaintea lui „Halifax” în portul Ceylon. Dar nici căpitanul Riverra de pe „Halifax” n-avea de gând să cedeze primul loc. Multă vreme cele două vapoare merseră umăr la umăr, cu cazanele duduind sub presiunea formidabilă. Cele două echipaje îşi făceau cu tifla. Salamanca îşi încorda privirea şi deodată văzu roşu în faţa ochilor... Nu se aştepta! Într-adevăr, de data aceasta nu se aştepta!

— Haaa, Beebs! răcni el.

— Haaa, Salamanca, răcni Beebs, de pe puntea „Scofâlcitului”.

— Ha, ha, ha, Beebs, ha, ha, Salamanca!!! urlară cele două echipaje.

— Bate un vânt de aventură, Beebs!

— E un vânt de contraaventură, Salamanca!

— Aventură şi contraaventură! urlară echipajele.

— De când încerc să pun laba pe tine, Beebs. Ai fugit ca un iepure din faţa mea. Dar acum eşti pierdut!

— Tu ai fugit din faţa mea, Salamanca! Vai de tine!

Cele două echipaje îşi înarmau favoriţii. Marinarii de pe „Halifax” îi aduseră lui Salamanca două pumnale strălucitoare, câteva pistoale, trei pumnale chinezeşti de aruncat, un tub cu pastile de cianură şi chiar un

tomahawk original. Beebs, la rândul său, căpătă pistoale, stilete, un arc cu săgeţi otrăvite oferit de un etnograf ce se întorcea din Sumatra, un harpon...

— Ei, ce zici, Beebs? strigă Salamanca, agitându-şi *tomahawk-ul.*

— Dar tu? răspunse Beebs, ridicând harponul.

— Hoila, Salamanca! zbieră echipajul lui „Halifax”.

— Hip, hip, Beebs! strigară oamenii de pe „Scofâlcitul”.

— Beebs! îmi bat joc de mustăţile şi de chelia ta! Îmi bat joc şi de ale tale *cojones,* care au rămas în bordelurile de la Santa-Monica!

— Nu mai lătra în vânt, Salamanca! Acuşi-acuşi ajungem la mal, şi acolo vom vedea! Dar până atunci îmi bat joc de bătaia ta de joc şi de nasul tău borcănat şi roşu, pompat cu *gin* şi cu *whisky* în cârciumile murdare din San Diego, Famagusta şi Honolulu!

— N-ai să mai ajungi niciodată acolo unde te-ai pornit, Beebs! Labele tale, care n-au mai fost spălate din clipa când Muma Pădurii ţi-a legat buricul într-o cocină din Saint-Johns, vor putrezi printre gunoaiele din Ceylon! Asta ţi-o spun eu, amiralul Salamanca!

— Dacă ai şti vreo rugăciune la viaţa ta, te-aş îndemna s-o spui, dar tu nici nu ştii cum arată Biblia, marinar de epave ce eşti!

După o aşteptare în rada porturilor, în care timp Beebs şi cu Salamanca făcură un plăcut schimb de complimente şi urări, cele două nave ancorară la două cheiuri diferite şi imediat echipajele debarcară, avându-i în frunte pe cei doi inamici. Întâlnirea avu loc în spatele căpităniei portului, între nişte hangare întunecate, loc prielnic pentru răfuieli definitive.

Salamanca şi cea mai mare parte a echipajului de pe „Halifax” se opri într-un colţ al acestui platou, iar Beebs, înconjurat şi el de echipajul „Scofâlcitului”, apăru în colţul opus.

— A sosit ceasul răfuielilor, Beebs! zise Salamanca. Acum n-o să-ţi mai ajute nici cuvintele, nici înjurăturile, nici Dumnezeu; te afli în faţa mea, deci în faţa dreptăţii! auzi, fiu al holerei?!

— Tu eşti dreptatea, Salamanca? Haaa! Deşi zici că înjurăturile nu-şi mai au rostul, eu tot îţi voi trage câteva binecuvântări, fecior de târfă ce eşti, spurcată limbă balcanică, câine fricos şi neruşinat!

— Am să-ţi smulg ficatul, papagal spânzurat, intestin de sinucigaş fătat în luna a şasea pe-un maldăr de rahat împuţit; moaşă ţi-au fost febra tifoidă şi ciuma bubonică!

— Începeţi treaba! urlară echipajele. Destulă vorbărie!

Cei doi inamici se mai apropiară unul de celălalt, zăngănindu-şi armamentul.

— Am să te suflu ca pe-o foiţă, cum zicea bătrânul Bob Fleger, auzi, limbricule flămând! strigă Salamanca.

— Ce vorbeşti, mă, pată de sos pe-o cizmă neaerisită, l-ai cunoscut tu pe bătrânul Bob Fleger din Paramaribo.

— Am fost cel mai bun prieten al lui Bob Fleger.

— Tu?

— Eu!

— Asta n-o cred! spuse Beebs. Bătrânul Bob Fleger îşi alegea prietenii, nu se încurca el cu oricine, cu tine nici n-ar fi stat de vorbă! Nu stătea el în compania câinilor fricoşi!

— Dar tu de unde ştii de Bob? Nu vrei să spui că bătrânul se uita măcar în direcţia ta?

— I-am fost prieten şi confident!

— Tu?

— Eu!.

— Nu cred nici în ruptul capului!

— Parcă eu cred că tu l-ai cunoscut măcar?! Ia spune-mi, dacă i-ai fost prieten, unde e acum?

— Bătrânul Bob Fleger? întrebă Salamanca. Acuma e acolo unde ai să ajungi şi tu imediat. E mort!

— A murit săracul? Când?

Cei doi duşmani se mai apropiară puţin.

— Să fie doi ani de-atunci. I-a căzut în cap o ladă când? Se descărca în port butoiul afurisit pe care l-a moştenit micul Francisco, fiul lui Romollo.

— Hei! Drăcie! Nu vă mai ciomăgiţi odată? zbieră al doilea mecanic de pe „Scofâlcitul” Cât o să mai aşteptăm? La dracu!

— Dar tu ce te amesteci? întrebă calm şeful de macara de pe „Halifax”. Lasă oamenii să se explice, înainte de a se omorî. Au tot dreptul.

— N-am vorbit cu tine, măi ajutor de cârpaci! răspunse al doilea mecanic.

— Cum ai zis?

— Cum ai auzit: ajutor de cârpaci! Şi dacă nu-ţi place, îţi mai spun o dată: ajutor de cârpaci.

— Ia vino-ncoace, ca să-mi spui la ureche, Spuse şeful de macara, înaintând.

— Cu bucurie. Roy Nadji mă cheamă.

— Pe mine Nant Flagh...

— Degeaba te cheamă Nant Flagh. Tot ajutor de cârpaci rămâi.

— Atinge-l, Nant! urlară marinarii de pe „Halifax”.

— Arde-l, Roy! urlară ceilalţi.

— Bietul Bob Fleger, zise Beebs. Era tare înţelept şi inimos. Uite, în amintirea lui, am să-ţi trag o bătaie soră cu moartea, Salamanca!

— Eu, în amintirea bătrânului Bob, am să te leg de picioare şi-am să te spânzur de-un stâlp, până ce-ai să începi să chiţăi, cerând îndurare.

În partea cealaltă a pieţii, mecanicul de pe „Scofâlcitul” şi şeful de macara de pe „Halifax” se încăieraseră, încurajaţi de cele două echipaje. Salamanca şi cu Beebs rămăseseră singuri.

— Dar micul Francesco cum se descurcă pe butoiul cel vechi pe care l-a moştenit? întrebă Beebs.

— Destul de rău. A avut ghinion. Butoiul e vechi şi găurit...

— Da, el n-a avut norocul lui Topy Frumosul, oftă Beebs.

— Dar Topy ce face?

— S-a însurat.

— Şi asta numeşti tu noroc?

— Nevastă-sa a primit în ladă milionul. Are vilă la Santa Cruz şi nici nu-i mai pasă de băieţii care vântură mările.

— Asta încă nu înseamnă nimic, ascultă ce-ţi spun eu, Beebs! Uite, vezi pumnul ăsta al meu? Am avut aici, în acest pumn, pe această palmă, milioane, şi le-am aruncat în mare.

— Ce vorbeşti?

— Da. „Ochiul lui Satan” a fost al meu, şi nu mi-a trebuit...

— Trebuie să-mi povesteşti mai pe larg... De fapt nici eu nu pun preţ pe chestii de-astea...

— Dar înainte de povestea cu Kraig, n-am avut în stăpânire jumătate din cristalele de cuarţ de pe coasta Malyairului? Am renunţat şi la asta!

— Dar tu ce treabă ai avut cu Kraig? întrebă Beebs.

— Nicio treabă. L-am nimicit.

— Şi eu am avut încurcături cu Kraig, zise Beebs.

— Ce vorbeşti?

— Am minţit eu vreodată?

— Ce-i drept, nu, zise Salamanca. Dar ar trebui să-mi povesteşti.

— Şi tu să-mi povesteşti chestia cu diamantul. Dar nu aici. Ascultă, zise Beebs, nu-mi dai *tomahawk-ul* acela, ca amintire?

— Ia-l, Beebs! Tu ce-mi dai?

— Harponul.

— E cam greu, dar merge. Îţi dau un cuţit chinezesc. Tu ce-mi dai?

— Un iatagan turcesc.

— Merge!

— Ce-ar fi să bem ceva? întrebă Beebs.

— N-ar fi rău. Dar cu plătesc.

— Mă supăr, amirale! Eu plătesc!

— Uite, las-o dracului! Eu plătesc!

— Nici să n-aud. Eu plătesc.

— Mă Beebs, zise Salamanca, eu tot zic că plătesc, dar n-am o para.

— Drace, nici eu n-am, zise Beebs. Aveam de gând să cedez, în ultimă instanţă, şi să te las pe tine să plăteşti...

— Cam aşa cugetam şi eu... Ia uită-te la ăia cum se bat! Oare de ce?

— Chiar aşa, oare de ce?

— N-ar strica, totuşi să bem ceva...

— Ar fi grozav... Crezi că pentru toate cuţitele şi pistoalele astea, nu ne dă un negustor cinstit măcar o sticluţă?

— Ai găsit soluţia... Dar va trebui să punem la grămadă şi harponul şi *tomahawk-ul...*

— Le punem... Şi aşa sunt prea grele... Iar noi prea grăbiţi... Şi tot nu ne place să avem bagaje... La stânga-mprejur! Înainte marş!

— După tine, amirale Salamanca!

— După tine, căpitane Beebs!

— Nu. Amândoi deodată.

— Perfect!

— Hoila, Beebs!

— Hip, Salamanca.

— *Ăla votre!*

— *Salut!*

RESTUL

Restul n-am să vi-l mai povestesc.

— N-am să vă mai povestesc cum pe puntea lui „Flaxy” s-a urcat Paul Amanda, desfăşurându-şi cu multă veselie drapelul său de trubadur *globetrotter.*

— Băiete, i-a spus Salamanca, pune mâna pe ghitară şi cântă-ne: „Mai trage-mi un glonte în tâmplă, Mary”. Muzica e dulce, ca o linguriţă de sticlă pisată în fundul farfuriei cu ciorbă — cum ziceau bătrânii saxoni...

— Bătrânii saxofoni, domnule?

— Bătrânii saxoni, puştiule!

— Cum adică saxofoni, domnule?

— Eu am zis saxoni...

— Da, da, saxofoni... Ce înseamnă asta?

— Eu am zis saxoni, nu saxofoni! Ce le tot încurci, saxoni, saxofoni, saxofoni, saxoni...

— Nu e nicio încurcătură, zise Paul Amanda, am înţeles bine: saxofoni.

— De ce saxofoni? urlă Salamanca. Cine vorbeşte de saxofoni? Eu vorbeam de saxofoni... Ba nu! De saxoni! De saxoni, sau de saxofoni, oare?

— Bătrânii saxofoni, da, da...

Salamanca îşi ciocăni fruntea.

— Ascultă, despre ce este vorba *de fapt?* Cum am ajuns la... saxofoni? Ba nu, la saxoni!

— La saxofoni, da, da! aprobă Paul Amanda.

— Dar ce-i cu ei? Cu saxofonii? Vinoha! Vino aici! Nu cumva ştii despre ce discut eu cu domnul?

— Despre saxofoni, pe câte am auzit...

— Saxofoni, sau saxoni, cum e corect?

— Saxofoni, fireşte, făcu Paul Amanda.

— Saxofoni, cred, zise Vinoacă.

— Bineînţeles, saxofoni, şi terminaţi cu asta! se înfurie Manuel.

— Fie... Saxofoni, se dădu Salamanca învins.

„Flaxy” făcu escală la Tombai şi, câteva ore înainte de a ancora, Salamanca se pregăti minuţios, îşi rase fălcile, se lăsă tuns de frizerul de pe bord în acompaniamentul ghitarei lui Paul care intona marşul bătrânilor saxofoni, apoi Salamanca îşi încuie lădiţa, îşi luă rămas bun de la Misterioasa Necunoscută, Lardea, Vinoacă, Manuel, de la Paul Amanda şi de la căpitanul lui „Flaxy” şi coborî pe pământul indian.

— Îl cauţi pe Beebs? întrebă Vinoacă.

— Da. Avem întâlnire aici în taverna lui Heedy... Adio!

Pe înserate, câteva clipe înainte ca „Flaxy” să ridice ancora pentru a-şi continua drumul către strâmtoarea Mab-el-Bandeb, Salamanca reveni pe punte, cu lădiţa lui.

— Nu Lai găsit pe Beebs?

— Nu... Cine ştie unde a dispărut băiatul ăsta. Cine ştie când na vom mai întâlni! făcu Salamanca melancolic.

— Veniţi mai departe cu noi, domnule amiral? se bucură Manuel.

— Da, însă nu prea mult... Am să debarc la Sort-Paid, după ce trecem Suezul. Poate-l găsesc acolo pe Beebs. Dacă nu, caut un vechi cunoscut, armator, şi mă angajez pe una din carapace sale...

Salamanca într-adevăr coborî la Sort-Paid, însă reveni iute pe punte zicând că-şi continuă călătoria până la Istambul; de altfel nici „Flaxy” nu mergea mai departe. La Istambul se despărţiră. Salamanca şi lădiţa sa dispărură în aglomeraţia din port, şi Vinoacă fu sigur că n-o să-l mai vadă niciodată.

— Dacă o întâlneşti pe fata cu trei nume şi o liniuţă... ştii... îl rugase Salamanca.

— Ştiu... Vinoacă îl prinse pe Salamanca de braţ. Amirale! La despărţire îţi spun doar un singur cuvânt: inimă.

Salamanca îl privi lung; în cele din urmă coborî şovăind pe ţărm...

Mai erau puţine zile şi se împlinea *termenul.* Vinoacă avu noroc şi dădu de un cargou italian ce pleca spre ţărmul românesc: căpitanul Flivero (poate fratele celuilalt Flivero) fu de acord să-i ia. „Malta” ridică ancora avându-i pe

punte pe Misterioasa Necunoscută. Lardea. Vinoacă şi Manuel.

— Ce rău îmi pare, spuse acesta în momentul când „Malta” părăsea ţărmul otoman.

— De ce, Manuel?

— Fiindcă amiralul nu se află cu noi...

Lardea îi auzi cuvintele şi zâmbi ciudat. El poate bănuia că Salamanca nu se află chiar atât de departe de ei pe cât îşi închipuia Manuel...

N-am să vă mai povestesc ultimele ore ale călătoriei.

Căzuse o înserare adâncă şi răcoroasă. În noaptea aceea, la miezul ei, se împlinea *termenul,* şi-n zare încă nu se vedea nimic!

Călătorii, adunaţi în faţă, la babord, urmăreau în zare cea mai mică sclipire care le-ar fi dat de veste apropierea ţărmului romanesc. Vinoacă urmărea ceasornicul, potrivit după ora Bucureştiului.

Marea era puţin neliniştită, cum e la apropierea toamnei.

— Când credeţi, îl întrebă Vinoacă pe căpitanul Flivero, că vom VEDEA luminile ţărmului românesc?

— Ce importanţă are?

— Foarte mare importanţă, *signore capitano!*

— Ştiu eu? POATE cu puţin înainte de miezul nopţii, dar pe o mare ca asta, nu poţi fi sigur!

Urmă tăcerea. Niciunul dintre călători nu scoase o vorba. Abia după multă vreme Misterioasa Necunoscută şopti:

— Acolo... în întuneric... Văd o fiinţă întunecată care se ascunde. O femeie... Are şi coasă.

— Ne aşteaptă pe noi, îi răspunse la ureche Vinoacă. Dacă până la miezul nopţii nu vedem...

— Ştiu... ştiu...

Şi iarăşi minutele se scurseră în tăcere...

Câteva clipe înainte de miezul nopţii, când orice speranţă părea pierdută, la orizont apăru zvâcnind ca o inimă ce bătea pentru ei lumina subţire a unui far.

— Ce se vede acolo, căpitane? răcni Vinoacă.

— Farul din Mangalia, *signore!*

— Acolo este casa voastră? întrebă Misterioasa Necunoscută.

— Da, da!

— Acolo e pământul neasemuit despre care vorbeai tot timpul, Petre? Acolo este România?

— Da, Necunoscuta mea Misterioasă! răspunse Vinoacă. Ceea ce se vede sclipind la orizont e pământul sfânt al patriei...

Şi, pe neaşteptate, acrobatul începu să plângă.

— Acum aţi ajuns acasă? Acum sunteţi fericiţi?

— Suntem acasă, răspunse Vinoacă. E tot ce am visat» să ajungem acasă.

— Şi sunteţi într-adevăr fericiţi? stărui cu o intonaţie stranie Misterioasa Necunoscută.

— Altă fericire nu ne mai trebuie...

— Mă bucur... mă bucur foarte mult pentru voi! şopti Misterioasa Necunoscută. Şi şopti primul cuvânt pe care-l învăţase de la Vinoacă: Inimă...

Iar Vinoacă răspunse:

— România!...

Acum apăruseră la orizont şi alte lumini. Ele ardeau ca o chemare căreia nu i te poţi împotrivi. Vinoacă plângea cu hohote cu fruntea rezemată de bastingaj. Câţiva marinari de pe „Malta” îi priveau pe călători, dar niciunul din ei nu-şi permitea să râdă de lacrimile lor. Marinarii înţeleg aceste lucruri. Şi deodată se auzi glasul celui care tăcuse mereu până atunci:

— Am ajuns într-adevăr acasă!

Cel care vorbise era Lardea. Nu putea fi o iluzie, nu, nu, vorbise chiar Lardea; o umbrei masivă se desprinse din întuneric, apropiindu-se de scamator:

— Mă înşel oare? Ţi-am auzit vocea? Sau îmi vâjâie urechile?

— Am ştiut că eşti aici, amirale, zise Lardea liniştit, întinzându-i mâna. Am ştiut că şi inima ta tânjeşte de dor... că te voi întoarce acasă împreună cu noi...

— Domnule amiral! Domnule Salamanca! Se bucură Manuel sărind de gâtul marinarului. Cu noi? Aici?

— Totdeauna acelaşi!... răspunse marinarul, ridicându-l uşor pe umăr.

Salamanca minţea. El îşi întoarse faţa spre orizont, spre luminile care pâlpâiau chemându-l şi pe el; amiralul încerca astfel să ascundă două lacrimi ce se iviseră cine ştie cum pe obrajii lui de pirat bătrân, înăspriţi de toate porturile lumii.

Şi nimeni nu observa că Necunoscuta Misterioasă
Nu se mai află printre ei!
Ea dispăruse, topindu-se ca un vis,
Fiindcă poate a fost un vis, dar poate nu...
Mă întreb iarăşi: cine va reuşi să dezlege
Toate aceste întrebări, până la capăt?!...

Redactor responsabil: EUGENIA TUDOR
Tehnoredactor: ŞTEFANIA MIHAI

Dat la cules 4.7.1966. Bun de tipar 20.10.1966 Apărut 1966. Comanda nr. 7294. Tiraj 50180. Broşate 48100 + legate 2080. Hîrtie Ediţii B mată de 63 g/m² 540 × 840/16. Coli editoriale 14,74. Coli de tipar 16. A.T. 9271. C.Z. pentru bibliotecile mici 8R—3.

Tiparul executat sub comanda nr. 60423 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piaţa Scînteii nr.1, Bucureşti — Republica Socialistă